

S N Y D O N B O S K A .

Upravili Salesiáni
ve Fryštáku.

MCMXXXIV.

I. /1824/.

P o s l á n í D o n B o s k a .

Bůh ve svém nesmírném milosrdenství obyčejně vyjeví povolání těm, které předurčil k velkým dílům na spáse duší. Tak bylo i u Don Boska, kterého nadále vedl svou všemohoucí rukou po celý život a sprovázel v každém díle. U proroka Joela čteme, že po dlouho trvající neplodnosti Synagogy bude následovati zázračná plodnost nové církve, kdy Bůh vyleje Ducha svého na veškeré lidstvo "et seniores vestri somnia somniabunt et iuvenes vestri visiones videbunt"/II.28/. Zakusil to i Jan Bosko a sám ve svých Pamětech nám vypráví svůj první sen.

"Až v devíti letech jsem měl sen, jenž mi zůstal hluboce vtištěn po celý život. Zdálo se mi, že jsem nedaleko domu na prostranném nádvoří, kde bylo shromážděno množství mládeže, která si hrála. Někteří se smáli, jiní si hráli, ba mnozí i kleli. Zaslouchnuv klení, vrhl jsem se mezi ně a chtěl jsem je ranami i slovy umlčet. V tom se zjevil ctihodný člověk mužného věku, vznešeně oděný. Bílý plášť zahaloval celou postavu, jeho tvář se stkvěla, že jsem na ni nemohl patřit. Zavolal mne jménem a kázal, abych se postavil v čelo jejich a dodal: "Ne bitím, ale vlídností a láskou musíš si získati tyto přátele. Začni je hned poučovati o ošklivosti hříchu a coňe ctnosti." - Zmatek a zahanben jsem namítal, že jsem chudý a nevědomý chlapec, neschopný mluvit o nábožnosti takovým hochům. Tu hoši přerušili hádky, ustali v křiku a klení a obklopili tajemného mluvčího. Mimoděk jsem řekl: "Kdo jste, že mi

poroučíte nemožnosti?"

"Právě proto, že se ti to zdá nemožným, musíš je umožnití poslušností a nabytím vědomostí."

"Kde a jak nabýti potřebných vědomostí?"

"Dám ti Učitelku, pod jejímž vedením se můžeš učit a státí moudrým a bez ní každá moudrost je hloupostí."

"Kdo jste, že se mnou tak mluvíte?"

"Jsem Synem Té, kterou tě učila matka zdraviti třikráte denně."

"Moje matka mi zakázala obcovati bez dovolení s těmi, které neznám. Povězte mi tedy vaše jméno."

"Na moje jméno se otaž mé Matky."

Tu jsem zpozoroval po jeho boku Paní velobného vzhledu, oděnou pláštěm, který se skvěl odevšad, jakoby každý jeho bod byl blýskavou hvězdou. Pozorujíc mé rozpaky, kynula, abych přistoupil k ní a dobrotivě mě chopila za ruku a pravila: "Pohléd!" Ohlédám se a vidím, že všichni hoši zmizeli a místo nich jsem spatřil veliké množství kozlů, psů, koček, medvědů a mnoha jiných zvířat. "Hle toto je tvé pole, na němž máš pracovat. Staň se pokorným, statečným a silným a to, co se nyní před tvým zrakem děje s těmito zvířaty, ty musíš učiniti s mými dětmi."

Rozhlížel jsem se a hle, místo divoké zvěře spatřil jsem tolikéž krotkých beránků, kteří skotačili a pobíhali kolem, jakoby chtěli oslavovati onoho Člověka i onu Paní.

Nato, ale stále ještě ve snu, jsem se rozplákal a prosil Paní, aby mluvila srozumitelně, poněvadž nechápal jsem, co to má znamenati. Tu mi položila ruce na hlavu a pravila: "V pravý čas všemu porozumíš." Na tato slova mne probudil jakýsi šramot a vše zmizelo. Byl jsem zcela vyděšen a zdálo se mi, že mne bolí ruce od ran, které jsem uštědřil a že líce mne bolí od políčků, kterých se mi dostalo od těch uličníků. Onen Člověk a Paní, to co jsem slyšel a povídal, tak zaměstnávalo mou mysl, že jsem té noci již nemohl usnouti.

Ráno jsem vypověděl úzkostlivě nejprve svým bratrům, kteří se tomu vysmáli a pak své matce a babičce, každý si jej vykládal podle svého. Bratr Josef pravil:

Budeš pastýřem ovcí, koz neb jiných zvířat. "Moje matka: "Kdoví, zda nemáš být knězem." Antonín s hrubým úklebkem: "Snad bude z tebe vůdce loupežníků." Ale babička, která mnohem lépe znala teologii a hlavně neměla čísti, ani psát, pronesla konečný úsudek: "Na syny netřeba dbát." I já smýšlel jako babička, ale přece zmysli jsem nemohl vyhladit onen sen. - O všem jsem mlčel a moji příbuzní mu nepřipisovali žádné důležitosti. Když jsem se odebral roku 1858, abych vyjednával u sv. Otce o salesiánské kongregaci, nechal si podrobně vyprávěti vše, co mělo i nejmenší zdání nadpřirozeného. Tehdy poprvé jsem vyprávěl svůj sen, který jsem měl jako devítiletý chlapec. Papež mi poručil, abych jej do podrobnosti a doslova napsal a zanechal k povzbuzení synům své kongregace, která byla cílem mé cesty do Říma.

II. /1830/.

D ů v ě r a v O t c e n e b e s k é h o .

Smrt Don Calossa byla velkou pohromou pro Jana. Bez ustání oplakával zemřelého dobrodince.

Bděl-li, myslel na něho, spal-li, zdálo se mu o něm. Jeho smutek utvrzovalo smuteční vyzvánění, které vždy znova se rozléhalo s věže na věž za papeže Pia VIII., který zemřel 30. listopadu. Vše se vyvíjelo tak, že matka Markéta se začala obávat o jeho zdraví a poslala jej na čas s dědečkem do Capriglia. Dobrota Boží nenechala jej bez útěchy. Napsal do svých pamětí:

"Měl jsem tehdy sen, v němž mi bylo přísně vytýkáno, že jsem skládal svou důvěru v lidi a nikoli v dobrotu Otce nebeského. "Památka Don Calossa zůstala v jeho srdci navždy živou a napsal o tom: "vždy jsem se modlil a pokud budu žít, neopomenu každého rána modlit se za svého velikého dobrodince."

III. /1831/.

P o v o l á n í don Boska.

Jan starostlivě a s obavami hleděl do budoucna a byl skličován starostmi o další studia. Otec známého přítele Josefa Turco, v jehož vinici "Renenta" často pilně a rád studoval, povzbuzoval jej: "Jen s odvahou, milý Jene, buď hodný, uč se a Panna Maria ti pomůže." Jan odpovídal: "Zcela v ni důvěřuji, ale jsem plný nejistoty. Rád bych pokračoval ve studiích, abych se mohl stát knězem. Moje matka mne nemůže podporovat."

"Milý Jene, neboj se a uvidíš, že Pán Bůh již upraví cestu."

"Doufám, přikyvovav Jan," ale odcházející na své místo, říkal se skloněnou hlavou: "ale ....ale ..."

Však po několika dnech viděli jej s poskokem a vesele přicházeti i pan Turco i jeho syn. Slavnostně přicházel k nim z vinice. Táží se ho: "Co je ti, Jene, že jsi tak vesel, vždyť nedávno jsi byl velice smutný?" "Dobrá novina, dobrá novina!" zvolal Jan. "Měl jsem v noci sen, v kterém jsem viděl, že budu moci pokračovat ve studiích, že budu knězem a že mám místo v čele velikého množství mládeže, o jejíž výchovu se mám starat po celý další život. Hle, vše je hotovo: brzy se stanu knězem."

"Vždyť je to jen sen" namítal pan Turco, a pak od slova k činu je daleko."

"Ostatní není nic" dodal Jan. "Ano, budu knězem, budu v čele spousty mládeže, které učiním mnoho dobra." Po těch slovech zcela spokojen odcházel do besídky.

Druhého dne na otázky odpovídal, že měl překrásný sen, že viděl přicházeti k sobě Paní, která vedla velké stádo a přistoupivši k němu, oslovila jej jménem a pravila: "Hle, Jene, celé toto stádo svěřuji tvojí péči."

"Jak uhlídám a zaopatřím tolik beránek a ovcí,

kde naleznu pro ně pastviny, kam bych je zavedl?" Paní odpověděla: "Neboj se, já budu s tebou." nato zmizela.

Toto nám vyprávěl sám pan Turco a paní Lucie a zcela se to shoduje s řádkou z Pamětí, kde je prostě zapsáno: "V šestnáctém roce jsem měl jiný sen." Jsem přesvědčen, že v něm tehdy spatřil a zvěděl mnohem více než řekl, aby ulevil svému přeplněnému srdci. Byl to znak zasloužené odměny za jeho neustálou důvěru.

IV. /1831/.

Ú l o h y . -----

Jedné noci se mu zdálo, že učitel uložil úlohu nadiktoval dle řady a žo. ji. píse. Jakmile procitl, vyskočil a napsal si úlohy, totiž latinský diktát a jal se jej překládati pomocí přítelce kněze. Ať je tomu jakkoli, ráno profesor vskutku dal úlohu a právě text, který si Jan zapsal, takže bez slovníka a průtahů hned úlohu napsal tak, jak si ji ze sna pamatoval a jak si ji nechal opravit a podařila se mu výborně. Když se ho profesor dotazoval, vyznal vše upřímně a vzbudil neobyčejný podiv.

Jindy odevzdal písemnou práci tak brzy, že se učiteli zdálo nemožným, že by nějaký žák mohl tak rychle překonat toliké gramatické těžkosti a proto pozorně četl. Nesmírně se podivil, když ji našel bez té nejmenší chybičky a poručil, aby mu přinesl překlad na nečisto. Jan mu podal svůj sešit a překvapení. Učitel připravoval úlohu teprve předcházející večer, a poněvadž ji napsal příliš dlouhou, napsal ve škole jen polovici. V sešitě Janově našel úlohu celou, úplnou, ani o jednu slabiku více nebo méně. Jak se to stalo? Nebylo možno, aby ji Jan za tak krátký čas opsal a nemohlo se ani připustiti podezření, že by Jan se vloudil do bytu profesora, poněvadž bydlel příliš daleko. Tedy? Jan se přiznal. "Měl jsem sen" - pro takové a podobné případy jeho spolužáci jej nazývali snářem. -

V. /1832/.

Nemoc bratra Antonína.

Jindy se mu zdálo, že se roznemohl bratr Antonín, který pekl chléb ve dvoře paní Damevino, že jej potkal na cestě a tázal se ho, co mu je. Na to bratr odpověděl: "Lomcuje mnou horečka a již se neudržím na nohou musím si ulehnouti." - Ráno vyprávěl jsem svým druhům a ti hned přisvědčovali: "Buď jist, že je tomu tak, jak pravíš." Vskutku, večer přišel do Chieri bratr Josef a toho se hned Jan tázal: "Je Antonínovi lépe?" Josef užaslý odpověděl: "Ty již víš, že je nemocný?" "Ano, vím to, přisvědčil Jan, "myslím, že to není nic vážného" dodal Josef. "Včera jím začala lomcovati zimnice, když u paní Damevino pekl chléb, dnes je mu již lépe."

Nepřipisujeme tomuto snu žádné důležitosti, ale podotkneme, že odhaluje nejhlubší city jeho srdce které ho popohánělo prokazovati dobrodiní rodině nevlastního bratra, jakmile mu to bylo možno, což dosvědčuje i Don Michael Rua.

VI. /1834/.

Povolání Don Boska /k Františkánům/.

Nadešel čas, kdy se měl Jan rozhodnouti o povolání. Dříve ovšem vroucně přechovával touhu po kněžství, ale nyní naplňovala ho svatá bázeň, myšlenka na vznešenost stavu a vlastní bídu a věčné závazky, které na sebe před Bohem přijímá.

O tomto úseku svého života zanechal náš Jan drahocennou stránku, dýšící obdivuhodnou pokorou. "Sen z Murialda byl hluboce vstípen, ba mnohokráte a vždycky

jasněji se opakoval a podle něho měl jsem si zvoliti stav duchovní, k němuž jsem cítil náklonnost ale nechtěl jsem věřiti snům. Způsob mého života a naprostý nedostatek potřebných ctností vzbuzovaly pochybnost a ztěžovaly toto rozhodnutí, kéž bych tehdy měl vůdce, aby se staral o mé povolání, aby byl tak mým ohromným pokladem, ale ten mi scházel! Měl jsem výborného zpo- vědníka, který ze mne chtěl vychovati dobrého křesťana, ale do otázky povolání se nechtěl vměšovati. Radil jsem se sám se sebou, četl jsem jakousi knihu, která jednala o volbě povolání a rozhodl jsem se, že vstoupím do řádu sv. Františka. Uvažoval jsem takto: zůstanu-li knězem ve světě, povolání své vydám ve velké nebezpečí. Zvolím si tedy stav duchovní, ale zřeknu se světa, vstoupím do kláštera, oddám se studiu, rozjímání a tak v samotě budu moci potírat své naruživosti, zvláště pýchu, která zapustila v srdci mém hluboko své kořeny." ----

Před velikonočními svátky, které tehdy připadaly r. 1834 na 30. března, podal jsem žádost o přijetí mezi reformedé Františkány. Zatím, co jsem očekával odpověď a nikomu se nesvěřil se svými záměry, jednoho krásného dne přišel ke mně druh jménem Evžen Nicco, kterého jsem ani příliš neznal a otázel se mne: "Rozhodlš se státi Františkánem?" Udiven tázal jsem se ho: "Kdo ti to řekl?" Dostal jsem list, abych tě upozor- nil, že tě očekávají v Turině na zkoušky se mnou, poně- vadž i já jsem rozhodnut vstoupiti do tohoto řádu." O- dešel jsem tedy do kláštera Santa Maria degli Angioli v Turině, podrobil jsem se zkoušce a byl jsem přijat v polovici dubna. Vše bylo připraveno ke vstupu do klá- štera della Pace /Pokojů/ v Chieri. Však několik dní před vstoupením měl jsem neobyčejně divný sen. - Viděl jsem mezi spoustou řeholníků v rozedraném šatě sebe - každý běžel jinou stranou. Jeden z nich přišel ke mně a pravil: "Hleďáš zde pokoj, ale nenalezneš jej zde. Viz jednání svých bratrů. Tobě Bůh připravuje jiné mí- sto, jinou žen." Chtěl jsem se ještě na něco tázati, a- le hrmot mně vzbudil a více jsem nespatriil. Vše jsem pověděl svému duchovnímu vůdci, ale ten nechtěl ani o- snech slyšeti, ani o mniších. Odpovídal: "V této zále- žitosti má každý následovat své náklonnosti a nikoli.

radu jiných."

Taková odpověď a sen pomátly jistotně našeho Jana, ale neviděl dostatečné příčiny, aby ustoupil od učiněného rozhodnutí a myslil snad, že v roce noviciátu nabude zkušenosti, zda se hodí pro tento řád. Vždyť naopak Bůh mu vložil do srdce náklonnost do řeholního stavu a ta se hlásila denně vždy důtklivěji, jak potom uvidíme. Přesvědčen, že Bůh zařídí vše tak, že přijde na cestu, po které se má ubírat. Aby si vyžádal požehnání matky dříve, než obleče františkánský habit, odešel do Castelnovo. Matka Markéta neodporovala a jako statečná žena jej propustila bez nařikání.

VII. /1834/.

První sen se opakuje - - -

Mezitím snažil se Don Cafasso všemožně mu ulehčit cestu ku kněžství. Jan se vrátil do Chieri a jakmile mohl, vydal se do Turina, do konviktu sv. Františka z Assisi, zašel za ním a svěřil se mu se stavem svým a svojí volbou a prosil jej o radu. Don Cafasso mu vymluvil vstup k Františkánům a pravil: "Kráčejte klidně vpřed, vstupte do semináře a sledujte to, co vám Božská Prozřetelnost připravuje." Don Cafasso na první pohled poznal celé poslání, které bylo určeno pro Don Boska.

Když matka Markéta zvěděla konečné rozhodnutí syna, byla stejně spokojena. Pravila: "Jen když se stane vůle Boží!" Vskutku se zdálo, že své záměry vůle Boží potvrdila jiným snem téhož roku a Don Bosko jej důvěrně vyprávěl Don Juliu Barberis asi roku 1870. Poznamenal si do svých Pamětí: "Sen z Murialda se opakoval v devatenáctém roce a vícekrát později." Zdálo se mu, že vidí vznešenou osobu, bíle oděnou, zářící oslnujícím světlem a přivádějící nesčetný zástup mládeže. Obrátila se k němu řkouc: "Přistup sem, postav se v čelo těchto mladíků a veď je." "Nejsm schopen vésti a učití toliké tisíce chlapců", namítal Jan. Vznešená

osoba velitelsky naléhala, dokud se Jan nepostavil v čelo spousty chlapců a nevedl je dle uděleného příkazu. Z těch důvodů se zřekl Jan myšlenky vstoupiti do řádu Františkánů, ale neustával v srdci přechovávati nevystižnou touhu státi se jakkoli řeholníkem. Proto pokračoval ve svých studiích, které ani tehdy nepřerušil.

VIII. /1835/.

Poslání Don Boska /v krejčovské dílně./

Don Bosko jako klerik.

Při cvičení v základních ctnostech a při důkladném studiu filosofie, cítil Jan Bosko, že v srdci jeho roste vždy více horoucí touha pomáhati chlapcům a shromažďovati je na vyučování katechismu a k pobožnostem, když ho proto představení posílali do domu Dobrota Boží, která naň laskavě shlížela, dala zřetelně poznat, jaké poslání mezi mládeží mu určuje. I vyprávěl o tom soukromě některým v oratoři - byli tam Don Jan Turchi a Don Dominik Ruffino - pravil: "Kdo by si dovedl představití, jakým způsobem jsem se viděl, když jsem studoval první rok filosofie?" Na otázku: "Kde jste se viděl, ve snu, či jinde?" odpovídal: "To netřeba vědět. Viděl jsem se knězem s rochetou a štolou a tak oděný jsem pracoval v krejčovské dílně. Nešil jsem však nové šaty, ale zašíval děravé a sešíval kusy plátně. Nechápal jsem, co by to mělo znamenati. Ale zmínil jsem se o tom jasně až jako kněz a to jen svému vůdci duchovnímu Don Cafassoovi."

Tento sen, či vidění zůstalo nesmazatelně vryté v paměti Don Boska. Věděl, že není povolán, aby si vybral mladíky svaté a ty se snažil zdokonalit a uchováti, ale že má shromažďovati mladíky zbloudilé a zkažené pokušením světa. Takoví se měli státi jeho pečlivostí dobrými křesťany a spolupracovníky na obrození lidstva.

IX. /1837/.

Poslání Don Boska

/divá zvěř se mění v beránky./

Vícekrát jsme slyšeli od Don Boska: "Svá studia jsem konal ve vinicích pana Josefa Turca na "Renente". - Studoval, aby byl hodným svého povolání, aby nabyl schopností k vyučování a výchově mládeže. Jednoho dne setkal se s panem Josefem Turco, který se ho tázal: "Nyní jsi klerikem, ale brzo budeš knězem a co budeš dělati potom?" On odpověděl: "Nemíním zastávat úřad faráře ani kaplana, ale těšilo by mne shromažďovati okolo sebe chudé a opuštěné chlapce a křesťansky je vychovávat a vyučovat." Když se s ním později sešel, svěřil se mu, že měl sen a z toho poznal, že po letech se usadí na nějakém místě a shromáždí tam velký počet chlapců, aby je uvedl na cestu spásy. Místo neoznačil, ale zdá se pravděpodobně, že narážel na to, když poprvé vyprávěl - svým chlapcům z oratoře r. 1858 a mezi nimi byli Cagliero, Rua, Francesia a jiní. Viděl, jak se údolí Susambrina mění ve velké město. Po ulicích a náměstích běhalo velké množství chlapců. Ti si hráli a kleli. Poněvadž pociťoval nesmírný odpor vůči klení a jsa povahy prudké a ohnivě, přiblížil se k nim a začal jim nadávat a vyhrožovat, nepřestanou-li. Když nepřestávali urážeti P. Boha i nejbl. Pannu, začal je Jan bít. Někteří se naň obořili a začali jej tlouci. Dal se na útěk, ale v tom šla mu vstříc postava, která mu kázala zastavit se a vrátiti k nezbedníkům a přemluvit je, aby byli dobří a nečinili nic zlého. Jan se vymlouval, poukazoval na rány, které utržil a že by mohl ještě hůře pochoditi, kdyby se vrátil odkud přišel. Ona vznešená Paní předstoupila před něho a pravila: "Chceš-li si získati ty chlapce, nesmíš na ně s bitkou, ale s podmaňující láskou!" Tu jsem spatřil, jako v prvním snu chlapce změněné v divou.

zvěř a pak ovce, beránky, a na rozkaz oné Paní stal jsem se jejich pastýřem."

Myšlenka Isaiáše proroka, ztělesněná viděním: "Slávu mi vzdá divá zvěř, draci, pštrosi /změnění v syny Abrahamovy./ Pro sebe stvořil jsem tento lid. Bude hlásati chválu mou pro moc, velebnost a milosrdenství mé." /XLI.20/.

Snad tehdy viděl oratoř se všemi budovami ochotnými přijati jej s jeho uličníky. Tak i Don Bossio, narozený v Castagno, který byl později farářem v Leone Canavese a přítelem Don Boska v semináři v Chieri, když přišel poprvé r. 1890 na dvůr oratoře, obklopen členy hlavní kapituly zbožné společnosti sv. Františka Sal., rozhlížel se dokola a pozoruje množství budov, zvolal: "Ze všeho toho, co zde vidím, nic se mi nezdá býti novým. Don Bosko již v semináři mi popsal vše tak, jako by to, co pravil, viděl vlastníma očima, a jak to s úžasem vidím ve skutečnosti." Při těch slovech a při vzpomínce na dávného přítele byl neobyčejně dojat. I theolog Cinzano tvrdil Don Bertovi a jiným, že mladíčký Jan Bosko jako klerik s jistotou mu pravil, že přijde čas, kdy bude míti kněze, kleriky, studenty, učně a krásnou hudbu.

Postupná a moudrá řada nejrozličnějších, podivuhodných snů Don Boska zaslouží si naší pozornosti. Devítiletý Jan poznává velké poslání, kterým je pověřen. Šestnáctiletý dostává příslibení potřebných prostředků k ubytování a výživě nesčetných chlapců. Devatenáctiletý je velitelským rozkazem poučen, že nemůže lehkomyslně odmítnouti svěřený úkol. Jedenadvacetiletému je vykázána nízká společenská třída mládeže, o jejíž dobro duchovní se má zvlášť starati. Dvaadvacetiletému je za počátek apoštolské práce a jeho díla označeno velkoměsto Turín. Uvidíme, že tu tyto záhadné náznaky nepřestávají, ale v přestávkách budou pokračovati, dokud dílo Boží nebude dokonáno. -

x. /1844/.

Poslání Don Boska

/pastýřka a beránci./

O druhé neděli říjnové toho roku /1844/ měl jsem sdělit svým chlapcům, že oratoř se přestěhuje na Valdocco. Myšlenky na místo nejisté, na prostředky a osoby mne opravdu velice trudily. V předvečer jsem odcházel na odpočinek s neklidným srdcem. Oné noci měl jsem nový sen, který se zdá jakýmsi dodatkem prvního, který jsem měl v Becchi jako devítiletý. Doufám, že bude dobré, vyložím-li vám jej doslova.

Viděl jsem se uprostřed množství vlků, koz a kozlů, beranů, ovcí, psů i ptáků. Všichni rámusili a řvali tak děsně, že by nahnali strachu i těm nejodvážnějším. Chtěl jsem utéci, když krásná Paní, oděná za pastýřku, pokynula mi, abych ji následoval a doprovázel podivné stádo, zatím co ona předcházela. Toulali jsme se po různých místech. Třikráte jsme se zastavili a při každém zastavení mnohá zvířata se měnila v beránky, jejichž počet stále vzrůstal. Po dlouhém putování ocitl jsem se na louce kde všechna ta zvířata poskakovala a společně se pásala, aniž se která pokousala.

Znaven, chtěl jsem si sednouti u blízké cesty, ale pastýřka mne pobídla kráčet dále. Ušli jsme kousek cesty a ocitli jsme se na rozsáhlém nádvoří s podloubím okolo a vzadu byl kostel. Zde jsem zpozoroval, že ze čtyř pětín zvířat se stali beránci a jejich počet byl obrovský. Tu přicházelo několik pastýřů, aby je opatrovali, ale nezůstali dlouho a odcházeli. Tu se udál div. Mnozí beránci se měnili v pastýře a přibývalo jich tak, že se mohli starati i o ostatní; když už byl pastýřů velký počet, rozdělili se a odcházeli jinam, sháněti podivnou zvěř a uváděti ji do jiných ovčinců.

Chtěl jsem odejít, poněvadž se mi zdálo, že

je čas ke mši sv., ale pastýřka pokynula, abych se po-
díval k jihu. Podíval jsem se a uviděl jsem pole, na
nichž byla zasetá kukuřice, zelí, zemáky, zelenina, čer-
vená řípa a jiné plodiny. - Podívej se znova! - Podí-
val jsem se a spatřil jsem velkolepý a vysoký chrám.
Orchestr, dechová hudba i zpěv mne zvaly na mši sv.. U-
vnitř chrámu byla bílá páska, na které velkými písmeny
bylo napsáno: "Hic domus mea, inde gloria mea." - Potom
jsem si dovolil otázati se pastýřky, kde jsem a co má
znamenati ono putování, zastavení a ten dům, chrám a
pak druhý chrám. Odpověděla: "Pochopíš všecko, až těles-
nými očima uvidíš vše, co nyní viděl zrakem duševním.
Mně se však zdálo, že bdím a namítl jsem: "Vidím přece
jasně a to očima tělesnými a vím, kam jdu a co činím."
V tom zaznělo ranní Angelus na věži chrámu sv. Františ-
ka z Assisi a já se probudil.

Tento sen trval téměř celou noc a byl velice
podrobný. Tehdy jsem mu málo porozuměl, poněvadž jsem
si nedůvěřoval a málo jsem mu věřil, ale chápal jsem
věci zvolna tak, jak se časem uskutečňovaly. Mnohem po-
zději s ohledem na jiný sen jsem ho využil k rozhod-
nutí při odchodu z útulku.

XI. /1845/.

Budoucnost oratoře.

Uprostřed útrap se dostávalo útěchy Don Bos-
kovi sny, které trvaly i celou noc a z nich následují-
cí vyprávěl jen Don Juliu Barberis a pisateli Paměti
/Don Lemoyne/ a to 2. února 1875. V podivuhodných vidě-
ních byla směsice obrazů, které se s obměnou vracely,
opakovaly, nebo nově předváděly sny předcházející a to
mnohdy ve spoustě podivuhodných současných výjevů, jež
se týkaly jen jediné věci: budoucnosti oratoře.

Hle, co vyprávěl Don Bosko: "Zdálo se mi, že o-
citl jsem se na veliké rovině, přeplněné velikým množ-

stvím chlapců; někteří se prali, jiní kleli. Tam kradli, jinde prováděli neslušné věci. Mrak kamení se nesl vzduchem, vržen těmi, kteří se bili. Byli to hoši opuštění a zkažení. Chtěl jsem se vzčálit, ale tu jsem spatřil vodlo sobe Paní, která mi pravila: "Přiblíž se k těmto hochům a dej se do práce!"

Přiblížil jsem se, ale co si počítí? Nebylo místnosti, kam se uchýlit, chtěl jsem jim dobře činit, obracel jsem se o pomoc na lidi, kteří nás z dálky pozorovali a mohli nám vydatně pomoci, ale nikdo o nás nedbal, nikdo nepomohl. Obrátil jsem se tedy na onu Paní a ta mi řekla: "Zde je místo", a ukázala mi na louku.

"Vždyť zde je jen louka", namítal jsem. Odpověděla: "Můj Syn a apoštolové neměli ani píď země, kam by složili hlavu". - Začal jsem pracovat a napomínati, kázati a zpovídati na oné louce, ale viděl jsem, že u veliké většiny je marné namáhání, nenaleznu-li ohrazené místo s nějakým stavením, kde by se mohli uchýlit někteří zcela opuštění a občany vyhnání a opovrhovaní hoši. Tu mne tato Paní zavedla trochu opodál na sever a pravila: "Podívej se!" Rozhlížeje se, zpozoroval jsem nějaký malý kostelík a při něm úzký dvůr a na něm velké množství mládeže. Chopil jsem se znova své práce. Brzo jsem viděl, že tento útulek je ještě příliš malý a znova jsem se k ní obrátil a ona mi ukázala druhý kostel mnohem větší a vedle něho dům. Potom mne zavedla na opačnou stranu od kostela a pravila: "Na tomto místě kde podstoupili smrt slavní turinští mučedníci Avventor a Oktavián, na tomto místě, zkropeném a posvěceném jejich krví, má býti Bůh uctíván zvláštním způsobem." Potom pokročila jednou nohou vpřed a stanula na místě, kde se mučednictví událo. Chtěl jsem si je nějak poznačiti, abych je poznal a našel, až někdy naň přijdu, ale nenašel jsem kolem ani hroudy země ani kamene, ale přece jsem si místo zapamatoval..

Náhle jsem se viděl obklopen velkým a stále vzrůstajícím množstvím mládeže, ale ohlížel jsem se neustále na onu Paní a tak vždy vzrůstaly místnosti, prostředků přibývalo; zpozoroval jsem pak i chrám a to na místě, které označila jako místo umučení těchto světců thebské legie. Chrám byl obklopen množstvím budov a me-

zi nimi se vypínal krásný pomník.

Zatím, co se toto dalo, měl jsem okolo sebe i spolupracovníky, kněze, kteří mi něco pomáhali, ale pak odcházeli. Snažil jsem se je nějak připoutati, ale oni brzo odcházeli a nechávali mne samotného. Znova obšel jsem se na onu Paní a ta mi řekla: "Víš, co učinit, aby ti neunikali? Vezmi tuto stužku a ovaž jim čela!"

Vzal jsem z její ruky bílou stužku a viděl jsem na ní napsáno: Oboedientia /poslušnost./ Odhodlal jsem se učiniti, co mi přikázala. Začal jsem ovazovati stužkou čela svých dobrovolných spolupracovníků a ihned jsem zpozoroval neobyčejný, ba zázračný účinek a ten víc a více rostl, pokud jsem pracoval ve vykázaném apoštolátě tak, že oni navždy zanechali myšlenky opustit mne a neustávali mi pomáhati. /Tak byla založena společnost salesiánská./

Viděl jsem ještě mnoho věcí, které ještě netřeba věděti /zdá se, že narážel na budoucnost/, ale stačí, že jsem dále postupoval s jistotou, ať se to týkalo oratoře, nebo kongregace nebo vztahů se zevnějšími úřady. Obrovské potíže, které vyvstanou, ty již znám, vím jak je překonati. Výborně vidím podrobně vše, co bude následovati, jasně kráčím ku předu. Potom, když jsem ve snách spatřil chrámy a domy a velké dvory s hochy, klery a kněžími, kteří mi pomáhali, potom jsem s jiným vyprávěl jako o hotové skutečnosti. Proto se mnozí domnívali, že jsem pozbyl rozumu a že blázním."

Odtud vyplývá nezlomná víra v dobrý výsledek jeho poslání a jistota, která se zdála opovážlivostí - při překonávání překážek všeho druhu a při podnikání rozsáhlých děl, přesahujících lidské síly, které přece šťastně provedl.

XII. /1846/.

Budoucnost oratoře.

Kostel sv.Františka.

Od jeho úmyslu jej neodvrátila protivenství, což bylo jeho znakem po celý život. Dlouho uvažoval, ale jakmile se jednou rozhodl a poradil se s představenými, nebo jinými moudrými osobami, pak neustal, dokud dílo neprovedl. Ničeho však nepočínal z lidských pohnutek.

Ve snách spatřil skvělé obrazy, o nichž v prvních dobách oratoře vyprávěl Don Ruovi a jiným. Hned viděl veliký ústav s jedním kostelem, který se podobal právě zasvěcenému kostelíku sv.Františka Sal., na jehož průčelí byl nápis: Haec est domus mea, inde gloria mea. A z dveří tohoto kostela vycházeli hoši, klerici i kněží. Však tu podívanou vystřídal na témže místě i hned jiný obraz: ukázal se maličký dům Pinardi a kolem něho podloubí a chrám a velké množství mládeže a kněží. To je nemožné, namítal Don Bosko, toto je pro nás obydlí vůbec nemožné. Skoro bych myslel, že jsem kořistí ďábelských přeludů. Tu jsem zřetelně zaslechl hlas, který pravil: "Což Bůh nemůže obohatiti svůj lid kořistí Egyptanů?"

Jindy se mu zdálo, že je na Via Cottolengo. Vpravo byl dům Pinardi uprostřed zahrad a lučin, vlevo byl dům Moretta, téměř naproti prvnímu s dvorem a poli, které později měly obsaditi dcery Panny Marie Pomocné. Dva sloupy tvořily bránu do budoucí oratoře a nad nimi byl nápis: Hic, inde gloria mea: Tu i tam sláva má. První náznak sesterské kongregace. Viděl-li s jedné strany salesiány, neviděl snad s druhé sestřičky? Nezmínil se o tom, neboť opatrně podával vysvětlení.

Zatím se naplňoval sen, který měl v konviktě. Měla býti tři zastavení, dříve než by dospěl na trvalé

místo. První bylo v útulku/Rifugio/, druhé u městských mlýnů a třetí byl dům Moretta a blízké lučiny. Benedictus sit Deus!

XIII. /1846/.

Zlý konec dvou chovanců, kteří opustili oratoř.

V jediné věci neznal Don Bosko klidu: v nebezpečích a při ztrátě duší a před urážkou Boží.

V těchto dnech měl sen, který mu způsobil nemálo zármutku. Spatřil a poznal dva hochy, kteří se vydali z Turina do Becchi, ale sotva došli na most přes Pád, přepadla je hrozná obluda. Potřísnila je slinami a pak je srazila k zemi, poválela je v blátě tak důkladně, že vzbuzovali odpor. Don Bosko vyprávěl sen některým chovancům, ba jmenoval i ty, které ve snu viděl, a skutečnost ukázala, že se nejedná o pouhou fantasmii, neboť oba nešťastníci opustili oratoř a vrhli se v náruč všech neřestí. -

XIV. /1847/.

Trnitá růžová alej.

Jednoho dne roku 1847, jsem uvažoval o způsobu konání dobra a zvláště ve prospěch mládeže. Potom se mi zjevila Královna nebes a zavedla mne do čarokrásné zahrady. Bylo v ní podloubí, překrásné a široké jako předstín. Plazivé rostliny zdobily a obepínaly sloupy a ratolestmi bohatými listím a květy, vzpínajícími se vzhůru k vrcholům a proplétajícími se, rozprostíraly milé záclony. Toto podloubí uvádělo na krásnou cestu, nad níž na pohled se táhlo loubí a bylo pokryto nádhernými rů-

žemi v plném květu. I země byla pokryta růžemi. Přebíhla-
hoslavená Panna mi pravila: "Sežuj si obuv!" Když jsem
se vyzul, dodala: "Běž touto alejí, touto cestou máš jít."
Byl jsem spokojen, že jsem bosý, poněvadž bych ne-
rad pošlapal tyto něžné růže. Vydal jsem se na cestu,
ale hned jsem pocítil, že tyto růže ukrývají ostré tr-
ny a nohy mi začaly krvácti. Učinil jsem jen několik
kroků, ale byl jsem nucen zastavit se a vrátit.

Řekl jsem své vůdkyni: "Zde je třeba obuvi."
"Zajisté, odpověděla, "třeba výborných bot" - obul jsem
se a vydal znova na cestu s malým počtem druhů, kteří
se právě objevili a prosili, aby směli kráčet ssebou.
Kráčeli alejí se mnou, ale ku předu se alej neobyčejné
krásy zužovala a snižovala. Mnoho větví splývalo s vý-
še a zvedalo se jako věnce, jiné splývaly nad cestou. Z
kmene vyrážely občas větve na cestu, jinde tvořily hu-
stou zeď a zatarasily kus cesty, jiné se plazily nad
zemí. Všechny byly obaleny růžemi a já viděl růže po
stranách, shora i dole. Ještě jsem pocítoval bolesti a
nakláněje se, dotýkal jsem se tu a tam růží a pocítil
jsem, že pod nimi se skrývá mnohem pichlavější trní, a-
le přes to jsem krácel vpřed. Moje nohy se zaplétaly do
větví na zemi a byly rozdrásány. Odstraňoval-li jsem
příčnou větev, která překážela v cestě a sledoval rá-
ději alej po straně, popíchal jsem se a krvácel nejen
na rukou, ale po celém těle. I shora splývající růže a
větve skrývaly trny, které se mi vrážely do hlavy. Přes
to jsem krácel ku předu povzbuzován nejblahošlaveněj-
ší Pannou. Občas zasáhlo mne ostřejší bodnutí, které mi
způsobovalo pronikavé bolesti.

Mezi tím spousta těch, kteří pozorovali moji
cestu touto alejí, volali: "Ach, Don Bosko kráčí jen po
růžích." Klidně kráčí ku předu a vše se mu daří. "Nevi-
děli ovšem trny, které drásaly mé údy. Mnoho kleriků a
kněží a laiků se vydalo za mnou na cestu s radostí,
zvábeni krásou růží, ale jen pocítili, že nutno kráče-
ti po ostrém trní, které odevšad cíhalo, začali naříka-
ti: "Byli jsme oklamáni." Odpověděl jsem: "Kdo chce jen
příjemně kráčet po růžích, nechť se vrátí, ostatní ať
mne následují." Mnozí se vrátili. Když jsem ušel větší
kus cesty, ohlédl jsem se po svých družích. S velikou

bolestí jsem viděl, že velká část se jich ztratila a ostatní se již obraceli a chtěli se vrátit. Rychle se vrátím, abych je zavola zpět, ale marně, poněvadž mne ani slyšet nechtěli. Začal jsem hořce plakat a nařkati: "Není možná, abych sám prošel tak namáhavou cestou!" Brzo jsem se potěšil. Spatřil jsem přicházeti zástup kněží, kleriků a laiků, kteří přistoupili ke mně a pravili: "Hle, tu jsme všichni tvoji, odhodlaní následovat tebe." Vydal jsem se znova na cestu a předcházet je. Jen někteří pozbyli odvahy a zastavili se, ale většina došla se mnou až k cíli.

Prošli jsme celou dlouhou alejí, až jsme se ocitli v druhé, rozkošné zahradě. Tu mne obklíčili moji následovníci, hubení a zcela rozdrásaní a zkrvavení. Tu zavál čerstvý větérek a jeho váněk rázem všechny uzdravil. Zavál jiný větřík a jako v pohádce jsem byl hned obklopen nesčetným množstvím chlapců, kleriků, koadjutorů a kněží, kteří se mnou začali vychovávat tuto mládež. Mnohé jsem dle podoby poznal, ale mnozí mi byli ještě neznámí.

Když jsme došli na vyvýšené místo v oné zahradě, spatřili jsme velkolepou budovu, palác úchvatně umělecky zbudovaný. Přešli jsme práh a vstoupili v rozsáhlou síň, jejíž nádhera přesahuje všechny královské paláce. Byla vyzdobena a posypána svěžími růžemi bez trní a z nich se šířila libá vůně. Tu se mne otázala má Vůdkyně, nejbláh. Panna: "Víš, co znamená cos viděl a co vidíš?" Odpověděl jsem: Ne, prosím Vás, vyložte mi to." Tu pravila: "Věz, že cesta, kterou jsi kráčel mezi růžemi a trním znamená tvůj apoštolát mezi mládeží. Musíš po ní kráčet s obuví umrtvenosti. Trny na zemi znamenají smyslné náklonnosti a lidskou přízeň nebo nelibost /sympatii neb antipatii/, které svádějí vychovatele od pravého cíle. Zraňují jej a zastavují na cestě, ba překážejí v chůzi a shromažďování věnců pro život věčný. Růže jsou symbolem vroucí lásky, kterou se mají vyznačovat všichni tvoji spolupracovníci. Jiné trny naznačují překážky, utrpení a soužení, která tě stihnou. Neztrácejte odvahy! Láskou a umrtvováním vše přemůžete a dosáhnete růží bez trní." - "Jakmile Matka Boží domluvila, probudil jsem se ve svém pokoji."

Don Bosko pochopil povahu snu a proto prohlá-
šoval, že po něm jasně viděl před sebou cestu, po které
měl kráčet, že mu byly známy překážky a obtíže, které
mu měly cestu uzavřít. Musel-li nicméně kráčet mezi
hojným trním, byl jist vůlí Boží a přesvědčen o zdaru
velkého svého poslání.

Tímto snem byl Don Bosko napomenut, aby ne-
ztrácel odvahu pro ztrátu těch, kteří dle zdání byli
určení za spolupracovníky v jeho díle. První, kteří o-
pouštějí alej, toť světští kněží, kteří se z počátku vě-
novali sváteční oratoři. Později došli představují sa-
lesiány, kterým je přislíbena pomoc a posila Božská o-
značená vánkem větru. Později přiznal se Don Bosko, že
tento sen či vidění se opakovalo vícekrát v pozděj-
ších letech totiž r. 1848 a 1856 a to se změněnými po-
drobnostmi. My jsme je zde shrnuli v jediné opakování,
abychom je zbytečně neopakovali.

Ač toto tajemství Don Bosko nenechal pro se-
be, přece dle výpovědí Josefa Buzzeti, jevila se u něho
vždy živější úcta k Panně Marii. Používal vždy nejpů-
sobivějších prostředků, aby hoši oslavovali s užitkem
svátky Panny Marie a měsíc květen. Zřejmě bylo vidět,
že se vrhl v náruč Božské Prozřetelnosti, jako dítě v
náruč matčinu. Rozhodnost, s níž beze stopy pochybno-
sti a váhání si počínal i v nejobtížnějších pracích a
nesnázích, jasně svědčila, že má před sebou již sestave-
ný plán a vzor, který následovati, a že mu bylo řečeno,
co kdysi Mojžíšovi: "Inspice et fac secundum exemplar!"
Konečně dodejme, že občas mu unikala slova, ze kterých
důvěrné osoby vytušily věci mimořádné. Zdálo se, že si
představuje Pannu Marii, zářící a vysoko trůnící nad
celým světem a vybízející všechny, aby se utíkali k
její ochraně.

XV. /1854/.

Dvaadvacet měsíců .

V březnu roku 1854 v den sváteční po nešpo -

rách svolal Don Bosko všechny chovance do místnosti u sakristie a pravil, že jim vyloží sen. Všichni byli přesvědčeni, že podle jménem "sen" skrývá Don Bosko nějaké nebeské zjevení.

Sen zní takto: Byl jsem s vámi na dvoře a těšil jsem se, že vás vidím zdravé, veselé a spokojené. Někteří skákali, křičeli, jiní běhali. Náhle jsem spatřil, jak jeden z vás vyšel z kterýchsi dveří domu a začal se procházeti mezi vámi se zvláštním cylindrem nebo turbanem na hlavě. Byl průsvitný a uvnitř osvětlený. Na něm byla namalována velká luna a uprostřed ní napsáno 22. Užaslý chtěl jsem k němu přistoupiti a pověděti mu, aby odložil masopustní oblek, ale v tom se setmělo a jako na znamení zvonku dvůr se vyprázdnil a viděl jsem hochy v podloubí seřazené. Z jejich tváře zíral velký strach a u desíti nebo dvanácti se jevila smrtelná až bleďost. Přesl jsem okolo nich a upozoroval jsem, že je nejvíce právě onen s lunou a s jeho ramen splýval pohřební příkrov. Přistoupil jsem k němu, abych se otázal, co to znamená, ale jakási ruka mne zadržela, a tu jsem spatřil neznámého vznešeného člověka, který mi pravil: "Poslyš nejdříve mne. Má ještě dvaadvacet měsíců času a dříve než uplyne, zemře! Opatruj ho a připrav jej!" Chtěl jsem nějaké vysvětlení jeho slov a náhlého zjevení, ale již jsem ho nespatriil. Milí hoši, onen chlapec je mezi vámi a já ho znám!

Veliký strach opanoval všechny, neboť tehdy po prvé veřejně a slavnostně oznamoval smrt domácího. Dobrý otec to jistotně upozoroval a proto dodal: "Ano, znám ho a je mezi vámi onen s dvaadvaceti měsíci. Nechci vás přestrašiti. Jak jsem již řekl, je to jen sen a víte, že se nemá vždy snům věriti. Ať je jakkoli, jedno je jisté, že všichni máme býti vždy připraveni, jak to odporoučí v evangeliu Božský Spasitel a proto nehřešte a pak nás nebude smrt děsiti. Buďte hodní, neurážejte Boha a já zatím budu bděti a opatrovati onoho s číslem 22 a doufám, že dobře zemře.

Poděsilo-li s počátku toto vypravování všechny hochy, způsobilo později mnoho dobra, neboť všichni se snažili udržeti se v milosti Boží myšlenkou na smrt a počítali zatím plynoucí měsíce. Don Bosko se občas i

otázal: "Kolik měsíců ještě?" Oni odpovídali: "Dvacet - osmnáct, patnáct atd." Tehdy všichni hoši dávali pozor na každé jeho slovo a mnozí přicházeli mu ohlašovat minulé měsíce a snažili se předpovídati, uhádnouti, ale Don Bosko mlčel. I chovanec Piano, který vstoupil v listopadu r. 1854 jako student do oratoře a slyšel mluvit o devíti měsících, dozvěděl se od chlapců i od představených o předpovědi Don Boska. I on jako ostatní pozorně očekával.

Skončil rok 1854 a uplynula většina roku 1855 a nadešel říjen, totiž měsíc dvacátý. Cagliero, tehdy již klerik, byl asistentem ve třech ložnicích vedle domu Pinardi. Mezi jeho chlapci byl též Gurgo Secondo z Pettinengo u Biely. Měl 17 let, byl silný, vyspělý, vzor kvetoucího zdraví a dával naději na dlouhý život a vysoké stáří. Jeho otec jej doporučil na byt k Don Boskovi. Byl výtečným pianistou a varhaníkem a po celé dny se učil hudbě a vydělával si pěknou sumu vyučováním v Turině. Don Bosko občas během roku se dotazoval asistentů na chování jejich svěřenců. V říjnu povolal k sobě Cagliera a pravil mu: "Kde spíš?"

"V poslední ložnici" odpověděl Caglierro - "a odtud asistují též ostatní."

"Což nebylo by lépe, kdybys přesídlil do prostřední?" "Jak si přejete, ale podotýkám jen, že ostatní dvě jsou suché, ale v prostřední je od zdiva kostelní věže vlhká stěna. Blíží se zima a snadno bych tam mohl onemocněti. Však i ze svého místa mohu dobře asistovati všechny hochy své ložnice."

"To můžeš, ela bude lépe, půjdeš-li do prostřední", rozhodl Don Bosko.

Klerik Cagliero uposlechl, ale po nějakém čase znova prosil Don Bosko, aby směl přenést své lůžko na dřívější místo. Don Bosko nedovolil, nýbrž odpověděl: "Zůstaň, kde jsi a klidně odpočívej, neboť neutrpíš ničeho na zdraví."

Klerik Cagliero se uklidnil a několik dní potom si jej dal Don Bosko zavolat znova: "kolik je vás ve tvé nové ložnici?" Odpověděl: "Jsme tři, já, chovanec Gurgo Secondo a Garovaglia a s pianem čtyři." "Dobře", pravil Don Bosko, "dobře jste tři hudebníci a

a Gurco tě může učit na piano, hled, abys ho dobře asistoval." Více neřekl. Klerik byl jat zřetelivostí a po-
dezřením a začal vyzvídati, ale Don Bosko jej přerušil,
řka: "Příčinu se dozvíš až bude čas." - Tajemstvím bylo,
že v oné ložnici byl hoch dvaadvacet měsíců.

Na počátku prosince nebylo v oratoři nemoc-
ných a tu Don Bosko vystoupil jednou po večerních mo-
dlitbách a prohlásil, že jeden z chovanců zemře ještě
před Vánocemi. Pro tuto novou předpověď a protože se
naplňovalo dvaadvacet měsíců zavládl v domě nesmírný
strach, často vzpomínali na slova Don Boska a s bázní
očekávali výsledek.

V těch dnech Don Bosko si dal ještě zavolat
klerika Cagliero a otázal se, zda je Gurco dobrý a vra-
cí-li se z města v pravý čas po vyučovacích hodinách.
Cagliero odpověděl, že je vše v pořádku a že se neděje
nic zvláštního. "Výborně, jsem spokojen, hled, aby se vši-
chni dobře chovali a oznam, kdyby se stalo něco nepěk-
ného." Tolik mu řekl Don Bosko.

V polovici prosince byl Gurco napaden silnou
kolikou a tak nebezpečnou, že narychlo zavolaný lékař
pravil, aby byl zaopatřen. Bolestná nemoc trvala 8 dní
a zlepšila se díky lékařově péči tak, že Gurco mohl o-
pustiti lože. Nemoc zmizela a lékař prohlásil, že z ní
pacient šťastně vyvázl. Mezi tím bylo vše oznámeno ot-
ci, poněvadž v oratoři dosud nikdo nezemřel a Don Bos-
ko chtěl chovancům ušetřiti pohřební podívanou. Novena
k Vánocům začala a Gurco téměř uzdravený se těšil, že
Vánoce prožije doma. Nicméně Don Bosko nevěřil ani teh-
dy, když o něm podávali dobré zprávy. Přišel otec a na-
šel syna již v dobrém stavu a vyžádal si dovolení, ode-
šel objednat místo na pozítří na poštovním voze do
Novary a pak do Pettinengo, aby zcela vyzdravěl. Nadešla
neděle 23. prosince: Gurco projevil přání pojísti tro-
chu masa, které mu lékař zakázal. Otec běžel a koupil a
uvařil na lihovaru. Vladík pojedl polévku a maso, které
jistotně bylo syrové a polovařené a snad v hojnosti.
Otec odešel do města a v pokoji zůstal jen ošetřovatel
a Cagliero. Tu náhle v noci nemocný začal naříkati na
bolesti břicha. Kolika se vrátila a krutě ho napadla.
Gurco zavolal jménem asistenta: "Cagliero, Cagliero, už

Tě nebudu učit na klavír!"

"Jen trpělivost a neztrácej odvahu!" pravil Cagliero. "Již nepůjdu domů, již neodjedu, modli se za mne, odporuč mne Madoně! Kdybys věděl, kolik trpím!" "Ano, budu se modlit, i ty vzývej Pannu Marii!" Zatím se Cagliero začal modlit, ale přemožen spánkem, usnul. Tu náhle jím zalomcoval ošetřovatel a ukázav mu na Gurco, běžel hned zavolat Don Alassonttiho, který spal ve vedlejší místnosti. Přiběhl a po chvíli již Gurco vydechl. V celém domě zavládl smutek. Cagliero ráno potkal Don Boska, když sestupoval po schodech na mši svatou a byl velmi smutný, poněvadž mu již oznámili smutnou novinu.

Zatím v domě se mluvilo jen o tomto úmrtí. Právě byl nedokončený 22. měsíc a Gurco zemřel před svítáním dne 24. prosince a naplnil tak i druhou předpověď, že se nedožije svátku Narození Páně.

Po obědě mlčky obstoupili klerici Don Boska. Tu se ho klerik Jan Turchi otázal, zda Gurco byl oním hochem dvaadvaceti měsíců. Don Bosko odpověděl: "Ano, byl to on a právě toho jsem viděl ve snu."

XVI. /1854/.

V e l k ý   p o h ř e b .

Velké pohřby na královském dvoře .

Jedné noci ku konci listopadu měl sen. Zdálo se mu, že stojí v hlavním podloubí oratoře zpola dokončeném. Stál u pumpy při zdi domu Pinardi, obklopen kněžími a kleriky. Náhle spatřil královské páže v červeném šatě, které spěchalo k němu a zdálo se mu, že vykřikuje: "Velká novina!"

"Jaká, tázal se Don Bosko.

"Oznam: velký pohřeb na královském dvoře! velký pohřeb na královském dvoře!"

Don Bosko při tomto nenadálém zjevu a při této zprávě téměř zkameněl a páže opakovalo: "Velký

pohřeb na královském dvoře!" Don Bosko chtěl požádati o vysvětlení kruté zprávy, ale ten zmizel. Don Bosko se probudil celý bez sebe a pochopil tajemné zjevení. Chopil se pera a chystal list pro krále Viktora Emanuela, aby mu oznámil, co mu bylo sděleno a prostě vyložil tento sen. - - - -

V těch dnech povolal k sobě klerika Angelo Savia a dal mu list, aby jej přepsal a oznámil králi: "Velký pohřeb na královském dvoře!" Klerik Savio jej opsal, ale jak se Don Bosko dověděl od dvořanů, král přečetl list lhostejně.

Minulo pět dní od onoho snu a Don Bosko měl nový sen. Zdálo se mu, že je ve svém pokoji a píše u stolu. Náhle zaslechl klusot koně na dvoře. Rázem rozlétly se dveře a objevilo se páže v červené livreji, které vešlo doprostřed pokoje a zvolalo: "Ohlas: ne velký pohřeb, ale velké pohřby na královském dvoře!" - To opakovalo dvakrát. Pak se rychle vzdálilo a zavřelo za sebou dveře. Don Bosko rád by býval chtěl vysvětlení. Chtěl se tázat a proto povstal od stolu, vyběhl na balkon a spatřil páže sedající na koně, volal a prosil je, aby povědělo, proč mu přišlo opakovati oznámení, stále však páže jen opakovalo: "Velké pohřby na královském dvoře!" a zmizelo. Začalo svítati a z rána poslal králi druhý list sám Don Bosko a v něm vyložil sen a nakonec upozorňoval Veličenstvo, aby jednal tak, že by se uvaroval hrozících trestů a prosil, aby překazil zákon o zrušení klášterů."

5.I.1855 zemřela matka králova Maria Terezia.
20.I.1855 zemřela královna Maria Adalaida.

XVII. /1856/.

Vývoj díla Don Boska.

K o l o š t ě s t í.

Roku 1856 vyprávěl: "Zdálo se mi, že jsem na velkém náměstí, kde stálo kolo, podobné kolu štěstí a představovalo oratoř. Kliku držel jakýsi člověk, který mne zavolaal a pravil: "Dávej pozor!" Viděl jsi? Slyšel jsi? Když zatočil kolem, slyšel jsem malý šramot, který sotva bylo slyšet u mne.

Ano, viděl jsem, že jsi zatočil kolem jednou a slyšel jsem malý šramot."

"Víš, co to znamená jedno otočení?"

"To nevím." "Deset let tvé oratoře."

Tak zatočil ještě čtyřikráte a opakoval své otázky. Při každém zatočení hrmot vzrůstal a zdálo se, že jej bylo při druhém slyšení v Turině a v celém Piemontě. Při třetím v Itálii, při čtvrtém v Evropě a při pátém bylo je slyšení po celém světě. A onen člověk dodal: "Takový bude osud oratoře."

XVIII. /1858./

Různý chléb chovanců.

Nebeského osvětlení a napomenutí se dostávalo Don Boskovi zvláště o duchovních cvičeních a po dobu devítníků ke cti Panny Marie. Don Bongiovanni Domenico, Don Rua, Msgr. Cagliero vyprávěli následující: "Jednoho večera pravil Don Bosko veřejně, že nás všechny viděl rozdělené na čtyři kroužky, v nichž jsme jedli. Hoši v každém kroužku měli jiný chléb. V jednom čerstvý, jemný,

dobrý bochník. V druhém černý, v jiném obyčejný bílý a v posledním chléb zplesnivělý, zkažený. První byli nevinní, další se obyčejně nalézali v nemilosti Boží, jiní byli dobří a poslední konečně ve zlém zatvrzelí a nijak se nesnažili polepšiti.

Don Bosko vysvětlil účinky těch chlebů a připomenul, že si výborně pamatuje, který chléb každý jedl a že je ochoten povědět každému, kdo se k němu přijde otázet. Mnozí šli a Don Bosko každému zvlášť vyjevil, jak jej ve snu viděl a to tak podrobně o stavu svědomí, že byli všichni přesvědčeni, že to není výmysl jeho fantasie a tím méně opovážlivé dohadování. Nejtajnější a zamlčené hříchy, nedobré úmysly v práci, následky neopatrného chování, ba i ctnosti, stupeň milosti povolání a vůbec vše, co se týkalo jednotlivých duší, vše mu bylo zřejmě odhaleno, předpověděno a popsáno. Hoši byli úžasem bez sebe a po rozhovoru s Don Boskem opakovali se Samaritánkou: "Dixit mihi omnia, quaecumque feci". To jsme vždy znova slýchali po mnohá léta.

XIX. /1860/.

Matka Markéta ve snu .

Svou matku viděl vícekrát ve snách, kteréž zůstaly nesmazatelně vryty v jeho paměť a vyprávěl o nich.

Tak se mu zdálo roku 1860, že ji potkal ne daleko chrámu Těšitelky, kráčeje podél zídky kláštera sv. Anny, an se vracel z kostela sv. Františka z Assisi do cratoře. Její tvář byla překrásná. "Co to, vy zde?" - tázal se Don Bosko, "což jste nezemřela?"

"Zemřela jsem, ale žiji", odpověděla matka.

"Jste šťastna?"

"Přešťastna!" - Don Bosko se jí otázel, zda přišla hned po smrti do nebe. Markéta odpověděla, že nikoliv. Vyzvídal na ní, zda jsou v nebi někteří hoši, jež jmenoval a matka mu přisvědčila.

"Nyní mi podejte důkaz vašeho štěstí, dejte mi z něho okusiti alespoň kapku!"

Tu spatřil svou matku zářící a oděnou drahocenným šatem, vznešeného vzhledu a za ní nesčítelný zastup andělů. Matka začala zpívat. Její píseň lásky k Bohu, prochnutá nevystižnou sladkostí, pronikala srdce, bez násilí je povznášela. Podobalo se to hudbě tisícových hlasů a tónů, které se stupňovaly od nejhlubších po nejvyšší s barvitou pestrostí a různou výrazností a silnějšími kmity, až se zase někdy staly stěží vnímatelnými a zladěnými tak jemně, umělecky a souladně, že tvořily jednotný celek. Don Bosko při té rozkošné melodii byl uchvácen, že se zdálo, že je ve vytržení a již nevěděl, co říci a nač se tázati své matky. Když matka Markéta dozpívala, obrátila se k němu a pravila: "Očekávám tě, neboť máme býti navždy spolu." - Po těch slovech zmizela.

XX. /1860/.

Sen o čtrnácti stolech.

Všichni hoši byli v rozkošné zahradě a seděli za stoly, které se stupňovitě zvedaly tak, že nebylo možno dohlédnouti nahoru. Dlouhých stolů bylo 14 a uspořádáno v rozsáhlé síni ve tři skupiny, ohrazené okolo zdívcem, které tvořilo podlahu.

Dole kolem stolu postaveného na holé zemi a bez ozdoby a náčiní sedělo několik chlapců, byli zasmušilí a jedli s nechutí jako vojenský komisařek, ale zcela stuchlý a plesnivý, že budil odpor. Chléb ležel na stole uprostřed špíny a smetí. Seděli tam jako vepři u koryta. Chtěl jsem jim říci, aby odhodili onen chléb, avšak odvážil jsem se jen otázati, proč mají před sebou jen tak hnusný chléb. Odpověděli: "Musíme jísti chléb, který jsme si připravili a jiného nemáme." Toť stav hříchu smrtelného.

Stojí v knize Přísloví /hl. I./: "Opovrhli ká-

zeň a nepřidrželi se bázně Boží a neuposlechly majlon
rad a vysmívali se veškerému mému jednání a napomíná-
ní. Proto jedli ovoce své práce a krmili se svými ra-
dami."

Postupně, jak se stoly zvedaly, hoši byli ve-
selejší a pojídali vzácnější chléb. Byli krásní, zářící
vždy větší nádherou a leskem. Jejich stoly byly pokry-
ty umělecky vzácnými ubrusy, na nichž se třpytily mí-
sy, džbány, svícný a vázy s nevidanými květy, talíře s
vybranými pokrmy. Neocenitelné bohatství! Počet těchto
hochů byl veliký. To byl stav obrácených.

Konečně nejvyšší stůl měl chléb nepopsatelný.
Zdál se žlutý i červený a tatáž byla barva šatu a tvá-
ře jinochů, kteří se skvěli oslnivým leskem. Požívali
neobyčejné radosti a každý se snažil sdílet ji se
svými druhy. Svojí krásou, světlem a nádherou stolu ne-
obyčejně převyšovali všechny, kteří seděli za nižšími
stoly. To byl stav nevinnosti.

O nevinných a obrácených prohlašuje v knize
Příslaví Duch sv. /kap. I./: "Kdo mne poslouchá, bude be-
ze strachu odpočívati a bude míti blahobyť a bude bez
bázně před zlem."

Ku podivu poznal jsem z oněch hochů všechny
od prvního až do posledního tak, že nyní, vidím-li ně-
kterého, zdá se mi, že ještě sedí na svém místě u svého
stolu. Udiven takovou podívanou, již jsem nemohl pocho-
piti, spatřil jsem opodál jakéhosi člověka. Hned jsem
se k němu rozběhl, abych se ho otázel, ale v tom jsem
o cosi klopýtl a probul se na lůžku. Prosili jste mne
o sen a já jsem vám jej vyložil. Nepřipisujte mu větší
důležitosti, než zasluhuje.

Následujícího dne pravil Don Bosko soukromě
každému chovanci, na kterém místě seděl. Aby sdělil po-
řádek, v němž seděli, začal od nejvyššího stolu po
nejnižší. Tázali se ho, zda může někdo předsednouti od
nižšího stolu k vyššímu. Přisvědčil s výjimkou nejvyš-
šího, který vynikal nad ostatní. Spadl-li někdo od něho,
již se k němu nemohl vrátiti. Tam bylo vyhraženo místo
pro ty, kdož zachovali křestní nevinnost. Byl jich malý
počet, ale mnoho bylo v druhé a v třetí řadě. -

XXI. /1861/.

D v a s m r k y .

Kdysi se nechal Don Bosko fotografovati uprostřed velikého počtu mladíků a pravil: "Kdo nemá čisté svědomí, bude škaradý."

I když žertoval vtipně se vynasnažoval vštípití hochům do mysli, jakým neštěstím je stav v nemilosti Boží, což činí duši jinak obdařenou vlastnostmi krásnými ošklivou, šerednou.

Krátce nám vyložil následující sen:

Zdalo se mi, že jsem na lučinách u Castelnuova se svými hochy a že jsme tam očekávali nějaký dar, který jsme chtěli dátí Piu IX. k jmeninám. Náhle vzduchem od Buttigliery přicházel veliký smrk. Jeho tloušťka se rovnala dvěma turinským ostrovům a byl neobyčejně vysoký. Po chvíli se od téže strany vznášel jiný, menší a tenší smrk. Přišel až k nám a pak horizontálně sestupoval. Rozprchli jsme se ze strachu, že nás rozdrtí a přežehnávali jsme se. Smrk se snášel až k zemi, ale zůstal pak viseti ve vzduchu. Jen větvemi se dotýkal země. Zatím, co jsme se mu podívovali, jemný vánek jej rozprskl v déšť. Necháпали jsme onen div a tázali se: "Co to má znamenati?"

Tu jeden a dosud vím, kdo jím byl, pravil:

"Haec est pluvia, quam dabit Deus tempore suo." Jiný a nevím již, kdo to byl, dodal: "Hic est pinus ad ornandum locum habitationis meae" - citoval i místo Písma, odkud je tento veršík, ale již se nemohu upamatovati.

Myslím, že smrk naznačuje pronásledování, bouře, které přikvačí na věrné děti Církve.

Druhý smysl: že Církev bude požehnaným a blahodárným deštěm pro ty, kdož jí zůstanou věrni. Tolik Don Bosko.

Pokud nám známo, nepřipojil nic jiného a ne-

budeme pátrati, nemá-li sen jiný význam. Omezíme se na porovnání. Obrovský smrk, jehož kmen má alespoň 100 metrů v průměru, který se vznášel do vzduchu, je obdobou stromu, který spatřil Nabuchodonosor a který popsal Daniel. Vrcholkem se dotýkal nebes a bohatými větvemi svěží zeleně se podobal zdáli velikému lesu. Což není náznakem obrovské moci, pyšné opovážlivosti a vzpoury proti Bohu a nehrozí záhubou těm, kteří mu slouží? Ten zmizel s povrchu země zasažen hněvem Božím, žhavý vítr vysušil jeho větve, vichřice jej vyvrátila a rozpadl se pohlcen ohněm.

Druhý menší, ale rovněž vysoký a silný smrk představuje snad ne církev celou, ale vybranou její část jako nějakou kongregaci, na př. společnost svatého Františka Saleského. Naznačuje to místo, kde se odehrává tato podívaná. Že smrk stojí vodorovně a ne vertikálně, to naznačuje nezbytnou pokoru. U Isaiáše v hl. LX, veršík 13, čteme: "Gloria Libani ad te veniet, abies et buxus et pinus simul, ad ornandum locum sanctificationis meae et locum pedum meorum glorificabo."

Tak plynuly dni května, bohaté překvapujícími událostmi a "sen o kole" budil v srdcích nová rozhodnutí a povolání.

XXII. /1861/.

Drahocenný šátek a ctnost svaté čistoty .

Bylo to v noci ze 14. na 15. června. Jen jsem ulehl a usnul, pocítil jsem úder na postel, jako by o ni někdo tloukl deskou. Vyskočil jsem a déle seděl na loži, ale tu mi blesklo hlavou: Rozhlédl jsem se všade, ale nikde jsem nic nespatriil. Přesvědčen, že se mi to jen zdálo, a že na tom nic není, ulehl jsem.

Jen co jsem začal dřímati, náhle mně projel ušima druhý úder až mnou zatřásl. Zvedl jsem se, slezl s postele a hledal pod postelí, pod stolem a v koutech,

ale ničeho jsem najít nemohl. Odevzdal jsem se tedy v ruce Boží, pokropil se svěcenou vodou a uleh. Tu se má mysl začala vznášeti sem a tam a spatřil jsem, co vám chci právě vyprávěti.

Zdálo se mi, že jsem na kazatelně našeho kostela a že se chystám započítí kázání. Všichni hoši seděli na svém místě, hleděli na mne a pozorně očekávali až promluví. Nevěděl jsem, o čem mluvit a jak začít. Napínal jsem všemožně svou paměť, ale mysl byla pustá a prázdná. Stál jsem tak chvíli zmaten a ztrápen, neboť jsem se dosud neocítl v takových rozpacích a to po mnoha letech kázání. Tu náhle jsem zpozoroval, jak se kostel mění v údolí. Hledal jsem zdi kostela, ale tyto zmizely, s nimi i všichni hoši. Úžasem zcela bez sebe nemohl jsem uvěřit této změně.

"Co to znamená?" řekl jsem si, "před chvílí jsem byl v kostele na kazatelně a najednou jsem se ocítl v tomto údolí. Sním? Co se to se mnou děje?" Rozhodl jsem se, že projdu tímto údolím. Popošel jsem trochu a zatím, co jsem se rozhlížel po někom, s kým bych sdělil svůj úžas a vyžádal vysvětlení, spatřil jsem nádherný palác s velikými a rozsáhlými balkony či terasami, které tvořily podivný celek. Před palácem rozprostíralo se náměstí. V jednom koutě jsem zahlédl veliké množství mládeže, která se kupila kolem Paní, která rozdávala každému kapesník. Hoši, kteří šátek dostali, řadili se pak podél dlouhé terasy.

I já jsem se přiblížil k oné Paní a zaslechl jsem, jak při rozdávání řekla každému zvláště tato slova: "Neroztahuj jej, když fouká vítr. Zafoukne-li z nadání a máš-li jej roztažený, obrať se v pravo a nikdy ne v levo." - Pozoroval jsem všechny mladíky, ale tehdy jsem nikoho nepoznal. Když byly šátky rozdány a všichni vystoupili na terasu, stoupli si do řady po jednom a vzpřímení stáli beze slova. Neustal jsem je pozorovati a tu jsem spatřil, jak jeden z nich začal vytahovati svůj kapesník a jak jej roztahoval a potom začali ostatní postupně vytahovati a roztahovati svůj kapesník, až jsem viděl, že jej mají již všichni roztažený. Byl hodně široký, protkávaný zlatem neobyčejně u-

mělecky a byla po celém zlatem vyšita tato slova: R e-
g i n a v i r t u t u m.

Tu náhle zleva, totiž od severu se zvedl mírný
vánek, pak silnější vítr a konečně zadul silný vichor.
Jakmile zafoukl vítr, viděl jsem, že někteří hoši ry-
chle začali skládati šátky a schovali je, jiní se o-
brátili vpravo. Část zůstala nehybně s roztaženými ka-
pesníky. Jakmile se zvedl onen prudký vítr, začaly se
vynořovati a rozpínati mraky, které brzo zatáhly celé
nebe, nato se rozpoutala nevýslovná bouře, strhlo se ve-
liké krupobití a hřímal hrozně hrom a pak se spustil
déšť, padaly kroupy a konečně i sníh.

Při tom mnozí hoši stáli s roztaženými kape-
sníky a kroupy jim je prorážely, ba i dešťové kapky
měly snad boдец a prorážely jej i sněhové vločky. V o-
kamžiku všechny šátky byly zničeny a proděravěny a
pozbyly veškeré krásy.

To mne tak rozrušilo, že jsem ničemu nerozu-
měl. Hůře ještě, že přiblíživ se k hochům, které jsem
dříve nepoznal, rozeznal jsem je při pátravějším po-
hledu všechny zcela zřetelně. Byli to moji hoši z ora-
toře. Přistoupil jsem ještě blíže a otázel jsem se: "Co
zde děláš ty? Jsi ty ten a ten?" "Ovšem, že jsem" - "I
ten a ten a onen je zde." Odešel jsem potom tam, kde
Paní rozdával šátky. Stálo tam několik jiných osob, o-
tázel jsem se jich: "Co to má znamenati?" Tu se ona Pa-
ní obrátila ke mně a odpověděla: "Což jsi neviděl, co
bylo napsáno na kapesnících?" - "Ano, regina virtutum"
"Nevíš proč?" - "I vím."

"Nuže, tito hoši vystavili svou ctnost čisto-
ty větru pokušení. Někteří, jakmile vítr pocítili, ute-
kli a to jsou ti, kteří šátek schovali, jiní, překvapení
a poněvadž již neměli času, aby jej schovali, obrátili
se vpravo a to jsou ti, kteří v nebezpečí vzývají Pána
Boha a obracejí se zády k nepříteli. Jiní zůstali s o-
tevřeným šátkem na větre pokušení, takže upadli do hří-
chu." - Takovou podívanou jsem byl velice rozčilen a
zoufalý, že jen tak málo jich uchovalo tuto ctnost. Hoř-
ce jsem se rozplakal a když jsem se utišíl, tázel jsem
se: "Jak to, že tyto šátky jsou proděravělé a to nejen

bouří, ale i deštěm a sněhem? Neznačí snad ony kapky a vločky malé, či všední hříchy? - "Což nevíš, že v tomto non datur parvitas materiae? Netrap se, pojd a viz!"

Tu jeden z oněch mužů pokročil k balkonu, pokynul rukou a vzkřikl na hochy: "Vpravo!" Téměř všichni se obrátili vpravo, ale jiní se ani nepohli a jejich šátek byl konečně docela roztrhán. Tu jsem viděl, že šátek těch, kteří se obrátili vpravo, zužil se velice a byl celý sešíváný a zaplátovaný tak, že na něm nebylo viděti žádné díry. Přes to byly tak zubožené, že vzbuzovaly soustrast. Neměly žádné pravidelnosti. Některé byly na tři dlaně, jiné na dvě i na jednu.

Tu ona Paní podotkla: "Hle to jsou ti, kteří nešťastně pozbyli krásnou ctnost, ale napravili se sv. zpovědí. Ostatní, kteří se ani nepohli, to jsou ti, kteří nezanechali hříchu a snad, snad dospějí do záhuby" -.

Na konci dodala: "Nemini dicitō, sed tantum admone!"

XXIII. /1859/.

La marmottina - s v i š ě .

Často vyprávěl Don Bosko o častém sv. přijímání. Tak roku 1859 vyprávěl i následující sen hochům, kteří se sotva vrátili z prázdnin.

Zdálo se mu, že stojí nedaleko brány oratoře a že pozoruje hochy, kteří se vracejí. Viděl na každém, v jakém poměru je k Bohu. V tom vešel na dvůr jakýsi - neznámý člověk, který nesl též malou skříňku. Šel až doprostřed hochů. Když nadešla hodina určená ke svaté zpovědi, otevřel skříňku, vytáhl sviště a nechal je tančiti. Hoši jej rychle obstoupili a nešli do kostela. Smáli se a obdivovali jeho neohrabanost a zvolna se vzdalovali od kaple do odlehlého koutu. Don Bosko popsal nejdříve stav svědomí mnohých hochů, aniž koho jmenoval a pak líčil úsilí a lest ďáblů, aby odvrá-

til od zpovědi, aby ji znechutil. Tímto vypravováním rozveselil hodně své posluchače, ale nechal vážně se zamyslet nad stavem duše. Mnohem více zapůsobil ještě tím, že v soukromí vyjevil těm, kteří jej požádali i to o čem neměli ani potuchy. Byla to jen čirá pravda. Tento sen pohnul většinu chovanců, že se častěji zpovídali a to obyčejně týdně i velice časté sv. přijímání. -

Po tři poslední noci roku 1860 měl Don Bosko tři sny, jak je nazývá, ač my je s jistotou dle toho, co jsme viděli, slyšeli a zakusili, můžeme zvát nebeským viděním. Byl to týž sen, který se třikrát opakoval, ale vždy s jinými podrobnostmi. Zde na krátko, co náš dobrý otec vyprávěl v poslední večer roku 1860 všem chovancům.

XXIV. /1861/.

S e n o k o l e .

Tento sen se týká jen studentů. Mnoho věcí, které jsem viděl, nemohu ani popsat, poněvadž je nestačí pojmouti ani rozum, ani vystihnouti slova. Zdálo se mi, že jsem vyšel ze svého rodného domku v Becchi. Kráčet jsem po pěšině, která vede do blízké osady Caspriglio poblíž Castelnova. Chtěl jsem si zajít na naše políčko, písečné, jehož sklizeň sotva postačila na zaplacení daně. Pole bylo za domkem v údolí zvaném Valcappone a ve svém dětství často jsem tam pracoval. Ušel jsem již hezký kus cesty, když jsem na blízku toho pole potkal muže asi 40ti letého, obyčejné výše s vypěstěnou, dlouhou bradou a hnědé tváře. Byl oděn šatem, který mu sahal až po kolena, v bocích těsný a na hlavě měl zvláštní bílou čepici. Stál, jako by na někoho čekal. Přátelsky mne pozdravil, jako by mne odedávna znal a hned se zeptal: "Kam jdeš?"

Zastaviv se, odpověděl jsem: "Nu, jdu se podívat na pole, které máme v tuto stranu. A co vy zde dě-

láte? "Nebuď zvědavým", odpověděl, "nepotřebuješ to vědět."

"Výborně." "Než, řekněte mi laskavě vaše jméno, čím jste, poněvadž pozoruji, že mne znáte, ale já vás neznám."

"Netřeba, abych ti řekl svoje jméno, ani své vlastnosti. Jen pojď, uděláme si společnost."

Šel jsem s ním dále a po několika krocích ocitli jsme se před rozsáhlým polem, porostlým fíkovníky. Můj společník mi řekl: "Vidíš ty krásné fíky, vezmi, chceš-li a najez se!"

Udiven jsem odpověděl: "Na tomto poli nikdy nebylo fíků."

Nato on: "Nyní však tam jsou. Vidíš je tam."

"Jsou nezralé; ještě není doba fíků."

"Jen pohleď, jsou tam již krásné a dozrálé. Chceš-li, běž, poněvadž je již pozdě."

Já jsem se nehýbal a přítel doléhal: "Dělej rychle, neztrácej času, poněvadž se již blíží večer."

"Proč jen máš tak na spěch. Ne, nechci jich. Líbí se mi vidět je, podarovat je, ale málo chutnají mému jazyku."

"Je-li tomu tak, pojďme, ale pamatuj na to, co praví evangelium sv. Matouše, kde mluví o událostech, které hrozily Jerusalemu. Řekl Pán Ježíš svým apoštolům: "Ab arbore fici discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit et folia nata, scitis, quia prope est aestas." Nyní tím blíže, jestliže fíky již zrají."

Kráčeli jsme opět dále a hle, vynořilo se jiné pole, plné viných výhonků. Neznámý hned mi řekl: "Chceš hrozny? Nechutnají-li ti fíky, pohleď na tyto hrozny, vezmi a jez!"

"Hroznů si nabereme ve vinici o vinobraní."

"I zde je jich."

"Až přijde čas", odpověděl jsem.

"Což nevidíš tam zralé hrozny?"

"Je to možné? V této době?"

"Dělej rychle povídám ti, rychle, poněvadž bude hned noc."

"Nu, bude-li noc, vrátím se za dne."

"Není pravda. Již se nevrátí den."

"Cože, co tím chcete říci?"

"Že se blíží noc."

"O jakém večeru mluvíte? Chcete snad říci, že si mám svázat věci a připravit se k odchodu? Že se musím hned odebrat na věčnost?"

"Blíží se noc, máš již málo času."

"Řekněte mi aspoň, bude-li to brzo. Kdy to bude?"

"Nebuď tak zvědavým: non plus sapere, quam oportet sapere."

Moje matka to tak říkávala všetečným lidem: pomyslí si, ale nahlas jsem odpověděl: "Zatím nechci hrozit."

Tak jsme spolu ještě chvíli kráčeli až jsme došli na kraj našeho pole, kde jsme našli bratra Josefa, který nakládal na vůz. Přišel ke mně, pozdravil mne a pak i mého společníka, ale vida, že na pozdrav neodpovídá a jeho si nevšíná, otázal se mne, je-li to snad spolužák. "Ne, nikdy jsem ho neviděl," odpověděl jsem.

Nato jsem se znova naň obrátil: "Prosím vás, řekněte mi vaše jméno, odpovězte mi laskavě, abych věděl, s kým mluvím." Ten člověk si toho nevšínal. Můj bratr s podivem se obrátil ke mně s otázkami:

"Kdopak je ten člověk?"

"Nevím, nechtěl mi to říci." Oba jsme naléhali ještě chvíli, abychom zvěděli, odkud pochází, ale ten stále opakoval: "Non plus sapere, quam oportet sapere".

Mezitím se bratr vzdálil a již jsem ho neviděl a tu onen neznámý se obrátil ke mně, řka:

"Chceš vidět něco zvláštního?"

"Velice rád," odpověděl jsem.

"Chceš vidět své chlapce, jakými opravdu nyní jsou?" - "Jakými budou v budoucnosti, a chceš je sčítati?"

"Ach, ano, ano!"

"Nuže, pojď!"

I.

Tu on vytáhl, ani nevím odkud, obrovský stroj, který bych nedovedl popsat, a který měl uvnitř velké kolo. Ten stroj tedy postavil na zem. - "Co má znamenati to kolo?" ptal jsem se.

Odpověděl: "Věčnost v ruce Božích." Chytil u kola kliku a roztočil ho. Pak mi řekl: "Chyť kliku a otoč jednou."

Zatočil jsem a tu on podotkl: "Nyní se podívej dovnitř!" Prohlédl jsem si stroj a uviděl jsem v něm velké kolo v podobě čočky, široké asi jeden a půl metru, umístěné uprostřed stroje, upevněné na kole. kolem této čočky byl nápis: *Hic est oculus, qui humilia respicit in coelo et in terra.* Hned jsem přiložil tvář k oné čočce. Nahlédl jsem. Jaká to podívaná! Uviděl jsem tam všechny hochy z oratoře. "Jak je to jen možné," řekl jsem si. Dosud jsem v tomto kraji neviděl nikoho a nyní vidím všechny své hochy. Což nejsou všichni v Turině? Obhlédl jsem shora i se stran stroj, ale kromě oné čočky jsem neviděl nic. Pozvedl jsem hlavu, abych se s oním přítelem podívoval, ale ten mi po malé chvíli zase rozkázal, abych zatočil klikou po druhé a tu jsem spatřil neobyčejné a divné rozdělení chlapců. Dobří byli odděleni od zlých. První zářili radostí. Druzí, jichž však nebylo mnoho, vzbuzovali soustrast. Poznal jsem je všechny, ale jak se lišili od toho, za jaké je druhové považovali! Jedni měli proděravělý jazyk, druzí měli hrozně překroucené oči, jiní trpěli bolestí hlavy pro ošklivé vředy, jiným červi rozežírali srdce. Čím déle jsem hleděl na ně, tím více jsem byl sklíčen, řka: "Ale je to vůbec možné? To že jsou moji synové? Nechápu, co znamenají tyto podivné nemoci."

Na tato má slova mi řekl ten, který mne dovedl k tomuto kolu: "Poslyš: proděravělý jazyk znamená špatné řeči. Zvrácené oči ty, kdož špatně si vykládají a váží milostí Božích, dávajíce přednost zemi před nebem. Nemocná hlava, to znamená nedbání tvých rad a hovnění vlastním choutkám. Červi jsou zlé žádosti, které

zžirají srdce a jsou tam také hluchí, kteří nechtějí ani slyšet tvá slova, aby je nemuseli provádět ve skutečnosti."

Pokynul mi a já otočil po třetí, přiložil pak oko k čočce přístroje. Viděl jsem čtyři hochy, svázané obrovskými řetězy. Prohlédl jsem si je pozorně a poznal jsem všechny. Žádal jsem neznámého o vysvětlení a ten mi odpověděl: "Můžeš to snadno vědět. Jsou to ti, kteří tvých rad neposlouchali a nezměnili své chování, jsou v nebezpečí, že upadnou do žaláře, aby tam za své zločiny hnili, neb za velké neposlušnosti." - "A bych na to nezapomněl, chtěl bych si poznačit jejich jména, odpovídám, ale přítel pravil: "Netřeba, všichni zaznamenáni jsou v tomto sešitě."

Teprve tehdy jsem upozoroval knížku, kterou v ruce držel. Poručil mi znova zatočit. Poslechl jsem a znova pozoroval. Bylo vidět sedm jiných hochů, kteří stáli zpupně, nedůvěřivě se zámek v ústech, který jim svíral rty. Tři z nich si dokonce zacpávali uši rukama. Pozdvihl jsem se zase od skla. Chtěl jsem vytáhnouti zápisník, abych si zapsal jejich jména, ale člověk ten řekl: "Netřeba nic psát, hle, jsou naznačeni v této knížce, která mne nikdy neopustí," naprosto nechtěl dovolit, abych psal. Užaslý a rozmrzelý tímto podivným počínáním, otázel jsem se, proč jim svírá zámek rty. On odpověděl: "To ty nechápeš? Jsou to ti, kteří mlčí." - "Ale co mlčí?" - "Mlčí!" - Tu jsem pochopil, že se to vztahuje na zpověď. Jsou to ti, kdož ani téžák zpovědníkem neodpovídají, nebo odpovídají vyhýbavě, nebo nepravdivě. Odpoví ne, když mají říci ano."

Přítel pokračoval: "Vidíš i ty tři, kteří kromě zámku na ústech, drží ruce na uších? Ach, jak žalostné je jejich postavení! To jsou takoví, kteří nejen že mlčí ve zpovědi, ale nechtějí nijak poslouchat pokyny, rady a rozkazy zpovědníka. To jsou ti, kteří slyšeli tvá slova, ale neposlechli jich, nezařídili se dle nich. Mohli by spustit ty ruce, ale nechtějí. Ostatní čtyři vyslechli tvé povzbuzení, rady, ale nevyužili jich."

"Jak se mají zbavit toho zámku?"

"Eiciatur superbia e cordibus eorum!"

Upozorním všechny, ale u těch, kteří si drží ruce na uších, u těch je malá naděje."

Onen člověk mi dal potom jednu radu, totiž : kdykoliv se mluví z kazatelny dvě slova, jedno ať je o dobrém konání svaté zpovědi. Slíbil jsem, že ho poslechnu. Neřeknu sice, že jsem se zcela tak řídil, poněvadž bych se stal nudným, ale všemožně se vynasnažím co nejčastěji vštěpovati tuto nezbytnou pravdu. Ve skutečnosti je větší počet těch, kteří jsou zavrženi, ač se zpovídali, než těch, kteří bývají zavrženi proto, že se nezpovídali, poněvadž i nejhorší lidé se někdy vyzpovídají, ale většina se nezpovídá dobře.

Tajemný muž mi pokynul, abych opět kolem zatočil. Jen řekl, tak se stalo a když jsem nahlédl, viděl jsem tři jiné chlapce bázlívě stojící. Každý měl velkou opici na zádech. Hleděl jsem pozorně a uviděl, že ty opice mají rohy. Všechny ty hrozné opice s tlapy v předu tiskly nešťastníkům krk tak, že rudli a byli ve tváři zapálení a téměř jim vytlačovaly zkrvavené oči z očních důlků. Zadními nohama svíraly jim kyčle tak, že se sotva mohli hýbat a ocasy, které sahaly až po zem, obtáčely jejich stehna tak, že ztěžilo a sotva se mohli hýbat. To byl obraz chlapců, kteří po duchovních cvičeních jsou ve smrtelném hříchu a zvláště nečistoty, necudnosti, provinivší se ve věci těžké proti šestému přikázání. Dábel je stiskl kolem krku, ne nechává je jich mluvit, když měli. Uváděl je v zahanbení rudnoucí ve tváři a to, když bez rozumu již nevědí co činiti, zůstávajíce pak spoutáni osudným studem, který je vede místo k spáse k záhubě. Svým tlakem jim vytlačoval oči tak, že nejsou schopni viděti svoji bídu a prostředky, aby mohli vyvázat z hrozného stavu, poněvadž jsou zdržováni bázlívou obavou a odporem k sv. svátostem. Drží je těsně v kyčlích a stehnech, aby nemohli kráčet, ani kroku učiniti na cestu dobra. Tak je ovládá vášně, poněvadž se stala návykem, že jsou přesvědčeni, že není u nich možné polepšení.

Ujišťuji vás, draží hoši, že jsem plakal při takové podívané. Chtěl jsem se vrhnouti vpřed a osvo-

boditi ty nešťastníky, ale sotva jsem se vzdálil od té čočky, již jsem nic neviděl. Chtěl jsem si potom zaznamenati jména těch tří chlapců, ale přítel podotkl: "Je to zbytečné, poněvadž jsou zapsáni v knize, kterou mám v ruce."

Tu pln nevýslovného pohnutí a se slzami v očích obrátil jsem se ke společníkovi a řekl jsem mu: "Ale jak to, že jsou v takovém stavu chlapci nešťastní, ke kterým jsem se tolik namluvil, tak pečlivě jsem se o ně staral ve zpovědnici a mimo ni?" Otázal jsem se, jak si mají počínati hoši, aby shodili s ramen tak ohyzdná zvířata. Začal spěšně mumlati: **LABOR - SUDOR - FERVOR.**

"Nerozumím, mluvte zřetelněji!"

Znova opakoval, ale stále mumlaje: Labor, sudor, fervor.

"Je to zbytečné, budete-li tak mluvit, ničemu neporozumím."

"Cože, ty se mi chceš vysmívat?"

"Ať je tomu jakkoli, ale opakují vám, že ničemu nerozumím."

"Máš pravdu. Ty jsi zvyklý na gramatiky a školské vazby. Dávej tedy pozor! Labor - tečka a čárka. Sudor, tečka a čárka. Fervor, tečka. Rozuměl jsi?"

"Materiálně jsem pochopil slova, ale třeba, abyste mně je vysvětlil."

"**LABOR** in assiduis operibus.

"**SUDOR** in penitentiis continuus.

"**FERVOR** in orationibus ferventibus et perseverantibus. Ale s těmito budeš mít těžkou práci, poněvadž nechtějí setrásti ďábelské jho, jehož jsou otroky."

Nahlížel jsem dále rozhněván při pomýšlení: "Jak jen to, že všichni tito jsou ztraceni? Je to možné? I po duchovních cvičeních - tito - po tom, když jsem se pro ně tolik napracoval - tolik pro ně udělal - po tolika nesnázích, kázáních - po tolika radách - po tolika slibech - po tolika napomenutích - - Nebyl bych nikdy čekal takové zklamání!" Nemohl jsem se uklidnit.

Tu můj vykladač začal mi vyčítati: "Ach, jak jsi pyšný! Vidíte, jak je pyšný? Kdo jsi, že se domýšlíš obrátit všechno, protože pracuješ? Protože je miluješ, chceš viděti, jak všichni odpovídají tvým úmyslům. Považuješ se snad za více, než byl náš Božský Spasitel láskou k duším, námahou a utrpením za ně? Domýšlíš se, že tvé slovo má býti účinnějším, než slovo Ježíše Krista? Kážeš snad lépe než On? Myslíš, že jsi projevils větší lásku, větší péči o své hochy, než Spasitel ke svým apoštolům? Víš, že žili ustavičně s Ním, že stále byli plni jeho dobrodiní všeho druhu, slyšeli ve dne i v noci jeho napomenutí a příkazy jeho učení, viděli i jeho skutky, které musely býti živou pobídkou k posvěcení jejich počínání. Kolik jednal a mluvil s Jidášem! A přece Jidáš ho zradil a zemřel nekajícně. Jsi snad ty větší než apoštolové? Nuže: apoštolé zvolili sedm jáhnů, jenom sedm, velice pečlivě vybraných a přece se jeden zpronevěřil. A ty se divíš, že mezi pěti sty chovanců toto nepatrné číslo neodpovídá tvé starosti? Domýšlíš se snad, že se ti podaří, abys neměl vůbec nějakého špatného, nezvedeného? Jaká to pýcha!" Když jsem to slyšel, zmlkl jsem, ale ne bez pocitu bolem ztížené duše.

"Konečně, potěš se!", pokračoval onen muž, vida mne velice sklíčeného a pokynul mně, abych opět zatočil kolem, vykládaje dále: "Pohleď, jak dobrotivý jest Bůh! Viz, kolik duší chce ti dát! Vidíš tam to množství jinochů? "

Nahlédl jsem znova do čočky a uviděl jsem ohromný zástup chlapců, které jsem vůbec za svého života nepoznal. "Ano, vidím je, ale neznám je," odpověděl jsem.

To jsou tedy ti, které ti dá Pán Bůh v náhradu za těch 14, kteří nezodpovídali tvým námahám. Věz, že za každého z nich ti dá Bůh sto."

"Ach, běda mně!" křičel jsem, "mám již plničky dům! Kam je dám všechny tyto nové chlapce?"

"Nerozčiluj se, prozatím máš místa dosti a později Ten, který ti jich posílá, ví nejlépe, kam je dáš. On sám najde místo."

"Nezneklidňuje mne tak ani místo, ale více a vážněji nutí přemýšletí jídelna."

"Zanech zatím žertů. Pán Bůh se postará."

"Je-li tomu tak, jsem spokojen," odpověděl jsem potěšen.

Pozoruje dlouho a s velkou zálibou všechny tyto chlapce, vstípil jsem si vzhled mnohých tak, že bych je poznal, kdybych je potkal.

Tak skončil Don Bosko své večerní slůvko 2. května.

II.

Večer 3. května pokračoval ve svém vypravování. V oné čočce viděl také divadlo povolání každého z chovanců. V řeči byl úsečným a přesvědčivým. Nejmenoval nikoho a na jinou dobu odložil vypravování o dotazech, které činil svému vůdci a vysvětleních, která dostal, o jistých symbolech a alegoriích, které mu přešly před očima. Ze jmen zaznamenal některá Don Ruffino a to na základě důvěrných sdělení samých chovanců, když jim Don Bosko v soukromí vykládal to, co o nich viděl. Sdělení Don Ruffino je psáno v roce 1861.

My, pro větší jasnost výkladu, abychom nebyli nuceni často opakovat, podáme vypravování ucelené, vsunující do vypravování vynechaná jména i daná vysvětlení, ale to většinou bez formy dialogu. Budeme přes to přesní uvádějící doslovně to, co zapsal kronikář.

Don Bosko začal takto:

Onen neznámý byl stále u svého přístroje kola s čočkou. Já jsem se těšil z pohledu na takový počet chlapců, kteří mají přijít k nám, když mi pravil: "Chceš vidět ještě jednu z nejkrásnějších podívaných?"

"Podívejme se!"

"Otoč kolem!" Zatočil jsem, nahlédl jsem do čočky a uviděl jsem všechny své chovance rozdělené ve dva velké šiky, poněkud od sebe vzdálené a stojící na téže rozsáhlé planině. Bylo vidět na jedné straně se záhonky luštěnin a zeleniny trávník, lemovaný řadou výhonků divokého vína. Tu pracovali hoši jedné z oněch

skupin s rýči, motykami, hráběmi a lopatami, obdělávajícíce půdu. Byli roztroušeni po skupinách a každá měla náčelníka. Vše řídil rytíř Oreglia od sv. Štěpána, který rozdával hospodářské nářadí všeho druhu těm, kteří okopávali a pobádal do práce ty, kdož do ní měli málo chuti. Opodál na konci toho pozemku viděl jsem jinochy, kteří rozsévali semena.

Druhá skupina byla na druhé straně na rozsáhlém poli obilném s dozrávajícími klasy. Dlouhý příkop tvořil hranici mezi tímto a jinými poli, obdělanými na všech stranách a ztrácejícími se v nejzazším obzoru. Tito mládenci sklízeli ženné, ale nekonali všichni stejnou práci. Mnozí kosili a vázali snopy, někteří stavěli stohy, jiní sbírali klasy, někteří řídili pvozy, jiní zase mlátili, někteří brousili kosy, jiní je rozdávali a někteří hráli na kytaru. Ujišťuji vás, že to byl pohled překvapující pestrosti.

Na tomto poli ve stínu starých stromů bylo viděti stoly s potřebným jídlem pro všechny tyto lidi a opodál velká a nádherná zahrada ve stínu ohražená, usměvavá záhony květin všeho druhu.

Oddělení obdělávajících půdu od rozsévačů naznačovali, kteří z nich vstoupili do duchovního stavu a kteří nikoli. Já jsem ovšem nechápal toho tajemství a obrátil jsem se k vůdci svému s otázkou: "Co to má znamenat? Kdo jsou ti, co okopávají?"

"Ještě nechápeš tyto věci?" a odpověděl na to: "Ti, kteří okopávají, jsou ti, kteří pracují jen pro sebe, totiž ti, kteří nejsou povoláni k duchovnímu stavu, ale k některému laickému povolání." Hned jsem pochopil, že kteří okopávají, jsou řemeslníci, kterým stačí pamatovat na spasení vlastní duše, aniž by měli tu zvláštní povinnost usilovati o spásu jiných.

"A rozsévači na jiné straně pole", namítl jsem, ale bez obtíží jsem vytušil, že jsou to ti, kteří byli povoláni ke stavu duchovnímu. Nyní tedy již vím, kdo má býti knězem a kdo si má zvoliti jiné zaměstnání.

S velkou zvědavostí jsem pozoroval obilné pole. Provera rozdával sekáčům kosy a to znamenalo, že mů-

že z něho býti nějaký ředitel semináře, nebo ředitel řeholního domu, studijního domu nebo snad ještě něco většího.

Třeba poznamenat, že nežádali od něho všichni pracovníci kosy, poněvadž je po něm žádali jen ti, kteří měli býti údy naší kongregace. Ostatní je dostávali od jiných rozdávačů a to znamenalo, že se stanou kněžími, ale aby se věnovali svatému úřadu mimo oratoř. Kosa je symbolem slova Božího.

Provera nedával kosy hned všem, kteří je žádali. Některé poslal, aby dříve pojedli a to některý jedno sousto, jiný dvě, totiž zbožnosti a vzdělání. Giacomo Rossi byl poslán pojísti jedno sousto. Takoví odcházeli do háje, kde byl klerik Durando, který měl mnoho práce a mimo jiné připravoval pro sekáče na stůl a dával jim najísti se. Tento úřad naznačoval, že oni mají zvláště šířiti úctu k Nejsvětější Svátosti. Mezitím Galliano Matteo se staral o to, aby dal žencům píti. Costamagna 2. šel také pro kosu, ale Provera ho poslal do zahrady utrhnutí si dva květy. Totéž stihlo Quattrocola. Rebuffo byl odkázán, aby si utrhl tři květy a slíbeno mu, že potom obdrží kosu. Byl tam také Ollivero.

Mezi tím bylo viděti tu a tam v obilí roztroušené ostatní chovance. Mnozí stáli v řadě. Některí měli před sebou menší pokládku. Don Ciattino, farář v Maretto sekal kosou, kterou dostal od Don Provery. Také Don Francesca i Vibert kosili obilí. Sekali též Peratti Giacinto, Merlone, Momo, Garino, Tarach, kteří tedy mohou spasiti své duše kázáním, budou-li zodpovídati svému povolání. Některí sekali více, jiní méně. Bondioni sekal zoufale, ale potrvá násilnost? Jiní zabírali vší silou obilí kosou, ale nesekli nikdy nic. Vaschetti chopil se kosy a sekal a sekal až vyšel ven z pole a šel pracovati i jiným. Mezi ženci mnozí neměli kosy nabroušené a jiným chyběla špička. Některí je měli tak pokažené, že chtějíce přece žnouti, rozdrásali a pokazili každou věc.

Ruffino Domenico sekal a měl vykázanou roli velmi širokou. Jeho kosa sekala dobře, ale chybou bylo, že jí scházela špička, symbol pokory. Byla to touha, vy-

švihnouti se co nejvýše mezi rovnými. Odebral se za Cerruttim, aby si ji dal okouti. Zpozořoval jsem, že Cerrutti kul kosy jako náznak, že má zasévat do srdcí vědu i zbožnost, narážka to, že má býti učitelem. Kouti kosy bylo úřadem toho, jenž se věnuje výchově duchovenstva. A tomu také Provera odevzdával pokažené kosy. Don Rocchiettimu a ještě jiným dával takové, jež bylo třeba nabrousiti, poněvadž to bylo jejich zaměstnáním. Úkol broušení jest úřad toho, který vede duchovní osoby ke zbožnosti. Přišel také Viale a šel si pro kosu, která nebyla nabroušená, ale Provera mu chtěl dáti jinou ostrou, která právě přešla po brousku. Viděl jsem také kováře, který měl připravovat železné hospodářské nářadí a tím byl Costanzo.

Zatím, co vřela všude tato složitá práce, Fusero vázal snopy, což znamená zachovávatí svědomí ve stavu milosti Boží, ale při podrobnějším pohledu a bera snopy ne jako obrazy prostých věřících, ale těch, kdož jsou povoláni k duchovnímu stavu, porozuměl jsem, že má zaujmouti místo vychovatele kleriků.

Byli tu také jiní, kteří mu pomáhali vázati snopy a pamatuji se, že jsem viděl mezi jinými Don Turchi a Don Givarello. Je to znakem těch, kteří jsou určeni k pořádání svědomí, jako lze zpovědi učiniti, a to zvláště mezi aspiranty na stav kněžský.

Jiní nosili snopy na vůz, který představoval milost Boží. Obrácené hříšníky třeba naložiti na tento vůz, aby se vydali na správnou cestu spásy, jejímž cílem jest nebe. Vůz se pohnul až byl přeplněn snopy. Nebyl tažen chlapci, ale voly, symbolem vytrvalé síly. Někteří je doprovázeli. Don Rua předcházel vůz a řídil ho, což znamená, že on má /v budoucnosti/ vésti duše do nebe. Don Savio s hráběmi sbíral klasy a snopy, které padaly.

Tu a tam po poli roztroušení sbírali někteří klasy a mezi nimi byli Bonetti Giovanni a Bongiovanni Giuseppe, totiž ti, kteří sbírali tvrdošíjné hříšníky. Zvláště Bonetti je povolán od Pána Boha k tomu, aby shledával tyto nešťastníky, uniknuvší kose ženců.

Fusero i Anfossi rovnali po poli stohy snopů

posečeného obilí, aby včas mohlo býti vymláceno. Snad to bylo náznakem nějaké profesorské stolice. Jiní a Don Alasonattim stohy stavěli a to jsou ti, kteří vydávají peníze a bdí nad zachováváním pravidel, učí modlitbám a zpěvu nábožných písní a vůbec materiálně spolupracují, aby uvedli duše na cestu k nebi.

Kus země byl urovnaný a upravený ku mlácení obilí. Don Cagliero Giovanni, který šel nejdříve posbírat květy do zahrady a pak je rozdělil druhům, se svojí kytkou odešel na mlat k mlácení obilí. Mlácení obilí se vztahuje na ty, kdož jsou od Boha určeni věnovati se vyučování prostého lidu.

Opodál zvedalo se k nebi několik sloupů černého kouře. Pracovali tam ti, kdož sbírali koukol a vyšedše pak s ním za meze obilného pole, kladli na hromadu a pálili. Naznačuje to ty, kteří jsou zvláště určeni dobré od zlých jakožto ředitelové budoucích našich ústavů oddělovati. Viděl jsem mezi nimi tyto: Don Cerrotti Francesco, Tamietti Giovanni, Belmonte Domenico, Albera Paolo a jiné, kteří jako chlapci studují v nejnižších třídách gymnasia.

Všechny tyto popsané scény se odehrávaly zároveň a mezi množstvím těchto mladíků viděl jsem některé nesoucí v ruce svítilnu, aby o pravém poledni i posvítili. Jsou to takoví, kteří mají býti dobrým příkladem pro ostatní hlasatele evangelia a tak mají osvěcovati duchovenstvo. Byl mezi nimi Paolo Albera, který kromě toho měl ještě kytaru, na kterou hrál. Náznak toho, že bude ukazovati cestu kněžím a dodávati jim odvahu, aby směle šli vpřed ve svém počatém povolání. Znamenalo to také, že bude míti v církvi vysoký úřad.

Při takovém hemžení nepracovali všichni hoši, které jsem viděl. Jeden držel pistoli v ruce, chtěl totiž býti vojákem, ale ještě se nerozhodl.

Někteří stáli rukou opření o ohrazení, pozorující ty, kteří sekali, rozhodnutí nenásledovat jejich příkladu. Jiní byli nerozhodni, poněvadž jim však práce byla obtížnou, nevěděli, mají-li se rozhodnouti pro kosení, ale někteří běželi přece přiložit ruku k dílu. Jiní, když začali, pracovali s kosou opačně obrácenou a

mezi těmi byl též Molino. Jsou to takoví, kteří dělají pravý opak toho, co mají dělati. Byli tam také jiní, a napočítal jsem jich mnoho, kteří se vzdalovali a sbírali divoké víno: to jsou ti, kteří ztrácejí čas ve věcech cizích jejich povolání.

Zatím co jsem pozoroval to, co se dělo na obilném poli, viděl jsem druhou skupinu mladíků, kteří okopávali a také tato skupina poskytovala neobyčejnou podívanou. Většina těchto siláků pracovala s velikou usilovností, ale nechybělo ani zde nedbalců. - Některý pracoval s obrácenou /vzhůru/ motykou, jiní zakopli o povrch, ale motyka zůstala stále nad zemí, některým po každém zakopnutí sklouzalo železo s rukojetí; rukojeť znamená dobrý úmysl.

Zpozoroval jsem však, že někteří z těch, kteří jsou nyní řemeslníky, byli na obilném poli, na kterém sekali a jiní, kteří nyní studují, byli mezi okopávajícími. Pokusil jsem se znova všechno si zaznačit, ale můj vykladač poukazoval vždy na svůj sešit a zabraňoval mi psát.

Viděl jsem současně mnoho chlapců, kteří tam stáli nečinně, nemohouce se rozhodnouti, zda mají jít mezi žence, nebo okopávat. Oba Dalmazzi, Gariglio Primo, Monasterolo a mnozí jiní se rozhlíželi, ale odhodlání rozhodnouti se.

Pozoruje dále, viděl jsem i takové, kteří vyšli od těch, kteří kopali a chtěli jít mezi žence. Jeden běžel bez rozmyslu na obilné pole tak, že ani nepomyslel opatřit si nejdříve kosu. Hanbil se pro svůj nerozvážný spěch a vrátil se požádati o kosu. Když ji požadoval, rozdílející je nechtěl mu ji dát a pravil mu: "Ještě není čas."

"Je již čas, já ji chci."

"Ne, ne, běž ještě pro dvě kvítka do zahrady."

"Ach, ano, nadýmá se, pravil domýšlivý, půjdu a utrhnu květu, kolik jen chcete."

"Ne, jenom dva."

Běžel hned, ale když byl v zahradě, vzpomněl si, že se nezeptal, jaké květy má utrhnouti. Rychle se vrátil a řekl mu: "Vezmeš si kvítek lásky a pokory."

"Vždyť již je mám."

"Máš je snad v domýšlivosti, ale ve skutečnosti jich nemáš."

Tu se chlapec začal hádati, zlobiti a vztek jím tak lomcoval, že skákal.

"Není právě čas, abys se zlobil" řekl mu rozdělovač a odepřel mu rozhodně vydati kosu. Ten od zlosti si kousal pěsti.

Vida tento poslední výjev, odtrhl jsem na okamžik svůj zrak. Již jsem uviděl tolik věcí, byl jsem i dojat mravními naučeními, která mi vnukal můj přítel. Chtěl jsem, aby ještě leccos vysvětlil a on opakoval: "Obilné pole znamená církev. Žeň - vyzískaný užitek, kosa jest symbolem prostředků ke konání dobra a kosa bez ostří postrádá zbožnost, beze špičky pokory. Kdo opouští pole a při tom žne, takový opustí oratoř a kongregaci."

III.

Večer 4. května konečně dokončil Don Bosko onen sen, který mu v prvním obraze představil stav oratoře a jeho chovanců, zvláště studentů. Ve druhém ty, kteří byli voláni do stavu duchovního. Nyní jsme u třetího obrazu, který v několika obrazech ukazuje, ty, kteří právě toho roku 1861 vstoupili do společnosti sv. Františka Saleského a pak úžasný rozvoj této Společnosti a čas od času mizející ze světa salesiány, na jejichž místo nastupují pokračovatelé jejich díla.

Don Bosko mluvil takto:

Když jsem si zcela pohodlně prohlédl pestrou scénu žní, tu onen úslužný cizinec mi poručil: "Nyní zatoč desetkrátě kolem: počítej a pak se podívej!"

Začal jsem hned točiti a po desátém otočení jsem nahlédl. Hle! Uviděl jsem všechny ty chlapce - před několika dny všichni roztomilí klučinové, jak jsem pamatoval a nyní se ukázali dospělí, mužného vzhledu. Někteří s dlouhou bradou a jiní se šedinami.

"Jak to?" tázal jsem se, "včera tam ten byl děcko, že bys ho téměř do náručí vzal a nyní je již ve-

liký?"

Přítel mi odpověděl: "Je to zcela přirozené. Kolik otoček jsi napočítal?"

"Deset."

"Nuže: šedesátjedna a sedmdesátjedna. Mají všichni již o deset let více."

"Ach ano, již chápu." Viděl jsem v pozadí čocky nezvyklou podívanou: nové domy, které náležely našim oratořím a mnoho chlapců, pod vedením drahých synů z oratoře, již jako kněží, učitelů, ředitelů, kteří je vyučovali a obveselovali.

"Zatoč opět desetkrát", řekl mi "a půjdeme do r. 1881." Chytil jsem kliku a zatočil desetkrát a nahlédnuv, viděl jsem sotva polovici mladíků, jež jsem dříve viděl a téměř všichni s šedinami a trošku shrbení.

"Kde jsou ostatní?" otázal jsem se.

"Odešli, kam každý musí", zněla odpověď.

Tak znatelný úbytek mých hochů způsobil mi velký žal, ale potěšil mne pohled na nesmírný obraz nových a neznámých krajů a spousty chlapců, vedených a opatrovaných novými učiteli, kteří byli ještě závislí na mých dávných chlapcích, z nichž mnozí sestárli.

Potom jsem znova desetkrát zatočil, ale co jsem spatřil! Sotva čtvrtinu mých hochů, které jsem viděl před několika okamžiky a starší s vousy i vlasy bílými. "A kde jsou ostatní?" otázal jsem se.

"Kam každý musí. Jsme v roce 1891."

Před mým zrakem rozvíjela se jiná scéna, velmi dojemná. Moji synové kněží, sedřeni námahami, byli obklopeni hochy, které jsem ještě nikdy neviděl, mnozí byli oděni koží, byli jiné pleti než obyvatelé našich krajů.

Zatočil jsem ještě desetkrát kolem a uviděl jsem sotva třetinu mých prvních chovanců, již zkomírající starce, nahrbené, nevzhledné, v posledních letech jejich života. Vzpomínám si, že jsem viděl mezi jinými Don Ruu tak staříckého a vyhublého, že stěží ho bylo poznati, jak se změnil.

"A kde jsou ostatní?" otázal jsem se.

"Již jsou tam, kam musí všichni", odpověděl mi přítel. "Jsme v roce 1901."

V mnohých domech jsem již nepoznal nikoho z našich starých. Ale bylo tam ředitelů a učitelů, které jsem nikdy neviděl a množství mládeže stále vzrůstající, množství se domy s podivuhodným množstvím řídicího personálu.

"Nyní," pokračoval laskavý vykladač, zatočíš opět desetkrát a spatříš věci, které tě potěší i zarmoutí." Zatočil jsem opět desetkrát.

"Hle, 1911", zvolal tajemný přítel. Ach, moji milí hoši! Spatřil jsem nové domy, nové chlapce, ředitele, učitele s novými šaty a zvyky.

A z mých chlapců z oratoře v Turině? Dlouho a dlouho jsem hledal uprostřed takového množství mládeže a spatřil jsem pouze jednoho z vás, sešedivělého a schýleného pod tíží let. Byl obklopen hloučkem hochů a vyprávěl o počátcích naší oratoře a opakoval a připomínal jim to, čemu se naučil od Don Boska a ukazoval jim na obraz, který visel v hovorně na stěně. A co z ostatních našich starých chovanců, představených domů, které jsem viděl již sestárlé? - - -

Na nový pokyn jsem chytil za kliku a několikrát zatočil. Neuviděl jsem, leč širou pustinu bez člověka. "Ach," zvolal jsem užasle, "nevidím již nikoho ze svých synů. Kde jsou nyní všichni ti hoši, jež jsem přijal, veselí, čilí, silní a kteří se ve skutečnosti nacházejí nyní u mne v oratoři?"

"Již přešli všichni a věz, že každým desátým zatočením minulo deset roků."

Počítal jsem, kolik desítek otočení jsem udělal a výsledek byl, že uplynulo 50 let a že kolem roku 1911 všichni nynější chovanci oratoře budou již mrtví.

"A nyní, chceš ještě viděti něco zajímavého", otázal se mne onen dobrosrdečný muž.

"Ano," odpověděl jsem.

"Nuže, dávej pozor, chceš-li více věděti a viděti. Otáčeš kolem opačným směrem a počítej - tolikéž otoček, kolik jsi jich udělal dříve."

Kolo se roztočilo. "Teď se podívej!", řekl mně.

Podíval jsem se a co jsem uviděl? Předě mnou stálo velké množství mládeže zcela neznámé, nejrozumnějších řečí, zvyků, krajů, tak, že jakkoli jsem se snažil, nemohl jsem poznati leč velice malou část s jejich představenými, řiditeli, učiteli, asistenty.

"Tyto vůbec neznám", řekl jsem vůdci. Ten mně však odpověděl: "A přece jsou všichni tvoji synové. Poslyš: mluví o tobě a tvých starých synech, jejich představených, kteří však již nežijí a připomínají si naučení, která přijali od tebe i od nich."

Díval jsem se ještě pozorně, ale když jsem pozvedl tvář od čocky, kolo se začalo točit s takovou rychlostí a s takovým rachotem, že jsem se probudil na lůžku zcela vyčerpan.

Když jsem vám pověděl všechny tyto věci, pomyslte si: Kdož ví! Don Bosko je neobyčejný člověk, něco velkého, jistotně svatý! Moji drazí hoši, abych zabránil nerozvážným úsudkům o mně, ponechávám vám na vůli těchto věcem věřití nebo nevěřití a příkládat jim větší nebo menší význam, jen jedno vám doporučím, abyste se ničemu nevysmívali, ani mezi druhy, ani mezi cizími lidmi.

Považuji za dobré říci vám, že Bůh má spoustu prostředků, jimiž může projevovati svoji vůli. Někdy použije prostředků nejméně vhodných a hodných, jako použil oslice Balaamovy, necháváje ji mluvití a Balaama, falešného proroka, aby předpověděl mnoho o Mesiášovi. Totéž se mohlo státi se mnou. Pravím vám však, abyste nehleděli na mé počínání, byste se dle něho řídili. Vy musíte dbáti jediné o to, a dávatí pozor na to, co činím a mluvím, poněvadž aspoň to, jak doufám, bude vždy vůle Boží a k prospěchu duší. Co se týče mého počínání, neříkejte nikdy: "Udělal to Don Bosko, je to tedy správné." Ne, pozorujte nejdříve co činím, vidíte-li že je to dobré, napodobujte mne, kdybyste snad viděli přece někdy něco špatného, chrante se v tom mne následovati. Zanechte to jako zlý skutek. -

V ý k l a d   s n u .

Svědectví a slova Don Boska.

Don Cagliero napsal: "Byl jsem přítomen, když Don Bosko vypravoval r. 1861 "Il sogno della ruota", v němž viděl budoucnost rodící se kongregace. Vyjevoval takové sny, poradiv se s Don Cafassem, který řekl aby šel jen vpřed "tuta conscientia" přikládaje jim význam a usuzuje, že budou na větší slávu Boží a k užítku duší. Tento úsudek sdělil nám Don Bosko jako důvěrným přátelům před smrtí Don Cafassa."

Pozornost, s jakou chlapci ho poslouchali byla úžasná a strhující. Don Bosko při své úžasné paměti a s neobyčejnou jasností mysli tázan v soukromí, dovedl říci jméno a úkol, které většina z nás ve snu měla to činil s patřičným výkladem. K vyložení tohoto snu potřeboval tři večery po sobě a byl pak dlouho předmětem našich rozhovorů s naším milým otcem a přesvědčili jsme se, že nabyt v tom snu jasné poznání budoucnosti oratoře i kongregace. V soukromí mezi svými důvěrnými rád znova popisoval dozrávající obilí na tajemném poli a různá postavení ženců, i těch, kdož rozdávali kosa. Ujišťoval nás při tom, že naše společnost, ač tak pronásledovaná a štvaná, přece proti mínění i dobrých a moudrých lidí obstojí, poroste a velice se rozmnoží. To vše jsem slyšel od svých druhů, i jak je opakoval často sám Don Bosko."

"Co se týče těch tří, kteří měli opice na zádech, Don Dalmazzo Francesco potvrdil přísahou toto : Dobře se pamatuji, že když o nich mluvil Don Bosko, dodával, že chtějí-li vědět ještě něco jasněji, aby jen přišli k němu. Dostavilo se přes 50 ze strachu, že snad mají ve svědomí něco zatajeného, ale Don Bosko pověděl každému: "Nejsi to ty."

Když potom náhodou potkal ony tři na dvoře, ne v tutéž dobu, upozornil je na jejich nešťastný stav.

Byl mezi nimi jeden můj spolužák a ten mně vše důvěrně sdělil, podivuje se tomu, jak jen může Don Bosko vědět takové věci. Ostatně jiných důkazů, jak prohlédal srdce, zakusil jsem sám na sobě, když mně sám vícekrát odhalil mé nitro, aniž jsem mu řekl slovo. Totéž vím od některých druhů, kteří upřímně doznali, že přes jejich mlčení ve zpovědi též ve věcech těžkých dovedl jim Don Bosko přesně je vyjevit.

Pokud se týkal sen čtyř spoutaných, zpravil nás o nich theolog Borel. Když se v r. 1866 odebral za kněžským povoláním do věznice, přišel do oratoře jako vyjednávač k Don Boskovi jménem jinocha Bez ... di ... který byl odsouzen jako vojenský zběh. Vězeň vzkázal po Giovane Proveduto Don Boskovi: "Pamatujete si, že jste mi řekl, jak jste mne viděl ve snu "Della Ruotta" spoutaného? Žel, byl jsem jedním z oněch čtyř, ale k vaší potěše pravím, že nejsem v žaláři pro zločin, jen proto, že jsem uprchl z kasáren, když jsem nemohl vydržeti tvrdý život vojenský." Don Bosko zašel ho navštívit a přinesl mu knihu, o kterou žádal.

Kromě žaláře mu předpověděl Don Bosko podle snu také další osudy. Když dokončil studia, rozloučil se s Don Boskem řka, že miní vstoupiti do nějaké kongregace. "Zůstaň u nás", řekl mu Don Bosko, který snažil se již dříve získati jej pro rodinu kongregace -, "neodcházej ode mne a budeš zde mít to, po čem toužíš." Ale mladík byl rozhodnut odejít.

"Je-li tomu tak, jen jdi", řekl na konec Don Bosko. "Staneš se jezuitou a ti tě pošlou pryč. Vstoupíš ke kapucínům, ale nevytrváš tam a nakonec hladem donucen, po různých osudech se vrátíš a budeš prositi o chléb v oratoři."

"Zdálo se to nemožným, protože jeho dědictví mělo cenu 60 tisíc lir a jeho rodina byla z nejzámožnějších v kraji. Přece se doslovně vše splnilo tak, jak předpověděl Don Bosko. Vstoupil nejprve k jesuitům, pak ke kapucínům, ale nedovedl se přizpůsobit pravidlům a po nějakém čase byl propuštěn. Promrhav celé své dědictví objevil se po dlouhé době v největší bídě v oratoři, byl přijat a zůstal tam rok a pak odešel, poně-

vadř si zamiloval potulný život. Sám vypravoval podrobně vyplnivší se proroctví a žil ještě r.1901.

Zatím již od 4.května začínali se shromažďovat kolem Don Boska chovanci i klerici, aby se ho tázali, na které části pole je viděl, zda mezi okopávajícími či mezi ženci a co sami dělali. Uspokojil všechny a my jsme mnohé odpovědi uvedli již při vypravování. V mnohých jsme shledali znaky pravých předpovědí.

Tak Don Bosko viděl klerika Molino státi nečinně s kosou v ruce dívajícího se, jak ostatní pracují a pak jak se přiblížil k příkopu, který omezoval pole, jak jej přeskočil, odhodil klobouk a utekl. Molino žádal Don Boska o vysvětlení a ten mu odpověděl: "Na bohosloví budeš šest a ne pět roků a pak svlékneš šat kněžský. Molino nad takovou odpovědí užasl, zdála se mu podivnou a zcela nepodobnou pravdě, ale skutečnost potvrdila pravdivost řeči Don Boska. Tento jinoch opravdu konal šest let studia teologická a to: čtyři v oratoři, další dva v Asti a vykonav duchovní cvičení odešel do S.Damiano d'Asti, do svého rodiště na jeden den uspořádat své záležitosti, jak řekl, ale svlékl duchovní šat a již se nevrátil.

Klerik Vaschetti byl považován za sloup v ústavu Giaveno a také jím byl. Když Don Bosko vyprávěl, že ho viděl opouštět pole a přeskakujícího příkop, s pohrdáním odpověděl: "To se vám opravdu zdálo!" Vskutku nepomýšlel vůbec, že by měl opustiti Don Boska. Když opravdu odešel z oratoře již jako kněz, připomněl mu onen pohotový, ale synovský výrok.

"Pamatuji se, je to pravda," odpověděl. Don Bosko však mu řekl: "Sem do oratoře volal tě Bůh, ale doufám přece, že ti dá svou milost, ale budeš muset bojovat." Bůh vskutku pomáhal Vaschettimu a on jako farář vykonal ještě mnoho dobra.

Klerik Fagnano Giuseppe se nechtěl otázati Don Boska, jakou měl úlohu ve snu. Jednak, že byl povahy ostražité a že před několika měsíci přišel ze semináře z Asti a nedůvěřoval těmto zjevením. Donucen druhý přišel k Don Boskovi a tázal se ho, co viděl o něm v oné čočce. A Don Bosko odpověděl: "Viděl jsem tě na po-

li, ale tak daleko, že jsem tě sotva poznal. Pracoval jsem mezi nahými lidmi."

Klerik Fagnano nevážil příliš tato slova, ale vzpomněl si na ně, když v den Panny Marie Pomocnice se ocítl na březích úžiny Magellanovy, pojíždaje po 2 dny měkkýše, maje v dohledu přístav, k němuž se nemohl pro bouři přiblížit. Viděl také nahé lidi v Ohňové zemi, zarážil tam svůj kříž a založil misi.

Také Don Savio Angela viděl Don Bosko v dalekých krajích, jak mu vícekrát opakoval.

K Dominikovi Belmonte řekl: "Ty oslavíš Boha hudbou. Připojil na to jedno slovo, které chlapce na okamžik velice dojalo, ale sotva se vzdálil na dva kroky, zcela vymizelo z mysli a jakkoli si vzpomínal, již nikdy si na to nevzpomněl. Don Bosko ho viděl, jak řídil vůz, tažený pěti muli. Ovoce jeho námah mělo být úžasné. Jako učitel a generální asistent v ústavě v Mirabello, profesor v Allassio, pak prefekt a později ředitel v Borgo S. Martino, ředitel a farář v San Pier Darena byl všude také učitelem hudby k povznesení posvátných obřadů. Konečně jako prefekt společnosti, ředitel oratoře v Turíně, požíval vždy a všude lásky a úplné důvěry spolubratří a chovanců.

V kronice se dočítáme dále, že Don Bosko řekl také Avanzinimu, co dělal ve snu a pak dodal: "Toto je vůle Boží, to máš dělat." Avanzino nevyjevil úkol, který mu byl předurčen, poněvadž se nechtěl podrobiti, ale svěřil se později svým důvěrným přátelům: Don Bosko mi vyjevil věci, které bych neřekl nikomu na světě."

Go...mu řekl Don Bosko: "I ty bys měl povolání k duchovnímu stavu, ale scházejí ti tři ctnosti: pokora, láska a čistota." Podotkl však, že kosu neměl dostat od Don Provery.

Chovanec Ferrari nešel se nikdy ptát, co se týkalo snů, ač říkával, že by chtěl vstoupit do stavu duchovního, ba vysmíval se, ač jej mnozí povzbuzovali. Konečně střetl se s Don Boskem tak, že mu nebylo vyhnutí a ten pak pověděl, jak jej viděl na obilním poli a že pohrdaje těmi, kteří ho posílali ještě pro nějaký kvítek, začal žít velmi prudce, ale když došel na ko-

nec a obrátil se zpět, neviděl ze své práce ničeho. "Co to má znamenat?" otázal se na to chlapec. "Nuže, to ukazuje, odpověděl Don Bosko, že nezměníš-li způsob do- savaďního chování a budeš-li jednat dle svých choutek, stane se z tebe potřestěný kněz nebo nepořádný - mnich, /un prete spretato o un frate sfratato./

Chovanci oratoře se nespokojili údaji, které každému poskytl v soukromí, žádali, by jim podal obsáhlejší výklad snu veřejně, by se rozplynuly jisté obtíže, které nepochopili, by se ukojila jejich zvědavost, která je udržovala v neklidném vření. Byli zde chovanci otevření, nadaní a vtipní, kteří by byli uvedli do rozpaků každého, kdo by si nebyl jist tím, co vyprávěl. Don Bosko se nemusel obávat, že by si osobně odporoval a tak večer 4. května mluvil a dal každému příležitost klásti otázky, poněvadž si sám přál, aby mohl vysvětliti věci, týkající se snu, pokud je snad dobře nepochopili.

Tak večer 5. května mnozí požádali o vysvětlení. Tázali se předně: co znamená v e ě r? - Don Bosko odpověděl: "Blížící se smrt: vinit nox quando nemo potest operari, řekl náš Pán." Pochopili jsme, že naznačuje snad blízký konec života a po chvíli trapného mlčení se tázali, jak by bylo možno mu prodloužiti mu večer.

"Byly by tu dva prostředky!, odpověděl Don Bosko a to: prvý, abych již nemíval takových snů, poněvadž mně podrážkují zdraví, druhý, aby ve zlém zatvřelí nenutili Pána Boha, by jim násilně nechal strážati hřích."

"A co fíky a hrozny?"

"Fíky a hrozny částečně již zralé a částečně zelené znamenají, že se již splnily některé věci předcházející večer a ostatní že se splní. O tom, co se z toho splnilo, řeknu vám jindy. Fíky naznačují velké události, které se brzo v oratoři stanou. Měl bych vám o tom mnoho povědět, ale nyní se to nehodí a proto vám to řeknu později. Ještě podotýkám, že lze fíky brát i jako symbol mládeže a tu mohou znamenat dvě věci: zralé by se mohly obětovati ve svatém kněžství nebo zra-

lé by mohly býti obětované Bohu na věčnosti."

Je-li dovoleno, vyložíme také skromně naši myšlenku, že totiž mezi fíky byly také hořké jazyku a že proto nechtěl si Don Bosko utrhnouti, třeba své odmítnutí omlouval.

Jeremiáš vypravuje ve 24. kap. o jednom svém vidění takto: Viděl jsem dva okřínny, plné fíků a předložené ve svatyni Páně.... V jednom byly nejlepší fíky jako bývají ranné, v druhém fíky nejhorší, že se nedaly jísti. "Prvý košík představoval ty, kdož se káli z chyb a těm Bůh sliboval své milosrdenství. Druhý představoval nekajícníky, které Bůh shladí, jak se zapřisahá: "Naložím s nimi, jako se špatnými fíky, které nelze jísti, poněvadž jsou zkažené."

"Zdá se nám, že údolí Valcappone představuje oratoř a to proto, že v tom kraji začalo a z toho vozu bratra Josefa, který byl velkým dobrodincem Don Boska i jeho chlapců i z kola s čočkou, která mu tam předvedla podívanou již popsanou.

Chovanci se dále tázali: Co znamenají opice na zádech chovanců?

Don Bosko odpověděl: "Představují ďábla necudnosti. Tento ďábel, když chce někoho napadnouti, nepřichází z předu, ale napadá ze zadu, totiž ukrývá ošklivost hříchu, neukazuje ji, ale ukazuje na ní jako na maličkost. Tyto opice tisknou jejich krk a dusí v ústech jejich každé slovo, když se chtějí vyzpovídati. Tito nešťastníci měli překroucené oči a to znamená, že koho ovládl tento ďábel, nechápe již věci nebes. Moji drazí hoši! Zapamatujte si ona tři slova: labor, sudor, fervor a budete moci zvítěziti proti každému ďáblu, který na vás přijde s pokušením proti mírnosti.

"Jak mohou odstraniti zámek z úst?"

Na to odpověděl Don Bosko slovy onoho tajemného přítele: "Auferatur superbia de cordibus eorum." Tázali se ho také na práce, které konali jednotliví hoši, žádajíce o vysvětlení.

"Co nám řeknete ještě o obilném poli?"

"Kterí pracovali mezi obilím, ti jsou povoláni k duchovnímu stavu, takže já vím, kdo má býti knězem

a kdo jím býti nemá. Nemyslete si však proto, že ti, jež byli na poli řemeslníků, že byli naprosto vyloučení od ženců a naopak. To potom nikoliv! Viděl jsem dokonce i některé řemeslníky, kteří sekli s ostatními obilí. Poznám jsem je a nechám je studovati. Jiný zase šel si pro kosu, ale rozdávač mu ji nechtěl vydati, poněvadž mu ještě scházela jakási ctnost. Nabude-li jí, Pán Bůh ho nepochybně volá, jen nestane-li se nehodným povolání. Však činil vůli Boží i ten, kdo okopával i sekli a byli na cestě spásy."

"Co asi znamenají sousta a květy?"

Někteří přišli na obilné pole a chtěli síci, ale Provera jim nechtěl dát kosy, protože nebyli ještě schopni práce a takovým říkal: "Tobě schází ještě jeden květ, nebo tobě scházejí dva. Ty musíš ještě pořídit dvě sousta." Tyto květy byly jednak ctnost lásky nebo pokory, neb čistoty. Sousta byla většinou po jednom soustu vzdělání nebo jedno sousto zbožnosti. Když to slyšeli ti jinoši, odcházeli si utrhnouti tyto květy nebo pořídit tato sousta a pak se vraceli a dostávali své kosy."

"Byl tázán také na scény, které se mu ukázaly po každém desátém otočení kolem a týkaly se hlavně salesiánské společnosti a jejího rozvoje. Don Bosko odvětil: "Mnoho času dělilo každé desáté otočení od dalších, abych mohl důkladně zjistiti sebemenší věc. Od počátku hned po prvních otočeních viděl jsem dobře vybavenou a pokračující kongregaci s velkým počtem spolubratří a chovanců v mnoha domech. S dalšími otočeními pokaždé se podívaná změnila. Mnohé z dřívějších nebylo již viděti a pak se ukazovali mnozí, které jsem dosud neviděl a které jsem viděl mladičké, byli staří. Počet chlapců rostl vždy velice rychle a nezměrně."

Chovanci si vzpomněli ještě, že muž ve snu mu řekl: Uvidíš věci, které tě potěší i co tě zarmoutí. Otázali se ho proto, zda po každém otočení v jednotlivých desítiletích viděl své syny vždy v témže postavení a okolnostech, v tomtéž úřadě a stejného chování, či měnili se v lepší nebo horší v následujících obra-

zech. Don Bosko to nechtěl říci, ale přece zvolal: "Trápí a činí ducha malomyslným pohled na osudy, jimž v životě svém podléhá. Ujišťuji vás, kdybych v mládí byl předvídal osudy, které na mne od té doby do dnes dolehly, že bych byl ztratil odvahu."

Chovanci se divili také tomu, že Don Bosko řekl, že jednou bude mít domů a útulků, zatím co tehdy měl pouze jedinou oratoř na Valdocco. Don Bosko jen opakoval: "Uvidíte, uvidíte!"

Tak důvěrně mluvil Don Bosko ke všem domácím, ale některé věci vyhradil jen pro své kleriky. Tak jim také řekl, že na obilném poli spatřil dva, kteří budou biskupy. Tato zpráva v okamžiku se roznesla po oratoři. Mnoho se mluvilo o tom, chovanci, kteří se snažili uhádnouti a ježto Don Bosko nechtěl vyzraditi nic jiného, přehlédl všechny své druhy kleriků. Shodli se na tom, že prvním biskupem snad bude klerik Giovanni Cagliero a domýšleli se, že druhým snad bude Paolo Albera. Tyto pověsti dlouho se šířily po domě. Tolik Don Ruffino. My můžeme podotknouti, že nikdo nepomyslel, chovanec Costamagna Jakub že to bude, tehdy studující na gymnasiu, jenž byl vzdálen tisíc honů od toho, by vzbudil podezření, že mu Bůh vyhradil mitru biskupskou.

Mezi jiným zapsal dále kronikář "řekl Don Bosko, že dá studovati některé řemeslníky, které viděl na poli žíti nebo sbíratí klasy a také ode dne, kdy sen vyprávěl, vybízel Craveria, by se dal na studia. Ten, poněvadž si nic jiného toužebněji nepřál, připravil se ochotně ke vstupu do gymnasia. Týž návrh učinil jinému Tamone z Giavena, obuvníkoví a řekl mu: "To proto, že jsem tě viděl žíti, ale nepracoval jsi s velikou chutí." Třetí řemeslník, který také ve snu sekl, nyní knihař, byl také vyzván, ale Don Bosko ještě jeho jméno nevyzradil. - Čtvrtým byl chovanec, který jsa přijat do ústavu, provozoval řemeslo krejčovské. Don Bosko viděl ho ve snu vytrhávat na poli cizopasné rostliny. Jinoch sám se svěřil kleriku Ruffinovi, že dosavadní chování jeho nebylo bezvadné, ale brzo projevoval takového ducha zbožnosti, že byl dáván za vzor a prokázal takové

úkony ctnosti, zvláště pokory, že jich nelze zapomenouti. Stalo se, že když byl dán na studia, po dvakráte změnou jmen, poněvadž byl mezi studenty chovanec podobného jména při týdenních poznámkách ze studovny, omylem náčelníka studovny dostal jednou bene a jednou i fere optime. Lze viděti při takových omylech vždy a to i těch nejlepších hochů volání po odčinění bezděky učiněné nespravedlnosti a nestěžují-li si, snaží se aspoň, by byla uznána jejich nevina a usilují se jakkoliv zbaviti takové značky.

Tento náš jinoch se nijak nezneklidnil, když se tomu někteří divili, poněvadž viděli, že zde zřejmě jest omyl, a nutili ho, aby se odvolal, neříkal na to nic jiného, než: "Však jsem si toho zasloužil." A nepodnikl nic pro to, aby byla vymazána tato poznámka, ochoten též snést ztrátu odměny slíbené těm, kdož během roku zasloužili a dostali optime v každém týdnu.

XXV. /1860/.

Sen o svědomích .

Po tři noci jsem se viděl v kraji poblíž Rivalta s Don Cafassem, Silvio Pellico a hrabětem Cays. V první noci jsme vyprávěli o různých otázkách náboženských, které se týkají naší doby. Druhou noc trávil jsem v rozhovorech o morálce, kde jsme řešili různé případy, které se zvláště týkaly duchovního vedení mládeže. Vida, že se týž sen opakoval již po dvě noci, rozhodl jsem se, že jej povím svým milým synům, bude-li se mi zdáti totéž po třetí. Hle, i v noci ze 30. na 31. prosince jsem se octl znova na témže místě a s týmiž osobami. Upustil jsem od jakéhokoliv jiného rozhovoru a napadlo mi, že příští večer dle obyčeje mám dáti novoroční dárek, či památku svým milým synům. Obrátil jsem se tedy s prosbou na Don Cafassa: "Prosím Vás, dejte mi jako velký přítel heslo pro mé syny."

On mi odpověděl: "Jen pomalu! Chcete-li, abych vám dal heslo, běžte a povězte dříve svým chovancům, aby si připravili účty." Byli jsme ve velikém sále a uprostřed něho byl stůl, za který zasedl Don Cafasso, Silvio Pellico, hrabě Cays. Já zatím uposlechl Don Cafassa, vyšel jsem ven a svolával hochy, kteří byli venku a ukazovali na list, který drželi v ruce. Vstupovali po jednom a drželi v ruce svůj list, na němž bylo mnoho čísel, jež bylo třeba sčítati. Přistupovali ke zmíněné trojici a odevzdávali své archy. Oni pak sčítali ona čísla a byla-li listina v pořádku a jasná, vraceli ji každému, ale odmítali ji s opovržením, byla-li čísla zmatená. První, toť ti, kteří měli své účty v pořádku, ale druzí je měli v nepořádku. Posledních bylo nemálo. Kdož obdržel listinu potvrzenou, vycházeli a ve se se si pak hráli na dvoře, ale ostatní vycházeli zasmušilí a ztrápení. Zástup chlapců čekal na prahu, až na ně dojde a všichni měli v ruce listinu. Tato práce trvala dlouho, ale konečně již nikdo nepřicházel. Zdálo se, že prošli již všichni hoši, když Don Bosko spatřil některé, ani čekají a nevstupují. Otázal se Don Cafassa: "A co dělají tito?" Don Cafasso odpověděl: "Ti mají arch bez čísel a proto nelze nic sčítati, neboť zde lze sečítati jen to, co opravdu každý má, co každý učinil. Ať jdou tito hoši pěkně napsati svá čísla, pak je budeme moci sečítati. Tak účtování skončeno."

Vyšel jsem potom se zmíněnými na dvůr a spatřil jsem, že hoši, jejichž listy byly v pořádku a plné čísel, běhali, skákali a bavili se s neobyčejnou radostí. Byli spokojeni jako nějaká knížata. Nedovedete si představití radost, jakou jsem pociťoval z jejich veselosti.

Na dvoře bylo však i hodně chlapců, kteří si nehráli, ale dívali se na ostatní. Nebyli příliš veselí a někteří z nich měli na očích obvaz jiní mrak a jiní kolem hlavy temný mrak. Některým se z hlavy dral kouř, jiní měli srdce přeplněné zemí, někteří je měli prázdné věci Božích. Díval jsem se na ně a dobře jsem je poznal a dosud si na ně pamatuji, tak že bych je mohl

vypočítatí.

Mezi tím jsem zpozoroval, že na dvoře scházejí se mnozí hoši a po krátkém uvažování jsem pravil: "Kde jsou ti, kteří měli papír zcela bílý a prázdný?" Rozhlížím se všady, až konečně jsem se podíval i do kouta dvora, však žalostná podívaná! Spatřil jsem jednoho na zemi ležícího a bledého jako smrt. Jiní seděli na nízké a špinavé stoličce, jiní nataženi na ohyzdném slamníku, jiní na holé zemi, jiní na kameni, kterého tam bylo dosti. Byli tam všichni, kteří neměli účty v pořádku. Leželi těžce nemocní a zranění na jazyku, na uších neb očích. Oči, jazyk a uši se hemžily červy, kteří je kousali. Jeden měl zcela shnilý jazyk, jiný ústa plná hlíny a jinému vycházel z hrdla nesnesitelný zápach. Ostatní trpěli nejrozmanitějšími nemocemi. Kterýsi měl zčervivělé srdce, jiný zase rozedrané, zakažené. Jeden byl zraněn tam, jiný jinde. Jeden byl zcela rozedrán červy. Byla to opravdívá nemocnice.

Při takové podívané jsem zůstal zmaten a nechtěl jsem uvěřiti, co vidím. "Ach, co to jen znamená!" Přiblížil jsem se k těmto ubožákům a otázel se jich: "Jsi ty opravdu N.N.?" "Ano," odpověděl tázaný. "Avšak proč pak jsi v tak zbědovaném stavu?" "Co dělat? Co jsem si navařil, vidíte. Toto je ovoce mého hříšného a lehkomyšlného života."

Přistoupil jsem k jinému, ale i ten odpověděl podobně. Tato podívaná prorážela mé srdce jako ostrý trn, jehož bolest osladila podívaná, o které vám hned něco povím.

Se skrušeným srdcem jsem se prosebně tázal Don Cafassa: "Jakého léku použití, aby tito ubozí hoši vyzdravěli?"

"Víte tak, jako já, co třeba činiti" odpověděl Don Cafasso, "netřeba, abych vám to říkal, přemýšlejte a namáhejte se."

"Dejte mi heslo alespoň pro zdravé", naléhal jsem pokorně, ale s důvěrou.

Tu mi Don Cafasso pokynul, abych jej následoval a přišel k paláci, z něhož jsme vyšli, otevřel.

jedny dveře. Předě mnou se ukázal velkolepý sál, zcela vyzdobený zlatem a stříbrem, se vši nádherou, ozářený miliony světél. Světlo se linulo odevšad tak, že jeho jasů nemohl můj zrak snést. Do nedozírna v šíř i dál se táhla tato slavnostní síň. Uprostřed nádherného sálu byl široký stůl, prohýbající se pod lahůdkami všeho druhu. Byly zde višně jako vojenská kule, pečivo vysoké jako půl druhé nohy, takže by měl člověk jednoho dost. Jakmile jsem to spatřil, rozběhl jsem se zavolat ho- chy, aby přišli ke stolu a obdivovali velkolepý sál. Don Cafasso mne hned zadržel a vzkřikl: "Pomalů! Všichni nemohou jísti tyto višně a cukroví. Zavolejte jenom ty, kteří mají účty v pořádku!"

Učinil jsem a v okamžiku se naplnil sál ho- chy. Chystal jsem se lámat a rozdělávat cukroví, vi- šně neobyčejné krásy, ale Don Cafasso odporoval: "Poma- lu, Don Bosko, pomalů! Všichni nemohou jísti tyto la- hůdky! Všichni toho nezaslouží! Především jmenoval ty, kteří byli zraněni a nebyli ani v onom sále, poněvadž neměli účty v pořádku. Pak poukázal na ty, kteří sice měli účty v pořádku, ale měli na očích mrak, nebo srdce plné hlíny, nebo prázdné věci nebeských.

Prosebně jsem mu pravil: "Don Cafasso, dovolte abych dal trochu i těm posledním, vždyť i oni jsou mo- ji milí synové a pak je zde všeho hojnost a není oba- vy, že by chybělo."

"Není možná, nikoli," odpovídal, "mohou oku- siti jen ti, kteří mají zdravá ústa, ale ostatní nemo- hou a neokusí těchto lahůdek, poněvadž by je nesnesli, neboť ústa mají pokažená a plná hořkosti tak, že slad- kosti jsou jim odporné a nemohou se jich najísti."

Uspokojil jsem se a začal jsem rozdělávat : pečivo, višně, těm, které mi označil. Když se jim poprvé štědře dostalo, začal jsem znova rozdávat a dával vše- chněm hojně. Ujišťuji vás, že mne nesmírně těšilo, když jsem viděl chlapce jísti s velikou chutí. Na jejich tvářích se jim jevila radost a byli tak proměněni, že se již nezdáli chovanci oratoře.

Ti, kteří zůstali v sále bez cukroví, stáli v

koutě žasmušili a zahanbeni. S velkou žalostí jsem se znova obrátil na Don Cafassa a prosil ho, aby dovolil, bych směl rozdávat cukroví i těm, aby alespoň okusili.

"Ne," odpověděl Don Cafasso, "nemohou okusiti. Uzdravte je a pak i oni se nají." Hleděl jsem dlouho lítostivě na ubožáky. Pozoroval jsem i množství oněch, kteří zůstali venku a ničeho se jim nedostalo. Pozoroval jsem všechny a viděl, že měli většinou červivé srdce.

Naléhal jsem znova na Don Cafassa: "Povězte mi alespoň, jakého léku použití, povězte mi, jak vyléčiti tyto mé syny!"

Znova mně odpověděl: Přemýšlejte, namáhejte se a lék najdete, však vy jej znáte!"

Tu jsem ho poprosil, aby mi dal slíbené heslo pro chovance.

"Dobrá", odpověděl, "povím vám je." - Stanul jako člověk, který chce odejít a třikrát vždy vyšším a pronikavějším hlasem zvolal: "Dávejte pozor! Dávejte pozor! Dávejte pozor!" Po těch slovech zmizel se svými společníky a rozplynul se celý sen. Je-li v něm, co by mohlo prospěti naší duši, využijme toho. Nepřeji si, aby někdo vyprávěl tento sen mimo dům.

Takový byl můj sen. Ať si jej nyní každý vykládá jak chce, ale ať mu přikládá důležitost, jakou zaslужuje sen. Vyprávěl jsem vám jej, protože jste mé děti, ale nechci, abyste jej vykládali jiným. Mohu vás však ujistiti, že ještě doposud vidím každého z vás, jak jsem vás viděl ve snu. Mohu povědět každému, zda byl nemocným či nikoli, zda jedl či ne. Nehodlám vám nyní veřejně vykládati stav každého, ale vyhrazuji si to pro soukromí. Společné heslo všem v oratoři dávám toto: "Častá i upřímná svatá zpověď, časté a nábožné svaté přijímání."

D o d a t e k /výklad Don Boska./

Pravil jsem vám, že jsem měl sen tři noci po

sobě a to poprvé 28.prosince a pak se sen opakoval v noci 29. a 30.prosince.V prvním se jednalo o otázkách a problémech theologických ,týkajících se našich časů neboli o časových otázkách a dostalo se mi hojnost osvěcení. - V druhé noci mnohé otázky z morálky rovněž časové a hlavně různé případy chovanců oratoře. - Ve třetí noci byly praktické příklady, z nichž jsem poznal mravní stav každého chovance.Prvního dne jsem mu nechtěl věřit,neboť PánBůh to v Písmě zakazuje.Ale v minulých dnech jsem se vícekrát přesvědčil, zavolav některé chovance.Když jsem jim pověděl věci,které jsem viděl ve snu,ujistili mne,že je tomu skutečně tak, že jsem již nemohl pochybovat,že je to veliká milost, kterou uděluje tím Pán Bůh mně a všem synům oratoře. Pokládám proto za povinnost říci,že vás Bůh volá,že k vám mluví a běda tomu, kdo by odporoval.

Don Cafasso tedy nechal všechny vstoupiti do sálu a každému dal jeho list.Někteří měli účty zcela v pořádku.Jiní měli čísla, ale bylo třeba ještě něco přičítati."A všichni dostali list?" ! "Nikoli, neboť mnozí zůstali venku a leželi na slavnících,jiní seděli na stoličkách,někteří na zemi, ba i v blátě.Ostatní byli zraněni a vzbuzovali hnus.

Ti,kterí obdrželi svůj list,vyšli na rekreaci,ale ani tam se všichni neveselili,poněvadž mnozí měli kolem očí mlhu, jiní měli oči svázané,jiní prohnílé srdce.

Kterí měli zápisy v pořádku,ti mají v pořádku své svědomí.

Kterí měli zápisy neúplné,ti nemají svědomí zcela v pořádku ,ale třeba ještě cosi přičísti a shad poslední zpověď.

Kterí měli oči v mlhách nebo svázané,ti jsou ovládáni pychou a sebeláskou.Kterí leželi, ty bych mohl vyjmenovati a říci též i to, proč leželi na slavníku nebo na stoličce nebo na zemi.Viděl jsem až do dna srdce.Mnozí ho měli přeplněné krásnými věcmi; růžemi, liliiemi,vonnými fialkami.Ty květy naznačovaly různé ctnosti.Ale ostatní!Červivé srdce je znakem těch,kte-

ří živí nenávist, hněv, závist, nevraživost, antipatii a jiné.

Někteří měli srdce plné zmijí, což je znakem mnohonásobných hříchů smrtelných. Jiní ho měli plničké země a ti srdcem přilnuli k věcem tohoto světa, k věcem smyslným. Mnozí měli v srdci prázdnotu a to jsou ti, kteří sice jsou ve stavu milosti Boží a nepřilnuli k věcem tohoto světa, ale nevynasnažují se pobožnostmi naplnit srdce bázní Boží. Žijí roztržitě a jestliže neupadnou do první léčky, kterou jim připraví ďábel, přece zvolna se stanou špatnými.

XXVI. /1861/.

Vycházka do ráje.

Dne 3., 4. a 5. dubna 1861 měl bl. Don Bosko podivný sen, který o dva dny později vyprávěl svým hochům.

Sny míváme ve spánku a proto jsem spal též i já. Několik dní před tím byl jsem vzdálen z Turina a cestoval jsem nedaleko Moncalieri.

Vtiskl se mi do mysli pohled na zelenající se pahorky, avšak v následujících nocích idea čarokrásné podívané se vybavila znovu v mé mysli a v činnosti fantasmie se vzbudila touha po vycházce. Vskutku, ve snu jsem se rozhodl podniknouti vycházku. Zdálo se mi, že jsem uprostřed svých chovanců na rozsáhlé rovině. Před námi se týčil vysoký, veliký vrch. Všichni jsme stáli, když jsem náhle navrhl hochům: "Pojďme na pěknou vycházku!"

"Pojďme!"

"Ale kam?"

Pohlédli jsme se na sebe, zamyslili se a pak kdosi ku podivu prohodil: "Což, pojďme do ráje!"

"Ano, ano, pojďme do ráje!" vzkřikli mnozí.

„Ano, pojďme, udělejme si pěkný výlet do ráje“
dodali ostatní.

„Výborně, výborně! Pojďme“, vzkřikli všichni.

Byli jsme na rovině, ale sotva jsme se vydali na cestu, po chvíli jsme se již ocitli na úpatí hory a začali jsme vystupovati po stezkách. Vpravdě úchvatná to podívaná! Pokud mohl náš zrak obsáhnouti: celé úpatí hory bylo porostlé stromy všeho druhu: nízkými i vysokými, tlustými i štíhlými, které nebyly tlustší ramene. Byly tu hrušně, jabloně, třešně, švestky i vinná réva a jiné. Ku podivu však na každém stromě bylo současně viděti pučící květy, květy plně rozvité nádherných barev, malé a zelené plody i zralé a velké ovoce, takže na každém stromě byla krása vlastní jaru, léta i podzimu. Ovoce bylo v takovém množství, že se zdálo, že je stromy neunesou.

Hoši přicházeli ke mně a zvědavě se dožadovali vysvětlení, poněvadž nemohli pochopiti takový div. Vzpomínám si, že jsem jim dal asi takovou odpověď, abych je uspokojil: „Hle, v ráji není jako na naší zemi, kde se mění teplota i počasí. Zde není změn. Teplota je vždy stejná, mírná a přiměřená životu každého stromu. Proto v sobě uchovává současně vše dobré a krásné z různých dob roku.“

V úžase jsme obdivovali tento krásný sad. Dýchal sladce libou vůní, ve vzduchu panoval klid, vlachost, libá vůně, která nás provívala tak, že jsme byli přesvědčeni, že je vhodná pro veškeré rostlinstvo. Hoši tu a tam utrhlí jablko, hrušku, třešni, hrozen a takto společně a zvolna jsme stoupali vzhůru. Když jsme vystoupili nahoru, myslili jsme, že jsme v ráji, ale zatím jsme byli ještě hodně daleko. S vrcholku za další velikou rovinou jsme viděli na rozsáhlém předhoří vysokánskou horu, která se dotýkala mraků. Těžko se po ní vystupovalo, ale stoupalo po ní s odvahou množství lidí a na vrcholu kdosi pobízel ty, kteří se drápali nahoru a dodával jim odvalu. Spatřili jsme jiné, kteří se příliš unavili stoupáním po příkrém srázu. Ti, kdož došli na vrchol, byli vítáni s velkou okázalostí, já-

sáním. Všichni jsme pochopili, že tam je pravý ráj a sestupující k předhoří, postupovali jsme k oné hoře, a bychom si ji obhlédli a pak na ni vystoupili. Ušli jsme tak hodný kus cesty a mnozí hoši běželi napřed, by tam byli co nejdříve a hodně velký kus předcházeli zástup svých druhů.

Však, co to? Dříve, než jsme dospěli k výběžkům hory, zahlédli jsme na předhoří velké jezero, plné krve a široké jak od oratoře po Piazza Castello. Kolikolem po břehu byly poházeny údy lidské: ruce, nohy a jiné, rozsekaná a rozdrásaná těla. Žalostný a hrozný obraz! Zdálo se, že na tomto místě byla svedena krvavá bitva. Hoši, kteří běželi první, stanuli zděšeni. My jsme byli ještě daleko a ničeho jsme nepozorovali, když tu jsem upozoroval, jak jsou užaslí a zaleknutí, tak, že se zastavili, velice sesmutněli, zvolal jsem: "Co to znamená tento smutek? Co je to? Jděte vpřed!"

"Cože, jítí vpřed? Jen pojdte a podívejte se" odpovídali. Zrychlil jsem krok a co jsem spatřil! Všichni ostatní hoši, kteří došli se mnou a před chvílí byli ještě veselí, zmlkli a zesmutněli. Napjatě jsem pozoroval břeh tajemného jezera, ale dále jsme nemohli kráčet. Na protějším břehu byl velký nápis:

PER SANGUINEM.

Hoši se tázali navzájem: "Co to znamená, co znamená tato podívaná?"

Otázal jsem se jednoho, nevím již, který to byl a ten mi pravil: "Hle, toto je krev, kterou vylilo nesčetné množství těch, kteří vystoupili nahoru a přišli do ráje. Toto je krev mučedníků. Zde je též i krev Ježíše Krista, v níž byla obmyta těla těch, kteří zemřeli za víru. Nikdo nemůže do nebe, aniž by neprošel touto krví, aniž by jí byl zkropen. Právě tato krev chrání svatou Horu, která představuje Církev sv. Kdo-koliv se opováží napadnouti ji, ten utone. Tyto ruce a nohy, rozbité lebky a kusy údů, jimiž jsou posety tyto břehy, to jsou ostatky všech nepřátel, kteří se opovážili napadnouti církev. Všichni byli rozsekáni. Všichni zahynuli v tomto jezeře. Onen tajemný mladík ve své řeči

vyjmenoval mnoho mučedníků a mezi nimi vyjmenoval též papežské vojsko, které padlo v boji za panství světské.

Po těch slovech ukázal vpravo na východ nezměrnou kotlinu, alespoň čtyřikrát až pětkrát větší onoho jezera krve a dodal: "Vidíte to údolí? Vězte, že i tam se bude vlévat krev těch, kteří mají po této cestě vystoupiti na tuto horu. Krev spravedlivých, kteří zemrou pro víru budoucích století."

Povzbuzoval jsem chlapce, kteří byli zděšení tím, co viděli a co jim bylo oznámeno. Povídal jsem jim toto: "Kdybychom měli zemřít jako mučedníci, naše krev byla by vylita do onoho údolí, ale naše údy nebudou nikdy rozmetány po těchto březích jako tyto."

Zatím jsme se vydali znova na pochod a obešli jsme jezero tak, že jsme měli po levici horu, od níž jsme přišli a po pravici jezero a druhou horu. Náhle tam, kde končilo jezero prvé, bylo prostranství porostlé duby, vavříny, palmami a jinými stromy. Pustili jsme se jím, abychom zkusili, je-li možná dostat se tudy k hoře. Tu se nám naskytla jiná podívaná. Druhé velké jezero plné vody, v níž pluly usekané údy. Na břehu byl nápis:

PER AQUAM.

Znova jsem se otázel: "Co to je? Kdo nám vysvětlí toto tajemství?"

Tu jeden pravil: "V tomto jezeru je voda, která vytekla z boku Ježíše Krista, která, ač jí bylo krapet, přece se rozmnožila, rozmnožuje a rozmnoží. Je to též voda křtu sv., v níž byli obmyti a očištěni ti, již vystoupili na horu a kterouž musí býti obmyti a očištěni ti, kteří na ni budou vystupovati. Jí musejí býti obmyti všichni ti, kteří chtějí do ráje. Lze vystoupiti buď cestou nevinnosti, nebo cestou pokání. Nikdo nemůže býti spasen, aniž by se v ní neumyl."

Pak se zmínil o hrozném boji a pravil: "Toto jsou údy těch, kteří v naší době pronásledovali církev."

Tu jsme zahlédli množství lidu i několik našich chovanců, kteří s úžasnou rychlostí chodili po vodě a to s takovou rychlostí, že se sotva dotýkali vo-

dy chodidly nohou, aniž se smočili a rázem byli na druhém břehu.

Jako ve vytržení nad takovým divem jsme stáli, až nám bylo řečeno: "To jsou spravedliví, neboť jakmile se duše svatých uvolnila z pout těla, ba i tělo, jakmile je oslaveno, kráčí hravě nejen po vodě, ale i tělo lehce se vznáší ve vzduchu.

Všichni hoši zatoužili proběhnouti se po jezeře, jak to viděli na jiných. Tázavě se ohlíželi na mne. Nikdo se neodvažoval a já jsem jim řekl: "Sám se neopovažuji, neboť je opovážlivostí pokládati se spravedlivým, abych mohl chodit po vodách a nepotopiti se."

Tu všichni zvolali: "Když se neodvážíte vy, což teprve my!?"

Kráceli jsme dále ku předu obcházejíce horu a tu jsme se ocitli u třetího jezera, rozsáhlého a naplněného ohněm. Na protějším břehu na tabuli bylo napsáno:

PER IGNUM.

Zatím, co jsme pozorovali toto moře plamenů, pravil onen: "Zde je oheň lásky Boží a svatých, plameny lásky a touhy, jimiž musí projíti každý, kdo neprošel krví a vodou. Je to též oheň, jímž tyrani dali mučiti a zničiti těla mnohých mučedníků. Mnozí museli touto cestou projíti, aby se dostali k hoře. Tyto plameny spálí jejich nepřátele. Po třetí jsme viděli potřeného nepřátele Boží a to na místě jejich porážky.

Pospíšili jsme si ku předu na opačnou stranu jezera a tam bylo další, podobné velikému amfiteatru, kde byl ještě strašnější pohled. Jezero bylo přeplněno šelmami, vlky, medvědy, tygry, lvy, levharty, hady, psy, kocoury a spoustou jiných oblud, které stály s rozervřenými chřtány, aby pohltily každého, kdo by se přiblížil. Viděli jsme lidi, kteří chodili po jejich hlavách. Někteří hoši se rozběhli a chodili bez bázně po hlavách této hrozné havěti, aniž jim co uškodilo. Volal jsem je nazpět a křičel vší silou: "Ne probuďte! Zadržte! Nechoďte dále! Což nevidíte, že tam čekají, aby vás roz-

trhali a sežrali?" Neposlechli mého hlasu a chodili po tlamách a hlavách oněch zvířat jako po nejbezpečnější cestě. Což nevíš, že je psáno: "Super aspidem et basiliscum ambulabunt et conculcabunt leonem et draconem?" Právě o takových duších mluví David. V evangeliu čteme: "Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones et super omnem virtutem inimici: et nihil vobis nocebit."

Tázali jsme se: "Jak přejdeme? Což i my musíme po těchto hrozných hlavách?"

"Ano, ano, pojďte, pojďte," pobízel mne kdosi.

"Ach, já mám strach" odpověděl jsem, "je domýšlivostí považovati se za spravedlivého a domýšletí se, že přejdeme bez úhony po hlavách těchto divokých a hrozných zvířat. Jen běžte, máte-li chut, já nepůjdu."

Tu hoši opakovali: "Jestliže ani vy necítíte dosti odvahy, tím méně ji cítíme my."

Poodešedše od jezera zvířat, spatřili jsme prostranství naplněné lidmi. Ti však buď neměli, nebo se zdálo že nemají nosu, jiní zase uší, jiní bez hlavy. Některému scházela ruka, jinému noha. Některý byl beznohý, jiný zase bezruký, jedněm scházel jazyk, druhým oči. Hoši užasli při pohledu na tak zmrzačené lidi, ale tu kterýsi pravil: "To jsou přátelé Boží. Ti se umrtvovali pro svou spásu, umrtvovali své smysly, ať uši, oči nebo jazyk a tak vykonali mnoho dobrých skutků. Mnozí pozbyli svých údů velikými skutky kajícího a neb v práci z lásky k Bohu. Ti bezhlaví se zasvětili Bohu zcela zvláštním způsobem."

Zatím, co jsme pozorovali tyto věci, spatřili jsme množství lidí, kteří prošli jezery a stoupali nahoru a ukazovali nám jiné na vrcholku, kteří podávali ruku a povzbuzovali ty, kteří vystupovali. Tleskali a volali: "Dobře, výborně!" Tímto potleskem a voláním jsem se probudil a zpozoroval že jsem na lůžku. To je první část snu, totiž sen z první noci. - - -

Pamatujte, že ještě třeba vyplnití krví onu kotlinu nedaleko prvního jezera. Spatřivše, co jsme už popsali a zakončivše obchůzku po širokém předhoří, u-

viděli jsme, že je ještě místo k přechodu a přešli jsme. Já se svými hochy údolím, které ústilo v rozsáhlém náměstí. Vstoupili jsme. Náměstí bylo široké u vchodu, ale zvolna se zužovalo tak, že pod kopcem přecházelo v úzkou stezku mezi dvěma útesy, takže mohl sotva jeden vejít. Náměstí bylo přeplněno spoustou lidí, který se veselil spokojeně a blaženě, ale všichni spěchali k úzkému chodníčku, vedoucímu k hoře.

Tázali jsme se navzájem: "Je to snad cesta do ráje?" Zatím ti, kteří se tam nakupili, přecházeli po jednom a dále se museli stlačit i se šaty, stáli se malíčnými a odložit nůšku nebo cokoli jiného. To mne přesvědčilo, že cesta vede do ráje a proto nutno zprostiti se nejen hříchu, ale zanechat jakoukoli myšlenku a náklonnost světskou, neboť dle slov sv. Augustina: "Nil coinquinatum intrabit in ea." Stáli jsme chvíli a pozorovali. Ale jak jsme byli hloupí! Místo, co bychom se byli pokusili o přechod, zatoužili jsme se vrátit a podívat se, co je za náměstím. Spatřili jsme v dáli množství lidí a zvědavostí přílišnou hnání, chtěli vidět, co asi dělají. Pustili jsme se rozsáhlými lány, jejichž konců nemohlo dohlédnouti oko lidské. Tam ocitli jsme se uprostřed podivné podívané. Spatřili jsme lidi, ba i mnoho našich chovanců zpražených s nejrozmanitějšími zvířaty. Někteří hoši byli zpraženi s voly. Pomyslel jsem si: "Co to znamená?" Tu mně napadlo, že vůl je znakem lenivosti a že jsou to asi lenoši. Poznal jsem je a vskutku shledal, že byli lenivými, pohodlnými a zdlouhavými v plnění povinností a pomyslel jsem si: ano, jen buď tam, to ti patří! Nikdy se ti do ničeho nechce, buď nyní s tím volem!

Jiní byli zpraženi s osly. To byli tvrdohlavci, umínění a přivázání nesli břemena a popásali se s osly. To byli ti, kteří se nechtějí podrobit ani radám ani příkazům představených. Jiné jsem viděl připražené ke koním a mulům a napadla mi slova Páně: "Factus est sicut equus et mulus, quibus non est intellectus." Ti nechtějí ani pomyslet na věci duchovní. Ubozí nerozumí.

Jiní se popásali s vepří, hrabali se ve špíně a blátě jako ona odporná zvířata a váleli se s nimi v bahně. Takoví se krmí jen věcmi pozemskými, žijí v kalu nízkých vášní a stojí opodál Otce nebeského. Smutný obraz! Tu mne napadlo, co praví evangelium o marnotratném synovi, který padl tak hluboko luxurióse vivendo.

Konečně jsme spatřili spoustu chlapců s kočkami, psy, kohouty a králíky, totiž zloděje, pohoršlivé, rváče a bázlivce z lidských ohledů. Z pestrostí výjevů jsme pochopili, že ono údolí jest svět. Všimnul jsem si důkladně každého zvlášť. Odtud jsme kráčeli ještě kousek dále po oné rozsáhlé rovině. Rovina se nepozorovatelně skláněla tak, že jsme sestupovali bez povšimnutí. Náhle nedaleko krajina nabývala vzhledu sadů, i zvolali jsme: "Pojďme se podívat, co to tam je!" "Pojďme!"

Nalézali jsme překrásné purpurové růže. "Ach, překrásné růže! Nádherné růže!" Volali hoši a běželi je utrhnouti. Však, co to? Sotva je utrhlí, pocítili, že vydávají protivný zápach. Růže navenek půvabné a červené byly uvnitř shnilé. Hoši byli zklamáni. Spatřili jsme i roztomilé fialky, svěží na pohled a zdálo se, že vydávají libou vůni. Sotva jsme se sehnuli, abychom uvideli kytku, pocítili jsme, že jsou shnilé a zapáchající.

Kráčeli jsme stále ku předu až jsme se ocitli v čarokrásném háji stromoví tak přetíženého ovocem, že bylo radost na ně pohleděti. Zvláště jablíčka a hrušky byly překrásné. Kterýsi chlapec si utrhl velkou hrušku, nad níž nemohlo býti krásnější a zralejší, ale sotva do ní zakousl, hned ji hněvivě odhodil. Byla plná hlíny a písku, takže vzbuzovala vrhnutí.

"Co to má znamenat?" tázali se všichni. Tu jeden z našich chovanců, jehož jméno znám, pravil: "Vše to je krása a dobrota, kterou nabízí svět. Vše jest jen zdánlivé, vše jest jalové."

Zatím, co jsme přemýšleli, kam asi vede cesta, zpozorovali jsme, že klesá, ač ztěží byl sklon pozorovatelný. "Zde jdeme dolů", zvolal kterýsi hoch, "ach, to nejdeme dobře!"

"Nuž, pojďme se podívat!", odpověděl jsem. V

tom jsme spatřili nesčetné množství, které spěchalo po té cestě, na níž jsme byli. Někteří se vezli na voze, jiní na koni, jiní pěšky. Skákali, tančili, zpívali a hráli a mnozí kráčeli za zvuku bubnů. To bylo jásání a nevystižného veselí! "Zastavme se na chvíli," pravil jsem, "podívejme se trochu, dříve než půjdeme za těmito lidmi." V tom kterýsi chovanec spatřil mezi davem některé, kteří doprovázeli a jakoby vedli některé skupiny. Byli sliční na pohled, krásně odění a roztomilého zevnějšku, ale z pod klobouku jim vykukovaly růžky. Tato rozsáhlá rovina byla tedy svět zlý a zvrácený. - Est via, quae videtur homini recta et novissima eius ducunt ad mortem. /Prov. XVI., 25/ Náhle kterýsi pravil: "Hle, jak lidé krácejí do pekla, aniž si toho všimnou." Zaslechnuv a vida to, zvolal jsem rychle na chlapce, a ti hned přiběhli ke mně a volali: "Již nechceme jít dolů." Kvapně jsme se všichni vraceli cestou, po které jsme přišli, až jsem zůstal sám.

Když jsem je dohonil, pravil jsem: Opravdu máte proč utíkat, jen odtud rychle zpět, nebo jinak nadále sejdeme do pekla."

Chtěli jsme se vrátiti na ono náměstí, z něhož jsme vyšli a konečně ubírat se cestou, která vedla k rajské hoře. Ku podivu po dlouhém putování jsme nezahlédlí ani údolí, jímž se kráčí do ráje, ale stále a stále jen lučiny. Rozhlíželi jsme se všude, ale nedovedli jsme se orientovati.

Kdosi pravil: "Zabloudili jsme." Jiný zase: "A ne, toto je správná cesta." Zatím, co se hoši přeli mezi sebou a každý zastával své mínění, já se probudil.

Zde nechci, abyste připisovali nějakou důležitost mému snu, ale pamatujte, že rozkoše, které vedou do záhuby, jsou jen zdánlivé a mají jen krásnou slupku. Pamatujte, abyste se varovali před neřestmi, které činí člověka podobným zvířeti tak, že zaslouží býti k němu připřažen a pak hříchy, které člověka snižují pod nečistá zvířata. Jak se nerovnává s rozumným tvorem - snížit se na úroveň volů a oslíků! Čím více odporuje tvoru, který byl stvořen k obrazu a podobnosti Božímu

a ustanovem dědicem ráje, aby se válel v bahně jako o-
no nečisté zvíře, hřích, které Písmo sv. zahrnuje pod
výraz: luxuriose vivendo.

Uvedl jsem zde jen nejdůležitější okolnosti
snua to zkrátka, poněvadž by byl příliš dlouhým, kdy-
bych jej vyprávěl, jak se mi zdál. Ba, včera večer to
byla jen nepatrná zmínka o tom, co jsem viděl. Zítra
vám povím část třetí. - - -

Raději bych vám nikdy nevyprávěl své sny, ba
již dříve, sotva jsem začal své vypravování, litoval
jsem svého slibu. Byl bych raději býval, kdybych neza-
čal vyprávěti, co jste chtěli věděti. Řeknu vám jenom
tolik: jestliže mlčím a zachovám vše v tajnosti, trpím
velice a vyprávěním se mi velice uleví, proto budu po-
kračovati.

Nejdříve musím podotknouti, že v minulých vy-
pravováních jsem musel lecco zkrátiti, poněvadž toho
nebylo k vypravování třeba a musel jsem vynechat je-
ště mnoho věcí, které lze sice viděti, ale nelze slovy
vystihnouti.

Podívovali jsme se tedy na pochodě výjevům,
jež jsem popsal a shlédnuvše různá místa i způsoby,
jak lze sejíti až do pekla, chtěli jsme za každou cenu
do ráje. Ať jsme se otočili kamkoli, všude jsme zblou-
dili a shlédli vždy nové věci. Konečně jsme našli tu
cestu a dorazili na náměstí, kde bylo shromážděno to-
lik lidí, že se až bili o to, aby mohli k hoře. Konečně
jsem se ocitl na rozsáhlém náměstí, které se však zu-
žovalo v úzkou ztezku mezi dvěma útesy. Kdo se po ní
ubíral a prošel na druhou stranu, musel přejíti dosti
dlouhý, ale užoučký most bez zábradlí. Pod mostem se
šklebivě rozevírala děsivá propast. Ach, tam třeba jíti
do ráje! Tam je to! „Pojďme!“ Vydali jsme se po stez-
ce. Někteří hoši běželi tak, že zanechali daleko za se-
bou své druhy. Chtěl jsem, aby počkali, ale oni si umí-
nili, že tam musí býti dříve než my. Když dospěli pře-
chodu, zděšení stanuli a neopovážili se přejíti. Dodá-
val jsem jim odvahy, aby šli dále: „vpřed, vpřed! Co se
bojíte?!”

"Ach, kdepak!" odpovídali, "pojdte a zkuste! nahání to až husí kůži, má-li člověk přejít po tak uzoučké lávce. Chybí-li o krok, spadne do hlubin vod, které jsou uzavřené v propasti a již nás nikdo nespasí."

Konečně se kdosi odvážil první a za ním druhý a pak všichni za sebou jsme přešli na druhou stranu až jsme stanuli na úpatí hory. Pokusili jsme se na ni vylézt, ale nepodařilo se nám objevit nějakou cestičku. Obcházelí jsme kolem výběžků, ale všude bylo na sta obtíží a překážek. Na jednom místě byly rozmetány balvany, jinde se týčil strmý útes. Tam propast, jinde zase trnité křoví překáželo v chůzi. Odevšad strmý výstup. Čekala nás krkolomná práce. Nezmalomyslněli jsme a začali jsme se odvázně drápat. Po hodince těžkého vzestupu začalo překážek ubývat, až náhle jsme se ocitli na schůdné pěšince a mohli jsme pohodlně vystupovat. Tak jsme vystoupili až k místu, odkud na jiné straně hory jsme viděli spoustu lidí hrozně a neslýchaně trpících, tak že jsme byli všichni dojata a zcela zděšení. Nedovedu vám vypovědět, co jsem tu spatřil, protože bych vás příliš zarmoutil a nesnesli byste takové líčení. Proto o tom pomlčím a půjdu dále.

Mezitím jsme uviděli množství jiných lidí, kteří rovněž vystupovali po úbočích hory a když došli na vrchol, byli uvítáni těmi, kteří je tam očekávali, s velikým jásotem a dlouho trvajícím potleskem; současně jsme zaslechli hudbu vpravdě nebeskou a zpěv líbezný, proplétající překrásné hymny. To nás velice povzbuzovalo, že jsme se znova vydali na cestu. Pomyslel jsem si na cestě a tázal se hochů: "My, kteří chceme do ráje jsme již mrtvi? Slýchával jsem a vím, že třeba nejdříve předstoupiti před soud. Což jsme již byli souzeni?"

"Nikoli, odpovídali, "my ještě žijeme a ještě jsme nebyli před soudem." Usmáli jsme se tomu.

"Ať je tomu jakkoli, dodal jsem, "ať žijeme, či jsme mrtvi, pojďme ku předu, abychom spatřili, co je nahoře a pak již se něco stane." Urychlili jsme krok.

Konečně po dlouhé chůzi jsme i my byli téměř

na vrcholku. Nahoře stojící již již byli připraveni, aby nás uvítali, když jsem se poohlédl po ostatních hoších, ale s nesmírnou bolestí jsem viděl, že jsem zůstal téměř sám. Z tolika mých malých druhů zůstali sotva tři nebo čtyři. "A ostatní?" tázal jsem se, stanuv docela zhroucen. "Ach, zastavili se tu a tam. Snad přijdou", odpovídali mi.

Hleděl jsem dolů a viděl jsem je rozptýlené po úbočích, jak hledali mezi kameny slimáky, jiní sbírali květy bez vůně, jiní běhali za motýli, jiní pronásledovali kobylinky a někteří seděli na trávniku v stínu keře a podobně ostatní. Začal jsem je vší mocí svolávat, kýval jsem na ně, volal každého jménem, aby rychle přišli, že není čas na meškání. Někteří přišli, tak že bylo kolem mne asi osm chlapců, ale ostatní nedbali na mé volání a nepomýšleli přijít nahoru a byli zcela zabráněni ve své hříčce. Já nemínil rozhodně jít do ráje s několika chlapci a rozhodl jsem se, že sám přivleku odporující a pověděl jsem okolostojícím: "Sejdu je sehnati a vrátím se. Vy zůstaňte zde!" Tak jsem též učinil. Každého, s kým jsem se střetl, poháněl jsem vzhůru. Jednomu jsem dal napomenutí, druhému jsem uštědřil laskavou výčitku, třetímu jsem vyhuboval, jinému jsem dal bouchanec do zad, jiného jsem šťouchl. Volal jsem vší silou: "Běžte vzhůru, probuďte! Nezastavujte se při těchto nicotných věcech!" Když jsem sešel dolů, povzbudil jsem téměř všechny a ocitl jsem se na výběžcích, které jsme stěží slezli. Zadržel jsem tam některé, kteří unavení výstupem a shrozivše se výšky, vrátili se dolů. Začal jsem odtud na novo vystupovati a dostihovati své hochy, ale v tom jsem klopýtl o kámen a probudil se.

Sen jsem již dopověděl, ale žádám po vás dvě věci: opakuji, abyste jej nevykládali mimo dům a nikomu cizímu, poněvadž by se mu mnohý ve světě vysmál. Vykládám vám jej k potěšení. Vyprávějte o něm mezi sebou jak vám libo, ale nepřipisujte mu větší důležitost, než jaká přísluší snům. Dále vás prosím, aby se nikdo nechodil ptáti, zda byl tam či nebyl, co dělal a co ne-

dělal, zda byl mezi spoustou, či mezi hratkou a podobně. Mnohým by to mohlo více uškodit než prospět a já vám nechci zneklidnit svědomí.

Ještě vám povím, kdyby tento sen nebýval pouhým snem, ale skutečností a my museli opravdu zemřít mezi tolika přítomnými hochy, s nimiž jsme vyšli k ráji, došli by jen málokterí. Ze sedmi či osmi set bylo by jich málo, snad jen tři neb čtyři. Neukvapujte se a nelekejte se. Vyložím toto opovážlivé tvrzení. Pravím, že by byli sotva tři neb čtyři, kteří by se vznesli přímo do nebe, aniž by prošli plameny očistcovými; někteří by tam zůstali jen minutku, jiní snad den a jiní několik dní a týdnů, ale všichni ostatní by si tam trochu pobýli. Chcete vědět, jak se uvarovati očistce? Snažte se získati co nejvíce odpustků. Vykonáte-li s předepsanými podmínkami úkony, k nimž jsou přiděleny a získáte-li plnomocné odpustky, vzlétnete přímo do ráje.

Několik poznámek .

Pahorek, který Don Bosko zahlédl na počátku cesty, představuje asi oratoř. Na něm usměvavě bují překrásné stromoví. Není tam starých, tlustých a vysokých kmenů. V každé roční době lze sbírat květy a ovoce, jak to má býti v oratoři. Jeho oporou je dobročinnost, o níž je psáno v Ecclesiasticu /hl. XL/, že se podobá zahradě Bohem požehnané, která dává vzácné ovoce a plody nesmrtelnosti, podobajíc se tak pozemskému ráji, ve kterém mezi jinými byl též strom života. Kdo vystupoval nahoru, toť blažený člověk, popsany v žalmu 83, jehož síla je v Bohu. On na této zemi, v tomto slzavém údolí ascensiones in corde suo disposuit a je rozhodnut stoupat bez ustání až k trůnu Nejvyššího, až do nebes. S ním vystupuje mnoho jiných. Zákonodárce Ježíš Kristus mu požehná, obype jej milostmi nebeskými, že bude postupovati de virtute in virtutem až dojde k blaženému patření na Boha a bude na věky blaženým.

Jezera se zdají výkladem dějin církve. Nesčetné množství údů, rozsekaných a rozmetaných po bře-

zích, to jsou údy pronásledovatelů, bludařů, rozkolníků a vzpurných, odbojných, špatných křesťanů. Z některých slov lze srozuměti, že Don Bosko viděl ve snu události minulé i budoucí.

Výjev, který předvádí těsný průchod mezi dvěma útesy, dřevěná lávka, jíž jest kříž Pána Ježíše Krista, jistota přechodu u toho, kdo je podpírán věrou a nebezpečí pádu při přechodu bez dobrého úmyslu, překážky všeho druhu na cestě ke schůdné pěšince, to vše, jestli se nemýlíme, naznačuje povolání řeholní. Ti, kdož stáli na náměstí, to byli hoši, které volá Bůh do své služby ve Společnosti. Jen si povšimněte, že lid, který čekal, aby směl vstoupiti na cestu, která vede do ráje, byl spokojený a veselý. Je to znakem alespoň většiny onoho množství, pokud nebyli starší. Podotýkáme, že při výstupu na horu se část zastavila a část se vrátila - nenaznačuje to snad chladnost v následování povolání? Don Bosko alespoň připisoval takový význam této části a narážel nepřímě na povolání, ale nepovažoval za dobré promluvit.

Na úbočí hory, sotva slezli překážky, které se hromadili na výběžcích, spatřili množství trpících. "Někteří se na to vyptávali soukromě," píše Don Bonetti, a on odpovídal: "Toto místo představuje očistec a kdybych měl o něm kázati, popsal bych jen to, co jsem spatřil. Věci, které nahánějí hrůzu. Povím jen tolik, že mezi různými druhy útrap jsem viděl některé stlačené v lisu, z něhož vyčnívaly ruce, nohy a hlava. Oči vylézali z důlků. Byli tam polámaní a rozdrcení a vzbuzovali děs těch, kteří je viděli."

Konečně ještě jedna důležitá poznámka, která platí pro tento sen i pro jiné, které zaznamenáme v budoucnosti: V těchto snech nebo viděních vystupuje téměř vždy tajemná osobnost, která je Don Boskovi vůdcem a vykladačem. Kdo by to mohl býti? - Toto je nejzajímavější a nejkrásnější v oněch snech a to při vyprávění zachoval Don Bosko v tajnosti.

XXVII. /1862/.

Předpověď smrti : strašidlo .

Musím vám povědět svůj sen. Představte si orator po čas rekreace, ozývající se hlučným a veselým křikem. Zdálo se mi, že jsem opřen o okno svého pokoje a že pozoruji své hochy, kteří pobíhali a skákali po dvoře, vesele se bavili a hráli si. Tu jsem zaslechl u dveří vchodu výkřiky a když jsem se tam podíval, spatřil jsem, jak na dvůr vchází neznámá osoba, vysoká, s širokým čelem a neobvykle vpadlými očima, s bílou bradou a řídkými bílými vlasy, které s lysiny kadeřavě na ramena splývaly. Zdálo se, že je zahalena v pohřební rubáš, který levicí tiskla k tělu a v pravici držela pochodň s temně modrým plamenem. Kráčela zvolna a vážně. Občas se zastavila a skloněna rozhlížela se, jakoby něco hledala. Tak několikrát obešla celý dvůr, procházejíc mezi hochy, kteří se dále bavili. Užaslý, nevěda, kdo by to mohl býti, nespouštěl jsem ji s očí. Až došla tam, kde se nyní vchází do pracovny stolařské, zastavila před hochem, který se chtěl právě vrhnouti na svého protivníka ve hře bararotta. Napřáhla své dlouhé rameno a posvítila pochodní hochovi do tváře. "To je on" pravila sklánějíc a drsně vztyčujíc dvakrát nebo třikrát svou hlavu. Prudce jej zadržela v onom koutě, podala mu lístek, který vytáhla ze záhybu roucha. Hoch vzal lístek, otevřel jej a četl, méně při tom barvu, až docela zbledl. Pak se otázel: "A kdy? Hned, či později?"

Tu onen stařec hrobovým hlasem pravil: "Pojď, hodina tvá odbila!"

"Smím alespoň pokračovati ve hře?"

"I při hře můžeš býti překvapen", tím naznačil náhlou smrt. Hoch se třásl, chtěl mluvit, vymlouvat se, ale nemohl. Tu spustilo lem svého šatu a ukazujíc levicí k podloubí, pravilo strašidlo hochovi: "Podívej se, tam ty máry jsou pro tebe. Pojď rychle." Bylo

viděti rakev uprostřed brány, vedoucí do zahrady. "Ach, nejsem připraven. Jsem ještě mladý!" volal mladík. Tu beze slova vyšlo zjevení kvapně z oratoře. Sotva vyšlo, přemýšlel jsem, kdo to asi byl a v tom jsem se probudil.

Z toho, co jsem vám řekl, můžete souditi, že jeden z vás má se připravit, protože ho Pán Bůh brzo povolá na věčnost. Viděl jsem tento výjev a proto vím, kdo to je. Znáám jej, protože jsem viděl, jak mu neznámý předložil list. Je přítomen a slyší mne, ale nikomu to nepovím, pokud nezemře. Neopomenu ničeho, abych jej na dobrou smrt připravil. Ať se nyní každý zamyslí, neboť zatím, co si myslí: "Kdo by to jen mohl býti", může to býti každý sám. Pověděl jsem, jak se věci mají, poněvadž jinak by po mně vyžádal Pán Bůh počet, řka: "Pse, proč neštěkáš, když je třeba?" Každý ať se vážně rozhodne uspořádati stav svědomí a zvláště po zbývajících třech dny noveny zvěstování Panny Marie. Vykonejte proto po tyto tři dny zvláštní modlitby a pomodlete se aspoň Salve Regina za toho, který má zemřít. Tak nalezne při odchodu z tohoto světa několik set Salve Regina, které mu budou vydatnou pomocí.

Když Don Bosko sestoupil, prosili ho, aby alespoň v soukromí pověděl, kdo zemře a zda brzo či později.....

XXVIII. /1862/.

Osudy Církve - dva sloupy v moři.

Rád bych vám pověděl jeden sen, ale vězte, že ve snách se nemudruje, přece však jej vyložím pro váš duchovní prospěch. Vždyť bych vám pověděl i své hříchy, kdybych se nebál, že mi všichni utečete a že se dům sřítí. Měl jsem jej před několika dny.

Myslete si, že jste na břehu mořském, či na osamělém úskalí, že nemáte ani kousek země v dohledu ,

vyjma kus země pod nohama. Na rozsáhlé hladině vodní lze viděti nesčetné množství lodí, uspořádaných k bitvě. Jejich přídě jsou zakončeny ostrým, železným zobanem v podobě kopí, které probodne a zraní vše, co zasáhne. Lodi jsou vyzbrojeny děly, puškami a zbraněmi všeho druhu, hořlavinami i knihami a postupují proti jediné obrovské a vysokánské lodi. Pokoušejí se vraziti do ní své zobce, zapáliti ji, nebo jakkoli poškoditi.

Tuto velebnou loď, dokonale vyzbrojenou, doprovází spousta lodic, které od ní přijímají rozkazy a čile se otáčejí, aby se ubránili nepřátelskému loďstvu. Vítr je nepříznivý a zdá se, že i neklidné moře přeje nepřátelům.

Uprostřed nezměrné pláně mořské se tyčí z vln dva mohutné sloupy vysoké a blízko sebe. Na jednom stojí socha Neposkvrněné od jejíchž nohou splývá široký nápis **AUXILIUM CHRISTIANORUM** - na druhém, mohutnějším a vyšším, je hostie v přiměřené velikosti a pod ní jiný nápis: **SALUS CREDITUM**.

Hlavním velitelem obrovské lodi je římský biskup. Vidě upornou zuřivost a nebezpečné postavení svých věrných, svolává k sobě velitele podrízených lodí na poradu a k vypracování plánu. Všichni velitelé se shromažďují kolem papeže. Konají poradu, ale když se vichry rozběsnily a moře se zuřivě pěnilo, byli posláni, aby veleli svým lodím.

Když nastal klid, dal papež znovu svolati ony své důstojníky /lodivody/ zatím, co velitelská loď pokračovala v plavbě. Však tu se vrátila děsivá bouře.

Papež stál u kormidla a vynasnažoval se všemožně, aby loď uvedl mezi ony dva sloupy, s nichž kolem splývaly kotvy a velké háky připoutané řetězy.

Nepřátelské loďstvo žene se útokem a všemožně se snaží, aby loď zajalo a potopilo. Někteří bojují spisy, knihami a hořlavinami, jimiž přeplnění a snaží se vrhnouti je na palubu. Jiné útočí děly, puškami a zobci. Boj se zmáhal vždy vztekleji. Nepřátelské přídě prudce dorážely, ale jejich útok a námaha byla marná. Znova se vzchopí a metají veškeré své střelivo, zatím

co obrovská loď hbitě a bezpečně pluje ku předu. Mnohdy se zachvěla pod hroznými údery, mnohdy její boky i proraženy, ale hned zadul od obou sloupů vánek a šterbiny se zacelily a díry se zacpaly.

Zatím nepřátelská děla se trhají, lámou se pušky, zobce a ostatní zbraně, lodě se tříštily a potápěly. Zuřiví nepřátelé začali boj muže proti muži krátkou zbraní, pěstí, klením, zlořečením.

Tu papež smrtelně zasažen padá. Okolostojící přibíhají a zvedají ho. Byl znova zasažen a zvedají ho. Byl znova zasažen a zmírá. Mezi nepřáteli zaznívá již radostný a vítězný pokřik, na jejich lodích zavládlo i nevýslovné jásání. Však, sotva zemřel papež, již vstupuje jiný na jeho místo. Shromáždění důstojníci ihned zvolili jiného, takže zvěst o smrti papeže přichází se zvěstí o vyvolení nástupce. Nepřátelé pozbývají odvahy.

Nový papež rozptýlil a přemohl všechny překážky a uvedl loď až mezi oba sloupy. Přivázal ji řetězem, který visel s přídě na kotvu sloupu, na němž byla hostie a jiným řetězem, který visel na zádi, uvázal ji opačným koncem ke kotvě, která byla zavěšena u sloupu, na němž stála Neposkvrněná.

Potom nastal hrozný zmatek. Všechny lodi, které až doposud napadaly papežskou loď, prchaly zmateně, narážely na sebe, tříštily se a potápěly se. Některé lodice, které udatně bojovaly s papežem, přivázaly se k oněm sloupům.

Spousta jiných lodic, které ze strachu před bojem se skryly, očekávaly opodál opatrně, až v hlubinách moře zmizely trosky roztráštěných lodí a zvolna pluly k oběma sloupům, k nimž se přivázaly háky, které z nich visely a tam zůstaly klidně a v bezpečí s hlavní lodí papežskou. Na moři zavládl klid.

Tu se Don Bosko otázal Don Ruy: "Co myslíš o tomto vypravování?"

Don Rua odpověděl: "Mně se zdá, že lodí papežskou je církev a lodmi lidé, mořem pak svět. Ti, kteří hájí obrovskou loď, to jsou papežovi oddaní věřící a ostatní jsou jeho nepřátelé, kteří se snaží zničit ji

zbraní všeho druhu. Dva spasné sloupy představují asi úctu k Panně Marii a k Nejsvětější Svátosti."

Don Rua se nezmínil o smrti papeže a též Don Bosko ji mlčky pominul. Jen dodal: "Dobře pravíš. Jen výrazy třeba trochu opravit. Nepřátelské lodi to jest pronásledování. Církev čeká velké soužení. Co se dosud dalo, je v porovnání s budoucím téměř ničím. Nepřátelé představují lodi, které chtějí potopiti papežskou loď. V tomto zmatku zbývá jediné účta k nejbl. Panně Marii a časté sv. přijímání. Využijme jich co nejlépe a rozšiřujme je všude a mezi všemi."

XXIX. /1862/.

Ryšavý kůň - equus rufus.

Dnes v noci jsem měl zvláštní sen. Zdálo se mi, že jsem s hraběnkou Barollo a procházeli jsme se po náměstí, z něhož byla cesta na širokou planinu. Viděl jsem hochy z oratoře běhati, skákat a vesele si hrát. Chtěl jsem mít hraběnkou po pravici, ale ona pravila: "Jen zůstaňte, kde jste."

Začala vyprávěti o mých mladících a řekla: "Velice dobře, že se staráte o chlapce, ale starost o děvčata ponechte mně. Tak si porozumíme."

Namítl jsem: "Povězte mi, což přišel Kristus Pán, aby vykoupil jen chlapce, nikoli děvčata?"

"To vím, odpověděla, že náš Pán vykoupil všechny, hochy i děvčata."

"Nuže, já se musím starati, aby jeho Krev nebyla vylita nadarmo, jak za chlapce, tak i za děvčata."

Zatím, co jsme tak rozprávěli, hle, hoši, kteří byli na náměstí, docela zmlkli. Všichni zanechali her a dali se na útěk, zcela zděšení na všechny strany.

Zastavil jsem se s hraběnkou a stál chvíli, hledaje příčinu strachu. Popošel jsem před hraběnkou, pozvedl oči a tu jsem zpozoroval daleko na obzoru vy-

stupovati ze země obrovského koně - ale tak obrovského! Zůstal jsem strachem jako přimrazený.

"Byl tak veliký, jako tato místnost?" otázal se Don Francesia.

"Ach, mnohem větší", odpověděl Don Bosko. "Byl aspoň čtyřikrát širší a vyšší než Palazzo Madama. Bylo to něco úžasného. Chtěl jsem utéci, obávaje se nějaké pohromy a hraběnka Barollo omdlela a padla na zem. Běžel jsem se schovati za neďaleký dům, ale odtud mne vyháněli, volajíce: 'Běžte, běžte, sem nechoďte!' Pomyšlil jsem si: 'Kdož ví jaký čas je tento kůň. Nebudu utíkat, ale půjdu ku předu a podívám se na něj z blízka.' Celý se třesa dodal jsem si odvahy a vrátil se na náměstí a pokročil ku předu.

Ach, té hrůzy! Vzprímené uši a nozdry. Hned se mi zdálo, že má za sebou spoustu lidí, hned zase, že má křídla, takže jsem zvolal: 'To je pravý ďábel!'

Zatím, co jsem ho pozoroval, provázen ostatními, otázal jsem se kteréhosi: 'Jaké je to konisko?'

"Toto je ryšavý kůň - equus rufus z Apokalypsy."

Nato jsem se probudil na lůžku zcela postrašen a celé ráno při mši sv. i zpovídání jsem viděl stále před sebou tu příšeru. Rád bych, kdybyste vyhledali, zda je opravdu v Písmě jmenován equus rufus a co znamená.

Pověřil Don Duranda, aby rozřešil problém. Don Rua upozornil, že v Apokalypse /hl. VI., 4/ je o ryšavém koni zmínka jako o symbolu krvavého pronásledování církve podle výkladu Písma od Msgr. Martini. V Apokalypse je psáno: "Et cum aperuisset sigillum secundum audivi secundum animal dicens: veni et vide. Et exivit alius equus rufus: et qui sedebat super illum datum est ei, ut sumeret pacem de terra et ut invicem se interficerent et datus est ei gladius magnus."

Zdá se, že ve snu Don Boska ryšavý kůň představuje sektářskou lidovládu, která sršíc zlostí proti církvi, vyvíjela se na úkor společenského pořádku a nezastavujíc se před ničím, zmocňovala se vlády, školy,

soudů a úřadů. Dychtila provésti zhoubné dílo, započaté spoluvinnými úřady ke škodě všech řeholních společností a na újmu vlastnického práva. Don Bosko pravil: "Bylo by zapotřebí, aby všichni dobří lidé i my, alespoň v malém našem okruhu, s odvahou a horlivostí krotili obludu, která bezohledně pustoší naše pole."

XXX. /1862/.

Had a růženec.

Dnes hodlám vyprávěti sen, který jsem měl před několika dny. /Pravděpodobně to bylo v noci předcházející svátek Zvěstování Panny Marie./

Zdálo se mi, že jsem se všemi svými hochy u Castelnuovo d'Asti v domě mého bratra. Zatím, co se všichni bavili, přistoupil ke mně kdosi, nevím věru, kdo to byl a vyzval mne, abych šel s ním.

Následoval jsem ho a on mne zavedl na louku vedle dvora a tam mi ukázal v trávě hadisko dlouhé 7 nebo 8 metrů a neobyčejně velikánské. Zděsil jsem se a chtěl jsem utéci, ale onen mne zadržel a pravil: "Ne, neutíkej, ale pojď sem a viz!"

"Cože?" namítal jsem, "ty chceš, abych se k té obludě přiblížil? Což nevíš, že mne může přepadnouti a rázem sežrat?"

"Neboj se, neublíží ti, jen pojď se mnou!"

"Cože? Nejsem takový blázen, abych se vrhal do nebezpečí."

"Tedy zůstaň zde," dodal neznámý. Potom šel pro provaz a vrátil se s ním ke mně a řekl: "Chyť tento provaz za jeden konec a drž jej pevně v rukou, já chytím druhý konec a půjdu s druhé strany a tak vytáhneme hada na provaz."

"A potom?"

"Pak mu jej hodíme na krk."

"Ach, probůh, jen to ne! Běda nám, učiníme-li

to. Nazlobený had se vymršťí a roztrhá nás na kusy."

"Ne, ne, jen mne nech jednati!"

"Ale já si nedovolím takovou opovážlivost, která by mne mohla stát život." Již jsem chtěl utéci. Onen znova naléhal a ujišťoval mne, že se nemám čeho báti, že had mi vůbec neublíží a tak se do mně namluvil, že jsem konečně zůstal a slíbil, že učiním, co bude chtít. On zatím přešel na druhou stranu, zvedl provaz a práskl jím hada po hřbetě. Had se vymršťil a obrátil hlavu, aby ukousl to, co jej udeřilo, ale místo co by zakousl do provazu, zůstal vězetí ve smyčce. Tu zvolal na mne onen muž: "Drž pevně, drž pevně a nepouštěj provaz!" Pak běžel k nedaleké hrušni a k ní přivázal konec provazu, potom přiběhl ke mně, vzal můj konec a uvázal jej k okennímu rámu našeho domu. Zatím se had vzpouzel, zuřivě se zmítal a bil tak hlavou a svými závití o zem, že si rozdrásal tělo a daleko létaly kusy masa. Tak se zmítal až do posledního dechu, když z něho zůstala jen bezmasá kostra.

Když had dokonal, člověk onen odvázal provaz od hrušně i od okna, přitáhl k sobě a stočil v klubko a pak pravil: "Nyní dávej pozor!" Pak vložil provaz do skřínky, zavřel a po chvíli znova otevřel. Zatím se k nám sběhli hoši. Nahlédli jsme do skřínky a všichni jsme užasli. Provaz se rozvinul tak, že tvořil slova: **A v e M a r i a**! "Jak je to možné! Vždyť jsi uzavřel provaz v klubku a nyní je tak uspořádání!"

"Nuže," pravil onen, "had představuje ďábla a provaz Ave Maria, nebo spíše růženec, který je souvislým řetezem Ave Maria, jimiž lze potříti, pobítí, zničit a přemoci všechny ďábly." Don Bosko dodal: "Potud je prvá část snu. Druhá je mnohem zajímavější a významnější pro všechny. Čas již pokročil a proto budeme pokračovati až zítra. Zatím pamatujte, co pravil onen můj přítel o Ave Maria i růženci. Modlívejme se je nábožně v každém pokušení a jistotně vždy zvítězíme."

Dovolíme si několik poznámek, poněvadž Don Bosko sen nijak nevyložil.

Hrušeň, o níž je ve snu zmínka, to je ona, k

níž vícekrát přivázel svůj provaz Don Bosko jako chlapec, aby zajistil druhý konec u nedalekého stromu, aby mohl své druhy bavit svými kousky a tak je přivábiti k vyučování katechismu. Lze je přirovnati i ke stromu, o němž je zmínka i ve Velepísni /hl.II.,3/ : sicut malus inter ligna silvarum, sic dilectus meus inter filios. "Mnozí slavní vykladači Písma podotýkají, že je jablň za jakýkoli strom ovocný. Strom, který poskytuje příjemný a osvěžující stín, takový je symbolem Ježíše Krista a jeho kříže, z jehož moci se modlitba stává účinnou a vítězství jistým. Snad proto je nejdříve k němu přivázan jeden konec provazu osudného hadovi. Druhý konec byl uvázan k okenici. Naznačuje tím, že obyvateli domu a jeho synům je určeno poslání rozšiřovati pobožnost sv. růžence.

Don Bosko to dávno pochopil. Zavedl v Becchi každoroční slavnost a chtěl, aby se všichni jeho chovanci modlili denně třetí jeho část a kázáním i spisy se snažil znovu zavést do rodin starý zvyk. Růžec považoval za zbraň, která dopomůže k vítězství nejen jednotlivci, ale i církvi.

Pokračování: Hadí maso a léky.

Na vaše naléhání vám povím i druhou část onoho snu. Nepovím-li vše, alespoň to, co vám mohu pověděti. Úvodem musím předeslati podmínku, aby totiž nikdo nepsal ani nepovídal mimo dům to, co vám budu vyprávěti. Mluvte o tom mezi sebou, smějte se tomu a dělejte co vám libo, ale jen mezi sebou.

Zatím, co jsem s oním mužem mluvil o provaze, o hadovi, o jeho významu, ohlédl jsem se a spatřil, že hoši sbírali kusy hadího masa a pojídali. Tu jsem rychle vzkřikl: "Co to děláte, blázníte? Nevíte, že jest to maso jedovaté a že vám může uskoditi?"

"Ne, ne, odpovíдали hoši, je velice dobré." A však, sotva je dojedli, padali na zem nabubřelí a zůstali ztvrdlí jako kámen. Nemohl jsem se upokojiti, po-

něvadž přes to ostatní neustávali pojídati. Křičel, volal jsem na toho i na onoho. Dal jsem políček jednomu a ránu druhému. Marně jsem se snažil zabrániti, aby nejedli z toho masa. Tu padl jeden a tam si druhý zakousl. Tu jsem zavolal na pomoc kleriky a pravil jsem, aby se rozptýlili mezi hochy a všemožně se vynasnažili, by již nikdo nejedl z toho masa. Můj rozkaz neměl touženého účinku, poněvadž dokonce i někteří klerici začali pojídati hadí maso a padli jako ostatní. Byl jsem bez sebe, vida kol kolem spoustu chlapců, ležících zuboženě na zemi.

Obrátil jsem se k neznámému a pravil jsem :
"Co to má znamenati? Tito hoši vědí, že z tohoto masa zemrou a přece je chtějí jísti. Proč?"

On odpověděl: "Víš dobře, že animalis homo non percipit ea, quae Dei sunt."

"Což není pomoci pro tyto hochy?"

"Je."

"Jaká?"

"Není jiné pomoci než kovádlina a kladivo."

"Kovádlina? Kladivo? A co s tím?"

"Třeba hochy zpracovati těmito nástroji."

"Jak? Což je mám položit na kovádlinu a bušiti na ně kladivem?"

Tu vyložil neznámý svou myšlenku, řka: "Hle, to kladivo znamená zpověď, kovádlina sv. přijímání a třeba použití těchto dvou prostředků." Dal jsem se do práce a shleďal v ní nejúčinnější prostředek, ač ne na všechny. Mnozí se probudili k životu a vyzdravěli, ale u některých byl marný. To jsou ti, kteří se dobře nepovídali. - - -

Když chovanci odešli do ložnic, ptal se Don Provera soukromě Don Boska, proč se nesetkal s žádaným výsledkem jeho rozkaz klerikům, aby zabránili, by hoši nejedli z hadího masa, odpověděl: "Všichni mne nposlechli, ba viděl jsem některé, jak jsem již řekl, že sami z něho jedli."

Tyto sny většinou zobrazovaly životní skutečnost, v níž slovy a skutky Don Boska proráží intimní

život nejedné komunity, v níž uprostřed převzácných, hrdinských ctností je dosti mravní bídy. Žel, že neřest a hřích svojí přirozeností se vzmáhá více než ctnost, a je proto více zapotřebí ustavičné bdělosti.

Mohl by někdo podotknouti, že by bylo záhodno omeziti, ba i vypustiti některá odporná líčení, ale s takovým míněním nesouhlasíme. Má-li historie splniti své vznešené poslání učitelky života, musí vyličití minulost, jakou vskutku byla, aby budoucí pokolení mohlo čerpati nejen odvahu a horlivost ze ctností těch, kteří ji předcházeli, ale současně z jejich poklesků a pochybení naučili se moudrosti životní. Vypravování, které zachycuje dějinnou událost z jedné stránky, povede nepochybně k mylným představám. Chyby a omyly, jež se leckdy staly, nejsou-li uznány a objasněny, bývají pokládány za omyly a chyby nenapravené. Nesprávně pojímaná obhajoba neprospívá dobrým a neobráťí nakloněné ke zlému, ale bezmezná upřímnost vzbudí víru a důvěru.

Abychom rozvedli náš názor, dovoláváme se toho, že i Don Bosko dával svým synům výklad přiměřený chápavosti chovanců, ale někdy naznačoval jiné, neméně důležité podrobnosti. Nevyjevil je, poněvadž se jich snad právě tehdy netýkaly. Vidíme ve snech, že jedná a žije s minulostí, ale i s dalekou budoucností, jako ve snu "o kole", a jiných, které ještě vyložíme. Však, nemohou shnilé kusy masa obludy naznačovati pohoršení, jež vede ke ztrátě víry, jako četbou nemravných a nevěreckých knih? Co znamená neuposlechnutí představeného, pád, nabubřelost a tvrdost jako skála, ne-li hřích pýchy, zatvrzelost a zlobu?

To jest jed, který do nich přelil zlořečený pokrm, onen drak popsáný Jobem v hl. XLI., který podle svatých otců je symbolem lucifera. Tam praví verš 15.: "Jeho srdce je tvrdé jako skála." Takovým se stává též srdce otrávených ubožáků, kteří zatvrzele a tvrdošíjně žijí v hříchu. Jaký je lék na tuto zatvrzelost. Don Bosko se vyjadřuje matným obrazem, který podstatně ukazuje na pomoc řádu nadpřirozeného. Zdá se nám, že ji

lze vyložití následovně: "Je nezbytně třeba, aby především přípravná milost, obsažená modlitbou a dobrými skutky rozpálila zatvrzelá srdce a učinila je poddajnými. Pak dvěma svátostmi, totiž kladivem pokory a na kovářině eucharistie nabývá železo pevnou uhlídnou formu a tak se zocelí, že mohou osvědčiti svou božskou účinnost. Pak i kladivo, které buší i kovářina, která nese přispívají společně při provedení díla, jímž jest tentokráte obnova hnisajícího, ale již účelivého srdce. Potom znova, takřka obklopené nymbem zářících jisker stává se tím, čím kdysi bývalo.

XXXI.

Sen o výchově dorostu.

Často konal spolubratřím Společnosti konference. Don Paolo Albera vzpomíná na jednu z nich, která neobyčejně zapůsobila na shromážděné. Vyprávěl, že měl sen, v němž kolem sebe viděl hochy i kněze. Navrhl jim, aby si udělali výlet a vstoupili na nedalekou vysokou horu. Všichni souhlasili. Na vrcholku hory byla připravena báječná hostina, kterou měl doprovázeti jásot a hudba. Všichni se vydali na cestu. Stoupání bylo příkré a namahavé. Naskytly se překážky všeho druhu a mnohdy vysilující a přetěžké pro ty, kteří byli znaveni tak, že konečně zůstali seděti. I Don Bosko usedl a když povzbudil a dodal odvahy svým druhům k dalšímu stoupání, povstal a vystupoval zrychleně vzhůru. Když se najednou ohlédl po svých následovnících, shledal, že všichni se vrátili a on zůstal osamocen. Rychle sešel a vyhledával jiné druhy. Našel je a vedl je rozeklanými a strmými skalisky k výšinám, ale znova mu všichni zmizeli.

"Tu jsem si pomyslíl," pravil Don Bosko, "že přece musím vystoupiti doprovázen množstvím jiných .. toto je můj cíl - toto je mé poslání - jak je splním?

Již chápu." První byli sehnání ctnostní a lidé dobré vůle, ale nezkušení a bez mého ducha. Nebyli zvyklí na příkré stezky, nebyli spolu ani se mnou spjati zvláštními pouty. Proto mne opustili.

To je příliš hořké rozčarování. Již vím, co je třeba činiti. Nemohu počítati leč s těmi, které si sám odchovám. Vráťím se proto k úpatí hory, shromáždím mnoho mladíků, získám si jejich lásku, vycvičím je v trpělivém snášení zkoušek a obětí, budou mne ochotně poslouchati a společně vystoupíme na horu Páně.

XXXII. /1863/.

Panna Maria a slon v oratoři.

Nadešel večer hesla. Každoročně již od vánočních svátků prosím Boha, aby mi vnukl nějaké heslo, jež by vám prospělo. Tohoto roku jsem zdvojnásobil své modlitby, protože i počet chlapců vzrostl. Uplynul poslední den v roce, nadešel čtvrtek, pátek a neudálo se nic zvláštního. V pátek večer, znaven námahou dne, ubíral jsem se na odpočinek, ale dlouho do noci jsem nemohl usnouti, takže jsem ráno vstával vyčerpán a téměř polomrtvý. Nezneklidňoval jsem se, ale potěšilo mne to, protože dobře vím, že trávím velice špatně noc, chtěli mi Bůh něco vyjevití. Vyřizoval jsem dále své záležitosti v městečku Borgo Cornalense a v sobotu večer jsem se vrátil mezi vás. Když jsem vás vyzpovídal, lehl jsem znaven únavou z kázání a zpovídání v Borgo a nevyspav se minulé noci, záhy jsem usnul. Tu začíná sen, z něhož obdržíte heslo.

Drazí hoši, zdálo se mi, že byl sváteční den a vy po obědě v době rekreace jste vymýšleli tisícové způsoby zábavy. Zdálo se mi, že jsem ve svém pokoji s rytířem Vallaurim, profesorem literatury a že jsem s ním mluvil o literatuře a náboženství, když náhle na

dveřích se ozvalo: ťuk, ťuk, ťuk.

Běžel jsem se podívat, kdo klepal. Byla to moje matka, zemřelá před šesti roky a zděšeně volala na mne: "Pojď a podívej se! Pojď se podívat!"

"Co se stalo?"

"Pojď, pojď," naléhala.

Vyšel jsem na balkon a tu jsem spatřil venku na dvoře uprostřed hochů obrovského slona.

"Co to znamená?" zvolal jsem, "pojďme domů!" Zmaten obrátil jsem se na rytíře Vallauri, on zase na mne, jak bychom se chtěli tázati, jak se dostala ta obluda do oratoře. Seběhli jsme rychle do podloubí. Samozřejmě, běhali mnozí z vás za slonem, aby si jej dobře prohlédli. Zdál se tichý a učelivý, běhal s vámi a hladil svým chobotem. Uposlechl ve všem, co jste mu rozkázali, jakoby byl od malička vychován v oratoři. Chodilo za ním a hladilo jej množství hochů. Zpozoroval jsem, že nejste všichni kolem něho. Viděl jsem, že většina se zděšeně rozprchla a snažila se skrýti. Konečně jste se skryli v kostele. I já chtěl vejít dveřmi ze dvora. Jda vedle sochy Madonny, která je nedaleko pumpy, dotkl jsem se lemu jejího pláště, odporoučeje se tak pod její ochranu. Tu ona zvedla pravici. Profesor Vallauri mě volal a chtěl následovat a Panna Maria zvedla i levici. Užaslý jsem stanul, nechápeje tento div.

Nadešel čas k pobožnosti. Vy všichni hoši šli jste do chrámu. Vešel jsem též já a spatřil jsem slona vzpřímeného u dveří. Byly zpívané nešpory a po kázání jsem šel za asistence Don Alassonattiho a Don Savia udělití požehnání nejsvětější Svátostí. Ve chvíli, kdy jste se všichni hluboce sklonili, abyste uctili svatého svatých, spatřil jsem vzadu kostela mezi dvěma řadami lavic klečícího slona a skloněného, ale opačně s hlavou a kly obrácenými k hlavnímu vchodu.

Po skončení obřadů jsem chtěl rychle vyjít, abych viděl, co se stane, ale kdosi mne zdržel v sakristii, aby mi podal nějakou zprávu. Pak jsem vyšel do podloubí a vy jste se na dvoře znova začali tak bavit jako dříve. Slon, vyšeďší z kostela, zamířil na dru-

hý dvůr, kolem něhož se pilně staví. Mějte to na zřeteli, poněvadž se na onom dvoře odehrála srdcervoucí podívaná, kterou vám hned vyličím. V tom vzadu se objevila korouhev, na níž bylo napsáno velkými písmeny: "Sancta Maria, succurre miseris" a za ní kráčeli hoši v řadě. Tu náhle jsem spatřil onu obludu, která se dosud ukazovala účelivou, jak se vrhla s hrozným řičením mezi hochy. Uchopila nejbližší chobotem, mrštila jimi do výše, rozdrtila a rozdupala v hroznou změť. Nicméně ti, co byli tak zubožení, nezmírali, ale mohli vyzdravět, ač jejich rány byly hrozné. Všichni se dali zmateně na útěk. Někteří křičeli, jiní kvíleli, zranění volali o pomoc, ale tu někteří hoši, kterých slon ušetřil, surově nejen že nepomáhali raněným, ale spolčili se s obludou a naháněli jí další oběti.

Zatím, co se toto dalo a já stál u druhého oblouku podloubí poblíž pumpy, socha, kterou tam vidíte, náhle ožila a narostla jako vysoká osoba. Pak zvedla ruce a rozestřela plášť, na němž bylo umělecky vyšito mnoho podivuhodných nápisů. Plášť se roztáhl tak nesmírně, že pokrýval všechny, kteří tam byli v bezpečí a kdož se pod něj utekli.

První se tam utekli vzorní hoši. Tu však Panna Maria, vidouc, že mnozí příliš nespěchají, hlasitě volala: "Venite ad me omnes!" A hned vzrůstal počet hochů pod pláštěm, který se ustavičně rozšiřoval. Někteří se neschovali pod plášť, ale pobíhali sem a tam, takže byli zranění dříve, než se mohli skrýt. Ztrápená Panna Maria nepřestávala volat, ale vždy řidčeji k ní přibíhali. Slon neustával řídit a několik chlapců, roztroušených tu a tam, mávalo jedním nebo dvěma meči a bránilo a vyhrožovalo hochům, kteří ještě zůstali na dvoře, opovážili se k Panně Marii. Těch se slon vůbec nedotkl.

Někteří hoši, skrytí u Panny Marie, na její povzbuzení občas vybíhali a vytrhli slonovi některou oběť. Raněného donesli pod Mariin plášť a tam hned vyzdravěl. Pak znova vybíhali pro další kořist. Více hochů, ozbrojených kyji, odhánělo slona od jeho obětí a

doráželo na chlapce s meči. Neustali v takové práci, a dávali v sázku i svůj život, dokud nedostali všechny do bezpečí.

Dvůr se téměř vyprázdnil. Několik hochů leželo na zemi plomrtvých. Na jedné straně u podloubí mnoho dětí pod pláštěm Mariiným. Na druhé opodál slon s hrstkou desíti neb dvanácti chlapců, kteří mu pomáhali v hrozném řádění a opovážlivě máchali meči.

Tu náhle slon se postavil na zadní nohy, proměnil se v příšernou obludu s dlouhými rohy. Popadl černou plachtu, nebo síť a zavinul do ní ubožáky, kteří s ním byli spolčeni. Hrozně zařval. Pak je zahalil hustý dým a propadli se s obludou v propasti, která se jim náhle otevřela pod nohama. Po této strašlivé scéně jsem se ohlédl, abych pověděl jakousi svou myšlenku matce a rytíři Vallaurimu, ale zmizeli.

Obrátil jsem se k Panně Marii a přál jsem si přečísti nápisy, které byly vyšity na plášti. Viděl jsem tam mnohé z Písma sv. doslovně vzaté a jiné upravené: Qui elucidant me vitam aeternam habebunt: qui me invenerit, inveniet vitam: si quis est parvulus, veniat ad me. Refugium peccatorum, salus credentium, plena omnis pietatis, mansuetudinis et misericordiae. Beati, qui custodiunt vias meas.

Jakmile slon zmizel, zavládl naprostý klid. I zdálo se, že též Panna Maria jest znavena dlouhým voláním. Po krátkém mlčení mi pověděla několik potěšujících slov a pak opakovala slova, která jsem nechal napsati okolo výklenku této sochy. Qui elucidant me, vitam aeternam habebunt. A doložila: "Vy, kdož jste uposlechli mého hlasu, kdož jste unikli řádění ďábelskému, viděli jste a pozorovali jste své druhy. Víte, co je příčinou jejich záhuby? Sunt colloquia prava - špatné řeči proti sv. čistotě a neslušné skutky, které následují takové řeči. Viděli jste také druhy ozbrojené mečem, to jsou ti, kteří by vás rádi zničili, rádi by vás ode mne vzdálili a jsou příčinou zkázy mnohých vašich spolužáků. Avšak guos diutius expectat durius damna. Na které Pán Bůh déle čeká, ty přísněji trestá. Příšera pekelná je zavinula a vzala s sebou do věčného zatra-

pekelná je zavinula a vzala s sebou do věčného zatra-
cení. Jděte klidně, ale pamatujte na má slova: Prchejte
před spojenci satana, prchejte před špatnými řečmi, ze-
jména proti sv. čistotě. Důvěřujte ve mě bezmezně a
můj plášť vám vždy poskytne jisté útočiště, "po těchto
a podobných slovech zmizela a zírala na nás jen naše
milá soška na obvyklém místě. Tehdy jsem znova spatřil
svou matku a znova zvednutá vlála korouhev s nápisem:
Sancta Maria, succurre miseria! - Všichni hoši se spo-
řádali do průvodu a začali zpívat: "Chvalte Marii věr-
né jazyky! - Laudate Maria o lingue fedeli!"

Brzo zpěv slábl a vidění zmizelo a já jsem
se probudil celý zpocený. Hle, toto je můj sen.

Synáčkové, vezměte si z něho sami heslo. Kdo
byl pod pláštěm, koho slon vyhodil do výše a kdo měl
meč, to poznáte při zpytování svědomí. Povím vám jenom
slova nejbl. Panny Marie: Venite ad me omnes - utíkejme
se k ní! Ve všech nebezpečích vzývejte Pannu Marii a
ujišťuji vás, že budete vyslyšeni. Dále ať se zamyslí
ti, proti nimž slon řádil, ať prchají před špatnými řeč-
mi, před špatnými druhy. Ti, kteří se vynasnažovali od-
dalovati ostatní od Panny Marie, ať změni život, nebo
hned odejdou z oratoře. Kdo by chtěl vědět, kde byl, ať
přijde do mého pokoje a já mu to povím. Opakuji: služeb-
níci satanaše buď se polepšíte, nebo se klidte! Posled-
ní slova pronesl se zvláštním důrazem a dojat. - Ráno
jich přistoupilo mnoho ke sv. zpovědi a po obědě při-
šli k němu téměř všichni, aby zvěděli, kde byli v onom
tajemném snu.

Že to nebyl pouhý sen, ale vidění, svědčil ne-
přímo sám Don Bosko, řka: "Chce-li mi Bůh něco vyjevití,
trávím ... Každoročně již od vánočních svátků prosívám
Boha, aby mi vnukl ..." a pak tím, že zakázal jakýkoli
žert o tomto vypravování. - Ba mnohem více. - Tento-
kráte sám napsal na papír jména chovanců, které viděl
ve snu zraněné a kteří mávali meči, kteří dokonce dvě-
ma. List odevzdal Don Durandovi a uložil mu, aby na ně
dohlížel. Don Durando nám zachoval zápis a máme jej v
archivu. Raněných, kteří pravděpodobně nebyli pod Mari-

iným pláštěm, bylo 13. Po jednom meči mělo 17 a dva meče měli jen 3. Poznámka na okraji listu znamená chování změněné. Povšimněte si, že sen nepředvádí jen přítomnost, ale jak uvidíme i budoucnost.

Samí hoši svědčí, že sen výborně vše prokoukl. Jeden dokládá: "Nepomyslil jsem si, že by mne Don Bosko tak znal. Vyložil mi stav mé duše a pokušení, jímž jsem podroben a to s takovou přesností, že jsem nemohl nic namítati.

Dva jiní hoši, kterým pověděl, že měli meč, povídali: "Ach, ovšem! Již dávno jsem to cítil, dávno jsem to věděl!" Změnili zcela svůj život.

XXXIII. /1863/.

Chovanci vytahují lístek z kapsáře

P a n n y M a r i e.

V myslí a v srdci Don Boska trůnila vždy postava nejbl. Panny Marie a tak na začátku července oznamoval, že ve snu viděl osobu - a zdá se, že to byla Panna Maria - která kráčela středem chlapců a každému nabídl nádherně vyšíváný vak, aby z něho náhodou vytáhl jeden ze spousty lístků, které tam měla. Don Bosko se jí postavil po boku. Pokaždé, když některý hoch vytáhl lístek, zaznačil si větu nebo slovo, které na něm bylo napsáno. Skončil své vyprávění podotýkaje, že si všichni vytáhli svůj lístek, vyjma jednoho, který zůstal státí opodál. Don Bosko rád by byl chtěl viděti, co je napsáno na lístku, který zůstal na spodu váčku a viděl tam: "Morte - smrt."

Pozval všechny, aby se přišli otázati, co bylo napsáno na jejich lístku. Podivuhodné! V domě bylo asi na sedm set mladíků a každému pověděl průpověď i radu a předpověď stručnou, přiměřenou a podle potřeb. Podivuhodnějším je to, že po mnoha letech si vzpomněl,

co pověděl jednotlivým hochům. Don Mussetti Sebastiano, kanovník v Carmagnola, tehdy chlapec, slyšel od Don Boska, že na jeho lístku bylo napsáno: Costanza-vytrvalost. Když se s ním střetl po mnoha letech, opakoval znovu: "Costanza."

"Mnohem více", dokládá kanovník, "několik hochů začalo pozorně zaznamenávat ty, kteří šli k Don Boskovi vyzvědět, co bylo na jejich lístku a zjistili, že nepřišel jen jediný. Byl to mladík z Ivrey, který právě končil gymnasiální studia."

Don Mussetti byl ochoten dosvědčiti přísahou zmíněné události.

XXXIV. /1863/.

Haď ve studni .

Dne 12. listopadu bylo cvičení dobré smrti a večer 13. listopadu mluvil Don Bosko.

Včera ráno jsme vykonali cvičení dobré smrti a pak celý den jsem se obíral myšlenkou, zda přinese i dobré ovoce. Obávám se, že je některý nevykonali dobře. Dnes v noci jsem měl sen, který vám hned povím.

Byl jsem na dvoře se všemi chovanci, kteří dovádívě pobíhali. Vyšli jsme z oratoře na vycházku a po chvíli jsme se zastavili na louce. Tam hoši pokračovali ve svých hrách a potom závodili ve skoku, když tu jsem upozoroval na louce studni bez vody. Přistoupil jsem k ní, abych si ji prohlédl, zda neskrývá nějaké nebezpečí pro mé hochy. Spatřil jsem na dně hrozné hadisko. Bylo veliké jako kůň, ba jako slon. Bylo krátké a proto ohyzdné a postríkané žlutými skvrnami.

Ucouvl jsem přestrašen a pozoroval hochy, ani již, ač ne všichni, ale většinou začali skákat přes tu studni se strany na stranu. Ku podivu, ani mne nenapadlo, abych jim to zakázal a upozornil je na nebezpečí. Viděl jsem některé maličké, jak čiperně a bez obtíží

přeskakovali. Jiní starší a těžší skákali s větší námahou a nepřiliš vysoko a často upadli na okraj. Tu se vždy vyšvihla a pak zmizela hadí hlava. Hrozná obluda kousla hned jednoho do paty, jiného do stehna i do jiných údů. Přes to neopatrní hoši neustali opovážlivě a nebezpečně skákat, ač téměř nikdy bez úrazu. Tu mi jeden mladík pravil, ukazuje na svého druha: "Hle tento skočí jednou, ale špatně a skočí po druhé a zůstane tam."

Vzbuzoval soustrast pohled na chlapece, kteří leželi na zemi s ranou na noze, na rameni i na srdci. Tápal jsem se: "Proč jste skákali nad nebezpečnou studní? Proč jste nepřestali v nebezpečné hře, když jste byli již jednou či dvakrát uštknuti?"

Odpovídali s povzdycháním: "Ještě nejsme vy-cvičení."

Namítal jsem: "Proto jste nemuseli skákat!"

Oni znova: "Co chcete, my nejsme zvyklí. Nemysleli jsme, že to tak bídně dopadne."

Zvláště jeden mnou zachvěl a právě ten označený. Pokusil se znova přeskočiti a sletěl dolů. Po nějaké chvíli jej obluda vyvrhla ze studně jako uhel černého, ale ještě nebyl mrtev a mluvil. Se mnou mnozí jej zděšeně prohlíželi a dotazovali se. - - -

Studní je hlubina, zmíněná v knize Přísloví: "Dovea profunda, puteus angustus." Který bývá konečně "puteus interitus" podle žalmu 54. V ní číhá duch nečistoty dle výkladu sv. Jeronýma /v homilii 11. na první list ad Cor./ Zdá se, že ve snu se nejedná o duše otročící hříchu, ale ty, které se vystavují do nebezpečí. Začíná nerozvážností a veselím rekreace s čistým svědomím, ale rázem se scéna mění. Maličtí skákají bez úhony a bezpečně, poněvadž náruživost v nich ještě mlčí, nechápou toho zla. Zábava zabírá všechny jejich myšlenky a anděl Páně chrání jejich nevinnost a prostotu. Nepraví, že skákali znova, poněvadž asi uposlechli rady dobrého přítele.

Ostatní větší hoši se ke skoku připravují, nemají zkušenosti. Nejsou tak mrštní jako maličtí a po-

cižují tíhu prvních bojů v zachování ctností. Haď je ukrytý. Je snad smrtelným nebezpečím opovážlivé skákání nad studní? Zdá se, že se dotazují, ale pak začínají skákat. Je prvním skokem utvořit zvláštní přátelství, přijatí neočištěnou knihu, přechovávati v srdci příliš vroucí náklonnost. Je skokem dovolovati si volné a neslušné obcování, vzdalování se dobrých druhů, přestupování některých pravidel, napomenutí, kterým pro dobré mravy připisují představení větší důležitost.

Však po prvním skoku následuje uštknutí zubem jedovatého haďa. Někdo vyvázne bez úhony a zmoudřev, nepokouší se o další skákání, ale mezi mnohými některý pohrdá zřejmým nebezpečím a vrhá se do něho ku své škodě. Kdo spadl do studně a byl vyvržen, ten asi upadl do těžkého hříchu, ale zbývá naděje, že vyzdraví svátostnými prostředky. Kdo zůstal ve studni, o tom lze říci jen to, že qui amat periculum in illo peribit.

XXXV. /1864/.

Havrani zraňují hochy - léčivá mast .

-----

14. dubna vyprávěl následující dva sny Don Bosko studentům a večer řemeslníkům. Oba sny měl po duchovních cvičeních, což ho velice poděsilo.

Bylo to v noci před Bílou nedělí 3. dubna, kdy se mi zdálo, že jsem na balkoně a sleduji hru hochů. Náhle se ukázalo veliké bílé prostěradlo, které pokrylo celý dvůr. Hoši si dále hráli pod touto plachtou a já se podívoval, když jsem náhle spatřil poletovati nad plachtou spoustu havranů. Poletovali nad plachtou sem, tam, až konečně našli její konce a podlétli. Vrhli se na hochy a začali je klovati. To byla žalostná podívaná. Jednomu vyloupili oči, jinému klovali jazyk a rozdobalí na kousky, jiného zase dobali do čela a jinému i srdce drásali. Největší podiv budilo, že žádný nekřičel a nenaříkal, ale všichni zůstali klidni, jakoby neci-

telni a nedbali, aby se chránili. "Což se mi to jenom o nich zdá?" pomyslí jsem si, "nebo bdím? Kdyby se mi to nezdálo, pak by se nenechali tak mrzačiti bez bolestného nařikání!" Po chvíli jsem slyšel všeobecné nařikání a kvílení, pak jsem viděl zraněné pobíhati, křičeti, kvílet a odbíhati stranou. Užaslý, přemýšlel jsem co by to mohlo znamenati. Pomyslí jsem si, je Bílá sobota a snad nám chce Pán Bůh naznačiti, že nás obysype všechny svou milostí. Havrani jsou asi ďábli, kteří napadají hochy.

Začal jsem o tom přemýšlet a v tom jsem zaslechl jakýsi hrmot. Probudil jsem se: již bylo ráno a kdosi klepal na dveře mého pokoje.

Jaké bylo mé překvapení, když jsem viděl, že v pondělí a ještě více v úterý a ve středu ubývalo přijímání tak, že jsem již v polovici mše sv. ukončil zpovídaní. Nemínil jsem povídati nic, poněvadž jsem myslel, že duchovními cvičeními se vše napraví.

Včera 13. dubna jsem měl druhý sen. Přes celý den jsem zpovídal a proto má mysl byla zaměstnána duševním stavem hochů, jak bývá obyčejně. Večer jsem ulehl, ale nemohl jsem usnouti. Byl jsem stále v přechodném stavu mezi bděním a dřímotou, až po dlouhé hodině jsem usnul.

Zdálo se mi, že jsem byl na balkoně a že pozorují hrající si hochy. Shledal jsem všechny, které oni havrani zranili a pozoroval jsem je. Tu se objevila neznámá osoba s nádobkou v ruce. Byl v ní balsám. Doprovázela ji jiná osoba, která nesla obvaz. Začaly obcházet a léčiti rány chlapců, kteří hned vyzdravěli, jakmile se jich dotkly balsámem. Našlo se však několik hochů, kteří couvli, jakmile se k nim přiblížily ony osoby a nechtěli vyzdravět. Nejvíce mne mrzelo, že to nebyli jednotlivci, ale značný počet. Poněvadž jsem je všechny poznal, umínil jsem si, že si zapíši jejich jména, ale zatím, co jsem psal, probudil jsem se, ale papíru jsem nenalezl. Nicméně jsem si je tak zapamatoval, že si na ně dosud vzpomínám. Možná, že jsem někoho zapomněl, ale myslím, že málo. Nyní postupně jim domluví,

Jak jsem již některým pověděl a pokusím se vyléčiti jejich rány.

Don Bosko neřekl vždy úplnou pravdu.

XXXVI./1864/.

Sen o desíti vršcích.

V noci 21. října 1864 měl Don Bosko sen, který vyprávěl následujícího večera. Současně jistý C...E... z Casale Monferato měl též sen a zdálo se mu, že je s Don Boskem a že s ním rozpráví. Když se probudil, byl tak rozrušen, že odešel vyprávěti sen svému profesovi, který ho ovšem hned pobídl, aby zašel vše vyložit Don Boskovi. Jinoch hned šel a setkal se s ním právě, když sestupoval po schodech, aby ho rovněž vyhledal a totéž mu vyložil.

Zdálo se tedy Don Boskovi, že se nalézá v rozsáhlém údolí, přeplněném tisíci chlapců a to v takovém počtu, že nevěřil, že by jich mohlo tolik býti na celém světě. Mezi těmito hochy poznal všechny ty, kteří byli a jež právě jsou v domě. Všichni ostatní byli ti, kteří snad teprve přijdou. Rozptýlení mezi hochy byli kněží a klerici domu. Z jedné strany uzavíral údolí vysoký břeh.

Zatím, co Don Bosko přemýšlel, co počíti s tolika jinochy, jakýsi hlas pravil: "Vidíš onen břeh? Nuže, je nutno, abys vylezl se svými hochy nahoru!"

Nato rozkázal Don Bosko celému tomu množství mládeže, aby se vydali k vyznačenému cíli. Hoši se pohнули a chvátali spěšně drápající se vzhůru po břehu. I kněží z domu běželi vzhůru a popoháněli chlapce ku předu. Zvedali ty, kdož upadli a nosili na zádech ony, kteří zemdlení již nemohli kráčet. Don Rua s vyhrnutými rukávy pracoval více než všichni ostatní a chytaje vždy dva a dva, házel hochy vzduchem přímo nahoru. Když

tam hoši dopadli, povstávali a pak vesele sem a tam pobíhali. Don Cagliero a Don Francesia pobíhali mezi řadami a volali: "S odvahou vpřed! Vpřed s odvahou!"

Za krátkou chvíli šiky mládeže dospěly vrcholu i Don Bosko vystoupil a řekl: "A co uděláme nyní?" A kdosi podotkl: "Musíš překročit se svými hochy těchto deset vršků, které se před tebou rozprostírají a to jeden za druhým."

"Ale jak to jen vydrží, tak dlouhou cestu, malí a slabí hoši?"

"Kdo nebude moci po svých, ten bude nesen," zněla odpověď.

V tom již z pod obrysů hory vynořil se skvostný vůz. Byl tak krásný, že to ani popsat nelze, přece ale možno o něm něco říci. Byl trojúhelníkové podoby a měl tři kola, která se otáčela všemi směry. Z hran se tyčily tři sloupy, které se nad vozem spojovaly a tvořily loubí. Nahoře tyčila se nádherná vlajka, na níž bylo velkými písmeny napsáno: INNOCENTIA. Jedna páska, vinoucí se kolem celého vozu měla nápis: ADIUTORIO DEI ALTISSIMI PATRIS ET FILII ET SPIRITUS SANCTI.

Vůz celý zářil zlatem a drahokamy a popojel až doprostřed hochů, na povel mnozí naň vystoupili. Bylo jich 500. Sotva 500 uprostřed tolika tisíců bylo ještě nevinných.

Když se tito posadili na vůz, rozmyšlel se tu Don Bosko, jakou cestou se dáti, když se náhle před ním otevřela široká a pohodlná cesta, ale zcela pokryta trním. Tu se náhle objevilo šest jinochů, kteří již v oratoři zemřeli. Bíle oděni, vztyčili jinou nádhernou a velikou vlajku s nápisem: POENITENTIA. Postavili se v čelo veškerého šiku mládeže, která se měla vydati na cestu pěšky. Nato bylo dáno znamení k odchodu. Mnoho kněží přistoupilo k oji vozu, který byl jimi tažen, začal se hýbat. Šest bíle oděných následuje a za nimi ostatní množství. S velebnou a nevyjadřitelnou libozvučností intonují hoši na voze žalm: Laudate puri Dominum. Don Bosko opojen rajskou hudbou, kráčel ku předu, když mu napadlo obrátit se do zadu, aby viděl, zda ho

všichni následují. Ach! Jak bolestný pohled! Mnozí zůstali v údolí a mnozí se vrátili. Don Bosko zmítán nevysstižným bolem, rozhodl se, že půjde nazpět, aby přemluvil bezradné a pomohl jim, by ho následovali. Bylo mu to naprosto zakázáno. "Ti chudáci se zatratí!" zvolal.

Odpověď zněla: "Hůře pro ně! Byli povoláni a ostatními a nechtěli jít za tebou. Viděli cestu, kterou třeba jít a to stačí." Don Bosko chtěl namítat, prosil a zapřísahal, ale vše bylo marno.

"I pro tebe je poslušnost!" a musel pokračovat v cestě.

Ještě se nezmírnil tento bol, když se událo něco smutnějšího. Mnozí z jinochů, kteří byli na voze, padali na zem. Z pěti set zůstalo pod vlajkou nevinnosti sotva 150.

Zdálo se, že zármutkem pukne Don Boskově srdce. Myslel, že je to snad sen a snažil se všemožně, aby se probudil, ale žel, uvědomoval si hrůznou skutečnost. Tleskal rukama a slyšel jejich zvuk, plakal a slyšel zaznívat světlici pláčem, chtěl rozptýlit děsivý ten přízrak, ale nemohl.

"Ach, moji milí hoši!" volal, když vyprávěl o-
nen sen. "Poznal jsem a viděl jsem ty, kteří zůstali v údolí i ty, kteří spadli s vozu. Všechny jsem vás poznal. Nepochybuje: všemožně se vynasnažím, abych vás spasil. Mnozí, které jsem volal ke zpovědi, oslyšeli volání. Prosím vás, probuďte se, spaste svou duši!"

Mnozí hoši, kteří spadli s vozu, přidávali se mezi šiky těch, kteří kráčeli za druhou vlajkou. Při tom hudba vozu pokračovala tak sladce, že zvolna zmohla Don Boska. Překročili už sedm vršků a když vystoupili na osmý, vstoupili do předivného kraje, kde se zastavili, aby si trochu odpočinuli. Domy zde byly neobyčejně krásné a bohaté. Když vyprávěl Don Bosko chlapcům o tomto kraji, dodal:

"Řeknu vám se sv. Teresí to, co říkala ona o věech rajských. Tyto věci řečí ztrácejí na ceně, poněvadž jsou tak krásné, že je zbytečno namáhat se po-

psati je; zmíním se jen, že stěny domů se zdály z křišťálu, ze zlata a diamantů a tak působivě oslňovaly, že nasycovaly zrak a vlévaly radost. Pole byla plná stromů, na nichž bylo vidět současně květy, pupeny, zralé i zelené ovoce. Úchvatné divadlo!

Hoši se rozptýlili po kraji tu a tam, jeden za tím, druhý za oním, poněvadž byla veliká jejich zvědavost i touha po ovoci.

Tam v městečku setkal se Don Bosko s oním mladíkem z Casale a dlouho s ním hovořil. Don Bosko i jinoch si úplně pamatovali otázky i odpovědi. Jedinečná spojitost dvou snů!

Don Bosko zde čekalo ještě jiné neobvyklé podívání. Náhle viděl své jinochy sestárlé, bezzubé, ve tváři vrásčité s bílými vlasy, nahrbené, kulhavé, opírající se o hůl. Don Bosko že užasl nad takovou proměnou a tu hlas mu pravil: "Divíš se, ale měl bys vědět, že od chvíle, kdy jsi vyšel z údolí, neuplynulo několik hodin, ale řada roků. Tato hudba způsobila, že se ti pochod zdál krátkým. Na důkaz toho pohlédni na svou tvář a přesvědčíš se, že mluvím pravdu."

Podali Don Boskovi zrcadlo, v němž spatřil vzhled muže sestárlého, s tváří vrásčitou, s pokaženými a řídkými zuby.

Průvod se zatím vydal na další cestu a hoši si občas přáli zastavit se, aby se podívali na nevidané věci. Don Bosko jen volal: "Vpřed, vpřed, ničeho nepotřebujeme, nemáme hladu, nemáme žízně a proto vpřed!"

V nejzazším obzoru na desátém vršku se rozlévalo světlo stále rostoucí, jakoby vycházelo z nějaké podivuhodné brány. Znova zazněl zpěv tak líbezný, že jen v ráji lze takový okoušet. Nebyla to hra nástrojů, ani se to nepodobalo zpěvu lidských hlasů. Byla to nepopsatelná hudba a tak přeplněná jásáním, že zaplavila duši Don Boska, který se probudil na lůžku.

Don Bosko vyložil svůj sen takto: "Údolí je svět. Břeh, to jsou překážky odtrhnutí se od něho. Vůz vůdce. Zástupy pěších jinochů jsou ti, kteří litovali svých poklesků, pozbyvše nevinnosti."

Don Bosko ještě podotkl, že deset vršků představuje desatero Božích přikázání, jejichž zachovávání přivádí do života věčného.

Když sestoupil se stupně, přistoupil k němu chovanec Ferraris Antonio a sdělil mu tak, že jsme to my klerici slyšeli, jak minulé noci měl sen, že byl s matkou, která se ho tázala přijde-li domů na Velikonoce a že on jí odpověděl, že před Velikonocemi odejde do nebe. Potom řekl ještě důvěrně do ucha Don Boskovi několik slov. Ferraris Antonio vskutku zemřel 16. března 1865.

Hned jsme si sen zapsali a ještě téhož večera 22. října 1864 jsme připsali následující poznámku: "Jsem přesvědčen, že Don Bosko se snažil svým výkladem ukrytí to, co má v sobě sen nejpodivnějšího, alespoň okolnostmi: Výklad desíti přikázání mne neuspokojuje. Osmý vršek, na němž Don Bosko se pozastavuje a v zrcadle se vidí již sestárlý, myslím naznačuje, že konec jeho života nastane po sedmdesátém roce. Uvidíme budoucnost." -

Tato budoucnost jest dnes již minulostí a my jsme byli utvrzeni v našem mínění. Sen naznačoval Don Boskovi délku jeho života. Porovnejme ho se snem o kole, který jsme poznali teprve o několik let později, otáčení postupují po desítiletích a tak se zdá, že podobné údobí zaujímá postup od vršku k vršku. Každý vršek představuje desítiletí, takže celkem představují i nejvyšší věk člověka: 100 let. Nyní vidíme Don Boska jako chlapce v prvním desítiletí, začínajícího své poslání mezi druhy v Becchi a tak se vydává na cestu. 7 vršků přejde zcela. Dosáhne tedy sedmdesát let svého věku, vystupuje na osmý vršek a tam se pozastaví: spatří domy a nádherná pole, totiž svoji zbožnou Společnost, zkvétající a úrodnou z nesmírné dobroty Boží.

Zbývá ještě kus cesty na osmý vršek i vydá se na cestu, ale k devátému již nedospěje, poněvadž se probudil. Tak nepřekročil 80 let, umíraje ve věku 72 let a pěti měsících.

Co myslíš, čtenáři: dodáme ještě toto: Když se

následujícího večera otázel Don Bosko, jaké je naše mínění o snu, odpověděli jsme, že se netýkal jen chovanců, ale naznačoval i rozšíření Společnosti po celém světě. „Cože?“ namítl kterýsi ze spolubratří - „máme již ústavy v Mirabello a v Lanzo, snad se otevře ještě nějaký v Piemontě. Co více čekáte?“ Ne zcela jiné osudy naznačuje sen. A Don Bosko s úsměvem potvrzoval naše mínění.

XXXVII. /1865/.

Vinice: koroptev a křepelka.

-----

16. ledna. Chcete-li, povím vám sen, který jsem měl předevčírem. Kráčel jsem přede všemi hochy z oratoře a s množstvím jiných, které jsem neznal. Zastavili jsme se na snídani a všichni hoši se rozutíkali. Sem a tam se rozběhli hoši, aby si pochutnali na ovoci. Někteří pojídali fíky, jiní hrozny, jiní višně anebo švestky. Byl jsem mezi nimi, ulamoval hrozny, trhal fíky a rozdával hochům se slovy: „Tu máš, vezmi a jez!“ Zdálo se mi, že je to jenom sen a to mne mrzelo, ale pomyslí jsem si: ať je tomu jakkoli, alespoň se hoši najedí.

Mezi řadou vinných kmenů jsme zahlédli vinaře.

Když jsme se nasytili, pokračovali jsme v cestě přes vinici, ale cesta byla obtížná. Vinice jako obvykle byla rozryta po celé délce hlubokými brázdami a bylo třeba ustavičně hned slézat, hned stoupat. Silnější skákali, ale nedoskočili protější řady a váleli se v příkopě. Velice mne to mrzelo a proto jsem se ohlížel, až jsem spatřil cestu, která se vinula podél oné vinice. Zamířil jsem k ní se všemi hochy.

Tu mne zastavil vinař a pravil: „Poslyšte, nechoďte na cestu, neboť je plná kamení, trní, bláta i děr. Zůstaňte na cestě, po které jste se pustili.“

Odpověděl jsem mu: „Máte pravdu, ale tito ma-

liční nemohou kráčet po těchto brázdách." On podotkl k tomu: "Tomu se dá odpomoci. Větší ať vezmou maličké na záda a mohou skákat i s tímto břemenem."

Nechápal jsem, co mi povídal a s veškerým zástupem jsem se ubíral k mezi vinice poblíž oné cesty a shledal jsem, že vinař povídal pravdu. Cesta byla neschůdná a hrozná.

Obrátiv se k Don Francesiovi, pravil jsem mu: "Inscidit in scillam, qui vult vitare charibdim"-hravě jsme se vydali po pěšině podél cesty, přecházejíce překrásně celou vinicí dle rady vinařovy.

Došedše na konec vinice, narazili jsme na hustý trnitý plot a stěží jsme se jím prodrali. Vystoupivše do vysokého svahu, octli jsme se v rozkošném údolí, porostlém stromy a hebkou travou. Uprostřed lučiny jsme spatřili dva bývalé chovance oratoře. Sotva mě zahlédli, spěchali ke mně. Chvilí jsme rozprávěli a pak náhle jeden z nich prohodil: "Pohleďte, jak jsou krásné!" a ukazoval mi dva ptáky, které držel v ruce.

"Co je to?" otázal jsem se.

"Koroptev a křepelka, kterou jsem našel."

"A koroptev je živá?" otázal jsem se.

"Samozřejmě, podívejte se!" Dal mi překrásnou koroptev, která měla několik měsíců.

"Žere již sama?"

"Začíná."

Zatím, co jsem byl zaměstnán jejím krmením, zpozoroval jsem, že měla zobák rozdělený na čtyři části. Velice jsem se tomu podívil a tázal jsem se mladíka po příčině.

"Cože?", pravil, "Don Bosko, vy nevíte, co to znamená? Rozpoltěný zobák koroptve znamená to, co koroptev sama."

"Nerozumím."

"Nerozumíte vy, jenž jste tolik studoval? Jak se jmenuje koroptev, latinsky?"

"Perdix."

"Toto je klíč všeho."

"Buď tak laskav a vysvoboď mne z tohoto zmatku."

"Nuže uvažuj o písmenách, z kterých je slovo perdix. P - znamená perseverantia, E - aeternitas te expectat, R - referet uhus quisque secundum opera sua prout gessit sive bonum sive malum, D - dempto nomine - pomine veškerá lidská sláva, pověst, vědění a bohatství, I - ibit hle, čtyři díly zobáků znamenají toto: čtyři poslední věci člověka."

"Dobrá, tomu již rozumím, ale pověz mi, kde jsi nechal x, co znamená?"

"Jak to, že nevíte, co znamená x, ač jste studoval matematiku."

"X představuje neznámou."

"Nuže záměnou slov: půjde na místo neznámé/in locum suum/."

Pochopiv s obdivem tento výklad, otázal jsem se: "Daruješ mi tuto koroptev?"

"S radostí! Chcete vidět i křepelku?"

"Ukaž mi ji!" Podal mi křepelku nádhernou na pohled.

Vzal jsem ji a když jsem ji pozvedl, bylo vidět, že je celá zraněná a zvolna jsem ji shledal škaradou, shnilou, zapáchající tak, že budila odpor. Otázal jsem se mladíka, co znamená tato proměna.

Odpověděl: "Ty jsi kněz? Nevíš to ani po několikaletém studiu Písma sv.,? Jen si vzpomeňte, že Bůh poslal křepelky židům, když na poušti reptali. Najedli se jich, ale měli ještě jejich maso mezi zuby, když na tisíce jich ztrestala ruka Boží. Tato křepelka tedy ukazuje, že více zabíjí nestřídmost než meč a že počátkem většiny hříchů je nestřídmost."

Poděkoval jsem mladíkovi za jeho vysvětlení. Mezi tím v houštinách, na stromech a mezi travou se objevila spousta koroptví a křepelky a všechny podobné oněm, které držel v ruce onen mladík, když se mnou mluvil. Hoši na ně uspořádali honbu a tak si opatřili pokrm.

Pak jsme se znova vydali na cestu. Ti, kteří jedli koroptve, sesílili a kráčeli ku předu, ale ti, kdož se najedli křepelky, zůstali v údolí a nekráčeli

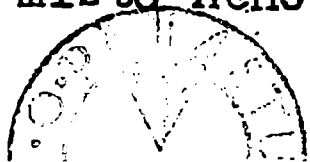
za mnou a rozptýlili se a ztratil jsem je tak, že jsem je již nespatriil.

Náhle, zatím co jsem kráčel, okolí se docela změnilo. Zdálo se mi, že jsem se ocitl v obrovském sále, větším než celá oratoř i s dvorem a celý byl přeplněn spoustou lidí. Stál jsem užasný a tu se ke mně přiblížil jakýs člověk a pravil, že je tam nějaký těžce nemocný ubožák, že je v nebezpečí smrti a prosil, abych byl tak laskav a přišel ho vyzpovídat. Odpověděl jsem, že s největší radostí a hned jsem šel za ním. Vešli jsme do pokoje, přistoupil jsem k nemocnému a začal jej zpovídat. Vida, že vůči hledě slábne a obává se, že zemře bez rozhřešení, přerušil jsem zpověď v polovici. Sotva jsem mu udělil rozhřešení, skončil. - Jeho tělo začalo hned šířit hrozně nesnesitelný zápach, proto pravil jsem, že je nutno hned jej pohřbít a tážal jsem se, proč tak zapáchá. Odpověděli mi: "Kdo náhle umírá, ten je souzen."

Vyšel jsem ven, ale byl jsem tak unaven, že jsem prosil, abych si směl odpočinouti. Hned mi odpověděli, že ochotně vyhoví mému přání a vedli mne po schodech, které vedly do jiného pokoje. Když jsem do něho vstoupil, spatřil jsem dva mladíky z oratoře, kteří se domlouvali a jeden z nich držel balík. Tážal jsem se jich: "Co zde děláte? Co to držíte?"

Vymlouvali se a neodpověděli, nač byli tážáni. Znova jsem naléhal: "Táží se vás, proč zde jste!"

Pohlédli na sebe a pak odpověděli, abych okamžik počkal. Pak rozbalili svůj balík a vytáhli ven a roztáhli pohřební příkrov. Rozhlédal jsem se kolem a viděl jsem v koutě nataženého mrtvého jednoho mladíka z oratoře. Nepoznal jsem ho. Tážal jsem se obou hochů, kdo to je. Ale vymlouvali se a nechtěli mi to povědět. Přistoupil jsem k mrtvole, upřeně jsem se mu podíval do tváře a zdálo se mi, že hned jej poznávám a zase nepoznávám, ale nedovedl jsem si ho představit. Byl jsem rozhodnut vyzvědět to za každou cenu, sešel jsem po schodech a znova jsem se ocitl ve velkém sále. Množství lidí zmizelo a místo něho tam byli hoši z oratoře.

Sotva mne spatřili, přihrnují se ke mně a volali: "Don Bosko! Don Bosko! Víte již, že zemřel jeden chovanec z oratoře?" Tázal jsem se který, ale nikdo mi nechtěl to povědět. Jeden mne odkazoval na druhého, ale žádný nechtěl nic povědět. Dotazoval jsem se vždy důtklivěji, vymlouvali se, ale žádný nepověděl. Znaven marným pátráním, probudil jsem se na lůžku. Sen trval celou noc a ráno jsem byl tak zničen a unaven, že se mi zdálo, že jsem opravdu cestoval.

XXXVIII. /1865./

Kocour chce vyrvat květy.

6. II. Před dvěma nebo třemi dny jsem měl sen. Chcete, abych vám jej pověděl? Poněvadž miluji své hochy, zdává se mi vždy, že jsem v jejich společnosti.

Zdálo se mi, že stojím uprostřed dvora, obklopen svými drahými syny. Všichni měli v ruce překrásný květ. Některý měl růži, jiný lilii a podobně ostatní. Tu se náhle objevil škaredý kocour. Měl rohy a byl zcela černý, veliký jako pes. Oči mu jiskřily jako uhlíky, měl drápy jako hřebíky a břicho odporně nabubřelé. Ošklivé zvíře se klidně přiblížilo k chlapcům a spokojeně se mezi nimi procházelo. Však svojí tlapou zasáhlo a vytrhlo z ruky květ hned tomu, hned onomu a pohodilo na zem.

Polekal jsem se, jakmile se kocour ukázal, a podívoval jsem se, že se hoši vůbec neznepokojovali a stáli klidně, jakoby se nic nedálo. Jakmile jsem zpozoroval, že se kocour blíží ke mně, aby i mně vyrval květy, dal jsem se na útěk.

Kdosi mne zadržel a pravil: "Neutíkej, ale pověz svým hochům, aby zvedli ruku. Tak kocour nedosáhne a nevyrve jim květy." Zastavil jsem se a zvedl ruku. Tu kocour mi chtěl vytrhnout květy a vyskakoval, aby je dosáhl, ale poněvadž byl příliš těžký, nedosáhl jich a

dopadal nemotorně na zem.

Lilie, drazí moji synáčkové, to je překrásná-
nesmírná ctnost svaté čistoty, proti níž ďábel ustavi-
čně bojuje. Běda těm hochům, kteří drží květ nízko! Dá-
bel je uchvátí a strhne k zemi. Drží jej nízko ti, kte-
ří laskají své tělo nezřízeným jídlem, kteří se vyhý-
bají práci a učení a oddávají se zahálce. Drží ho níz-
ko ti, kterým se líbí jisté řeči a knihy a kteří se u-
mrtvování vyhýbají. Pro lásku Boží! Potírejte tohoto
nepřítele, nebo vás zotročí. Takové vítězství je velice
těžké, ale věčná moudrost nám dala prostředky k jeho
dosažení. Hoc genus daemoniorum non sicitur nisi per
orationem et ieiunium. Zvedněte ruce a vzhůru s květem
a budete bezpečni. Čistota je ctností nebeskou. Kdo si
ji chce zachovati, musí se pozvednouti k nebi. Spaste
se tedy modlitbou.

Modlitbou, která vás pozvedá k nebi, jsou ran-
ní a večerní modlitby, modlitbou je rozjímání a mše sv.
modlitbou je častá sv. zpověď a časté sv. přijímání, mo-
dlitbou jsou kázání a napomenutí představeného, je ná-
vštěva Nejsv. Svátosti, pobožnost růžence i studium. Mo-
dlitbou se vaše srdce rozšíří a zvedne k nebi, tak že
budete moci říci s Davidem: "Viam mandatorum tuorum cu-
curri, cum dilatasti cor meum." Tak si zabezpečíte nej-
krásnější ctnost a váš nepřítel vám ji z rukou nevyr-
ve ani s největším úsilím.

XXXIX. /1865./

Obludy zraňují hochy.
Časté návštěvy Nejsv. Svátosti.

Zdálo se mi, že jsem seděl ve svém pokoji za
stolem, zatím co hoši měli na dvoře rekreaci. Rekreace
byla velice živá, hlučná, křičeli, skákali, jakoby měl
být konec světa. Byl jsem spokojen, poněvadž rád vidím
chlapce na rekreaci, vidím-li, že všichni hrají, neboť

potom vím, že ďábel má mnoho práce, ale nic nesvede. Zatím, co jsem se těšil z toho křiku, zavládlo náhle hrobové ticho, které jsem si nedovedl vysvětliti. Přestrašen jsem vyskočil od stolu, abych zjistil příčinu náhlého utichnutí. Došel jsem sotva do předsíně, když jsem spatřil dveřmi vstupovati hrozně šerednou obludu. Hlavu měla skloněnou a oči upřené k zemi. Zdálo se, že nepostřehla mé přítomnosti, ale kráčela zpřímá jako by byla připravena okamžitě někoho napadnouti. Trásl jsem se o své drahé syny a podíval jsem se z okna na dvůr, abych viděl, co se stalo.

Spatřil jsem dvůr plný podobných oblud, ale menších. Moji hoši byli daleko zahrnání a tiskli se ke zdi a do podloubí. Mnozí leželi tu a tam na zemi a vypadali jako mrtví.

Vida tak žalostnou podívanou, vzkřikl jsem tak bolestně, že jsem se probudil. Na ten pokřik probudilo se biskupské služebnictvo, probudil se vikář a biskup, poděšení mým křikem.

Ve všem se snažím podati vysvětlení a tak učiním i tentokráte. Zdá se, že obluda představuje ďábla, jenž bez ustání usiluje o naši záhubu. Kdo z mladíků a hochů uprchne a kdo upadne? Chcete, abych vás naučil, abyste se ho nebáli a odpírali jeho útokům? Slyšte: Ne-ní věci, které by se ďábel více bál, nežli dobře vykonaného sv. přijímání a častých návštěv Nejsv. Svátosti. Chcete, aby vám Bůh udělil hodně milostí? Navštěvujte ho často. Chcete, aby vám udělil málo? Navštěvujte jej zřídka. Chcete, aby vás ďábel napadal? Navštěvujte Ježíše svátostného zřídka. Chcete, aby ďábel prchal před vámi? Navštěvujte často Ježíše. Chcete zvítěziti nad ďáblem? Utíkejte se často k Ježíšovi. Chcete býti přemoženi? Ustaňte navštěvovati Ježíše. - Moji drazí! Návštěva nejsv. Svátosti jest nezbytným prostředkem k přemožení ďábla. Navštěvujte proto často Pána Ježíše a ďábel vás nepřemůže. -

XL. /1865/.

Orel - předzvěst smrti.

-----

1. února oznámil Don Bosko, že zemře jeden z chovanců dříve, než se bude konat cvičení dobré smrti v tom měsíci. Kdyby se ho snad ještě jednou dožil, pak to bude poslední chvíle jeho života.

Tato zpráva byla výsledkem snu. Zdálo se jedné noci Don Boskovi, že vychází na dvůr, aby se pobavil mezi svými hochy. Po boku měl obvyklého vůdce z předchozích snů, když náhle spatřil ve vzduchu vznešeného a překrásného orla, který kroužil a zvolna slétal nad hochy. Don Bosko se udiveně díval a tu mu pravil průvodce:

"Vidíš toho orla? Chce uchvátit jednoho z tvých synů."

"Kterého?" otázal se Don Bosko.

"Dávej dobrý pozor, nad čí hlavou se zastaví".

Don Bosko sledoval očima orla, který několikrát zakroužil a usedl nad 13letým chlapcem Antonínem Ferraris z Castellazo Bormida. Don Bosko jej poznal s jistotou, ale v tom se probudil. Sotva se probudil, začal tleskat, aby se přesvědčil, že bdí a zatím přemýšlel o tom, co viděl a modlil se: "Bože, není-li to sen, ale skutečností, kdy se to vyplní?" Znova usnul a ve snu se mu zjevil průvodce, který pravil: "Ten hoch, který má zemřít, nevykoná již dvakrát cvičení dobré smrti." Zmizel.-

XLI. /1865/.

Hoši přinášejí Panně Marii dary .

Spatřil jsem veliký oltář Panny Marie nádherně vyzdobený. Spatřil jsem všechny hochy z oratoře přicházející v průvodě. Zpívali chvály nebeské Panně, ale ač zpívali tutéž píseň, přece ji nezpívali stejně mnozí zpívali výborně a přesně podle taktu a z těchto někteří zpívali silněji a jiní slaběji. Jiní zpívali špatným, drsným hlasem, jiní neladně a někteří dokonce přicházeli mlčky, odtrhali se od řady. Někteří se nudili a zívali. Jiní se šouchali a smáli. Všichni přinášeli dary Panně Marii. Všichni měli kytici květin a každý jinou. Někteří větší, jiní menší. Jeden měl kytici růží, druhý karafiátů, jiný fialek a podobně ostatní. A někteří přinášeli Panně Marii zcela zvláštní dary. Jeden přinášel vepřovou hlavu, jiný kocoura, jiný talíř ropuch, jiný králíka, beránka, nebo jiné dary.

Před oltářem stál překrásný mladík, který měl na zádech křídla, jak bylo viděti při pozornějším pohledu. Byl to asi strážný anděl oratoře. Přijímal po pořádku z rukou chlapců jejich dary a kladl je na oltář.

První obětovali překrásné kytice květin a beránka. Anděl je beze slova kladl na oltář. Mnozí jiní podávali své kytice, ale anděl si je prohlédl, rozvázal kytici, nechal vybrat špatné květy, které odhodil, pak teprve uspořádal kytici a položil na oltář. Jiní, kteří měli ve své kytici překrásné květy, ale bez vůně, jako jiřiny, kamelie a pod., ty anděl vytrhl se slovy, že Maria Panna chce skutečnost a nikoli zdánlivý zevnějšek. Upravené kytice obětoval Panně Marii. Mnozí měli v kytici mezi květy i trny a někteří i hřebíky a obě vybíral anděl.

Konečně předstoupil i ten, který přinášel ono prasátko a tu mu anděl pravil: "Ty se opovažuješ obě-

tovatí takový dar Panně Marii? Víš, co znamená to zvíře? Znamená hřích nečistoty. Panna Maria, která je celá čistá, nesnese toho hříchu. Ustup, neboť nejsi hoden k ní předstoupiti."

Přišli jiní, kteří měli kocoura a těm anděl řekl: "I vy se opovažujete přinéstí Panně Marii takové dary? Což nevíte, co znamená kocour? Je obrazem krádeže a vy jej chcete obětovati Panně Marii? Zloději, to jsou ti, kteří kradou peníze a věci jiného, knihy svým druhům a zařízení oratoře. Zloději jsou ti, kteří nešetrně trhají šaty a promarnují peníze rodičů tím, že se neučí." I ty odstrčil stranou.

Konečně přišli i ti, kteří měli na talíři ropuchy a na ty se anděl podíval zlostně a pravil: "Ropuchy znamenají hanebné hříchy pohoršení a vy je jde te obětovati Panně Marii? Ustupte a ztraťte se i s ostatními ničemníky!" Zahanbení ustoupili.

Předstoupili někteří s nožem v srdci, což naznačovalo svatokrádež. Těm řekl anděl: "Nevidíte, že máte mrtvou duši? Nevíte, že žijete ještě ze zvláštního, velikého milosrdenství Božího? Jinak byste byli neodvratně ztraceni. Pro lásku Boží! Dejte si vytáhnouti tebe to nůž!" I ty zahnal.

Tak zvolna předstoupili i ostatní. Některý podával králíka, jiný beránka, jiný zase rybu, ořechy, hrozny a podobné věci. Anděl všechno přijímal a ukládal na oltář. Když tak oddělil dobré od zlých, nechal seřaditi před oltářem všechny, jichž dary Panna Maria mile přijala. S velkou bolestí jsem zpozoroval, že odmrštěných bylo mnohem více, než bych si byl pomyslíl.

Tu se po obou stranách oltáře objevili další dva andělé, kteří drželi dva velké koše, plné překrásných věnců, uvitých z nádherných růží. Ty růže nebyly pozemské, ale téměř umělecké, jako symbol nesmrtelnosti.

Anděl Strážný bral po jednom věnci a korunoval postupně všechny hochy, kteří se seřadili před oltářem. Věnce byly malé i velké, ale všechny obdivuhodné krásy. Pamatujte, že tam byli nejen nynější chovanci, a-

le spousta jiných, které jsem dosud neviděl. Tu se událo něco podivuhodného. Někteří hoši na pohled budili ošklivost a odpor, a ti obdrželi ty nejkrásnější koruny, na důkaz, že ošklivý zevnějšek převyšuje dar ctnosti svaté čistoty neobyčejného stupně. Mnozí jiní měli tutéž ctnost, ale v míře menší. Jiní vynikali v jiných ctnostech, jako v poslušnosti, pokoře, lásce k Bohu a všichni obdrželi korunu úměrně se stupněm svých ctností. Těm řekl anděl:

"Panna Maria si přála, abyste dnes byli korunováni překrásnými růžemi. Pamatujte si, abyste pokračovali tak, aby vám nebyly odňaty. Cvičte se v pokoře, poslušnosti, čistotě. Tyto ctnosti vás učiní milými Marii Panně tak, že si zasloužíte jednoho dne korunu neporovnatelně krásnější."

Tu zaintonovali hoši před oltářem Panny Marie Ave Maris Stella.

Když odzpívali první sloku, odcházeli v průvodě jak přišli a zpívali píseň *Lodate Maria / Chvalte Marii/* tak mohutně, že jsem zůstal celý vyjevený. Sledoval jsem je ještě chvíli a pak jsem se vrátil, abych si prohlédl hochy, které anděl odstrčil stranou. Již jsem je nespatriil.

Moji draží! Znáš ty, které anděl korunoval, i ty, které odehnal. Povím to každému zvlášť, aby se vynasnažovali přinášeti Panně Marii dary, které by ráčila přijmouti.

Ještě několik poznámek.

1. Všichni přinášeli kytice Panně Marii a byly v nich květy všech druhů, ale upozoroval jsem, že všichni více méně měli mezi květy trny. Přemýšlel jsem usilovně, co asi znamenají ony trny a shledal jsem, že znamenají neposlušnost. Zadržují si peníze a nemíní je odevzdati prefektovi, nežádají o dovolení jíti z místa na jiné místo, přicházejí pozdě do školy, ač ostatní tu již dávno jsou, tajně hoďují a svačí, chodí do cizích ložnic, když je to naprosto zakázáno, byť to bylo pod jakoukoliv záminkou. Vstávají pozdě a opomíjejí předepsané pobožnosti, mluví v době mlčení, kupují knihy, a-

niž by je ukázali, posílají dopisy bez dovolení po jiných, aby je nikdo neviděl. Uzavírají smlouvy, kupčí a prodávají. To vše znamenají trny. Mnozí se nyní otáží: „Což je hříchem přestupovati domácí pravidla?“ Vážně jsem přemýšlel o této otázce a odpovím na ni naprosto kladně. Nepravím, zda je to hřích lehký či těžký, neboť se to řídí dle okolností, ale hříchem to jest. Někdo snad namítne: „V zákoně Božím není psáno, že máme poslouchati domácí pravidla.“ Poslyš: je v přikázáních: „Cti otce svého i matku svou!“

Víte již, co znamenají slova otec a matka? Zahrnoují i ty, kteří je zastupují. Není snad též v Písmě sv. psáno: „Obcedite praepositis vestris?“ Máte-li vy poslouchati, pak oni musejí rozkazovati. To je počátkem pravidel oratoře a proto jsou závaznými.

2. Někteří měli ve své kytici hřebíky, které posloužily k ukřižování Pána Ježíše. Jak? Začíná se maličkostmi a přejde se k větším. Jeden touží po penězích, aby směl hověti svým choutkám, aby jich mohl využiti po svém, neodevzdal je a pak to již šlo. Začal prodávati své školní knihy a konečně kradl peníze a věci svým druhům. Jiný by rád polichotil své chuti a proto ukrýval láhve a pak si leccos dovolil, až upadl do hříchu těžkého. Tak se ocitly v jeho kytici hřeby a Pán Ježíš byl znova ukřižován. Apoštol praví, že hříchy znova křižují Spasitele: „Rursus crucifigentes Filium Dei.“

3. Mnozí hoši měli mezi svěžími a vonnými květy i zvadlé, zkažené, nebo překrásné, ale bez vůně. Takové značí dobré skutky, ale učiněné ve stavu hříchu, takže nijak nerozmnoží jejich zásluhy. Květy bez vůně znamenají dobré skutky, vykonané z lidských ohledů, ze ctižádosti neb aby se zalíbili řiditelům a představeným. Proto jim anděl vytýkal, že se opovážili přinésti Panně Marii takové dary a posílal je zpět, aby si uspořádali své kytice. Ustupovali, rozvázali a přebrali kytici, vyhodili špatné květy a uspořádali kytici znovu. Svázali a donesli ji pak andělovi, který ji přijal a položil na oltář. Při tom již nezachovávali pořádek,

ale jakmile byl některý hotov, přinesl svou kytici a postavil se pak mezi ty, kteří měli obdržeti věnec.

Uviděl jsem v tomto snu vše co se událo a co se stane s mými syny. Hleďte, aby vašich darů Madonna nikdy neodmítla!

XLII. /1866./

Sen o zátopě, o tajemném mlýně a podivuhodné plavbě.

Na začátku roku 1866 měl Don Bosko 12 kněží. Celkový počet spolubratří byl 90 a z toho 19 složilo již věčné sliby, 29 časné a ostatní byli pouze laici.

Těše se z tohoto věnce oddaných spolupracovníků, slíbil jim laskavý přítel duší mládeže, že na Nový rok poví nějaký sen a s ním jim dá obvyklé heslo do nového roku. Zdálo se nám tehdy, že jako v nějakém vidění zahlédl budoucnost Společnosti a snad též jiných kongregací a osudy, týkající se jeho tehdejších i budoucích chovanců.

Tak začal Don Bosko vyprávěti před množstvím svých chlapců v pondělí večer na první den v roce 1866.

"Zdálo se mi, že jsem nedaleko městečka, které se podobalo Castelnovu d'Asti, ale nebylo jím. Na lucínách rozsáhlých vesele se bavili všichni chovanci z oratoře, když náhle se všech konců roviny se valily proudy vod a my tak byli se všech stran obklíčeni zátopou, která vzrůstala, čím více se k nám blížila. Pád se vylil z břehů a z jeho proudů se rozlévají nesmírné a děsivé potoky."

Hrůza, děs nás pojal a všichni úprkem jsme se dali na útěk směrem k velkému osamělému mlýnu, ohraženému od jiných budov mohutnými zdmi jako pevnost. Zastavil jsem se až na jeho dvoře uprostřed zděšených mých drahých hochů. I sem začala vnikati voda a my byli nuceni uchýlit se všichni do domu a pak vystoupiti do vyšších místností. Z oken skýtal se pohled na tu

hroznou spoušť. Od vrcholku Supergy až po Alpy místo lučin, obdělávaných polí, zahrad, lesů, místo samoty, vsí a měst bylo vidět jen a jen hladinu nesmírného jezera. Se stoupající vodou vystupovali jsme i my vždy do vyššího poschodí. Když byla všechna lidská naděje na záchranu marná, začal jsem povzbuzovat své drahé hochy, aby se jen všichni s plnou důvěrou svěřili v ruce Boží a v náruč naší drahé Matky Panny Marie.

Však voda sahala již téměř do nejvyššího poschodí. Tu zavládlo všeobecné zděšení a viděli jsme, že nelze jinak uniknouti, leč uchýliti se na obrovský vor, podobný lodi, zjevivší se právě tehdy a plující neda-leko. Každý úzkostlivě toužil, aby se mohl první na loď uchýliti, ale nikdo se neodvažoval, poněvadž loď se nemohla přiblížiti až k domu a to proto, že nad hladinu vodní vyčnívala zeď. K přechodu mohl posloužiti jedině dlouhý a úzký kmen stromu, ale bylo to těžší tím, že onen kmen se kolísal.

Dodav si odvahy, přešel jsem první a ustanovil jsem kleriky a kněze, kteří by podpírali ty, kteří odcházeli z mlýna a podali ruce těm, kdož vstupovali k lodi a to proto, abych usnadnil přechod a uklidnil hochy. Ku podivu: po chvíli této práce cítili se klerici a kněží tak znaveni, že vysílení padali a jejich nástupcům se dařilo podobně. Udiven, sám jsem se chtěl přesvědčiti, ale pocítil jsem takovou malátnost, že jsem se sotva udržel.

Zatím mnozí hoši buď z netrpělivosti nebo ze strachu před smrtí, by ukázali svoji odvážnost, jak našli dosti dlouhé prkno a širší než byl kmen stromu, postavili druhý most a nečekajíce na pomoc kleriků a kněží, bezhlaví se hrnuli k němu, nedbajíce na mé volání.

"Ustaňte, stůjte, nebo spadnete!" volal jsem, a také mnozí upadli, nebo pozbyli rovnováhy, dříve, než k loďce dospěli a sletěli a navždy je pohltily kalné a shnilé vody. I slabý most se sřítíl se všemi, kteří na něm stáli. Těchto nešťastníků bylo tolik, že až čtvrtina našich hochů se stala obětí svých vrtochů.

Držel jsem dosud pevně konec kmene stromu, pokud naň hoši vstupovali, když jsem upozoroval, že zátopa zaplavila překážku zdi a tak jsem přece nějak posunul vor k mlýnu. Tam stál Don Cagliero, jednou nohou v okně a druhou na loďi a nechal přeskočit hochy, kteří ještě zůstali ve světnici, podáváje jim ruku a bezpečně je uváděl na vor.

Však ještě nebyli zachráněni všichni chlapci. Někteří vystoupili do podkroví a odtud na střechu, kde se tísnili jeden vedle druhého na vrcholku, zatím co zátopa neustále stoupala a pohltila již okap i část střechy. S vodou však stoupal i vor a já volal na ně, vida je v takové tísní, aby se vroucně modlili, aby tiše a spojení sestoupili, opírajíce se navzájem o rámě, aby snad nesklouzli. Poslechli a poněvadž loď jedním bokem se dotýkala střechy, dostali se také tito pomocí druhů na loď. Byla zde spousta chleba uloženého do několika košů.

Když byli všichni na loďi, ale dosud v nejistotě, zda vyvážneme z tohoto nebezpečí, ujal jsem se velení jako kapitán a řekl jsem hochům:

"Maria jest Hvězda mořská, neopustí, kdo se k ní utíká, nuže uchylme se všichni pod její plášť. Ona nás vyvede z nebezpečí a přivede do bezpečného přístavu."

Nato jsme svěřili loď vlnám a plula výborně, vzdalujíc se z toho místa. /Facta est quasi navis institutoris, de longe portans panem suum./ Příboj vln, zmítaných větrem poháněl ji tak rychle, že jsme se museli navzájem držeti, tvoříce jedno tělo, abychom nespadli.

V krátké době urazila loď dlouhou dráhu, když náhle se začala točit na místě s neobyčejnou prudkostí a zdálo se, že se jistě potopí. Velice prudký vítr vyhnal ji z víru. Pak se pohybovala pravidelněji, ale občas se vyskytl nějaký vír, ale též spásný vítr, až se zastavila u suchého, krásného a rozsáhlého břehu, který se vynořoval jako pahorek uprostřed moře.

Mnozí hoši jako zbláznění volali, že Bůh po-

stavil člověka na zemi a ne na vody a vystupovali bez dovolení na tento břeh z ložky a pobízeli jiné k následování. Jejich spokojenost trvala chvíli, poněvadž vody se znova vzedmuly a náhle rozběsnivší se bouře zaplavila krásný břeh. Nešťastníci zoufale volali a za chvíli stáli po pás ve vodě a pak je voda zaplavila. Zvolal jsem při té podívané: "Opravdu, doplácí na to, kdo chce dělat po svém."

Zdálo se, že loď zmítaná takovou vichřicí se brzo potopí a viděl jsem své hochy bledé a plné úzkosti. Tu jsem zvolal: "Vzmužte se, Panna Maria nás neopustí." Svorně a z hloubi srdce jsme se pak modlili vyznání víry, vzbuzení naděje a lásky, lítosti, několikrát Otčenáš a Zdravas, Salve Regina, pak držíce se navzájem poklekli jsme a modlili se každý ještě zvláštní modlitbu. Však někteří hlupáci nedbajíce na nebezpečí, jakoby se nic nestalo, vstali, hýbali se a otáčeli všude, smáli se a posměch tropili z prosebného počínání ostatních. Tu náhle se loď zastavila, počala se prudce otáčet na místě a prudký vítr smetl do vln ony nešťastníky. Bylo jich 30 a nic nebylo viděti, sotva zapadli do vody, poněvadž byla hluboká a kalná. Zazpívali jsme Slve Regina a co nejvroucněji jsme prosili o ochranu Hvězdu mořskou.

Zavládl klid. Loď se však pohybovala dopředu jako ryba, aniž jsme věděli, kam nás dopraví. Na palubě všude všemožným způsobem vřely záchranné práce. Podniklo se vše, aby se zabránilo pádu hochů do vody, aby se zachránili spadnuvší. Mnozí totiž na okraji lodi neopatrně se nakláněli a padali do vody a byli tu někteří tak zvrhlí a krutí, že volali své druhy k vodě, pak je ranou srazili dolů. Oproti tomu někteří kněží připravovali silné tyče, dlouhá lana a různé udice, záchranné pásy a jiné. Někteří uvazovali tyto pásy na tyče a podávali je jiným, někteří stáli na svém místě se zdviženými tyčemi, rozhlédajíce se po hladině, bystře čekajíce na výkřik o pomoc. Jakmile sletěl některý hoch, tyče se snížily a trosečník křečovitě se chytil lana, nebo byl zachycen udicí v pase nebo za šaty

a tak byl zachráněn a vytažen. I mezi těmi, kteří byli určeni k lovení, někteří překáželi a vyrušovali ty, kteří chystali a rozdávali udice. Klerici bděli všude, aby udržovali množství hochů opodál.

Stál jsem pod vlajkou, týčící se uprostřed oné spousty mládeže, kněží a kleriků, kteří pracovali podle mých rozkazů. Pokud byli učenliví a poslušní mých rozkazů, vše šlo dobře: byli jsme klidní, spokojeni, bezpeční. Mnohým se však loď zdála nepohodlnou, těsnou, cesta jim byla dlouhou a začali naříkat na nebezpečí a nepohodlí plavby. Začali se dohadovati o místě, kde přistáti a pomýšleli vyhledati si jiné útočiště, klamali se nadějí, že není daleko země, ve které najdou útulek a starali se, zda jim snad nebudou scházet potraviny, dohadovali se mezi sebou a konečně mi odepřeli poslušnost. Marně jsem se snažil je rozumně přesvědčiti.

Tu jsem spatřil lodi, které se blížily a zdálo se, že plují jiným směrem a tu tito nerozvážní se rozhodli vyhověti svým vrtochům a že mne opustí, aby mohli jednati dle své vůle. Shodili na vodu několik prken s naší lodí a zahlédli jiné, dosti široké, i skočili na ně, vzdalovali se směrem k jiným lodím, které se tu ukázaly. Však došlo k nepopsatelné a mně velmi bolestné podívané. Viděl jsem všechny nešťastníky ženoucí se do záhuby. Zadul vítr, zvedl se příboj, který některé zatopil, zvedaje se a klesaje. Jiní zahrnutí do okruhu víru, byli strženi do hlubin. Jiní narazili uprostřed vod na překážky a střemhlav zmizeli, některým se podařilo vystoupiti na lodi, ale ty se za nedlouho potopily. Nastala temná, hustá noc. Zdáli zaléhaly srdce-rvoucí výkřiky. Všichni utonuli. In mare mundi submergentur omnes illi, quos non suscipit navis ista, totiž loď Nejblahoslavenější Panny Marie.

Tak se velice ztenčil počet mých synů, přes to neustali jsme doufati v Pannu Marii a po temné noci veplula loď konečně do jakési velmi těsné úžiny mezi bahnité břehy, pokryté třískami, polámanými deskami, koly, plechem, lany /kotvami/ ráhny a vesly. Kolem

loďi pohybovali se hadi, draci, ropuchy, mořští pavouci, krokodili, zmije a na tisíce jiných hrozných zvířat. Na smutečných vrbách, jejichž větve slývaly nad naši loď, stáli neobyčejní kocouři, kteří trhali kusy lidského masa. Množství opic se houpalo na větvích, snažíce se dosáhnouti a zaplésti chlapce, ale ti zděšení se krčili a unikali oněm nástrahám.

Právě tam, v tom řečišti, k velkému našemu úžasu a zděšení jsme se shledali s oněmi ubohými, kteří se ztratili nebo nás opustili. Po ztroskotání je vlny vyvrhli na břeh. Údy některých byly roztrženy na kusy nárazem na útesy. Jiní zapadli do bahna, z něhož jen vlasy vyčnívaly a polovice ramene. Tu čněla uprostřed bahna hlava, tam zase záda, jinde plovla zcela zřetelně jakási mrtvola. Náhle vzkřikl jeden z hochů na loď: "Tu jakási obluda žere toho a toho!" A opakoval ona jména nešťastníků, ukazuje vyděšeným druhům na jejich mrtvoly.

Však docela jiné divadlo se nám naskytlo nedaleko. Týčila se tam obrovská pec, v níž šlehaly neobyčejně palčivé plameny. V nich bylo občas viděti lidské postavy a hned zase jen nohy, stehna, ramena, ruce, hlavy, hned vystupující a hned sestupující zmateně, asi jako zelenina v hrnci vařící vody. Při bedlivém pohledu jsme tam spatřili mnohé naše chovance a to nás poděsilo. Nad ohněm byla jakási velká pokrývka, na které velkými písmeny byla napsána tato slova: "Il sesto e il settimo conducono qui." To jest: sem přivádí šesté a sedmé příkázání.

Nedaleko byl výběžek země s lesními stromy a mezi nimi se pohybovalo více našich chlapců, kteří se během plavby vzdálili nebo spadli do vody. Nedbaje nebezpečí, vystoupil jsem na zem a přiblíživ se k nim, viděl jsem, že mají oči, uši, vlasy a dokonce srdce plné hmyzu a ošklivých červů, kteří je rozežíraly a působili jim veliké bolesti. Zvláště jeden trpěl neobyčejně. Chtěl jsem se k němu přiblížit, ale on prchal přede mnou, skrývaje se za stromy. Viděl jsem, jak jiní, rozepravše šaty bolesti, ukazovali tělo obtočené hady, jiní

měli v sobě zmije. Odkázal jsem všechny na pramen, který hojně vydával čerstvou a železitou vodu. Kdo se tam umyl, hned byl uzdraven a mohl se vrátit na loď. Většina těchto nešťastníků poslechla mé rady, ale někteří odepřeli. Bez váhání jsem se obrátil k uzdraveným a ti mne pak na mé naléhání následovali bezpečně, poněvadž se obludy vzdálily. Sotva jsme byli na lodi, nápojem větru se loď pohnula a vyplula na opačné straně z úžiny a opět se ocitla na nezměrném oceánu.

Oplakávající smutný konec našich druhů, které jsme tam zanechali, začali jsme zpívat: "Lodate Maria o linque fedeli" na poděkování nebeské Matce za dosažení její ochrany a hned jakoby na povel Panny Marie ustalo běsnění větru a loď hravě a rychle sklouzala po klidných vlnách, že to ani popsat nelze. Zdálo se, že postupuje na pouhý popud chlapců, kteří se žertovně opírali dlaněmi o vodu.

Tu se ukázala na lodi neobyčejná duha, pestřejší o severní zář, na níž velkými, svítícími písmeny bylo napsáno: MEDOUM, ale smyslu jsme nechápali. Mně se zdálo, že každé písmeno bylo počátečním písmenem následujících slov: Mater et Domina Omnis Universi Maria.

Po dlouhé plavbě se konečně na obzoru vynořila pevnina, která zvolna se přibližující, budila v srdci nevystižnou radost. Země s rozkošnými háji stromů všeho druhu, poskytovala čarokrásné panoráma, zalévané svitem slunce, vycházejícího za těmi vršky. Bylo to světlo nevýstižně zářivé, uklidňující, podobné skvostrnému večeru letnímu, který vlévá do srdce pocit odpočinku a míru.

Konečně narazila loď na písčinu a vyjela na ni, až se zastavila na suchu, na úpatí rozkošné vinice. O této lodi lze říci: "Eam, Tu Deus pontem fecisti, quo a mundi luctibus traicientes ad tranquillum portum Tuum deveniamus."

Hoši toužili vejít do vinice a někteří zvěděvši to, hned vyskočili na břeh. Však po několika krocích při vzpomínce na nešťastný konec druhů, kteří se bláznivě hnali po zemi uprostřed bouřného moře, spěšně

se vrátili na loď.

Oči všech byly upřeny na loď a na tváři jejich četl jsem otázku: "Don Bosko, je již čas vystoupiti a zastaviti se?" Rozvažoval jsem chvíli a pak jsem řekl: "Sestupme, nastal čas, nyní jsme v bezpečí."

Všeobecný výkřik radosti. Každý spokojeností mnul si ruce a v největším pořádku jsme vstupovali do vinice. Z výhonků visely hrozny, podobné oněm ze země zaslíbené a na stromech bylo ovoce všeho druhu, jaké si jen můžeš přát v době sklizně a neobyčejně chutné. Uprostřed této rozsáhlé vinice se vypínal veliký zámek, obklíčený rozkošným královským sadem a pevnými hradbami.

Obrátili jsme se tím směrem, abychom si jej prohlédli a byl nám povolen volný vstup. Znavení a vyhladovělí ocitli jsme se v obrovském sále, vykládaném zlatem, v němž byl pro nás připraven stůl s vybranými pokrmy, jichž si mohl každý nabratí dle libosti. Tamto jsme se posilovali a tu vstoupil do sálu krásný mládenec, nádherně oděný, nepopsatelného půvabu, který nás s něžnou a příjemnou zdvořilostí pozdravil a každého jménem oslovil. Vida nás užaslé a udivené jeho krásou a nad krásou spousty viděných věcí, řekl nám: "To ještě nic není, pojdte a vizte!"

Následovali jsme ho a od zábradlí balkonu ukázal nám sady, prohlašuje nás jejich pány pro naše rekreace. Pak nás vedl po sále vždy krásnější klenby, sloupoví a ozdob všeho druhu. Otevřev potom bránu, která vedla do kaple, vybídl nás vstoupiti. Zvenčí se kaple zdála malou, ale sotva jsme práh přestoupili, viděli jsme ji tak rozsáhlou, že jsme se sotva poznali s jednoho konce na druhý. Podlaha, zdi, klenutí, byly bohatě vykládané s úžasnou mistrností, mramorem, stříbrem a zlatem, drahokamy, že jsem zvolal jako ve vytržení: "To je rajská krása. Uzavírám smlouvu, že zde navždy zůstaneme!"

Uprostřed velechrámu na skvostném podstavci se týčila velkolepá socha Panny Marie Pomocnice. Svolal jsem tu a tam rozptýlené hochy, podivující se krá-

se posvátné budovy, všichni jsme zašli poděkovati nebeské Panně za milosti, kterých nám udělila. Tu teprve jsem si povšimnul rozsáhlosti tohoto chrámu, poněvadž všechny ty tisíce jinochů se podobaly malému hloučku, které zaplňoval pouhý jeho střed.

Zatím, co se hoši podívali této soše, jejíž výraz měl v sobě nebeský půvab, zdálo se náhle, že ožívuje a že se usmívá. Šeptání a pohnutí se šíří zástupem. Madonna hýbe očima! volali někteří. A vskutku. Nejbláh. Panna Maria rozhlížela se s nevýslovnou dobrotou na tyto chlapce. A hned se ozvalo všeobecné volání: "Ó, Madonna pohybuje rukama!" A opravdu: zvolna rozpíná jí ruce, rozhalovala plášť, aby nás všechny pod něj přijala. Slzy se nám řinuly pohnutím nezadržitelně po lících. A zase se ozvali někteří: "Madonna pohybuje ústy." Nastalo hluboké ticho. Panna Maria otevřela ústa a stříbřitým, jemným hlasem nám řekla: "Budete-li mými oddanými syny, já vám budu vždy Matkou milostivou." Na ta slova jsme všichni poklekli a zazpívali píseň: "Lodate Maria o lingue fedeli." Tato melodie byla tak jímavou a silnou, že zmožen jí jsem se probudil a tu vidění pominulo.

Don Bosko zakončil vypravování slovy: "Nuže, moji milí synáčkové! V tomto snu můžeme poznati v moři rozbouřeném svět, budete-li učeliví a poslušní mých slov a nebudete-li dbáti špatných rádčů, budeme-li se vynasnažovati činiti dobře a varovati se zlého, až zdoláme naše špatné náklonnosti, dospějeme konečně na konci života na bezpečný břeh. Tehdy nám přijde na proti posel Panny Marie, který nás uvede jménem Božím k odpočinku po našich pracích, radovati se v královském jejím sadě, totiž v ráji s její oblažující přítomností. Budete-li jednati jinak, než jak vám káže, budete-li jednati dle svých vrtochů a po svém, pak bídne ztroskotáte." - - -

Don Bosko soukromně a za různých okolností, podrobněji vyložil tento sen, týkající se jak se zdá, nejen oratoře, ale i Společnosti.

Lučiny jsou svět, voda, která nás chtěla pohl-

titi, naznačuje nebezpečí světa. Zátopa, tak hrozivě rozsáhlá, to jsou hříchy, protináboženská hesla, pronásledování dobrých. Mlýn jako osamělé a klidné místo, ale přec jen ohrožované jako dům chleba, představuje církev katolickou. Koše chleba-eucharistie, která jest ohroženým plavícím se pokrmem na cestu. Vor - oratoř.

Kmen stromu, umožňující přechod ze mlýna na loď, jest kříž, totiž sebeobětování Bohu křesťanským umrtvováním. Kláda, položená chlapci jako pohodlnější most ke vstupu na loď, to je přestupování pravidel. Někteří vstupují do řehole z nízkých a nesprávných pohnutek, jako že se vyšvihne, že vyzíská něco, nebo pro čest, pro změnu, pro pohodlí a jiné. Takoví se potom ani nemodlí a pobožnosti jiných se vysmívají. Kněží a klerici jsou symbolem poslušnosti a hlásají divy spásy, kterých jí dosáhnou. Víry, rozmanitá a hrozná pronásledování, která v každém čase propukají. Ostrov, který byl zaplaven - neposlušné kteří nechtějí zůstat na lodi a vracejí se znova do světa, opovrhnuvše povoláním. Totéž platí o jiných, kteří se snaží uchýlit se na jiné vory. Mnozí, padnuvše do vody, zvedali ruce k oněm, kteří byli na lodi a s pomocí druhů byli vytaženi - jsou to hoši dobré vůle, kteří upadnuvše nešťastně do hříchů nabývají milosti Boží pokáním. Užina, kocouři a opice a ostatní obludy, jsou vzpoury příležitostí, posení k hříchu a jiné - hmyz a červi v očích, na jazyku a v srdci - hříšné pohledy, neslušné řeči, nezřízené náklonnosti. - Zdroj železité vody, který měl moc usmrtit všechn hmyz a okamžitě uzdravit, to jsou svátosti pokání a přijímání. Bahniště a pec jsou místy hříchů a zavržení. Třeba však podotknouti, že to neznamená, že všichni, kteří zapadli do bahna a již je nebylo viděti, a ti, kteří hořeli v plamenech, že by se museli zatratiti. Jen to ne! Bůh nás chraň, abychom to tvrdili. Znamená to, že kdož tehdy byli v nemilosti Boží, byli by na věky zavržení, kdyby ihned zemřeli.

Blažený ostrov a chrám jest salesiánská Společnost, upevněná a oslavená. Spanilý mládenec, který hochy přijímá a uvádí je k návštěvě paláce a chrámu, je

snad již zemřelý chovanec, který jest již v nebi, snad Dominik Savio.

Z poslední věty vysvítá, že i v tomto snu, jako v jiných snech Don Boska je obvykle skrytý vztah k salesiánské Společnosti. Současně musíme potvrdit, že každé části snu odpovídají současné výjevy, doplňující popsané věci.

O tom Don Bosko nechtěl mluvit. Dokladem toho jest, že přiměl r. 1879 Don Juliu Barberis, jak ve snu viděl Don Cagliera plaviti se přes rozsáhlé vodstvo a pomáhati jiným přeplaviti se a jak sám desetkrát se zastavil i se svými druhy. Předem viděl jejich cesty po Americe. Řekl také r. 1885, že tento sen souvisel se snem r. 1855, že totiž Don Cagliero se stane biskupem.

Ráno 2. ledna, hoši, žádostiví seznati stav svého svědomí, hrnuli se za ním do sakristie, aby se mu vyzpovídali. Jednomu, který se ho po zpovědi tázal, jak a kde jej viděl v tajemném snu, odpověděl: "Byl jsi na lodi a stále jsi lovil a vícekrát jsi spadl do vody, ale vždy znova jsem tě vytáhl na loď."

"Když jste dospěl do chrámu, pamatujete se ještě, zda jste mne viděl?"

"Ano, ano," odpověděl s úsměvem.

Jednomu klerikovi z Vercel, který se ho tázal na své postavení, řekl: "Vyrušoval jsi ostatní a překážel jsi jim lovití."

Jednomu knězi, který se tázal na své postavení ve snu, řekl: "Viděl jsem tě samotného, vážného, odloučeného od jiných v koutě lodi a zcela zaměstnaného přípravou udic a lan, pro které chodili jiní, aby jimi lovíli. Dodal ještě jiné věci, které se podivuhodně po 20 letech splnili, ale vykládati je zde nemá smyslu."

XLIII.

Návštěva ložnice a předpověď smrti.

Bylo to r.1866 asi 14 dní před svátkem sv.Josefa. Don Bosko vyprávěl:

Zdálo se mi, že ležím na posteli, když tu přistoupila ke mně jakás osoba či strašidlo s rozžatou v ruce svítilnou a pravila: "Don Bosko, vstaň a pojď za mnou!"

Beze strachu jsem vstal z lůžka, oblékl se a kráčel za neznámým, který mne nenechal podívat se mu do tváře. Prošel jsem s ním několik ložnic, kráčeje uličkou mezi dvěma řadami postelí, na nichž spali všichni hoši. Procházeje, upozoroval jsem, že nad lůžky se drželi předníma i zadníma kocouři, připraveni ukousnouti spící hochy ve tváře.

Kráčel jsem stále za oním zjevem až konečně stanul a obešel lůžko jednoho spícího mladíka. Zastavil jsem se a tázal se ho, proč to dělá. Odpověděl: "Na svátek sv. Josefa musí odejít se mnou!" Porozuměl jsem, že má zemřít.

Tu jsem znova rozhodně naléhal: "Chci vědět tvé jméno a za koho mluvíš."

Znova se ozval: "Chceš-li vědět, kdo jsem, tu mne máš!" V tom zmizel a s ním i svítilna, že jsem zůstal ve tmě. Kráčel jsem tedy nazpět na lůžko, ale na cestě jsem vrazil snad do koše neb na postel nebo jinou překážku a tak jsem se probudil.

Potom nám vykládal, že kocouři, kteří chtěli žrát klidně spící hochy, představují nepřítel naší duše, kteří bez ustání číhají, aby nás svedli, jsme-li v milosti Boží, nebo zardousili, jsme-li v nemilosti, jakmile by jim to Bůh ve spravedlivém hněvu dovolil.

Dodal: "Poznal jsem toho, o němž neznámý pravil, že má zemřít k svátku sv. Josefa, ale nikomu toho

nepovím, abych vás příliš nepřestrašil. Dáme si pozor, splní-li se. Zatím buďme všichni připraveni na dobrou smrt."

Po svátku sv. Josefa pravil, že právě na svátek sv. Josefa zemřel ve svém rodišti chovanec oratoře.

XLIV.

Dábel překáží zpovídaní a svatému přijímání.

Zdálo se mi, že sakristie je namačkána chovanci, kteří se mně chtěli vyzpovídati. Tu dveřmi sakristie vstoupil kozel a poskakoval hned okolo jednoho, zas kolem druhého tak, že zvolna pozbývali dobré vůle ke sv. zpovědi a po jednom se vytráceli. Kozel se konečně opovážil svým svůdným počínáním vzdáliti ode mne i toho, jehož zpovědi jsem naslouchal, maje ho přítulného ke své hrudi. Nazlobený jsem udeřil zvíře po hlavě, zlomil jsem mu roh a zahnal. Chtěl jsem vyhubovati i sakristánovi, že kozlíka vpustil.

Zatím jsem povstal, oblékl se do paramentů a šel sloužiti mši sv.. Nadešlo sv. přijímání a tu hlavním vchodem se vhrnulo do kostela množství kůzlat, jež se opovážila mezi chlapce a tisícerymi kousky odnímati chlapcům chuť přistoupiti k andělskému stolu. Někteří již vstali, ale zvábeni klamnými svody, zůstali na svém místě. Jiní byli již u mřížky, někteří dokonce již poklekli, aby přijali Tělo Páně, ale vrátili se nazpět bez sv. přijímání.

Tito kozli, to jsou nepřátelé našich duší, jež roztržitostí a nezřízenými náklonnostmi vzdalují hochy od sv. svátostí....

XLV. /1867/.

Pastýř, ovce a beránci.

Trojí stav duše a trojnásobná bída.
Potěšující podívaná.

16.června bylo tomu 26 roků,co slavil Don Bosko první mši svatou.Hoši dychtivě očekávali vypravování snu,slíbeného již 13.června.Jeho vroucí touhou bylo prospěti co nejvíce svému duchovnímu stádcí a to vždy podle naučení a příslibení v knize Přísloví /hl. XXVII.23-25/: "Diligenter agnosce viltum pecoris tui, tuosque greges considera:non enim habebis iugiter potestatem, sed corona tribuetur in generationem et generationem. Aperta sunt prata et apparuerunt herbae virentes et collecta sunt foena de montibus."- V modlitbách prosil o dokonalé poznání svých oveček, o milost pozorné bdělosti a bezpečné ochrany i po svojí smrti. Aby byli zaopatření lehkou a přiměřenou stravou duševní i tělesnou.

Don Bosko začal vyprávěti po večerních modlitbách:

"V kteréśi z posledních nocí májových, 29. neb 30. května ležel jsem na posteli, nemoha usnouti. Myslíl jsem na své drahé syny a pravil jsem si: Kéž by se mi zdálo, co by jim prospělo. Chvilí jsem uvažoval a pak si rozhodně řekl: "Chci, aby se mi nyní něco zdálo o mých hoších."

Hned jsem usnul. Sotva jsem usnul. ocitl jsem se na nesmírné rovině, zaplněné nesčetným množstvím oveček. Rozdělené na stáda, pásly se na lučinách, protírajících se na dohled zraku. Chtěl jsem se k nim přiblížiti a hledal pastýře, podívuje se, jak může míti někdo na světě takovou spoustu ovcí. Hledal jsem chvíli, až náhle spatřil jsem před sebou pastýře, opírajícího se o hůl. Hned jsem se ho začal dotazovati: "Čí je

toto obrovské stádo?" Pastýř neodpovídal. Otázal jsem a obrátil se na něho znova a tu mi pravil:

"Nač to potřebuješ vědět?"

"Proč mi tak odpovídáš?" namítal jsem.

"Nuže, toto stádo patří svému hospodáři."

"Svému hospodáři? To vím," pomyslíl jsem si a vyzvídal jsem dále:

"Kdo je tím hospodářem?"

"Netrap se", odpověděl pastýř, dozvíš se to."

Procházíme pak s ním údolí, pozoroval jsem s ním stádo i celý kraj, v němž se popásalo. Údolí bylo na některých místech porostlé bujnou zelení a stromy, které rozkládaly široké větve, skýtaly milý stín. Po svěží trávě se pásly krásné a tučné ovce. Jinde byla rovina pustá, písčitá, kamenitá, porostlá bodláčím bez listí, žlutými pýřavkami bez čerstvé travičky, ale i tu se popásalo množství hubených a zbědovaných ovcí.

Žádal jsem po svém průvodci různá vysvětlení o stádcí, ale na moje otázky neodpověděl a pravil jen:

"Ty nejsi pro ně určen. Nestarej se o ně. Zavedu tě ke stádu, o které se máš starati."

"Kdo jsi ty?"

"Jsem hospodář. Pojď se podívatí na onu stranu."

Zavedl mne v jinou stranu roviny. Tam bylo na tisíce samých beránků. Bylo jich taková spousta, že je nebylo možno počítati. Byli tak hubení, že sotva mohli s námahou choditi. Louka byla vysušená, vypálená a písčitá. Nebylo viděti ani jednoho svěžího stonku trávy, ani potůčka. Sotva nějaké vyschlé býlí a keře. Veškeren drn zcela zničili sami beránci.

Na první pohled bylo viděti, že beránci jsou plni ran, že mnoho vytrpěli, ba ještě vytrpí. Ku podivu! Jako by každý byl starým beranem měl dva velké, silné rohy a na konci přívěsky v podobě velkého S. Užaslý a zaražený jsem se divil neobvyklému přívěsku. Dychtil jsem zvědět, proč již beránci mají tak dlouhé rohy a tak záhy zničili veškeru svou pastvu.

"Jak je to možné?" tázal jsem se pastýře.

„Tak maličtí beránci a mají tak velké rohy.“

„Dávej pozor a podívej se!“ odpověděl.

Prohlížel jsem si je pozorně a uviděl, že ti beránci měli na všech částech těla: na hřbetě, hlavě, na hubě, uších, nose, na nohou, na tlapách, vytlačené číslice „3“.

Tu jsem zvolal: „Co to má znamenat? Zhola to nechápu!“

„Cože? Ty tomu nerozumíš?“ pravil pastýř.

„Poslyš tedy a dozvíš se všecko. Tato rozsáhlá rovina to jest svět. Travnatá místa to jest slovo Boží a milost. Místa pustá a suchá jsou ta, kde se neposlouchá slovo Boží, ale hledají se jen rozkoše světa. Ovcemi jsou dospělí, beránci jsou mladíci a pro ty Bůh poslal Don Boska. Tato část roviny představuje oratoř a beránci jsou tvoji hoši. Vyprahlé místo představuje stav hříchu. Rohy znamenají necudnost. Písmeno S zastupuje scandalum-pohoršení. Tito zlým příkladem běží do záhuby. Někteří z beránek mají rohy zlomené, to znamená, že byli špatnými, ale přestali dávat pohoršení. Číslice „3“ znamená, že jako trest za vinu trpí trojí bídu: duchovní, mravní a hmotnou.

Nedostatek duchovní pomoci: budou se jí dožadovati, ale neobdrží ji. Druhý: nedostatek slova Božího. Třetí: nedostatek pokrmu hmotného.

Beránci spásli všecko, a to znamená, že jim zbývá hanba a číslo „3“ nedostatek. - Tato podívaná ukazuje skutečnou bídu spousty mladíků uprostřed světa. V oratoři neschází ani těm, kteří by si nezasloužili ani pokrm hmotný.

Zatím, co jsem vše porovnával, pozoroval a poslouchal jako v bezvědomí, udál se nový div. Všichni beránci se změnili.

Postavili se na zadní nohy, povyrostli a proměnili se v tolikéž chlapců. Přistoupil jsem, abych se podíval, znám-li některého. Všichni byli hoši z oratoře. Mnohé jsem dosud neviděl, ale všichni se prohlašovali, že jsou syny oratoře. Mezi neznámými byli též někteří, kteří opravdu jsou v oratoři. To jsou ti, kteří nikdy

nepřijdou k Don Boskovi, nikdy se s ním neporadí, ale přechají a zkrátka jsou ti, které don Bosko ještě nezná. Většina neznámých však dosud v oratoři nebyla.

Zatím, co jsem s bolestí pozoroval ono množství, chytil mne můj průvodce a pravil: "Pojď za mnou a uvidíš jiné věci." Zavedl mne do odlehlého kouta údolí sevřeného údolím a obehnaného bujným, hustým plotem. Tam byl veliký, usměvavý trávník, plný vonných bylin, porostlý polními květy, svěžími háji a svlažovaný čistými vodami. Nalezl jsem dále množství synů, kteří veselé si splétali, nebo již měli setkaný šat z polních květů. Alespoň tito způsobí ti velkou radost -

"Kdo jsou to?" otázal jsem se.

"Toť ti, kteří jsou ve stavu milosti Boží."

Opravdu jsem neviděl krásnějších a skvělejších věcí a osob a nebyl bych si ani pomyslll na takovou nádheru. Bylo by zbytečno popisovati je, poněvadž bych jen porušil to, co nelze vystihnouti slovem. Očekávala mne ještě podivuhodnější podívaná. Zatím, co jsem hleděl na ony chlapce s potěšením a pozoroval ty, jež jsem dosud neznal, podotkl můj průvodce: "Pojď, pojď za mnou a ukáží ti, co ti způsobí radost a mnohem větší potěšení."

Zavedl mne na jinou louku, posetou překrásnými a vonnými květy, jakých jsem dosud neviděl. Podobala se knížecí zahradě. Spatřil jsem tam nepřilíš veliký zástup mladíků, kteří byli neobyčejně krásní a zářili tak, že před nimi mizeli ti, které jsem před chvílí viděl. Někteří z nich jsou již v oratoři a ostatní přijdou.

Tu mi pravil pastýř: "Toto jsou ti, kteří si uchovali překrásnou lilii čistoty. Dosud jsou oděni šatem nevinnosti."

Hleděl jsem na ně jako ve vytržení. Všichni měli na hlavě věnec z nevýslovně krásných květů. Tyto květy byly složeny z melinkých kvítků, úžasně jemných a jejich živá a pestrá barva okouzlovala. Na tisíc barev v jediném květu a na tisíc kvítků v jediném květu.

Bělostně něžný šat splýval jim k nohám, protkaný zcela věnci podobných květů jako věnec na hlavě. Čarovná záře, linoucí se z květů, zalévala celou jejich postavu a odrážela na ní zvláštní půvab. Svit jedněch květů se odrážel od druhých. Květy na hlavě od květů ve věncích odrážely paprsky vycházejících od jiných. Paprsek jedné barvy se lomil s paprskem barvy jiné a utvářel barvu novou, jiskřivou a tak z každého paprsku se tvořila vždy spousta nových, že bych si nebyl nikdy pomyslíl, že je v ráji tak mnoho znásobňovaná čarovná krása.

Mnohem více! Paprsky a koruny jedněch se odrážely od paprsků a květů druhých a podobně věnce a nádhera šatů jedněch se odrážela na věncech a šatech ostatních. Lesk tváře jednoho se odrážel a mísil s jasnem tváře druhů a stonásobně odrážený na všech nevinných a kulatých tvářičkách vydával světlo oslňující, že nebylo možno naň upřítí zrak.

Tak na jednom se hromadila a zrcadlila krása všech jeho druhů do souladu nevýstižného světla. Toto byla případečná sláva svatých. Žádný lidský pojem nevystihne ani matně krásu jediného hocha a nesmírný onen oceán jasu. Zahlédl jsem tam a prohlédl jsem si zvláště ty, kteří jsou právě v oratoři. Jsem přesvědčen, že by byli ochotni dáti se upáliti a rozřezati na kusy, ba podstoupiti i tu nejkrutější smrt mučednickou, nežli by měli pozbyti svou nádheru, kdyby z ní zahlédli jen desetinu.

Sotva jsem se trochu probral z nebeské podívané, tázal jsem se svého průvodce:

"Což mezi takovou spoustou mých synů jest jen tak málo nevinných? Což jen tak málo nepozbylo milosti Boží?"

Pastýř mi odpověděl: "Což ti nestačí tento veliký počet? Ostatně, kteří nešťastně ztratili překrásnou lilii čistoty a tím i nevinnost, ti ještě mohou následovati své druhy kajícíností. Podívej se tam! Na louce jest ještě mnoho květů a z nich si mohou uvíti korunu i překrásný šat a následovati nevinné do slávy věčné."

Tu jsem se opovážil podotknouti: "Poraď mi, co bych měl pověděti svým hochům."

"Opakuji svým hochům, aby byli ochotni přinést jakoukoliv oběť, aby si zachovali čistotu a nevinnost, kdyby věděli, jak je drahocenná před tváří Boží, pověz jim, aby zmužile bojovali za tuto ctnost, která převyšuje ostatní leskem a krásou. Vždyť čistí crescunt tamquam lilia in conspectu Domini."

Čtěl jsem jíti mezi své drahé a překrásně ověnčené syny, ale klopytl jsem a v tom jsem se probudil na lůžku.

Synáčkové moji! Jste všichni nevinní? Snad je mezi vámi několik a k těm se obracím. Pro lásku Boží! Nedejte se oloupiti o poklad nevýslovné ceny. Jest to bohatství, které má cenu ráje, platí tolik, co Bůh! Kéž byste byli viděli krásu oněch mladíků, ověnčených květy! Celkový dojem byl takový, že bych býval dal za to celý svět, kdybych se směl ještě chvíli těšiti z takové podívané. Kdybych býval malířem, byl bych považoval za největší štěstí namalovati alespoň něco z toho, co jsem viděl. Kdybyste znali krásu duše nevinného, snášeli byste i nejtrapnější soužení až do smrti, abyste si zachovali poklad nevinnosti. Ačkoli mne potěšil počet těch, kteří znova nabyli milosti, přece jsem doufal, že jich bude mnohem více.

Velice jsem se podivil, vida, že některý hoch, který se zdál dobrým, ten měl ve snu pořádné rohy. - -

Don Bosko skončil výzvou k těm, kteří již pozbyli nevinnosti, aby se chutě vynasnažili znova nabýti milost a to kajícíností.

Po dvou dnech, 18. června vystoupil Don Bosko znova, aby podal ke snu několik vysvětlivek.

"Nebylo by třeba žádného vysvětlení o snu, ale zopakuji, co jsem již pověděl. Nesmírná rovina jest svět, jakož i ta místa, odkud sem byli povoláni naši hoši. Kout, kde byli beránci, to je oratoř. Beránci jsou hoši, kteří kdy byli, jsou a budou v oratoři. Tři louky, totiž vysušená, zelená a kvetoucí, ty naznačují stav hříchu, stav milosti a stav nevinnosti. Rohy beránků jsou

pohoršení, která dávali v minulosti. Někteří měli rohy zlomené a ti byli špatní, ale přestali vést život takový. Číslice "3", který byly hojně vytlačeny na každém beránkovi, ty jsou pro pastýře téměř ohradou, trojím potrestáním seslaným na mládež od Pána Boha. Totiž:

1. Nedostatek pomoci duchovní.

2. Nedostatek náboženského vzdělání a slova Božího, totiž bída mravní.

3. Hmotná bída, či nedostatek chleba.

Mladíci, kteří září, ti jsou ve stavu milosti Boží a zvláště září ti, kteří si zachovali nevinnost křestní a překrásnou ctnost sv. čistoty. Jaká sláva je očekává!

Rozhodněme se vzmužile chránit tuto ctnost. Kdo je v nemilosti Boží, ať se polepší a pak vší silou a s pomocí Boží ať vytrvá až do smrti. Nemůžeme-li být všichni ve společnosti nevinných a tvořit věnec okolo neposkvrněného Beránka, můžeme kráčet alespoň za nimi.

Tázal se mne kdosi, zda byl mezi nevinnými, a já odpověděl, že měl rohy, ale zlomené. Tázal se, zda byl též raněn a já mu přisvědčil. "Co znamenají ony rány?" podotkl. Odpověděl jsem: "Neboj se, zacelily se a zmizí. Nyní tyto rány neslouží k neoti, jako nejsou nečestnými jizvy bojujícího, který přes toliké rány a nápor zuřivého nepřítele dovedl zvítěziti. To jsou čestné jizvy! - Větší chloubou je, bojoval-li někdo udatně uprostřed nepřátel a vyvázl bez rány. Jeho neporušenost budí údiv všech.

Při výkladu tohoto snu pravil Don Bosko, neplyne mnoho času a pocítíme trojí zlo. Mor, hlad a nedostatek prostředků ke konání dobra. -

XLVI. /1867/.

Sen o tajemném paláci a o návštěvě biskupa.

Touha poznati povahu a přirozenost duše.
Tajemný palác a zemřelý biskup.
Dotazy, na něž nedostal odpovědi.
Rady pro chovance oratoře.
Představa o mukách očistcových.

Milení synáčkové! Včera večer jsem ulehl a nemohl jsem hned usnouti. Začal jsem přemýšlet o přirozenosti a způsobu bytí duše, o její podstatě, jak asi žije a mluví na onom světě, oddělena od těla, jak se z místa na místo přenáší a jak vůbec se budeme moci potom poznati, ježto po smrti budeme pouhými dušemi. Čím více jsem o tom uvažoval, tím temnějším se mi zdálo ono tajemství.

Zatím, co jsem těkal za takovými představami, usnul jsem a ocitl jsem se na cestě do .... a jmenoval jedno město. Kráčel jsem chvíli a procházel neznámými obcemi, až náhle mne kdosi zavolal. Byl to hlas osoby stojící na cestě. Pravila: "Pojď se mnou a spátráš, po čem toužíš."

Hned jsem poslechl. Onen neznámý kráčel rychlostí myšlenky a já podobně s ním. Kráčeli jsme, aniž se naše nohy dotýkaly země. Ocitli jsme se v kraji, jež jsem neznal a můj průvodce se zastavil. Na výšině se tyčil nádherný palác, podivuhodně stavěný. Nevím již kde byl, ani na čem, nepamatuji se, zda stál na kopci aneb ve vzduchu na mračnu. Byl nepřístupný a žádnou cestou se nedalo k němu vystoupiti.

"Pohled, vylez do toho paláce" povídal můj průvodce.

"Jen jak? Jak se tam dostat? Zdola není přístupu a křídel nemám."

"Vstup!" naléhal velitelsky. Vida, že jsem se ani nehnul, pravil: "Učiň co já. Zvedni ruce s dobrou vů-

lí a vystoupíš. Pojď za mnou. "Na ta slova zvedl ruce a rozepial je k nebi. Roztáhl jsem ruce a rázem v okamžiku jsem pocítil, že jsem byl zvednut do výše jako lehký mráček. Ocítl jsem se na prahu paláce. Průvodce - mne provázel.

"Co je uvnitř?" otázal jsem se.

"Vejdi! Prohlédni si a uvidíš. Vzadu v sále najdeš, kdo tě poučí."

Průvodce zmizel a já osamocen vstoupil do brány, vystoupil po schodech a ocítl se v křídle opravdu královském. Prošel jsem velikými pokoji nádherně vyzdobenými. Prošel jsem dlouhými chodbami, kráčel - však nadpřirozenou rychlostí. Každá komnata se skvěla nádhrou úžasných pokladů a proběhl jsem spoustou pokojů takovou rychlostí, že jsem je nemohl ani spočítati. Nejpodivnější bylo toto: abych běžel rychlostí větru, nebylo třeba pohnouti ani nohou, ale jakoby zavěšen ve vzduchu s nohama při sobě klouzal jsem bez námahy jako po křišťálu, aniž jsem se dotýkal podlahy, až jsem spatřil na konci chodby dvěře. Vstoupil jsem a ocítl jsem se ve velkém sále, neobyčejně nádherném. Na konci na křesle jsem zahlédl velebně sedícího biskupa jakoby chtěl přijímati slyšení. Uctivě jsem se přiblížil a nemálo se podivil, když jsem v onom hodnostářovi poznal důvěrného přítele. Byl to Magre - /Don Bosko ho jmenoval/ biskup v - - , který zemřel přede dvěma roky. Zdálo se, že vůbec netrpí. Jeho vzhled byl kvetoucí, milý a nevýstižně krásný.

"Ach, monsignore, vy zde?" pravil jsem s velikou radostí.

"Což mne nevidíte?" odpověděl biskup.

"Jak je to možné? Vy ještě žijete? Vy jste tedy nezemřel?"

"Ano, zemřel jsem."

"Když jste zemřel, jak to že zde sedíte svěží a zdravý? Ach, probůh! Promluvte, žijete-li, jinak to bude pěkná mela. V .... je již druhý biskup. Monsignore - jak to rozřešíme?"

"Netrapte se. Nezneklidňujte se, vždyť jsem už

mrtev."

místě."

zemřel?"

tělem?"

"To je dobré, jinak by už byl druhý na vašem

"To vím, - a vy, Don Bosko? Žijte, či jste už

"Já žiji, což nevidíte, že jsem zde s duší a

"Sem se nepřichází s tělem."

"A přece já zde jsem."

"To se vám jenom tak zdá, ale není tomu tak."

Tu jsem ho zasypal otázkami, aniž mně odpoví-
dal a namítal jsem: "Jak to, že já, jsa živ jsem s vámi,
ač jste již zemřel?" Obával jsem se, že biskup mi zmi-
zí a proto jsem ho zapřísahal: "Monsignore, prosím vás,
neutečte mi. Rád bych se ještě dověděl spoustu věcí."

Vida mne přestrašeného, pravil biskup: "Příliš
se nestrachujte a uklidněte se. Nepochybujte, neuteku,
jen se tažte."

"Povězte mi, monsignore, jste spasen?"

"Podívejte se, jak svěží, zdravý a jasný."

Jeho vzezření skýtalo naději, že je spasen, a-
le tím jsem se neuspokojil a znova jsem naléhal: Pro-
sím vás, povězte mi, jste spasen, či nikoli."

"Ano, jsem na místě spasení."

"Však je to v nebi s požíváním Boha či v o-
čistci?"

"Jsem na místě spasení, ale Boha jsem dosud
neviděl a potřebuji vašich modliteb."

"Jak dlouho máte být ještě v očistci?"

"Podívejte se!" a podal mi list s podotknu-
tím: "Přečtete si!"

Vzal jsem papír a prohlížel jsem pozorně, ale
nic tam nebylo napsáno. Odpověděl jsem proto: "Nic ne-
vidím."

"Podívejte se tam na to a čtete!"

"Díval jsem se a prohlížel, ale nemohu nic vy-
čísti, poněvadž tu není nic napsáno."

"Podívejte se lépe!"

"Vidím jen papír a ornamenty modré, červené ,

zelené i fialové, ale písmena žádná."

"Jsou tam čísla."

"Nevidím ani písmen, ani čísla."

Biskup se podíval na list, který jsem držel v ruce a pak pravil: "Již chápu, proč nerozumíte. Obráťte list naopak." Prohlížel jsem list ještě důkladněji a obrácel jej na všechny strany, ale nevyčetl jsem z něho ani rovně ani zdola ničeho. Zdálo se mi, že mezi klikatinami a nákresey ornamentu je číslice "2".

Biskup pokračoval: "Víte, proč třeba čísti naopak? Poněvadž jsou rozdílné soudy Páně a soudy světa. Co lidé považují za moudrost, to je před Bohem hloupostí."

Nedožadoval jsem se jasnějšího vysvětlení a pravil jsem: "Monsignore, prosím vás, abyste mně neutíkal. Rád bych se vás otázel ještě na jiné věci."

"Jen se tažte, rád vás vyslechnu."

"Spasím se?"

"Doufejte!"

"Netrapte mne a povězte mi zpříma, zda se jistě spasím."

"To nevím."

"Povězte mi alespoň, zda jsem, či nejsem ve stavu milosti Boží."

"Milý Bosko, nevím."

"A moji hoši se spasí?"

"Nevím."

"Prosím vás, povězte mi to."

"Učil jste se teologii a proto můžete vědět i a sám si odpovědět."

"Cože? Vy jste na místě spasení a vy to nevíte?"

"Nuže, Bůh to sděluje komu chce a chce-li, aby se někomu dostalo takových poznatků, pak dá rozkaz i dovolení. Jinak nemůže je nikdo sdělit těm, kteří dosud žijí."

Byl jsem jat zběsilou touhou stále se doptávat a vyptával jsem se chvatně ze strachu, že mi monsignor odejde. Nyní mi povězte, co mám od vás vyříditi

svým hochům.

"Vy již víte tolik, co já, co mají činit. Máte církev, evangelium a Písmo a ti vám vše povědí. Povězte jim, aby spasili svou duši, neboť ostatní není ničím."

"To již víme, že třeba spasiti duši. Jak ji ale spasit? Dejte mi zvláštní radu pro spásu duše, abychom na ni pamatovali. Vyřídím ji za vás svým hochům."

"Povězte jim, aby byli hodni, aby byli poslušni."

"To již každý ví."

"Povězte jim, aby byli skromní, aby se modlili."

"Vyjádřete se praktičtěji."

"Povězte, aby se dobře zpovídali a často přijímali."

"Ještě něco zvláštního."

"Nuže, povím vám, když stále žadoníte. Povězte jim, že mají před očima mlhu a dosáhne-li někdo toho, že ji vidí, pak je již na dobré cestě. Ať odstraní tuto mlhu, jak je psáno v žalmě: Nubem dissipat"

"Jaké je to mlha?"

"Jsou to věci tohoto světa, které nám brání, abychom neviděli věci jejich opaku, věci nebeské v jejich pravé podstatě."

"Jak mají odstraniti tuto mlhu?"

"Ať soudí svět, jakým je. Mundus totus in maligno positus est. A pak jistotně spasí duši. Ať se ne nechají oklamat světským zdáním. Mladíci myslí, že rozkoše, radovánky a přátelství světa je mohou učiniti šťastnými a proto dychtí jen po chvíli, aby mohli užívatí rozkoší. Často ať si vzpomenou, že vše na světě je marnost a ubohost ducha. Ať si navykají posuzovat věci ve světě jak jsou a nikoli jak se zdají."

"Z čeho zvláště povstává ona mlha?"

"Jelikož nejskvělejší ctností v nebi je čistota, proto temnotu a mlhu vzbuzuje hlavně hřích nečistoty a nečistoty. Tento hřích je takřka pustou mlhou, která zbavuje zraku a hochům překáží, aby viděli a

poznali propast, do níž se řítí. Povězte jim proto, aby žárlivě střežili ctnost sv. čistoty, poněvadž tato "florebunt sicut lilium in civitate Dei."

"Čeho je třeba k zachování čistoty? Povězte, co mám za vás říci svým drahým synům."

"Je nezbytně třeba skrytosti, poslušnosti, vyhýbání se zahálce a modlitby."

"A dále?"

"Modlitbu, vyhýbání zahálce, poslušnost, skrytost."

"A nic více?"

"Poslušnost, skrytost, modlitba, vyhýbání zahálce. Odporučujte toto a to dostačí."

Chtěl jsem se otázati na spoustu věcí, avšak nemohl jsem si na ně vzpomenout. Jakmile tedy biskup domluvil, dychtiv pověděti vám ony rady, spěšně jsem opustil onu místnost a běžel jsem do oratoře. Rychlostí větru jsem letěl a v okamžiku jsem se ocitl u brány oratoře. Sotva jsem stanul, zamyslíl jsem se: "Proč jsem nezůstal déle s biskupem, mohl jsem si vyžádati lepší vysvětlení. Toto jsem špatně vyvedl, nechav si uniknouti překrásnou příležitost. Mohl jsem se přiučiti mnoha pěkným věcem!"

Hned jsem se vracel s toutéž rychlostí, jak jsem přišel, strachuje se, že již tam monsignora nestihnu. Zašel jsem zrovna do onoho paláce, do oné místnosti.

Jak se vše změnilo v krátké chvíli! Zatím biskup byl bledý jako vosk, ležel na posteli. Zdálo se, že je to mrtvola a z očí mu řinuly poslední slzy: byl v agonii. Jen z lehkého pohybu prsou bylo vidno, že ještě žije. Zděšen jsem přistoupil a tázal jsem se:

"Monsignore, co se vám stalo?"

"Nechejte mne," odpověděl vzdychaje.

"Monsignore, rád bych se vás otázal ještě na mnoho věcí."

"Nechejte mne samého, velice trpím."

"Mohu pro vás něco učiniti?"

"Modlete se a nechejte mne odejít!"

"Kam?"

"Kam mno vede všemohoucí ruka Boží."

"Ach, monsignore, prosím vás, povězte mi, kam."

"Velice trpím, nechejte mne."

"Povězte mi alespoň, co muhu pro vás učinit."

"Modlíte se!"

"Ještě slovíčko: máte nějaký vzkaz, který bych mohl na světě vyřídit? Nepovíte nic svému ná-
stupci?"

"Jděte k nynějšímu biskupovi v X. a vyřiďte mu za mne to a to. Vás, moji milí hoši nezajímají a po-
minu je proto. Biskup pokračoval: "Dále povězte těm a
oněm osobám ty a ty tajné věci."

/A tyto vzkazy mlčky Don Bosko pominul, ale
zdá se, že první a druhé rady byly potřeby oné diecé-
se./

"A nic více?" naléhal jsem.

"Vaším chlapcům povězte, že jsem je vždy ve-
lice miloval a pokud jsem žil, modlíval jsem se za ně,
též nyní na ně vzpomínám. Nyní ať se modlí za mne!"

"Ujišťuji vás, že jim to povím a hned se zač-
neme za vás modlit. Jakmile se dostanete do nebe, vzpo-
meňte si na nás."

Biskup nabyl velice bolestného výrazu. Byl na
něho velice žalostný pohled. Nesmírně trpěl. Byl v pře-
trpké agonii.

Pravil ještě: "Nechejte mne odejít, kam mne
Bůh volá."

"Monsignore! Monsignore! volal jsem, jat ne-
výslovnou soustrastí.

"Nechejte mne, nechejte mne, - zdálo se, že vy-
dechne a neviditelná síla jej táhla do zadních pokojů
až zmizel.

Dojat a zděšen pohledem na takové trápení,
odcházel jsem, ale v tom jsem narazil v kterémsi míst-
nosti o jakýsi předmět a hned jsem se probudil v po-
koji na své posteli.

Hoši! Tento sen je jako všechny ostatní a po-
kud se týče vás, nepotřebuje vysvětlení, abyste mu po-

rozuměli. Don Bosko dokončil vypravování: V tomto snu jsem se naučil mnoho o duši a očistci, naučil jsem se věcem, které jsem dříve nechápal a viděl jsem je tak jasně, že na to nikdy nezapomenu. Tak končí vypravování našich pamětí.

Zdá se, že Don Bosko chtěl ve dvou zvláštních obrazech vyložit stav milosti u duší očistcových, jejich zadostiučňující útrapy. O stavě onoho dobrého biskupa ničeho nepodotkl. Víme konečně i z jiných, verohodných zjevení, ze svědectví svatých otců, že i osoby vysoké svatosti, lilie panické čistoty, bohaté na zásluhy, divotvůrci, které nyní uctíváme na oltářích, museli i delší dobu zůstat v očistci i za nejnepatrnější chybičky. Božská spravedlnost vyžaduje před vpuštěním do nebe splacení i nejmenšího zlomku dluhu.

Pisatel D. Lemoyne se tázal po dlouhé době Don Boska, zda vyřídil přijaté vzkazy biskupovy a tu on s necbyčejnou důvěrností, již nás zahrnoval, odpověděl: "Ano, věrně jsem splnil svou úlohu."

Ještě podotkneme, že sběratel opomenul jednu okolnost ze snu, na kterou se pamatujeme a to snad jenom proto, že jí tehdy neporozuměl a nepochopil jejího významu. Don Bosko se mezi jiným otázel, jak dlouho ještě bude žít a tu mu biskup podal kliky háky počmáraný list a zdálo se mu, že v nich vidí číslici "8" ale vysvětlení nedostal. Mělo to snad naznačovat rok - 1888.

XLVII. /1867./

Předpovědi na rok 1868 - heslo.

Večer 31. prosince r. 1867 shromáždil Don Bosko hochy do kostela a vystoupiv na kazatelnu, vyprávěl toto:

V těchto dnech dávají rodiče novoroční dárek svým dítkám a přátelé sobě navzájem. Totéž každoročně

činívám i já a dávám v poslední večer myšlenku, kterou by se měli moji hoši řídit v nastávajícím roce.

Přemýšlel jsem několik dní, jaké heslo dát, ale přes veškeré namáhání, drahé moje děti, nenašel nic vhodného. I minulé noci, když jsem ulehl, přemítal jsem a přemýšlel, co bych vám měl spasitelného povědět v poslední večer roku 1867, ale neustálil jsem se na ničem. Po dlouhém čase, stále zmítán starostí, ocitl jsem se ve stavu mezi bdělostí a spánkem, kdy však člověk cítí a je sebevědomý. Tak jsem se ocitl v náručí snu, který nebyl snem. Zdálo se mi, že jsem dosud ve svém pokoji a že chci právě vyjít, ale místo na pavlači, ocitl jsem se před překrásnou zahradou, v níž bylo nečetné množství růžových keřů.

Zahraďa byla obehňána zdí a nad vchodem bylo velikými číslicemi nadepsáno: "68".

Vrátný mne uvedl do zahrady a spatřil jsem v ní hochy, kteří si hráli, křičeli a vesele poskakovali. Mnozí se přihrnuli a obklopili mne a rozmlouvali jsme o spoustě věcí. Vydali jsme se na cestu přes celou zahradu a po dlouhé době, kráčeje stále podél zdi, zahlédli jsme v jednom koutě spoustu chovanců, kteří s několika kněžími a kleriky zpívali a modlili se. Přiblížil jsem se k nim, prohlédl si je, ale ještě jsem všechny neznal, ba mnozí mi byli cizí a slyšel jsem, že zpívali: Miserere a jiné modlitby za zemřelé. Přistoupil jsem k nim a otázel jsem se:

"Co zde děláte? Proč se modlíte "Miserere"? - Co je příčinou vašeho zármutku? Zemřel snad někdo?"

"Ach, vy to nevíte?" odpověděli.

"Já nevím o ničem."

"Modlíme se za duši dnes zemřelého chovance, který zemřel v tu a v tu hodinu."

"Který to je?"

"Cože, vy nevíte, který to je?"

"Ach, ne, nevím."

"Což vám to neoznámili?" tázali se navzájem a pak se obrátili ke mně a pravili: "Nuže, vězte, že zemřel ten a ten" - a jmenovali ho.

"Cože, ten zemřel?"

"Ano, ten zemřel, ale dobrou, záviděníhodnou - krásnou smrtí. Přijal příkladně a nábožně všechny svátosti. Byl odevzdán do vůle Boží a projevoval vroucí nábožnost. Modlíme se nyní za spásu jeho duše a doprovázíme ho na hřbitov, doufajíce, že již požívá nebeské blaženosti a přimlouvá se za nás. Ba, jsme přesvědčeni, že jest již v nebi."

"Měl tedy šťastnou smrt? Budiž vůle Boží. Následujeme jeho ctností a prosíme Boha, aby i nám udělil milost dobré smrti. Po těch slovech jsem se od nich odebral k onomu zástupu hochů, kteří mne dříve obklopovali. Ubírali jsme se dále zahradou a po hodné chvíli jsme se ocitli na krásně kvetoucí louce. Pomyslil jsem si: jak je to možné? Včera večer jsem ulehl na postel a nyní jsem tu v zahradě se všemi chovanci tu a tam rozptýlenými."

Tam zase v kruhu stále skupina hochů a uprostřed bylo cosi, co jsem nemohl rozeznati. Viděl jsem, že někteří klečí a modlí se, jiní zpívají. Přiblížil jsem se a viděl jsem, že stáli okolo mar, odříkávali modlitby za zemřelého a zpívali "Miserere". Otázal jsem se jich: "Za koho se modlíte?" Zarmoucení odpovídali všichni: "Zemřel druhý chovanec ale taktéž dobrou smrtí. Příkladně přijal svaté svátosti a osvědčil neobyčejnou nábožnost. Nyní ho již odnášejí na hřbitov. Byl nemocen 8 dní a navštívili ho i rodiče."

Tázal jsem se na jméno zemřelého a pověděli mi je. Velice mne zarmoutilo, když jsem je uslyšel a zvolal jsem: "Ach, toto jest pro mne rána! Vždyť mě tak miloval a nemohl jsem mu dát poslední s Bohem! - Ani druhého jsem nemohl viděti před jeho smrtí. Cože teď všichni umírají? Jeden tam a druhý zase tuto? Jest to možné? Sotva včera zemřel jeden, dnes již druhý!"

"Co pravíte?" namítali, "jeden zemřel nedávno a druhý právě nyní. Vám se to zdá chvilkou, ale uplynuly tři měsíce od smrti prvního od toho a toho dne a v tu hodinu."

Slyše tyto věci, pomyslil jsem si: "Sním, nebo

nesním. Zdálo se mi, že sním, ale nevěděl jsem, co říci k tomu, co jsem slyšel."

Pustili jsme se dále do hájů a po krátké době jsem znova zaslechl zpívati "Miserere." Stanul jsem a se mnou všichni, kteří mne doprovázeli a tu jsme uviděli jiný veliký zástup hochů, kteří se přibližovali. Tázał jsem se okolostojících: "Co dělají ti chlapci? a kam jdou?"

"Přicházejí z blízka" a všichni byli zarmoucení a uplakaní. Pospíšiv k nim, tázał jsem se: "Co se stalo?"

"Ach, kdybyste věděli! Zemřel jeden chovanec."

"Cože? Všude vidím jenom mrtvé, který jest to koho jste pochovávali?"

Hoši s úžasem odpovídali: "Cože, vy o tom ještě nic nevíte? Což nevíte, že ten a ten zemřel?"

"I ten zemřel?"

"Ano, chudák, ani rodiče ho nenavštívili, ale-

"Jaké ale? Neměl dobrou smrt?"

"Ach ne. Takové smrti bychom si nepřáli."

"Nepřijal svaté svátosti?"

"Zprvu nechtěl, ale pak přijal, ale s nechutí a nedal znaky opravdové kajícínosti a málo jsme se povzbudili, ba velice pochybujeme o jeho věčné spáse a rmoutí nás, že tak špatně umíral chovanec oratoře."

Snažil jsem se je potěšiti. "Přijal-li svaté svátosti, doufejme, že se spasil. Netřeba zoufati nad milosrdenstvím Božím. Je nesmírné!" Nepodařilo se mi potěšiti je a vlíti jim do srdce tuto naději.

Zmaten a zarmoucen jsem přemýšlel, kdy asi zemřeli ti hoši, když v tom se ukázala neznámá osoba, jež se přiblížila ke mně a pravila:

"Dávej pozor: 3!"

"Kdo jsi ty, že se mnou mluvíš tak důvěrně a tykáš mi, ač jsme se nikdy neviděli?"

"Poslyš", odpověděl, "a pak ti povím kdo já jsem. Chceš vysvětlení toho, co jsi viděl?"

"Ano, co znamenají ta čísla?"

"Viděl jsi nad vchodem číslo 68? Znamená rok

1868. V tom roce tři hoši, kteří ti byli naznačeni ---- Jak jsi viděl, dva první jsou dobře připraveni a třetího máš ty připravití."

Přemýšlel jsem, je-li to vskutku pravda, že v roce 1868 mají zemřítí tito tři hoši a podotkl jsem: "Jak mi to můžeš povídati?"

"Dávej pozor a uvidíš," odpověděl.

V jistotě a laskavosti řeči neznámého jsem poznal přítele a ubíral jsem se za ním, pohroužen v myšlenky a přemítaje, co jsem slyšel. Přemýšlel jsem opět: "Či snad se mi to jenom zdá? Ne, toto není sen, neboť bdím! Vidím, slyším, poznávám!"

On mi dočal: "Vskutku, toto je skutečnost." Namítl jsem: "Skutečnost? Buď tak laskav a vysvětli mi to. Řekl jsi mi budoucnost a nyní pověz něco v přítomnosti. Přál bych si, abys mi pověděl, co bych mohl říci zítra večer hochům jako novoroční heslo."

Odpověděl: "Pověz svým hochům, že dva první byli připraveni, protože často přistupovali za života dobře připraveni k sv. přijímání. Proto příkladně přijímali i v hodinu smrti. Poslední nepřistupoval za života, dokud byl zdravý a proto i v hodině smrti přijímal neuspokojivě. Pověz jim: chtějí-li dobře zemřítí, ať přistupují ke stolu Páně náležitě připraveni a první dobrou přípravou jest dobře vykonaná sv. zpověď. - Heslo tudíž ať zní takto: nábožné a časté sv. přijímání jest nejúčinnějším prostředkem k dosažení dobré smrti a k spáse duše. Nyní pojď za mnou a dávej pozor!"

Pustil se po jedné pěšině a já kráčel za ním a tu náhle jsem spatřil všechny své hochy shromážděné na rozsáhlém, otevřeném prostranství. Stanul jsem a pozoroval je. Poznal jsem je a zdálo se mi, že jsou všichni, jak jsem je často vídal, bez zvláštností. Když ale jsem je prohlédl z blízka, shledal jsem, co mne naplnilo podivem a hrůzou. Mnohým pod čepicí na čele trčely dva růžky. Někteří je měli delší, jiní kratší. Jedni je měli celé, jiní zlomené. Někteří měli po nich jen stopy, protože byly od kořene vylomeny a již nevyvstávaly a nerostly, ale byť byly některým zlomeny, nemohli

zabrániti, aby nerostly, ba vyrůstaly silnější a stále-
delší. Někteří, jakoby jim nestačilo, že mají rohy, trka-
li své druhy. Někteří měli jen jediný roh na čele, ale
ten byl veliký a takoví byli nejstrašnější. Však byli
tu i takoví, jejichž čisté a jasné čelo nebylo nikdy
zohyžděno podobnými znetvořeními.

Podotýkám, že bych mohl každému zvláště pově-
děti, co dělal v zahradě.

Zdržel jsem se trochu u svých hochů, ale pak,
doprovázen svým průvodcem, došel jsem na vyvýšené mí-
sto a spatřil jsem rozsáhlé kraje a v nich spousty li-
dí, kteří se rvali. Byli to vojáci. Dlouho, zuřivě a bez
milosrdenství bojovali. Bylo prolito mnoho krve. Viděl
jsem jasně ubožáky bez hlavy padající. Otázal jsem se
společníka: "Co to znamená, že se tito lidé tak zuřivě
zabíjejí?"

Průvodce zvolal: "Veliká válka roku 1868 a u-
končí se až po velkém krveprolévání."

"Tato válka bude snad v našich zemích? Jaký
je to národ? Jsou to Italové, či cizinci?"

"Podívej se na vojáky a podle šatu poznáš
jejich národnost."

Podíval jsem se důkladně a viděl jsem, že tam
jsou různé národy. Většina neměla náš vojenský stejno-
kroj. Tu dodal průvodce: "To znamená, že i naši se této
války účastní."

Opustili jsme toto pole smrti a po krátké ce-
stě jsme se ocitli v jiné části zahrady. Náhle jsem za-
slechl silné volání: "Utecme odtud! Pryč odtud! Utecme!
jinak všichni zemřeme!"

Spatřil jsem spoustu lidí, kteří s pokřikem a
nářkem prchali a mezi nimi spousta silných a zdravých
padala na zem a v okamžiku zmírali.

"Co je jim? Proč chtějí utéci?" tázal jsem se
kohosi ze zástupu.

"Cholera usmrcuje spousty lidí a neutečeme -
li, pak i my umřeme", odpovídali.

"Co znamená to, co vidím?" tázal jsem se, vždyť
tu všude panuje smrt."

"Veliká cholera roku 1868!"

"Je to možné, cholera v zimě? Umírají, ač je tak zima!"

"V Reggio di Calabria již nyní umírá denně 50 lidí!"

Šli jsme dále a spatřili jsme spoustu lidí, bledých, zemdlených, zmořených, vyhublých a rozedraných.

Nechápal jsem, proč jsou tak vysílení a vyzáblí a otázel jsem se přítele: "Co jim chybí? Co to má znamenati?"

"Velká bída roku 1868" odpověděl, "nevíš, že nemají čím zahnati hlad?"

"Ach, to z hladu jsou tak zbědovaní?"

"Právě proto."

Pozoroval jsem zástupy, které volaly: "Hlad! Hlad!" A hledali chleba, ale nenalezali. Snažili se zahnati žízeň, která pálila jejich hrdla a nenacházeli ani vody.

Zmaten, otázel jsem se přítele: "Což se v tomto roce přihrnou na naši ubohou zem všechna tato zla? Což nelze uchrániti lidi před těmito pohromami?"

"Byla by pomoc, jen kdyby se všichni lidé dohodli, že přestanou hřešiti, že přestanou proklínati a že budou uctívati Ježíše svátostného a nejbláh. Pannu, které opustili."

"Bude to nedostatek pokrmu tělesného, či duševního?"

"Prvého i druhého. Jednoho budou postrádati, protože ho nechtějí a druhého, protože ho nemohou mít."

"I oratoř bude strádati pro tato zla? I moji hoši zemrou na koleru?"

Průvodce si mne prohlédl od hlavy až k patě a pak pravil: "Podmínečně. Zdrží-li se totiž všichni urážky Boží, budou-li uctívati Ježíše svátostného a Marii Pannu, pak budou uchráněni, neboť pod takovou dvojnásobnou záštitou lze dosáhnouti všeho a bez ní ničeho. Budou-li jinak jednat, zemrou. Pamatuji však, že jediný smrtelný hřích dostačí, aby svolal hněv a odpor

Boží na oratoř."

Otázal jsem se ještě: "I moji hoši budou trpěti nedostatkem chleba?"

"Žel Bohu! I tvoji hoši pocítí účinky bídy."

"Mně se zdá, že bída postihne jen Don Boska, poněvadž on se musí starati a sháněti pro ně chléb - bude-li chyběti chleba, hoši se o to jistě nebudou sami starati."

"Pocítíš hlad ty a pocítí jej i tvoji hoši. Jejich rodiče a dobrodinci stěží budou spláceti jejich stravné a sháněti ostatní potřebné věci. A někteří nebudou moci nic platit, dům jim v tísní nebude moci pomáhati. Tak i oni budou trpěti."

"Budou strádati i nedostatkem pokrmu duchovního?"

"Ano, poněvadž mnozí o něj nebudou dbáti, jiní ho nebudou mít."

Zatím jsme kráčeli vpřed po oné zahradě. Náhle se nebe zahalo mraky, které hrozily prudkou bouří. Zvedla se hrozná vichřice. Tu jsem se rozhlédl a v dáli jsem viděl prchající hochy. Opustil jsem průvodce a utíkal jsem, abych je dohonil a s nimi se zachránil. Brzo jsem je ztratil z dohledu a blesky a hromy se dále křižovaly. Zdálo se, že každým okamžikem nás všechny spálí blesk. Pak se spustil prudký a hustý déšť. Nikdy jsem neviděl tak prudké bouře a bloudil jsem po zahradě, shledávaje své hochy a nějaké útočiště. Nenašel jsem ani jednoho ani druhého. Vůkol bylo pusto a prázdno. Hledal jsem bránu, abych se dostal ven, ale přesto, že jsem spěchal, nemohl jsem k ní dojít, ba zdálo se, že mně uniká. Na konec spustilo se děsné krupobití, že jsem podobného nikdy neviděl. Několik krup mi padlo na hlavu a udělilo mne tak silně, že jsem se probudil na lůžku. Ujišťuji, že jsem byl znaven více, než když jsem šel spát.

Jak jsem již řekl, viděl jsem tyto věci ve snu a nepravím, abyste jim vsutku věřili, ale ježto se z nich lze mnohému přiučiti, využijme toho. Považujme za sen to, co nám může prospěti a to tím více, že se

splnily věci, které jsem jindy povídal a tak by tomu mohlo býti i tentokráte. Využijme toho a buďme připraveni na smrt, prosme nejbl. Pannu Marii a chraňme se hříchu. Konečně jako novoroční heslo vám zanechávám : „Častá a nábožná sv. zpověď a sv. přijímání je nejlepším prostředkem k zajištění spásy naší duše.“

XLVIII. /1868/.

Hoši přeskakují bystřinu.

Při své návštěvě v Lanzo /1868/ měl Don Bosko skličující sny, o nichž se zmínil tamnějšímu řediteli: „Zdálo se mi,“ psal pak Lemoyne svým svěřencům, - že jsem na břehu úzké bystřiny, která plynula prudce a pěníc se kalnými proudy. Všichni hoši z ústavu v Lanzo mne obklopili a pokoušeli se přejíti na druhý břeh. Mnozí se rozběhli a rovnýma nohama doskočili na suchou zem. Výborní borci! Jiní se přepočítali a dotkli se nohama okraje a spadli a byli strženi proudem. Některý jen žbluňkl a pak zmizel. Některý narazil žaludkem nebo hlavou o kameny vyčnívající z vln a rozbil si hlavu, nebo se mu spustila krev z úst. Don Bosko dlouho pozoroval žalostnou podívanou a křičel, napomínal, aby se opatrně rozběhli, ale marně. Bystřina byla pokryta těly, která padala se splavu na splav a roztránila se na skále, která stála v ohbí říčky, kde byla voda hluboká a tak těla zmizela ve víru. *Abyssus abyssus invocat.*“

Kolik mých ubohých synů je ve vodě, v nebezpečí, že navždy utonou! Proč tak mrštní, veselí a zdatní skokani neobstáli v této zkoušce?

Poněvadž měli za sebou vždy nějakého nešťastného druha, který jim nastavil nohu, nebo je škube za kabát, neb je požduchl, že přemetem padli vpřed a tak vyvrstvení umenšil a oni se ve skoku pochybili.

Těmto nešťastníkům, kteří zastupují ďábla,

kteří chtějí zničit své druhy, těm povím slova Don Boska: "Proč špatnými řečmi rozněcujete plamen náruživostí, jímž mají pak hořet na věky? Proč kazíte ty, kteří snad jsou ještě nevinní? Proč výsměchem a výmluvami se vzdalujete od sv. svátostí a neposloucháte ty, kteří vás chtějí uvést na cestu do nebe? Zasloužíte si jediné kletbu Boží, vzpomeňte si na ohnivě vyhrůžky Pána Ježíše! Jak často jsem vám je opakoval. Drazí moji synáčkové! I vy, příčina hříchů jiných, i vy jste mi drazí! Ba, vy máte v mém srdci zvláštní místo, poněvadž více ho potřebujete. Zanechte hříchů a spaste svou duši! Kdybych si měl představit, že jeden z vás bude zavržen, neměl bych již pokoje po celý život. Vždyť vaše spása je mojí jedinou starostí, myšlenkou a láskou mého srdce! Učinit z vás dobré křesťany, pomoci vám získati nebe. Vidíte, že mne poslechnete!"

Sen vám netřeba vysvětlovati. Pochopili jste jej. Břeh, na němž je Don Bosko, to je přítomný život, druhý břeh: věčnost-nebe. Voda bystřiny, která strhne a unáší hochy, to je hřích, který vede do pekla.

Zmořen úzkostí, přemáhal se Don Bosko, vykřikl a probudil se. Pomyslel si: "Kéž bych mohl některé upozorniti zvlášť. Jak rád bych to učinil, ale zítra musím odcestovati."

Potom znova usnul a zdálo se mu, že se ocitl na louce, kde jste si všichni hráli, skákali, ale hrůza! po té louce chodila a pobíhala divoká zvířata všeho druhu. Lvi s ohnivýma očima, tygři, kteří natahovali tlapy a vyhrabovali zem, vlci, kteří se příkrčeně plížili okolo kroužků chovanců, medvědi, kteří s odporným ůšklebkem seděli na zadních nohách a předníma chtěli vás obejmouti. Byli jste v hrozné společnosti, ale horší, že vás hrubě tato zvířata ovládala.

Zvířata se vrhala zuřivě na vás. Někteří z vás leželi na zemi a na nich stáli obludy a kousaly a drásaly a trhaly až k smrti. Někteří zoufale prchali a jsouce pronásledováni, utíkali se k Don Boskovi s prosbou, by pomohl. Před Don Boskem zvířata couvla. Někteří se chtěli uhájiti sami, ale neobstáli, poněvadž zvířa-

ta byla neobyčejně silná a hoši byli roztrháni, blázni místo co by utekli, zastavili se a čekali na obludy, usmívali se na ně, mazlili se s nimi a zdálo se, že jim působí potěšení býti zardoušenu medvědy. Ubohý Don Bosko pobíhal sem tam a snažil se všechny k sobě svolati. Pěkně se to křičelo, zatím, co jedni ho uposlechli, druzí nedbali jeho volání. Louka byla poseta mrtvolami usmrcených ubožáků a těly zraněných. Jejich nářek, řev a ryk šelem a volání Don Boska se hrůzně mísilo. Uprostřed tohoto hrozného vzrušení se Don Bosko probudil po druhé.

Toto je sen, ale víte, jaké sny mívá Don Bosko - -

Kdo jsou ti lvi, tygři a medvědi? Je to ďábel ve svých pokušeních. Někteří je přemohou, neboť se obracejí na svého vůdce, ale jiní se stávají jejich obětí, poněvadž poslechli jeho vnukání. Jiní milují hříchy a sami se vrhají do jejich drápů. Synáčkové! Neztrácejte odvahu! Pamatujte si vždy, že máte spasiti - jen jednu duši!

Nezačnete-li milovati Boha v mládí, nebudete ho milovat ani ve stáří: "Adolescens iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea."

XLIX. /1877/.

Panna Maria uvádí do Francie.

Roku 1877 se mnoho podniklo pro upevnění díla salesiánského ve Francii. Také nenadále přišel s nabídkou zřízení hospodářské školy biskup z Frejus a Toulonu Msgr. Ferd. Terris v srpnu toho roku. Ku podivu nade všecko očekávání a proti veškeré pravděpodobnosti takové nabídky byl ještě Don Bosko odpůrcem zřizováním takových škol, poněvadž dle jeho názoru nezařucovaly mravní výchovu mládeže. Nuže! Právě v noci, než přišel list Msgra Terris měl Don Bosko sen, který jej

zbavil odporu a učinil ochotným k přijetí nabídky. Jeho vypravování slyšeli hrabě Cays jako klerik, pak Don Barberis i Don Leymone, který vše zapsal následovně:

"Měl jsem sen. Rozkládala se přede mnou krajina podobná okolí Turina. Vívalo mne selské stavení s malým mlatem vpředu. Dům byl jako na venkově prostý a světnice, v které jsem se ocitl, měla vícero dveří, jež vedly do jiných pokojů. Nebyly však ve stejné výši s prvním. Do některých se vystupovalo a do jiných sestupovalo po několika schůdkách. Kolem byly stojany na hospodářské náčiní. Rozhlížel jsem se, ale nespatriil jsem tam nikoho. Procházel jsem pokoji, ale všude bylo prázdno. Dům byl opuštěný. Tu jsem zaslechl hlásek zpívajícího hošíka. Hlas přicházel z venku. Vyšel jsem a spatřil chlapce asi deseti-až dvanáctiletého, hranatého, silného a oblečeného po řemeslnicku. Hlas jeho byl zvučný. Stál zpřímá, pevně a upíral zrak na mne. Vedle něho stála žena, čistě oděná jako venkovanka. Doprovázela ho. Hoch zpíval francouzsky:

Ami respectable

Soyez notre père aimable.

Zastavil jsem se na prahu a kynul jsem: "Pojď jen, pojď jen! A kdo pak jsi?" Hoch se na mne podíval a opakoval popěvek. Tu jsem zvolal: "Co chceš po mně?" A on znova začal popěvovati. Tu jsem naléhal. "Vyjádři se lépe. Chceš, abych tě přijal do domu? Chceš mi snad povědět něco pěkného? Chceš, abych ti dal nějakou medailku, nějaký dárek? Očekáváš ode mne podporu v penězích?"

Hoch nedbal na mé otázky, ale rozhlížel se okolo sebe a jinými slovy prozpěvoval:

Voilà mes compagnons

Qui diront ce que nous voulons.

Tu se vynořila spousta hochů, kteří přicházeli před mlat, u něhož jsem stál. Kráčeli po neobdělávaných polích. Všichni sborově a zřetelně zpívali:

Notre père du Chemin

Guides nous dans le Chemin

guidez nous au jardin

Non au jardin des fleurs

Mais au jardin des bonnes moeurs.

"Kdo jste vy?" tázal jsem se užaslý, pokročiv před spoustu těchto chlapců. Hošík, který dříve zpíval solo, pokračoval sám:

Notre Patrie

C'est le pays de Marie.

Namítl jsem: "Nerozumím. Co zde děláte? Co po mně chcete?"

Všichni sborově odpovídali:

Nous attendons lami

Qui nous guide au Paradis.

"To jsme se shodli. Chcete do mých ústavů? Je vás mnoho, ale něco již učiníme. Chcete se učit katechismu? Naučím vás. Chcete se vyzpovídati? Jsem přípraven. Chcete, abych vás učil zpěvu, vyučoval, nebo kázal?" Všichni líbezně a sborově opakovali:

Notre Patrie

C'est le pays de Marie.

Zmlkl jsem a pomyslíl jsem si: "Kde to je, v Turině, či ve Francii, vždyť ještě včera jsem byl v oratoři. To je podivné! Z toho se již nevymotám!" Zatím, co jsem tak přemýšlel, uchopila ona dobrotivá žena hošíka za ruku a druhou pokynula, aby se všichni pohromadě vydali k jinému, většímu mlatu, který byl nedaleko. "Venez avec moi!" A hned je předcházela.

Všichni hoši, kteří mne obklopovali, vydali se k druhému mlatu. Zatím, co jsem kráčel s nimi, přidávali se k prvému zástupu nové hloučky. Mnozí nesli kosy, jiné motyky a náčiní různých řemesel. Užasle jsem pozoroval tyto hochy. Nebyl jsem v oratoři, ani v San Pier d'Arena. Pomyslíl jsem si: "To se mi přece nezdá, vždyť kráčím!" Mezitím hoši, kteří mne obklopovali, jakmile jsem zpomalil krok, požduchovali mne ku předu. Nespouštěl jsem z očí ženu, která nás předcházela a jež poutala mou živou zvědavost. I se svým šatem vesničanky, či pastýřky, i se svým červeným šátkem okolo krku a s bílým živůtkem se mi zdála bytostí tajemnou, ač v jejím zevnějšku nebylo nic zvláštního. Na onom druhém a rozsáhlém prostranství bylo jiné selské stavení a ne daleko překrásná budova.

Když všichni hoši došli na ono prostranství, obrátila se ke mně a pravila: "Dobře se podívej na ten dům, na tuto mládež!"

Prohlížel jsem si vše, mládeže bylo nesčetné množství. Hochů bylo víc než tisíckrát více než odešli od prvního domu. Žena dodala: "Všichni tito hoši jsou tvoji!"

"Moji?" namítl jsem. "Jakým právem mi dáváte tyto hochy? Nejsou ani vaši, ani moji, jsou Pánovi."

"Jakým právem? To jsou moje děti a já ti je svěřuji."

"Jak budu moci uhlídati čilou mládež a takové množství? Nevidíte, jak bláznivě běhají po polích a jiní je honí? Nevidíte, jak někteří přeskakují příkopy a jiní lezou po stromech? Nevidíte, jak se tam bijí? Je možné, abych sám všecky udržel v pořádku a v kázni?"

"Chceš vědět, co si počít? Vizi!" zvolala žena.

Ohlédl jsem se a spatřil jsem přicházeti veliký zástup jiných chlapců. Tu náhle žena roztáhla veliký plášť nad ně a všechny je přikryla. Neviděl jsem, odkud vytáhla onen plášť. Po chvíli jej stáhla k sobě. Hoši byli proměněni. Všichni byli dospělými, byli kněžími a kleriky.

"Tito klerici a kněží jsou moji?" otázal jsem se ženy.

Odpověděla: "Jsou tvoji, vychováš-li si je. Jestliže chceš vědět více, pojď sem." Pokynula, abych postoupil blíže.

"Laskavá Paní, povězte mi, kde jsme, co to je?"

Neodpověděla, ale pokynula rukou všem, aby se kolem ní shromáždili. Hoši přiběhli a tu ona zvolala: "Attention, garçons, silence. Ouvriers, Ateliers, chantez tous ensemble." Zatlaskala rukama a tu všichni sborově pěli: "Gloria, honor, gratiarum actio Domino Deo Sabaoth." Všichni vespolek tvořili velkolepou harmonii. Byl to shluk hlasů a tónů, které současně stoupaly od nejnižších k nejvyšším a proplétaly se tak, že se zdálo, že hluboké vycházejí ze země, zatím co soprán se ztrá-

cel v nebesích. Když dozpívali všichni tento hymnus ,
vzkřikl zpěvavě: "Ainsi soit-il."

Nato jsem se probudil." - - -

Klíčem snu jsou nabídky, které dostal Don Bosko z Francie o několik hodin později. Don Lemoyne brzo po otevření navštívil nový dům a našel prvý doklad. Vešel do ředitelny a tu v horním poschodí spatřil věšáky a stojany s hospodářským nářadím. Kol kolem spatřil dveře, jimiž se scházelo nebo vystupovalo do jiných pokojů. Ba více: před domem bylo malé prostranství a široká, opuštěná lučina, ohraničená skupinou stromů a kousek dále jiné větší prostranství, kde bydlili první přijatí hoši. To byl sen ad litteram. Don Lemoyne neočekával takové překvapení a hned napsal o tom Don Boskovi. Ale mnohem větší překvapení očekávalo Don Boska, když přijel, aby se uvázal v držení, hoši mu přišli vstříc a předcházeli je hoch s kyticí květin. Když došel sluha Boží na několik kroků od něho, rázem změnil barvu náhlým dojetím. Hoch měl postavu i rysy hochu ze sna. Byl to Michelino Blain, který se stal Salesiánem a žije dosud v Nizze. Večer při akademii, pořádané na počest Don Boska, zatím, co hoši zpívali jakýsi hymnus a Blain zpíval solo, Don Bosko poukázal na řediteli Don Perottovi a pravil: "Zdá se mně o něm ze sna."

Ve snech Don Boska bývá dosti prorockých prvků, ale netřeba proto věřití upřílišněným výkladům, poněvadž věci předpovídané mají se mnohdy splnit teprve po dlouhé době. Nechápou-li mnohdy sami proroci úplný smysl svých předpovědí, co teprve jejich vykladači? V poslední části našeho snu zůstalo dosud záhadou: zástup hochů, kteří se neoháněli hospodářským nářadím, jež změnil se v kněze a kleriky. Mnozí se pokoušeli o výklad, že Don Bosko tam předvídal kněžská povolání, dozrálá mezi chovanci zemědělských škol, ale tento výklad neuspokojoval, poněvadž byl pošetilý v porovnávání s přesnou symbolickou scénou. Když bylo stanoveno v Navarre otevřít dům pro syny Panny Marie a pak noviciát, aniž tehdy kdo pomyslel na sen, teprve tehdy se začal jasně rýsovat smysl předpovědi.

L. /1868/.

Zjevení hrozné obludy a tajemný hlas příka-
zuji mu mluvit. Předběžné sny: jeho smrt, soud a nebe.

Sen o vinici v oratoři.

Zrnka se mění v hochy. Různé proměny vinného
kmene: s pouhým listím, se shnilými hrozny, bez listí, s
výtečnými hrozny - trojí stav duše chovanců před Bo-
hem. -

29. dubna oznámil Don Bosko svým hochům: Zítří
v pátek a v neděli vám něco povím. Kdybych vám to ne-
pověděl, myslím, že bych musel předčasně zemřít. Musím
vám vyjevit něco hrozného. Přejí si, aby přišli i ře-
meslníci.

Večer 30. dubna, ve čtvrtek po večerních mo-
dlitbách přešli ze svého místa, kde k nim mluvíval Don
Rua, neb Don Francesca, aby společně se studenty vysle-
chli Don Boska, který začal vyprávět:

„Moji drazí hoši! Včera jsem vám řekl, že vám
povím něco hrozného. Měl jsem sen, ale byl jsem rozhod-
nut nezmínit se o něm ani slovem. Pochyboval jsem, že
by to byl obyčejný sen, který se odehrává v naší fan-
tasii při spaní a pak po každém vypravování nastalo
by posuzování a zbytečný povyk. Další sen mne nutí, a-
bych se vám zmínil o prvním a to tím spíše, že již ně-
kolik dní a zvláště po tři minulé noci jsem obtěžován
příšerami. Víte, že jsem byl v Lanzo, abych si trochu od-
počinul. Nuže, poslední noci, kterou jsem byl v tom domě
a ulehl, zatím, co jsem usínal, odehrálo se v mé fanta-
sii to, co vám hodlám vyprávět.

Viděl jsem do světnice vstupovati velkou ob-
ludu, která se blížila, až stanula mně v nohách. Měla
podobu ohyzdné ropuchy a byla velikánská jako vůl.

Hleděl jsem na ni bez dechu. Obluda zvolna ro-
stla, rostly nohy, tělo, hlava a čím více se šířil její
objem, tím byla hrůznější. Barvu měla zelenou s červe -

nou páskou okolo huby a krku, což ji činilo ještě hroznější. Její oči byly ohnivé a její kostnaté uši malíčké. Při tom jsem si pomyslíl: ropucha přece nemá uši! Na jejím nose trčely dva rohy a po bocích dvě zelená křídla. Nohy se podobaly lví tlapě a vzadu se vinul dlouhý ocas, který měl na konci dva bodce.

V tom okamžiku se mi zdálo, že jsem nepocítil strachu, ale tu začala ke mně postupovat a rozevírala širokou tlamu s velikými zuby. Zmocnil se mne hrozný, velký strach. Považoval jsem ji za ďábla pekelného, poněvadž měl všechny jeho znaky. Pokřičoval jsem se, ale nic to nepomohlo, zazvonil jsem, ale v tu noční dobu nikdo neslyšel, nikdo nepřišel, volal jsem, ale marně. Obluda necouvla. Tu jsem pravil: "Co zde na mne chceš, ty hrozný ďáble?" Neustal se blíže plížit a natahoval uši. Pak položil přední nohy na zadní stěnu lůžka, zvolna se povytáhl a zavěsil se i zadníma nohama a pak chvíli stnul nehybně, hledě upřeně na mne. Pak se natáhl ku předu a strčil mně svůj čumák až tváří v tvář. Zmocnil se mne takový hnus, že jsem vyskočil na lůžku a chtěl jsem seskočiti na zem, ale obluda rozevřela na mne tlamu. Rád bych se byl hájil, chtěl jsem ji odstrčit, ale vzbuzovala takový hnus, že jsem se neopovážil jí dotknouti ani v tom rozhorlení. Začal jsem křičeti, máchl rukou do zadu, hledaje svěcenou vodu a nemoha ji nalézt, tloukl jsem rukou do zdi. Rázem sevřela obluda mou hlavu tak, že z polovice jsem vězel ve hrozném onom chřtánu. Tu jsem vzkřikl: "Ve jménu Božím! Proč mně ubližuješ?" Na ta slova ropucha trochu uklouzla, pustivši mou hlavu. Znova jsem se pokřičoval a konečně se mi podařilo smočiti prsty v kropence a pokropil jsem trochu obludu. Nato obluda hrozně zařvala, sletěla dolů a zmizela. Při tom jsem slyšel s hůry zřetelně tato slova: "Proč nemluvíš?"

Ředitel v Lanzo, Don Lemoyne se probudil v oné noci mým křikem a slyšel, jak jsem tloukl rukou do zdi a ráno se mne tázal: "Zdálo se vám něco dnes v noci?"

"Proč se mne ptáš?"

"Slyšel jsem vás křičeti."

Seznal jsem, že je vůlí Boží, abych vám pověděl, co jsem viděl. Rozhodl jsem se, že vám povím celý sen, jednak proto, že jsem k tomu ve svědomí zavázán a pak, abych se zbavil takových příšer. Děkuje Bohu za jeho milosrdenství a současně, jakkoli se Bohu zalíbí vyjevit nám svou vůli, vynasnažujeme se zachovávat ty rady a využití prostředků, které nabízí k naší spáse. Mohl jsem tedy poznati stav svědomí každého z vás.

Přeji si, aby mezi námi zůstalo vše, co vám povím. Prosím vás, abyste se o tom nerozepisovali, abyste o tom nemluvíli mimo dům, poněvadž takovým věcem se nesmíme vysmívat, jak by si někteří dovolili, aby nevznikly z toho nepříjemnosti pro Don Boska. Povím to vše vám důvěrně, jako svým milovaným synům, a vy všechno vyslechněte jako od otce. Nuže, poslyšte sny, které jsem chtěl nechat nepovšimnuty a které vypravují z donucení.

Hned v prvních dnech svatého týdne /5. dubna/ začaly mne zaměstnávat a trápit sny a to po několik nocí. Tyto sny mne tak unavovaly, že následujícího dne jsem byl zemdlen více, než kdybych býval pracoval po celou noc, neboť má mysl byla neobvykle vzrušená, přestrašená. Prvé noci se mi zdálo, že jsem umřel. V druhé noci se mi zdálo, že jsem na soudě Božím, abych vydal počet Pánu, ale probudil jsem se živý na lůžku a měl jsem ještě čas, abych se ještě lépe připravil na svou smrt. Třetí noci se mi zdálo, že jsem v nebi a že se tam mám velice dobře. Když jsem se ráno probudil, tu se vidiny rozplynuly a byl jsem odhodlán získati království nebeské za každou cenu. Potud to byly věci, jež pro vás nemají cenu. Usnul jsem s tou myšlenkou a ve snu se obrazí naše myšlenky.

Měl jsem i po čtvrté sen a právě ten vám mám vyložit. Bylo to na Zelený čtvrtek 9. dubna v noci. Sotva se mne zmocnil lehký spánek, obrazotvornost mne postavila do tohoto podloubí. Byl jsem obklopen kněžími, kleriky i asistenty. Pak se mi zdálo, že jste všichni zmizeli a já se ocitl na dvoře. Byli tam se mnou Don

Rua, Don Cagliero, Don Francesca, Don Savio a chovanec - Preti a opodál Josef Buzzetti a náš veliký přítel Don Štěpán Rumi ze semináře v Janově. Náhle se nynější orator změnila a nabyla podoby prvopočáteční, kdy zde byli sotva ti jmenovaní. Vzpomeňte si, že tehdy dvůr hraničil se širokými, neobdělávanými, neosídlenými rolemi, jež se táhly až po městské louky, po nichž naši hoši často pobíhali a si hráli. Stál jsem nedaleko svého nynějšího místa, kde nyní pod okny mé světnice je dílna stolařská, kde byla kdysi zahrada.

Seděli jsme a rozprávěli o záležitostech domu, o chování chlapců, když náhle před tímto sloupem, /kde stála katedra, s níž mluvil/, který podpírá pumpu, kde dříve byla brána do domku Pinardi, spatřili jsme pučetí překrásný vinný prut, který kdysi vskutku byl - právě na onom místě. Užasli jsme, že se objevil po tolika letech a ptali jsme se navzájem co to asi znamená. Tu začal rozpínati úžasné množství svých výhonků na všechny strany a vyhánět révoví a listy. Rychle se rozestřel tak, že zaplnil celý dvůr a rozpínal se dále. Ku podivu jeho výhonky nepnuly se do výše, ale rozpínaly se vodorovně nad zemí jako nesmírná alej, visíce bez viditelné podpory. Listy byly krásné a zelené, svěže rašící a dlouhé výhonky úžasně svěží a bujné. Brzo vyrašily krásné hrozny, zrnka se zvětšila a hrozny se překrásně zbarvily.

Don Bosko a ti, kteří tam s ním byli, s úžasem se dotazovali: "Jak ta réva rychle vyrostla? Co se to děje?"

Don Bosko pravil: "Hej! Dávejme pozor, co se stane."

S vytřeštěným očima bez mžikání jsem hleděl, když náhle všechna zrnka spadla na zem a proměnila se v tolikéž čilých a veselých mladíků, kteří v okamžiku zaplnili celý dvůr oratore, ba každý volný prostor zastíněný vinnou révou. Skákali, pobíhali, křičeli a hráli si pod podivnou alejí, že bylo radost na ně pohleděti. Byli tam všichni hoši, kteří kdy byli, jsou a budou v oratoři a v prvních ústavech, neboť mnohé z nich jsem

neznal. Tu jsem spatřil po boku zprvu neznámou osobu - víte že Don Bosko mívá vždy ve svých snech průvodce - i ten pozoroval hochy. Náhle tajemná opona se roze- stříla před námi a zahálila radostnou podívanou.

Dlouhá opona nebyla delší vinice a zdálo se, že jest zavěšena na výhoncích po celé své délce a sahala až k zemi jako na jevišti. Bylo viděti jen horní část viné révy, podobající se svěže zelenému koberci. Veškeré veselí chovanců rázem ustalo a zavládlo pochmurné ticho.

"Viz", pravil průvodce a ukázal mi vinné výhonky. Přistoupil jsem a spatřil překrásnou révu, zdála se obtíženou hrozný, která však měla jen listy, na nichž byla napsána slova evangelia: "Nihil invenit in ea!" Nechápal jsem, co to znamená. Otázal jsem se průvodce:

"Kdo jsi ty? Co znamená tato réva?"

Nadzvedl oponu, visící před vinným kmenem a pod ní jsem spatřil spoustu hochů z množství, jež jsem dříve viděl, ale většinu jsem neznal.

Podotkl: "Tito mají mnoho pěkných příležitostí, aby konali dobro, ale jejich cílem není líbiti se Bohu. Budí jen zdání, že konají dobro, aby nezanikli mezi dobrými spolužáky. Zachovávají přesně pravidla domu, aby se uvarovali výtek, z vypočítavosti, aby nepozbyli cti v očích představených. Projevují úslušnost, ale netěží z jejich naučení, povzbuzení a starostí, kterými jsou v tomto domě zahrnováni. Jejich ideálem jest nabýti ve světě čestného postavení. Nedbají, aby studovali své povolání a opovrhují voláním Pána a při tom zastírají své záměry strachující se nějaké škody. Takoví zkrátka konají vše z nutnosti a proto nemají z ničeho užitku pro věčnost.

Toto pravil a mne nesmírně bolelo, že jsem v tom množství spatřil i takové, které jsem pokládal za velice hodné, milující a upřímné.

Přítel dodal: "To ještě není všecko." Spustil oponu a znova se ukázala horní část onoho rozsáhlého vinného kmene. "Podívej se znova!" pravil.

Díval jsem se mezi výhonky a spatřil jsem mezi listy hodně hroznů, což na první pohled slibovalo bohaté vinobraní. Již jsem se těšil, ale přistoupiv blíže, shledal jsem, že ony hrozny byly zkažené nebo plesnivé. Jiné byly plny červů a hmyzu, který je vyžíral. Jiné hrozny pojídali ptáci a vosy, jiné byly zase seschlé. Důkladně jsem si je prohlížel a shledal jsem, že z nich nelze nic vybrat, ba že jen otravovaly okolní vzduch zápachem, který vydávaly.

Neznámý znova zvedl oponu a zvolal: "Podívej se!" Za oponou jsem spatřil nesmírné množství některých našich chlapců, jež jsem viděl na začátku snu. Jejich tvář, dříve překrásná, stala se šerednou, temnou a byla plna ohyzdných ran. Kráčeli shrbeni, ochromeni, zasmušilí. Žádný nepromluvil. Byli mezi nimi ti, kteří již byli v tomto domě i v našich ústavech i takoví, kteří v nich právě jsou a spousta těch, jež jsem dosud nepoznal. Všichni byli zkroušení a neopovážovali se zvednouti zrak.

Hrůzou jsme všichni oněměli, já kněží i několik okolostojících. Konečně jsem se otázel průvodce: "Jak je to možné, dříve byli hoši tak krásní a veselí a nyní jsou tak ohyzdní a smutní?"

Průvodce odpověděl: "Hle, následky hříchů!"

Hoši přede mnou přecházeli a průvodce mi řekl: "Dobře si jich všimni!"

Pozorně jsem na ně upřel svůj zrak a spatřil jsem, že každý měl na čele a na ruce napsaný - svůj hřích. Užasl jsem nad některými z nich. Považoval jsem je za výkvět ctností a tu jsem shledal, že mají na duši přetěžké viny.

Zatím, co hoši přecházeli, četl jsem na jejich čele: "Necudnost, pohoršení, zlomyslnost, pýcha, zahálka, nestřídmost, závist, hněv, pomstychtivost, klení, bezbožnost, neposlušnost, svatokrádež."

Tu mne upozornil průvodce: "Dnes ještě nejsou takoví, jak je vidíš, ale stanou se takovými, nenapraví-li své chování. Mnohé z těchto hříchů samy sebou nejsou ještě těžkými, ale jsou počátkem a příčinou děs-

ných pádů a příčinou věčného zavržení. Quis spernit modica, paulatim decideret. Nestřídmost plodí nečistotu, opovrhování představenými, vede k opovrhování kněží a církve. Podobně ostatní.

Skříčen takovou podívanou, vytáhl jsem zápisník a tužku, abych si napsal jména chlapců, které jsem znal a poznamenal si jejich hříchy, neb alespoň převládající neřest jednotlivých. Chtěl jsem je pak upozorniti a napravit. Průvodce mne uchopil za rameno a tázal se: "Co to děláš?"

"Zapisuji si, co mají napsáno na čele, bych je mohl upozorniti, aby se polepšili."

"To není dovoleno", namítl přítel.

"Proč?"

"Mají dosti prostředků, aby žili bez těchto nemocí. Mají pravidla, ať je zachovávají. Mají představené, ať je poslouchají. Mají svátosti, ať k nim často přistupují. Mají svatou zpověď, ať jí nezneužívají zamlčováním hříchů. Mají svaté přijímání, ať nepřistupují s duší obtíženou těžkým hříchem. Ať ostríhají své oči, ať se vyhýbají zlým druhům, ať se zřeknou špatné četby a špatných řečí a podobného. Jsou v tomto domě a pravidla je spasí. Zazní zvonek, ať jsou ochotni poslechnouti. Ať nevyhledávají výmluv, aby oklamali učitele a pak zaháleli. Ať nesetřásají jeho představených, považujíce je za nepohodlné dozorce, zistné rádce a nepřátele, zpívajíce vítězství, podařilo-li se jim objeviti jejich poklesky. Ať jsou uctiví a rádi se modlí v kostele a jinde v čas určený k modlitbě, aniž by vyrušovali šeptáním. Ať studují ve studovně, ať pracují v dílně, ať se dobře a slušně vždy chovají. Studium, práce a modlitba, toto je udrží v dobrém a tak dále."

Přes daný zákaz jsem neustal naléhavě prositi svého vůdce, aby mne nechal zapsati si jejich jména. On mi však vytrhl zápisník z ruky a hodil na zem, řka: "Pravím ti, že netřeba psati jejich jména. Tvoji hoši s milostí Boží a s pomocí hlasu svědomí mohou věděti, co mají činiti a čeho se varovati."

"Tedy nesmím nic pověděti svému drahému chlap-

cům? Pověz mi alespoň, co jim smím říci, jaké napomenutí jim dát!"

"Smíš jim povědět, jak ti líbo, nač si vzpome-
neš."

Pak znova spustil oponu a opět se před námi vynořilo révoví, jehož výhonky téměř bezlisté měly pěkně červenavé a zralé hrozny. Přistoupil jsem blíže a pozorně hrozny prohlížel. Shledal jsem, že jsou vskutku takové, jakými se zdály z dálky. Radost bylo podívat se na ně a pouhý pohled vzbuzoval chut. Kol kolem šířily líbeznou vůni.

Přítel rychle znova nadzvedl oponu. Pod dlouhou alejí stála spousta našich chovanců, kteří u nás jsou, byli a budou. Byli překrásní a zářili radostí.

Řekl: "Tito jsou a budou, kteří pod tvou péčí přinášejí a budou přinášeti dobré ovoce. Oni se cvičí ve ctnostech a způsobí ti mnoho radostí."

Zaradoval jsem se, ale současně mne rmoutilo, že jich nebylo takové množství, jak jsem doufal. Zatím, co jsem o tom uvažoval, zazněl zvonek na oběd a hoši odešli. I klerici odešli za svým zaměstnáním. Rozhlížel jsem se vůkol, ale nikoho jsem nespatriil. I vinný prut s výhonky a hrozny zmizel. Hledal jsem onoho člověka, ale již ho nebylo. Tu jsem procítl a pak si ještě trochu odpočinul.

LI. /1868/.

Na dvoře oratoře vypučel jiný vinný prut.

Překrásná réva s obrovskými hrozny, veliká, zralá zrna odporne chuti, na každém zrnku napsáno jméno chovance a jeho hřích. Neznámý muž káže bít výhonky i hrozny. Hrozná bouře, divné krupobití.

Večer 1. května Don Bosko pokračoval: "Jak jsem vám včera večer řekl, probudil jsem se a zdálo se mi,

že na hlas zvonku jsem se probudil. Brzo jsem znova usnul a chvíli klidně spal, když náhle jsem byl po druhé vyrušen a zdálo se mi, že jsem ve svém pokoji a vyřizuji korespondenci. Vyšel jsem na pavlač a obdivoval chvíli kopuli nového chrámu, který se velebně týčil. Na to jsem sestoupil do podloubí. Zvolna přicházeli od svých prací naši kněží a klerici a obklopili mne. Byli mezi nimi i Don Rua, Don Cagliero, Don Francesca, Don Savio. Vyprávěli jsme o všeličems, když náhle se změnilo okolí. Zmizel chrám Panny Marie Pomocnice, zmizely všechny budovy nynější oratoře a my jsme se octli před starým domkem Pinardi. Tu znova vzešel ze země vinný prut na tomtéž místě jako dříve, jakoby z týchž kořenů a pak vyháněl spoustu vodorovně se pnoucích ratolestí po širokém prostranství. Výhonky brzo pokrylo listí, hrozný a konečně bylo viděti i zrající hrozny. Zástup chlapců se však již neukázal. Hrozny byly obrovské, jak ony ze zaslíbené země. Bylo třeba veškeré síly jednoho člověka, aby jeden z nich unesl. Jednotlivá zrna byla veliká, barva zlatožlutá, že se zdála dozrálá. Jediné to zrno by bylo zaplnilo ústav. Byla na pohled tak překrásná, že se nám sbíhaly sliny a zdálo se, že každé nás pobízí: "Sněz mne!"

I Don Cagliero udiven pozoroval takovou podívanou a Don Bosko zvolal: "Báječné hrozny!"

Don Cagliero bez dlouhých poklon přistoupil, utrhl několik zrněk a strčil jedno do úst a stlačil. Zůstal s ústy otevřenými, s výrazem zošklivení a vyplivl zrno prudce, jakoby je chtěl vyvrhnouti. Hrozny měly chut tak odpornou, jako zkažené vejce. "Zpropadeně!" zvolal, když si několikrát vyplivl. Je to jed, schopný usmrtiti pořádného křesťana!"

Všichni se podívovali, ale žádný nepromluvil. Tu ze dveří staré sakristie vyšel vážný a rázný muž. Přistoupil k nám a zastavil se u Don Boska, který jej hned tázal: "Jak to, že tak překrásné hrozny mají tak špatnou chut?"

Neznámý muž na to neodpověděl, ale zachovávaje vážnost, šel pro svazek holí a z něho vybral jednu

sukovitou a nabídl ji Don Saviovi se slovy: "Vezmi a tluč tyto ratolesti." Don Savio odepřel a trochu couvl.

Tu se obrtl onen muž na Don Francesia, nabídl mu hůl a pravil: "Vezmi a tluč!" a ukazoval, jako Don Saviovi, kam má bít. Don Francesia pokrčil rameny, vystrčil bradu a sklonil trochu hlavu a zakroutil, že nikoli.

Muž předstoupil před Don Cagliera, chytil jej za rameno a podal mu hůl řka: "Vezmi a bij, tluč a sraz k zemi!" naznačuje mu, kam má bít. Don Cagliero zděšeně uskočil a tloukl si hřbety rukou, volaje: "Ještě toto scházelo!" Průvodce mu nabídl hůl po druhé, opakuje: "Vezmi a bij!" Don Cagliero, přemílaje rty, povídal: "Mně ne, mně ne, já ne, já ne!" a přestrašen běžel se za mne schovat.

Když to viděl onen muž, běžel zcela klidně k Don Ruovi: "Vezmi a bij!" A Don Rua jako Don Cagliero se schoval za mne.

Tu jsem stanul tváří v tvář podivnému muži, který se zastavil přede mnou, se slovy: "Vezmi a bij tyto ratolesti." Snažil jsem se přesvědčiti, zda sním, nebo jsem při plném vědomí, zdálo se mi, že je to vše pravda. Řekl jsem tedy onomu muži:

"Kdo jsi, že tak se mnou mluvíš? Pověz mně, proč mám tlouci tyto ratolesti? Proč je mám sraziti k zemi? Je to sen, či mámení? Co se to děje? Ve jménu koho mluvíš? Mluvíš ke mně snad ve jménu Páně?"

"Přistup ke kmeni a čti na listech!" odpověděl. Přistoupil jsem a prohlížel pozorně listy a na nich bylo napsáno: "Ut quid terram occupat?" - "Toto je psáno i v evangeliu" podotkl můj vůdce.

Porozuměl jsem, ale namítl jsem: Dříve, než se začne bít, pamatuj, že čteme rovněž v evangeliu, že Pán na prosbu vinaře počkal, až by pohnojil a okopal neplodný strom a vyhradil si, že jej přetne teprve po všemožné péči, aby přinášel ovoce dobré."

"Dobrá, trest lze odložit, ale zatím se podívej a pak pochopíš." Ukázal mi na vinný kmen. Díval jsem se naň nechápavě. "Pojď a viz!" naléhal, "a čti,

co je napsáno na zrnkách."

Don Bosko přistoupil a viděl, že na každém ze zrněk bylo napsáno jméno jednoho chovance a jeho provinění. Četl a zděsil se zvláště nad následujícími obviněními: "Pyšný, nevěrný svým slibům, nezdrženlivý, pokrytec, nedbalý ve všech svých povinnostech, pomluvač, mstivý, krztý, svatokrádce, opovrhovač mocí představených, kámen úrazu, stoupenec špatného učení. - Dále viděl jména těch, jichž bohem je břicho - quorum deus venter est, i těch, které, scientia inflat, a těch, kteří quaerunt, quae sua sunt, non quae Jesu Christi. Dále uviděl ty, kteří popichují proti představeným a pravidlům. Byla tam i jména těch nešťastníků, kteří kdy u nás byli nebo právě jsou a spousta jmen mně neznámých totiž těch, kteří k nám přijdou teprve v budoucnosti.

Tu vážně pravil onen muž: "Hle, takové ovoce přináší tato vinice, ovoce příliš hořké, špatné a záhubné pro život věčný."

Bez rozpaků jsem vytáhl zápisník, chytil tužku a chtěl si zapsat některá jména, ale průvodce mi zadržel ruku jako dříve a pravil: "Co děláš?"

"Nech mne zapsat si jména těch, které znám, abych je mohl soukromě napomenouti, aby se polepšili". Prosil jsem nadarmo. Průvodce mi to nedovolil a já tu namítl: "Povím-li jim jejich stav, jejich hrozný stav, obrátí se."

On odpověděl: "Nevěří-li evangeliu, ani tobě neuvěří."

Naléhal jsem, protože jsem si přál leccos zaznamenat, abych měl směrnice pro budoucnost, ale onen muž beze slova šel k Don Ruovi se svazkem holí a vybídl jej, aby si jednu vytáhl. "Vezmi a bij!" Don Rua, skříživ ruce, sklonil hlavu a zašeptal: "Budiž Bohu poručeno!" Pak se ohlédl na Don Boska, ten přikývl. Don Rua chytil hůl do rukou, přistoupil k révoví a začal tlouci na označené místo. Sotva několikrát udeřil, pokynul průvodce, aby přestal a vzkřikl na všechny: "Ustupte!"

Všichni jsme couvli opodál. Dívali jsme se a

viděli jsme, jak zrna naběhla, vzrostla a stala se odpornějšími. Podobala se slimákům bez ulity, ale zachovávala žlutavou barvu hroznů a jejich podobu. Průvodce ještě vykřikl: "Pozor! Nechte, ať Bůh vylije svůj hněv!"

Náhle se nebe zamračilo a hustá mlha pokryla celé révoví tak, že nebylo vidět ani na krok. Všude byla tma. Křížovaly se blesky, hrom burácel a dvorem lítají blesky tak hustě, že nahánějí strachu. Rátolasti, zmítané zuřivým vichrem praskají a listí poletuje. Konečně se rozpoutala nad vinným kmenem prudká bouře. Chtěl jsem uprchnouti, ale průvodce mě zadržel slovy: "Dej pozor na toto krupobití."

Díval jsem se a viděl kroupy tak veliké, jako vejce, z části byly černé, z části červené. Každé zrno bylo na jednom konci špičaté a na druhém hladké, jako kladivo. Černé kroupy dopadaly na půdu poblíž mě a dále bylo vidět červené.

"Jak je to možné?", přemítal jsem. "Nikdy jsem neviděl podobného krupobití."

Neznámý přítel mě pobídl: "Přistup blíže a uvidíš!"

Pokročil jsem k černým kroupám, ale ty vydávaly takový zápach, že mě zahnal nazpět. Neznámý mě i dále pobízel, abych se přiblížil. Chytil jsem zatím kus kroupy černé, abych si ji prohlédl, ale hned jsem ji upustil, neboť mě zarážel její morový zápach. Řekl jsem průvodci: "Nic nevidím!"

Onen zase: "Podívej se lépe a uvidíš!"

Přemáhal jsem se všemožně a tu jsem spatřil na každé z oněch černých krup napsáno: "Immodestia-necudnost". Přiblížil jsem se i k červenému krupobití a na něm již snáze jsem přečetl: "Superbia-pýcha." Zmaten takovou podívanou, zvolal jsem: "Tedy hlavně tyto dvě neřesti hrozí zničit tento dům?"

"Tyto dva hlavní hříchy hubí nejen většinu duší ve tvém domě, ale v celém světě. Uvidíš jednu, kolik lidí se zřítilo do pekla pro tyto dva hříchy."

"Co učiniti, co povědět svým drahým synům, aby se jich zhrozili?"

"Co jim máš povědět, to se dovíš brzo." Po těch slovech odešel. Zatím krupobití za svitu blesku a hukotu hromu nepřestávalo řádit nad vinicí. Hrozný byly potlučeny a zmačknuty, jako by bývaly v kádi pod nohami vínošlapů a vystříkovaly svou šťávu. Hrozný zápach se šířil ovzduším a zdálo se, že zadusí. Z každého zrnka vycházel zápach jiného druhu, ale jeden odpor-
nější než druhý, podle různého druhu a počtu hříchů. To jsem nemohl déle vydržet a přiložil jsem šátek k no-
su. Rychle jsem se obrátil, abych utekl do svého pokoje a ze své družiny jsem již nikoho nespatriil. Uprchlí, a nechali mne zde samotného. Všude bylo pusto a prázdkno. Zmocnil se mne takový děs, že jsem se dal na útěk a v tom jsem se probudil."

"Jak vidíte, byl to hrozný sen, ale ještě hor-
ší bude, co se stalo v noci po objevení se ropuchy, což si povíme pozítří, v neděli 3. května. Nyní nechápete následky, ale poněvadž již nemáme času, abych vás neo-
krádal o odpočinek, povím vám to jindy při nejbližší příležitosti." - - -

Třeba uvážiti, že všechny velké poklesky, vy-
jevené Don Boskovi, se nevztahovaly na přítomnost, ale porůznu se týkaly celé řady příštích roků. Vskutku vi-
děl nejen všechny chovance, kteří dosud a právě byli v oratoři, spoustu jiných, zcela neznámých, kteří měli pa-
třiti k jeho ústavům rozptýleným po celé zemi. Podob-
benství o neplodné vinici, o němž čteme u Isaiáše ob-
jímá několik staletí dějin.

Dále nesmíme zapomínati, co řekl Don Boskovi jeho průvodce: "Ne všichni hoši jsou nyní takovými, ja-
ké je nyní vidíš, ale jednoho dne budou takovými, ne-
změní-li svůj život." Po pěšince zla se jde do propa-
sti. -

LII. /1868/.

Cesta zavržení - do pekla .

Cesta zavržení: léčky ďáblovy.- Sestup do pekla - hoši se řítí do pekla.- Vstup do věčného žaláře.- Nezměrná hlubina ohně a muka smyslů. - Šílenství, vztek, nenávisť a zoufalost duší.- Červ výčitek. - Sál soudů Božích.- Výhružky spravedlnosti otevírají cestu k lítosti a milosrdenství.- Don Bosko přichází nazpět k posledním hradbám u vstupní brány. - Průvodce ho donutí dotknouti se oněch zdí.- Hrozné popálení ho probudí.- Slibuje, že šíře jím vše vyloží na zvláštních promluvách o mravoučných částech snu.-

V neděli 3.května pokračoval Don Bosko ve vypravování o svých snech.

Začal takto: "Musím vám povědět jiný, který je takřka následkem oněch, jež jsem vám vyložil ve čtvrtek a pátek večer. Tyto sny mne tak vyčerpaly, že jsem se sotva udržet mohl na nohách. Nazývejte je sny nebo něčím jiným, nazvěte je jakkoli.

Pověděl jsem vám o hrozné ropuše, která v noci 17.dubna mne chtěla pohltnouti a že při jejím zmizení jsem zaslechl hlas: "Proč nemluvíš?" Obrátil jsem se v onu stranu, odkud hlas vycházel a spatřil jsem u lože vznešenou postavu. Pochopil jsem příčinu oné výčitky a tázal jsem se: "Co mám povědět svým hochům?"

"Cos viděl a slyšel v posledních snech, cos nejvíce toužil zvědět a co ti bude vyjeveno v příští noci." Pak postava zmizela.

Příštího dne jsem bez ustání myslel na hroznou noc, která mne čekala a nemohl jsem se odhodlati jíti na odpočinek. Četl jsem u stolu až do půlnoci. Děsilo mne pouhé pomyšlení na to, že uvidím ještě hroznější podívanou. Konečně jsem se přemohl a ulehl.

Abych brzo neusnul a obávaje se, že mne obrazotvornost unese do obvyklých snů, opřel jsem svou podušku o zeď a ložní stěnu, takže jsem téměř seděl. Br-

zo a zcela unaven podlehl jsem nenadále spánku a uviděl jsem najednou nedaleko lůžka člověka /kterého nazýval člověkem s kloboukem nebo též l'uomo dell bonnetto/, který mi pravil: "Vstaň a pojď se mnou!"

Odpověděl jsem: "Pro Boha vás prosím! Nechte mne na pokoji, neboť jsem zcela zemdlen. Podívejte se! již několik nocí trpím bolestí zubů. Nechte mne odpočívati. Měl jsem hrozné sny, jsem zcela vyčerpán. Pravil jsem to i proto, že zjevení tohoto muže je vždy předzvěstí velkého zneklidnění, únavy a hrůzy.

On odpověděl: "Vstaň, nesmíme tratiti čas!"

Vstal jsem a následoval ho. Na cestě jsem se ho tázal: "Kam mne chceš nyní zavést?"

"Pojď a uvidíš!"

Zavedl mne na místo, odkud se rozprostírala široká rovina. Rozhlížel jsem se, ale nikde jsem nedohlédl konce. Byla to pravá poušť. Nebylo viděti ani živé duše, ani rostliny, ani potůčka a spálená žlutá tráva skýtala smutnou podívanou. Nevěděl jsem, ani kde to jsem, ani co mám dělati. Chvilí jsem neviděl ani svého průvodce. Ulekl jsem se, že jsem ztracen. Nebylo tu ani Don Ruy ani Don Francesia. Tu jsem spatřil přítele, an mi přichází v ústrety. Oddechl jsem si a tázal jsem se ho: "Kde to jsem?"

"Pojď se mnou a uvidíš!"

"Nuže, pojďme!"

Kráčel napřed a já mlčky za ním, po dlouhé a smutné cestě pomyslil si Don Bosko při myšlence, že snad bude muset přejít celou tu nezměrnou rovinu: "Ubohé moje zuby! Běda mým oteklým nohám!"

Tu se náhle otevřela přede mnou pěkná cesta. Přerušil jsem mlčení a otázel se průvodce: "Kudy půjdeme nyní?"

"Tudy", odpověděl.

Kráčeli jsme po oné cestě, byla krásná, široká a prostranná, pohodlná a dobře vydlážděná. /Via peccantium complanata lapidibus et in fine illorum inferi et tenebrae et poenae.-Kaz.21.,11./Po obou stranách úvozu břehy ovíjely dva krásné ploty pokryté zelení a

nádhernými květy. Odevšad mezi listy pučely růže. Cesta se zdála na první pohled rovnou a pohodlnou a pustil jsem se po ní bez nejmenšího podezření. Kráčeje chvíli, zpozoroval jsem, že nenápadně sestupuje a byť se nezdála srážně svažující, přece jsem po ní běžel s takovou lehkostí, že jsem myslel, že se vznáším ve vzduchu. Zpozoroval jsem, že postupuji ku předu, nehýbaje téměř nohama. Kráčeli jsme rychle. Pomýšleje na to, jakou námahu bude vyžadovati dlouhá zpáteční cesta, pravil jsem příteli: "Jak se vrátíme do oratoře?"

"Netrap se," odpověděl, "Pán je všemohoucí a chce, abys kráčel za mnou. Ten, který tě vede, který ti káže jíti za mnou, ten tě dovede přivést nazpět."

Cesta neustále klesala. Kráčeli jsme mezi růžemi a květy, když náhle na téže cestě spatřil jsem za sebou spěchatí všechny chovance oratoře se spoustou druhů, které jsem nikdy neviděl a konečně jsem se ocitl mezi nimi. Zatím, co jsem si je prohlížel, viděl jsem, jak upadl hned ten a hned zase onen a v okamžiku byli taženi neviditelnou silou k hroznému propasti, kterou bylo viděti v dáli a která ústila v hroznou výňni. Tázal jsem se svého druha: "Co znamenají pády těch hochů?" /Funes extenderunt in laqueum, iuxta iter scandalum posuerunt. Ž. 139./

"Přistup blíže!" odpověděl.

Přiblížil jsem se a spatřil jsem, že hoši procházeli mezi osidly. Některá byla těsně u země a jiná ve výši hlavy, ale neviditelná. Mnozí hoši při chůzi uvázli v oněch osidlech, aniž si uvědomili hroznou nebezpečí. Sotva uvázli, vyskakovali a pak zůstali viseti nohama ve vzduchu. Když povstali, rozběhli se šíleně k propasti. Některý uvázl za krk, jiný za hlavu, jiný za ruce, jiný zase za rameno, za stehno, za bok a v okamžiku byl stržen dolů. Osídla na zemi se zdála z koudelky. Byla sotva viditelná a podobala se neškodným pavučinám. Nicméně jsem viděl, že téměř všichni hoši uvázli v nich a padali na zem. S úžasem jsem se otázel průvodce svého: "Víš, co to znamená?"

"Je to jen trochu koudelky."

"Ba, nic to není," podotkl, "to jest jen lidský ohled."

Vida, že vždy noví vážnou v osídlech, otázel jsem se: "Jak to, že nepatrnými nitkami jsou svázáni? Kdo je tak svazuje?"

On na to odpověděl: "Přistup ještě blíže, dobře se podívej a uvidíš!"

Trochu jsem se podíval a pak jsem řekl: "Nu, nic tu nevidím."

"Podívej se trochu lépe!" pravil.

Tu jsem chytil jedno osídlo, škulbl jsem, ale konce jsem nevytáhl. Popotáhl jsem trochu vzhůru, nemohl jsem však zjistit, kde končí drát, ba cítil jsem, že mne to táhne. Kráčel jsem podél onoho drátu, až jsem se octl na okraji hrozné jeskyně. Zastavil jsem se a nemínil jsem vlézt do toho jícnu. Popotáhl jsem k sobě trochu a upozoroval jsem, že trochu drát povolil, ale bylo třeba mnoho námahy. Po dlouhém tahání konečně vylezla zvolna ohyzdná velká obluda, vzbuzující ošklivost a ta ve svých drápech držela silně konec lana, na němž byla uvázána všechna osídla. Tato obluda stáhla k sobě hned každého, jakmile upadl do oka. Pomyslel jsem si: "Zbytečně bych se potýkal s touto obludou, nepřemohl bych ji. Lépe bude, napadnouti ji znamením svatého kříže a střelnými modlitbami."

Vrátil jsem se ke svému průvodci, který mi řekl: "Teď již víš, kdo to je?"

"Ach, ovšem, je to ďábel, který nastraží tato osídla, aby se hoši sřítili do pekla."

Prohlédl jsem si pozorně některá osídla. Zpozoroval jsem, že mělo každé svůj název: osídlo pýchy, závisť, neposlušnosti, šestého přikázání, krádeže, lenivosti, nestřídmosti, hněvu a jiná. Potom jsem se trochu obrátil a postavil se stranou, abych se podíval, do kterých osidel se jich chytilo nejvíce. Viděl jsem, že to byla osídla nečistoty, neposlušnosti a pýchy. K poslednímu byla přivázána dvě ostatní. Potom jsem spatřil i mnoho jiných osidel, které velice rádlily, ale ne tak jako prvé. Nespouštěl jsem očí a viděl jsem spoustu ho-

chů, kteří běželi k největší propasti. Otázal jsem se :
"Nač tak spěchají?"

Odpověděl: "Poněvadž je táhne osidlo lidských
ohledů."

Rozhlížel jsem se pozorně a zpozoroval jsem,
tu a tam mezi osidly poházené nože, které pohodila ru-
ka Prozřetelnosti, aby jich člověk použil k přeříznutí
nebo useknutí. Největší muž byl proti osidlu pýchy a
není to nic jiného, než rozjímání. Jiný, veliký muž, ale
menší než první, naznačoval dobře vykonanou duchovní
četbu. Na vícero místech bylo po dvou menších. Jeden o-
značoval pobožnost k nejsv. Svátosti a zvláště časté
sv. přijímání, druhý naznačoval pobožnost k Panně Marii.
Bylo tam též kladivo: svatá zpověď a spousta jiných a
menších nožů, naznačujících nejrozmanitější pobožnosti
k sv. Josefu, Aloisovi a j. Touto zbraní mnozí přeřízli
oko, v němž uvízli, nebo se hájili, aby neuvázli.

Viděl jsem vstupovat mnohé hochy, kteří pře-
cházel mezi osidly tak, že nikdy neuvázli. Buď přešli
dříve, než smyčka padla, nebo přešli, když již dopadla ,
ale dovedně vyvázli a pak je udeřila jen po zádech, po
hřbetě tu a tam, ale nelapila je.

Když průvodce zpozoroval, že jsem si všeho
povšimnul a pokynul, abych kráčel dále po cestě lemo-
vané růžovým plotem, jehož růže zvolna na delší cestě
řídly a objevovalo se dlouhé trní. Konečně jsem nemohl
najít ani jedné růžičky a pak byl již celý plot tr-
nitý, vypálený sluncem a bezlistý. Pak z rozplazených a
suchých keřů trčely větve, které se po zemi pletly do
cesty, kterou pokrývaly trním, že ztěžilo se stoupalo po
ní. Došli jsme do kotliny, jejíž svahy přikryly výhled
do okolí a stále klesající cesta se stávala hroznou ,
rozbrázděnou příkopy, násypy křemene a kulatých balva-
nů. Ztratili se mi z očí všichni hoši , z nichž spousta
opustila hroznou cestu a vydala se jinými chodníčky .

Ubíral jsem se dále, ale sestup byl vždy pří-
křejší, takže jsem několikrát uklouzl a natáhl se po-
řádně, že jsem zůstal chvíli sedět , abych nabral dech.
Občas mne průvodce podpíral a zvedal. Za každým krokem

se klouby kroutily a zdálo se mi, že se mi rozštíply holenní kosti. Ustrašen jsem pověděl průvodci:

"Ach, můj milý! Moje nohy mne už neudrží. Tak polámaný již nemohu dále."

Průvodce neodpověděl, ale povzbuzoval mne a krácel dále. Když mne konečně viděl zcela zpoceného a k smrti znaveného, zavedl mne na malé návrší na cestě. Usedl jsem, oddechl jsem si a zdálo se mi, že jsem si trochu odpočinul. Zatím jsem se ohlížel vzhůru po cestě, kterou jsem prošel, zdála se příkrou a byla pokryta utrženými balvany. Pohlédl jsem dolů na cestu, která mi ještě zbývala a přivřel jsem rychle oči, neboť se mne zmocňovala závrať. Vzkřikl jsem: "Probůh! Vraťme se, neboť, půjdeme-li dále, jak se dostaneme nazpět do oratoře? Vydrápati se nahoru, to již nedokážu."

Průvodce rozhodně odpověděl: "Když jsme došli až sem, chceš zůstat sám?"

Na takovou vyhrůžku jsem zanařikal: "Což bych se mohl bez tebe vrátit, nebo jít ku předu?"

"Nuže, pojď za mnou!"

Povstal jsem a pokračovali jsme v cestě. Tato byla vždy srážnější, že jsem nemohl již stát zpráma na nohou. Tu na dně této propasti, která se rozšiřovala v temném údolí, vynořila se ohromná budova, která právě proti naší cestě měla vysokánskou zavřenou bránu. Sešli jsme na dno propasti. Dusivé horko mne mořilo, hustý zelený dým, prorývaný krvavými plameny zvedal se nad mohutné hradby. Pozvedl jsem oči k hradbám. Byly vyšší než nějaká hora. Otázal jsem se průvodce: "kde to jsme? Co je to?"

Odpověděl: "Čti nad branou a z nápisu poznáš, kde jsme." Podíval jsem se nad bránu a bylo tam napsáno: "Ubi non est redemptio." Hned jsem pochopil, že jsme u bran pekla. Průvodce mne vedl okolo hradeb hrozného města. Tu a tam v pravidelné vzdálenosti byla bronzová brána, podobná první a na svahu příkré stezky. Všechny měly zvláštní svůj nápis: "Discedite maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo et angelis eius.. Omnis arbor, quae non facit fructum bonum excidetur et

in ignem mittetur." Vytáhl jsem zápisník, abych si zaznamenal ony nápisy, ale průvodce mne okřikl: "Pozor! Co děláš?"

"Chci si poznamenat tyto nápisy."

"Toho netřeba; všechny jsou v Písmě sv., ba mnohé jsi dal vytisknouti a vyvěsiti do podloubí."

Po takové podívané byl bych se rád vrátil do oratoře a vydal jsem se na cestu, ale průvodce se ani neobrátil. Prošli jsme nesmírně hlubokou propastí a ocitli jsme se znova na srázné cestě, po níž jsme sestoupili k první bráně. Náhle se průvodce otočil a s tváří zasmušilou a přísnou mi pokynul, abych ustoupil opodál a pravil: "Dávej dobrý pozor!"

Třesa se, pohlédl jsem vzhůru a spatřil jsem daleko po příkré cestě šíleně kohosi uháněti dolů. Pohlédl jsem přibližujícímu se do tváře a poznal jsem v něm jednoho ze svých chovanců. Rozcuchané jeho vlasy vlály, ježily se ve vzduchu a rukama mával ku předu, jako člověk, který chce plaváním uniknouti ztroskotání. Chtěl se zastaviti, ale nemohl. Tloukl nohama o vyčnívající balvany, ale ty ho ještě více popoháněly. Vykřikl jsem: "Pojďte mu na pomoc, zastavme ho!" Napřahoval jsem ruce, ale průvodce pravil:

"Ne, nechej ho!"

"Proč ho nesmím zastaviti?"

"Nevíš, jak hrozným je hněv Boží? Myslíš, že bys dovedl zadržeti toho, který uniká před vzplanuvším hněvem Božím?" Zatím se hoch ohlížel a řežavýma očima se díval, zda ho snad nepřestal pronásledovati hněv Boží a pak se zřítíl na dno propasti a zabušil na měděnou bránu, jakoby neměl lepšího východiška.

Otázal jsem se, proč se hoch tak zděšeně ohlížel a průvodce odpověděl:

"Protože hněv Boží proniká všemi bramami pekla a neustane ho trápiti ani uprostřed plamenů."

Na jeho náraz zaskřípaly závory a brána se rozlétla. Zároveň se otevřela za ním s ohlušujícím rachotem druhá, desátá, stá, tisící pod nárazem mladíka, který byl nesen takřka neviditelnou nezadržitelnou a

prudkou vichřicí. Všechny tyto měděné brány, ač daleko od sebe, přece v řadě za sebou, zůstaly chvíli otevřeny a tu spatřil jsem daleko jícen výhně, z jejíhož chřtánu vyšlehly plameny, když do nich padal nešťastný ten mladík. Brány se zavřely s takovou rychlostí, jak se otevřely. Vytáhl jsem zápisník, abych si zapsal jméno nešťastníka, ale průvodce mi zadržel ruku a poručil: "Nech toho a dávej znova pozor!"

Díval jsem se a hle! Naskytla se nová podívaná. S vrcholku se řítili tři jiní chovanci našich domů a jako tři balvany se prudce kutálely za sebou. Ruce měli roztaženy a hrůzou řvali. Dopadli na dno propasti a narazili na první bránu. V tom okamžiku poznal Don Bosko všechny tři. Brána se otevřela a za ní tisíc jiných. Hoši byli vrženi do dlouhatánské chodby, rozlehl se táhlý pekelný rachot, který se zvolna vzdaloval - nešťastníci zmizeli. Brány se zavřely. Občas padala za nimi spousta jiných. Zřítíl se tam i jeden ubožák, postrčený proradným druhem. Někteří padali sami, jiní ve společnosti, někteří zavěšení za ramena, jiní odtrženi, ale vedle sebe. Všichni měli napsán na čele svůj hřích. Zatím, co se řítili dolů, volal jsem na ně ustrašeně, ale hoši mne neslyšeli a naráželi na brány pekelné, jež se rozevíraly a znova zavíraly a pak zavládlo hrobové ticho.

Tu zvolal můj průvodce: "Hle, hlavní příčina zavržení: kamarádi, špatné knihy, zlé návyky."

Osidla, která jsem dříve viděl, ta stahovala hochy do propasti. Vida, jak mnozí dopadali, pravil jsem beznadějně: "Je tedy zbytečno pracovat v našich ústavách, končí-li tak spousta hochů. Což nelze překaziti a zameziti takovou zhoubu duší?"

Průvodce odpověděl: "Toto je přítomný jejich stav. Kdyby nyní zemřeli, jistotně by přišli sem."

"Dovol, abych si směl zapsati jejich jména, abych je směl upozorniti a uvést na cestu do nebe."

"Myslíš, že by se tak polepšili? Na chvíli jimi tvé napomenutí otřese, ale pak je pomínou a poví si: "Vždyť je to pouhý sen!" a budou horšími než dříve. A

někteří odhalení budou přistupovati ke sv. svátostem , ale nebude to zcela dobrovolné a záslužné, poněvadž je nepřijmou s náležitou přípravou. Někteří se budou zpovídati jen pro chvilkový strach před peklem, ale neodtrhnou se od náklonnosti ke hříchu."

"Tedy není pro tyto nešťastníky odpuštění ? Porad mi, co učiniti pro jejich spásu."

"Hle, mají představené, ať je poslouchají, mají pravidla, ať je zachovávají, mají svátosti, ať k nim pořádně přistupují."

Mezitím se zřítíl nový hlouček chlapců a tu chvíli brány zůstaly otevřené a průvodce mne vybídl : "Vstup i ty dovnitř!" Zděšeně jsem ucouvl. Toužil jsem vrátiti se do oratoře a upozorniti a zadržeti své hochy , aby se již nikdo nezatratil. Průvodce naléhal:

"Pojď, neboť tam se leccemus naučíš. Pověz mi však: chceš tam jíti sám, nebo doprovázen." To pravil , abych uznal nedostatečnost svých sil a zároveň potřebu jeho laskavé ochrany. Odpověděl jsem:

"Tam, na místo hrůzy mám jíti sám, bez útěchy tvé dobroty? Kdo mi ukáže zpáteční cestu?"

Hned jsem pocítil plno odvahy a pomyslí si: "Dříve, než se dostane člověk do pekla, musí se dostavit před soud, ale já jsem ještě nebyl u soudu. Rozhodně jsem zvolal: "Nuže, vstupme!"

Vstoupili jsme do děsné, užoučké chodby. Letěli jsme rychlostí blesku. Nad každou branou svítil temně hrozivý nápis. Když jsme proběhli chodbou, ocitli jsme se na rozsáhlém a tmavém nádvoří a vzadu jsem uviděl velké a šeredné dvěře, jakých horší jsem neviděl. Nad nimi byl nápis: "Ibunt impii in ignem aeternum." Kol kolem byly zdi plné nápisů. Otázal jsem se, je-li dovoleno čísti. Průvodce odpověděl: "Jak libo."

Všecko jsem si prohlédl. Na jednom místě bylo: "Dabo ignem in carnes eorum, ut comburantur in sempiternum." - "Cruciabuntur die ac nocte in saecula saeculorum." Jinde zase: "Nullus est hic ordo, sed horror sempiternus inhabitat." - "Fumus tormentorum suorum in aeternum ascendit." - "Non est pax impiis." -

"Clamor et stridor dentium."

Zatím, co jsem pročítal tyto nápisy, přistoupil průvodce, který stál uprostřed nádvoří a pravil: "Odtud dále již nikdo nesmí mítí druha, který by jej podpíral, přítele, který by ho těšil, srdce, které by ho milovalo, ani soucitný pohled, ani laskavé slovo. Přesli jsme hranice. Chceš se podívat, či zakusit?"

"Chci se jen podívat," odpověděl jsem.

"Pojď tedy za mnou" dodal přítel a uchoopil mne za ruku a zavedl ke dveřím, které pak otevřel. Vedly na chodbu. Na jejím konci byla pozorovací síň, uzavřená širokým oknem z jediného kusu skla, vysokého od podlahy až po strop. Jím bylo možno nahlédnouti dovnitř. Pokročil jsem k oknu, ale stanul jsem zděšen nevýstižnou hrůzou. Zahlédl jsem nezměrnou jeskyni, která se ztrácela v roklích vyhloubených v horách. Byly naplněny ohněm, ale nikoli pozemsky šlehajícími plameny, ale takovým, že uvnitř vše bylo rozpáleno a žářem bílé. Zdi, klenutí, podlaha, železo, skály, dřevo - to vše se žářem lešklo a bělalo. Oheň nepochybně měl několik tisíc stupňů tepla, ale přece nic nestravoval, nic nespaloval. Nemohu vám popsat onu jeskyni v její hrozné skutečnosti. /Praeparata est enim ab heri Thophet a rege preparata profunda et dilatata. Nutrimenta eius lignis et ligna multa: flatus Domini sicut torrens sulfuris succendens eam. Isaiáš XXXIII./

Zatím, co jsem ohromen vše pozoroval, vyletěl šíleně z jedné díry mladík, jakoby nic nepocítoval a pronikavě zařval jako člověk, který již již padá do jezera tekuté mědi a sletěl doprostřed. Rázem zbělel - jako celá jeskyně a zůstal nehnutě, zatím, co se ozýval jeho zmírající hlas.

Pln zděšení prohlížel jsem toho mladíka a zdálo se mi, že je to jeden z mých synů z oratoře. "Což to není jeden z mých chovanců?" otázal jsem se průvodce, "není to ten a ten?"

"Ovšem," odpověděl.

"Proč nezmění svou polohu, proč je tak do běla rozžhavený a přece se nespaluje?"

Odpověděl: "Vyvolil sis viděti a proto nyní nemluv, ale pozoruj a uvidíš. Konečně omnis enim igne salietur et omnis victima sale salietur."

Jen co jsem znova nahlédl, již vletěl jiný z hochů zběsile a šílenou rychlostí do oné jeskyně. Sotva do ní vletěl, již se nepohnul. Pronikavě zařval a i jeho výkřik se smísil s dohasínajícím šepotem prvního. Potom sletěli tam střemhlav ještě mnozí jiní. Počet jejich rostl. Všichni stejně zařvali a pak zůstali nehybně rozžhaveni jako ti, kteří tam spadli před nimi. Pozoroval jsem, že první zůstal s jednou rukou nataženou do vzduchu a podobně visela i jedna jeho noha. Jiný zůstal jakoby přikrčený k zemi. Některý měl nohy ve vzduchu, jiný ležel tvář k zemi. Některí téměř viseli, podpíraje se sotva jednou nohou, nebo zavěšení jednou rukou, někteří seděli, jiní leželi. Některí se opírali o bok, jiní stáli a jiní zase klečeli s rukama ve vlasech. Byla to dlouhá řada mladíků jako soch v žalostných polohách. Do výhně vletěla ještě spousta jiných mladíků, z nichž jsem některé poznal a jiní mi nebyli známí. Vzpomněl jsem si při tom, co je psáno v Písmě, že jak kdo vpadne do pekla, tak tam bude na věky: "Lignum in quocumque loco ceciderit, ibi erit."

Ve mně se vzrýmal děs. Otázal jsem se průvodce: "Což nevědí, že šíleně spěchajíce, přijdou sem?"

"Ach, vědí, že se řítí do ohně a byli tisíckrát upozorněni, ale ženou se dobrovolně hříchem, kterého se nezřekli, kterého nechtěli zanechat, upadnou sem, protože pohrdali a opovrhovali milosrdenstvím Božím, které je ustavičně vybízelo k pokání. Proto je pobádá, šťve a žene Božská spravedlnost tak, že se nemožnou zastaviti až na tomto místě."

"Ach, jaké je asi zoufalství těch, kteří nemají pražádné naděje, že by odtud vyvázli!"

"Chceš poznati jejich vnitřní zoufalost, jejich šílenství? Přistup blíže!" pobídl mne průvodce.

Pokročil jsem k oknu a spatřil jsem, že mnozí nešťastníci se navzájem krutě bili, kousali se, jako by byli vzteklí, drásali si tváře, ruce, trhali si kusy ma-

sa a s opovržením je odhazovali. Tu v okamžiku klenba jeskyně se stala průzračnou jako sklo a bylo viděti kousek nebe a oslavené postavy druhů na věky spasěných.

Tu zavržení skřípali zuby ze závesti a hořečně dýchali - vždyť pohlíželi kdysi na spravedlivé jen s posměchem a opovržením./Peccator videbit et irascetur: dentibus suis fremet et tabescet./

Otázal jsem se průvodce: "Pověz mi ještě, proč neslyším žádný hlas?"

Tu pravil: "Přístup ještě blíže!"

Přistoupil jsem až ke sklu a zaslechl řev a pláč a viděl jsem, jak se svíjeli. Někteří se rouhali a proklínali svaté. Byla to zmatená směsice volání a výkřiků pronikavých a zmatených. I otázal jsem se přítele: "Co to mluví? Co křičí?"

On mi odpověděl: "Vzpomínajíce na úděl svých dobrých druhů, musejí doznati: "Nos insensati! Vitam illorum aestimabamus insaniam et finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei et inter sancos sors illorum est. Ergo erravimus a via veritatis!" Proto křičí: "Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis. Erravimus per vias difficiles - viam autem Domini ignoravimus. Quid nobis profuit superbia? Transierunt omnia illa tamquam umbra." - Takové jsou jejich žalostné nářky, které zde budou věčně zaznívati. Marné nařikání, marné namáhání, marné hořekování. Omnis dolor irruet super illos! Zde již není času, zde jest jen věčnost!"

Zatím, co jsem pln zděšení pozoroval stav mých mnohých hochů, náhle mi přišlo na mysl: "Jak je to možné, že všichni tito jsou zavržení? Vždyť tito hoši byli ještě včera živi v oratoři!"

Přítel podotkl: "Všichni ti, které zde vidíš, zemřeli milosti Boží. A kdyby nyní zemřeli, nebo nadále žili tak, jak žijí, pak by byli zavržení. Neztrácejme tu času a pojďme dále!"

Odtáhl mne odtud a chodbou, která sestupovala do jakéhos hlubokého podzemí, zavedl mne k jinému vcho-

du, nad nímž bylo napsáno: "Vermis eorum, ut urantur et sentiant usque in sempiternum." /Judit XVI., 21./

Byla to podívaná výčitek a to hrozných pro - ty, kteří byli vychovávání v našich ústavách!

Vzpomínka na všechny neodpuštěné hříchy a na spravedlivé zavržení, vzpomínka na tisícero i mimořádnou pomoc k obrácení, k vytrvalosti v dobrém, k dosažení nebe! Vzpomínka na spoustu slíbených milostí, na spoustu darů, kterými je zahrnovala Panna Maria! Pomýšlení, jak jim zodpovídali! S nepatrnou námahou se mohli spasiti a nyní jsou na věky zavržení. Vzpomínka na spoustu dobrých předsevzetí, která učinili, ale nedodrželi! Ach, neúčinná dobrá předsevzetí, žel Bohu, jsou podlahou pekla, jak praví přísloví.

Spatřil jsem tam všechny chovance, které jsem před tím viděl ve výhni a z nich mne někteří nyní poslouchají, jiní byli u nás a mnohé ještě neznám. Přistoupil jsem blíže a upozoroval jsem, že všichni jsou obsypáni červy a odpornými zvířaty, která kousala a rozežírala jejich srdce, oči, ruce, nohy a celé tělo tak žalostně, že to nelze vypovědět. Stáli nehnutě, vystavení obtížím a útrapám všeho druhu a nemohli se brániti. Pokročil jsem blíže, aby mne mohli vidět a doufal jsem, že mi něco poví a já zase jim, ale nikdo nepovídal ani nepromluvil. Otázal jsem se průvodce, co je toho příčinou, on odpověděl, že na onom světě zavržení nemají svobody a každý trpí to, co mu přisoudil Bůh a to bez výhrady a bez jakékoliv změny. Pak dodal: "Nyní musíš do oblasti ohně, který jsi viděl."

Zděšeně jsem odporoval, že dříve třeba jít na soud, že jsem ještě nebyl souzen a že proto ještě nechci do pekla.

Přítel namítl: "Pověz, co se ti zdá lepším: jít do pekla a vysvobodit své hochy, nebo zůstat venku a vydati je takovým trápením?"

Zmaten takovou námitkou, odpověděl jsem: "Ach, miluji nesmírně své hochy a všechny chci zachrániti - ale nelze vše vyřídit tak, abych nemusel dovnitř ani já, ani ostatní?"

"Nu, nu," odpověděl přítel, "ještě máš čas ty i oni, jen učiníš-li vše, co můžeš."

S velkodušným srdcem jsem hned odpověděl: "Mě málo záleží na námaze, jen mohu-li osvoboditi z takových útrap své drahé syny."

"Nuže, pojd za mnou", pokynul přítel, "bys poznal dobrotu a milosrdenství Boží, které používá tisícůch prostředků, aby hochy přivedlo k pokání a vysvobodilo je od smrti věčné."

Chytil mne za ruku a uvedl do jeskyně. Sotva jsem učinil krok, ocitl jsem se náhle v nádherném sále se skleněnými dveřmi v pravidelném vzdálení. Na visely záclony, které zakrývaly chodby související s jeskyní a průvodce mi ukázal na jednu záclonu, na níž bylo napsáno: "Šesté" a pravil: "Přestupování tohoto příkázání jest příčinou věčné záhuby spousty mladíků."

"Což se nezpovídali?"

"Ach, ano, zpovídali se, ale z provinění proti krásné ctnosti se vyznali špatně, nebo je zcela zamlčeli. Na příklad jeden z těch, kteří se takového hříchu dopustili čtyřikrát nebo pětkrát, ten pověděl, že dvakrát nebo třikrát. Někteří se ho dopustili v dětství jedenkrát a vždy se ho styděli vyznati, nebo ho vyznali špatně a nepověděli všecko. Někteří neměli lítosti a předsevzetí. Někteří místo zpytování svědomí studovali způsob, jak oklamati zpovědníka. Kdo umírá s takovým předsevzetím, ten se připočítává sám mezi zavržené a tam bude po celou věčnost. Jenom ti, kteří opravdu litovali, jen ti umírají s nadějí ve spasení a že budou na věky blaženi. Chtěl bys nyní věděti, proč tě sem zavedlo milosrdenství Boží?" Nadzvedl záclonu a spatřil jsem hlouček chovanců z oratoře. Poznal jsem, že byli odsouzeni pro toto provinění. Byli mezi nimi též takoví, kteří nyní jsou na pohled dobří.

Prosil jsem: "Alespoň nyní mi dovoľ, abych si zapsal jména hochů, abych je mohl soukromně upozornit."

"Toho netřeba," odpověděl.

"Co jim tedy povědět?"

"Kaž všude proti necudnosti. Stačí upozorniti

je všeobecně a pamatuj si: i kdybys je napomenul, slíbí polepšení, ale ne vždy rozhodně. Je k tomu zapotřebí milosti Boží, která nikomu, kdo o ni prosí, nechybí. Předobry Bůh osvědčuje svoji lásku zvláště tím, že snáší a odpouští. Hoši ať jen poslouchají tvá naučení, ať se otáží svého svědomí a to jim poradí, co mají činit. "

Pak jsme hovořili asi půl hodiny o podmínkách potřebných k vykonání dobré svaté zpovědi. Pak opakoval několikrát silně můj průvodce: "Averte, averte!"

"Co znamená tvé volání?"

"Změnit život! Změnit život!"

Zmaten takovým viděním, sklonil jsem hlavu a chtěl jsem ustoupit, ale on mne zavolal a pravil: "Ještě jsi všechno neviděl." Obrátil se na druhou stranu a nadzvedl jinou záclonu, na níž bylo napsáno: "Qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem et laquem diaboli." Přečetl jsem a myslil si: "To se netýká mých chovanců, vždyť jsou chudobní jako já. Nejsme bohatí, ani jimi nechceme být. Ani na to nemyslíme!"

Odtáhl záclonu a za ní jsem spatřil značný počet chovanců, které jsem znal. Trpěli jako předchozí, průvodce ukázal na ně se slovy: "Ach, vida, že se to týká i tvých synů!"

"Vysvětli mi tedy slova "divites" pravý smysl."

Odpověděl: "Někteří z tvých hochů lnou srdcem k nějakému předmětu tak, že věc je odvádí od lásky k Bohu a tak jim chybí láska a proviní se proti laskavosti a nábožnosti. Srdce lze zkazit nejen užíváním bohatství, ale i touhou po něm a zvláště, nesrovnávají-li se tato se spravedlností. Tvoji hoši jsou chudobní, ale věz, že nestřídmost a zahálka jsou špatnými rádci. Některý se doma provinil i značnou krádeží a nepomýšlí na navrácení, ač by mohl. Některý se pokoušejí do spížirny paklíčem, ba pokoušejí se vniknouti i do pokoje prefekta nebo ekonoma. Některý se prohrabuje v koších druhů, aby se najedl nebo ukradl peníze nebo jiné věci a některý pro sebe sbírá sešity a knihy."

Vyjmenoval mi takové a pak pravil: "Někteří

jsou zde proto, že si přivlastnili šatstvo, prádlo, pláště a pokrývky z oratoře, aby je mohli poslati domů. Někteří pro dobrovolně způsobenou značnou škodu, kterou nenahradili. Někteří proto, že nevrátili věci, které jim byly propůjčeny a jiní zase proto, že si ponechali peníze, které měli odevzdati představeným."

Na konec dodal: "Poněvadž jsem ti je vyjmenoval, napomeň je a pověz jim, aby vyhnali škodlivé a neúčelné tužby, aby poslouchali příkázání Božích a žárlivě dbali na svou čest, neboť jinak je žádostivost svede k horším proviněním, které jim způsobí bolesti, smrt a zavržení."

Nechápal jsem, proč na věci, o které naši hosti málo dbají, stanoveny jsou přísné tresty. Přítel mé uvažování přerušil a pravil: "Vzpomeň si, co ti bylo řečeno při podívání na zkažené hrozny." Nadzvedl jinou záclonu, která zahalovala mnoho jiných chovanců oratoře. Na zácloně byl nápis: "Radix omnium malorum." Hned se mně otázel: "Víš, co to znamená? Který hřích označuje tento nápis?"

"Zdá se mi, že pýchu."

"Nikoli!" odpověděl.

"A přece jsem slyšel, že pýcha je kořenem ostatních hříchů."

"Ano, obvykle se říká, že pýcha, ale víš, co bylo příčinou pádu Adama a Evy, prvním hříchem, pro který byli vyhnáni z ráje?"

"Neposlušnost."

"Opravdu. Neposlušnost jest kořenem veškerého zla."

"Co mám o tom povědětí svým hochům?"

"Pozor! Chlapci, které zde vidíš, to jsou neposlušníci, kteří si připravují smutný konec. Tito a mnozí jiní podle tvého domnění jsou na odpočinku, ale oni zatím v noci scházejí na dvůr, procházejí se a nedbají zákazu, chodí po nebezpečných místech i po lešení novostavby a vydávají v nebezpečí svůj život. Jiní přes předpisy pravidel jdou do kostela a nekonají tam svoji povinnost. Místo na modlitbu myslí na všemožné věci

a v myslí budují vzdušné zámky a vyrušují ostatní. Někteří se rádi opírají a hledají místo, aby se mohli uvelebiti a prospati v době bohoslužeb. O jiných se domníváš, že chodí do kostela, ale oni nechodí. Běda tomu, kdo zanedbává modlitbu! Kdo se nemodlí, ten se ztratí. Někteří jsou zde proto, aby místo nábožných písní nebo hodin Panny Marie četli knihy, které vůbec do kostela nepatří, což jest veliká hanba, ba čtou dokonce i zakázané knihy." - Vypočítával dále jiné přestupky, které jsou příčinou vážných nepořádků.

Když domluvil, pohlédl jsem mu dojat do tváře. Pak jsem se ho ještě otázel: "Mohu to vše povědětí svým chovancům?"

"Ano, smíš povědětí všem, co si zapamatuješ."

"Jakou radu jim dátí, aby nedošlo k takovému neštěstí?"

"Zdůrazňuj a poukazuj na to, že poslušnost je spasí, byť to bylo i v maličkostech. Poslušnost Bohu, poslušnost rodičům a představeným."

"A dále?"

"Pověz svým hochům, aby se měli na pozoru a varovali se zahálky, neboť ona jest příčinou hříchu Davidova. Pověz jim, aby byli vždy zaměstnání, neboť tak nezbude ďáblu čas, aby je napadl."

Přikývl jsem a slíbil, že vše povím. Zmaten a bezmocný jsem byl a pravil příteli: "Děkuji ti za lásku, kterou jsi mi prokázal a prosím tě, abys mne již z této hrůzy vyvedl."

"Pojď se mnou," pravil a dodáváje mi odvahy, uchopil mne za ruku a podpíral, neboť jsem již byl docela vyčerpán. Vyšli jsme z onoho sálu a v okamžiku se mihli hrozným nádvořím a vstupní chodbou. Dříve, nežli jsme překročili práh poslední měděné brány, obrátil se ke mně a zvolal: "Když jsi spatřil útrapy jiných, musíš sám trochu zkusit peklo!"

Zděšeně jsem zvolal: "Ne, ne! Jen to ne!"

On naléhal a já jsem nepřestal odporovati. Tu mi řekl: "Neboj se a pojď jen zkusit. Dotkni se zde této zdi."

Neměl jsem odvahy a chtěl jsem utéci, ale on mne zadržel a pravil: "A přece třeba, abys to zkusil!" Uchopil mne za rameno a přitáhl ke zdi a dodal: "Dotkni se jí jenom jedenkrát, abys mohl alespoň říci, že jsi byl za zdmi věčných muk a že jsi se jich dotkl. Abys pochopil, co je u posledních hradeb, jsou-li tak hroznými již první. Vidíš tyto hradby?"

Prohlížel jsem mohutné zdivo. Průvodce pokračoval: "Je to tisící zeď před tou, která uzavírá pravý oheň pekelný. Tisíc zdí jej obklopuje. Každé hradby si představ, jsou tisíckrát tlustší a vzdálenější od následujících. Tyto jsou milionkrát tisíc mil od pravého pekelného ohně a jsou proto pranepatrným začátkem pekla."

Po těch slovech jsem ucouvl, abych se nemusel dotknouti zdi, on však mne uchopil za ruku, násilím ji otevřel a udeřil na kámen tisící zdi. V okamžiku pocítil jsem tak prudké popálení, že jsem s bolestí uskočil nazpět a hlasitě vykřikl. V tom jsem se probudil. Shledal jsem, že sedím na lůžku a zdálo se mi, že mne pálí ruka tak, že jsem si mnul ruce, aby pominul onen pocit. Když se rozednilo, shledal jsem, že ruku mám opravdu opuchlou a představa ohně byla tak silná, že i kůže na dlani se sloupala a obnovila.

Pamatujte si, že jsem vám nepověděl vše v plné hrůze, jak jsem to viděl, jak mnou otřásly, abych vás příliš nepoděsil. Víme, že náš Pán nikdy nejmenoval peklo jenom v obrazech, poněvadž bychom nepochopili, kdyby nám byl peklo popsal tak, jakým vskutku jest. Žádný smrtelník nepochopí tyto věci. Bůh o tom ví a může je pověděti, komu chce.

Zděšen, nemohl jsem proto spáti v následujících nocích. Vyprávěl jsem vám stručně, co jsem viděl v dlouhotrvajících snech. Shrnuť jsem to na krátko a později budu mít promluvy o lidském ohledu, o tom, co se týče šestého přikázání a pýchy. Prostě vyložím jen tyto sny, poněvadž se zcela srovnávají s Písmem sv., ba jsou jen pouhým dodatkem toho, co se dočítáme v Písmě. V těchto dnech jsem vám již něco pověděl, ale příležitostně vám podám ještě bližší vysvětlení.-

LIII. /1868/.

Hrobaři a máry. Měsíc naznačuje úmrtí do tří měsíců.

Večer 30. října vyprávěl Don Bosko následující sen:

"Představte si, že vidíte, jak si na dvoře hoši hrají. Šeří se a hry i křik ustává. Tvoří se kroužky a všichni očekávají, až zvonek zavolá do studia. Někteří se ještě procházejí. Zatím se tak setmělo, že ztěžilo rozeznat jednotlivé hochy z blízka. V tom branou vstupují dva hrobaři a chvatně spěchajíce, přinášejí rakev. Hoši jim dělají širokou cestu. Oba jdou ku předu až složili nosítka na zem uprostřed dvora před úřad prefekta oratoře. Hoši se přihrnuli a dokola utvořili hustý kruh. Stáli jako hrůzou oněmělí.

Hrobaři zvedli víko rakve. V tom se ukázal na obloze měsíc se svým jasným, živým světlem a zakroužil po prvé kolem kopule basiliky Panny Marie, zakroužil po druhé a začal se otáčet i po třetí, ale neskončil a zastavil se nad chrámem, jako by již již měl upadnouti.

Zatím, sotva luna osvítila dvůr, hrobař přešel jednou a po druhé kolem řady chovanců a z blízka pohlédl každému do tváře, až spatřil jednoho, na jehož čele bylo napsáno: "Morieris.!!" Chytil jej, aby ho položil do rakve.

"Ty jsi na řadě!" pravil mu. Ale chlapec hořekoval: "Jsem ještě mladý, měl bych se ještě připravit a činit dobré skutky, kterých jsem dosud neučinil."

"V tom ti nemohu poradit."

"Aspoň bych rád ještě viděl své rodiče."

"Nevím, co ti na to odpovědět. Vidíš tam ten měsíc? Zakroužil po prvé a po druhé a pak z polovice. Jakmile se ukáže, půjdeš se mnou."

Po chvíli vyšel měsíc, hrobař chytil hochu za břicho, uložil do rakve, zatloukl víko a beze všeho jej odnesl se svým druhem.

Slyšeli jste. Vezměte to jako podobenství, sen nebo bajku, jak se vám líbí. Vícekrát se to přihází také se splnilo. Kdysi jsem vyprávěl jiný sen, v němž jsem viděl rakev vzadu u podloubí. Hoch, kterého jsem tehdy viděl, zemřel a tu jsme viděli, že přes to, že jsme hrobníky upozornili, aby šli jinou cestou, když sešli na dvůr a zpozorovali, že jim cosi schází, aby nenechali rakev uprostřed dvora, postavili nosítka do podloubí a právě tam, kde jsem je ve snu viděl.

Každý ať si poví: "Nebudu to snad já?" Žijte dále vesele. Každý ať je připraven, aby byl připraven i ten, který má zemřít po dvou a více než v polovici 3. měsíce. Pamatujte, že smrt přichází jako zloděj v noci. Využijme této výstrahy a dobře oslavme svátek Všech svatých. Aby každý získal plnomocné odpustky, nemusí se v neděli vyzpovídati, ale stačí, vyzpovídal-li se během týdne. Plnomocnými odpustky se každý stává bělostným jako sníh a jako po křtu svatém.

LIV. /1869/.

Smyčky ďáblový na zpovídací se hochy.

-----

4. dubna shromáždil Don Bosko všechny chovance ve studovně a po večerních modlitbách vyprávěl následující sen:

"Byl jsem u dveří svého pokoje a když jsem se vycházející ohlédl, viděl jsem se náhle v kostele uprostřed spousty chovanců, jimiž byl kostel téměř naplněn. Byli tam hoši z Turina, z Lanza, z Mirabella a jiní, které jsem neznal. Nemodlili se, ale zdálo se, že se připravují ke sv. zpovědi. Nesmírné množství obléhalo moji zpovědnici pod kazatelnou. Očekávali mne a já se zamyslel, když jsem se rozhlédl kol kolem, jak budu moci všechny vyzpovídati. Tu mi napadlo, že se mi to jen zdá a že spím. Začal jsem tleskat a slyšel jsem rámus. Abych se ještě lépe přesvědčil, natáhl jsem ruku a do-

tekl jsem se zdi, která je za mou malou zpovědnicí. Přesvědčiv se tak, že skutečně bdím, řekl jsem: "Když jsem již tu, tak budu zpovídati." Brzo však, vida takovou ohromnou spoustu chlapců, vyšel jsem, abych se poohlédl po jiných zpovědnících a nespátřiv nikoho, zamířil jsem do sakristie poprosit některého kněze, aby mi šel pomoci zpovídat. Tu jsem upozoroval tu a tam chlapce, kteří měli na krku provaz, který jim stahoval krk.

"Nač máš ten provaz?" tázal jsem se a pravil všem: "Shoďte jej!" Neodpovídali a nechápavě na mne hleděli. Tu jsem povídal jednomu: "Hej, shoď si ten provaz!" Hoch uposlechl a šel, ale pak mi odpověděl: "Nemohu jej shoditi, kdosi jej vzadu drží. Běžte se podívat."

Podíval jsem se pozorně na ono množství hochů a tak se mi zdálo, že jsem za jejich zády spatřil čouhati dlouhé rohy. Přistoupil jsem blíže, abych lépe viděl a obešel jsem kolem nejbližšího. Spatřil tu šeredné zvíře, s ohyzdným čumákem. Podobalo se kocourovi s dlouhými rohy, jimiž drželo onu smyčku. Skrývalo čumák mezi tlapy a krčilo se, aby je nebylo viděti. Tázal jsem se onoho chlapce i jiných, jak se jmenuje, ale oni neodpovídali. Tázal jsem se i zvířete, ale to se krčilo ještě více. Tu jsem řekl chlapcovi:

"Hej, poslyš, běž do sakristie a pověz Don Merlonimu, řediteli sakristie, aby ti dal konvici se svěcenou vodou." Chlapec se brzo vrátil se svěcenou, ale já jsem zatím upozoroval, že každý chlapec má za zády podobného nemilého služebníka, který se podobně jako první krčil v klubko. Báł jsem se, že se mi to jen zdá. Chytil jsem kropáč a otázel jsem se jednoho z těch kocourů: "Pověz mi, kdo jsi!"

Zvíře na mne pohlédlo, rozevřelo tlamu, vyplazilo jazyk a pak začalo ceniti zuby, jako by se chtělo na mne vrhnouti.

"Pověz mi hned, šeredo, co zde provádíš? Jen se vztekej jak ti libo, já se tě nebojím. Podívej se, touto vodou tě pořádně umyji."

Zvíře na mne hledělo zděšeně a pak se stoči-

lo tak, že zadníma nohama se dotýkalo šíje a znova se chtělo na mne vrhnouti. Důkladně jsem si je prohlížel a zpozoroval jsem, že má v tlapě několik různých smyček. "Hej, co zde děláš?" Zvedl jsem kropáč. Tu se obrátilo a chtělo utéci.

"Ty mi neutečeš! Stůj, přikazuji ti to!" naléhal jsem.

Zakňučelo a pak pravilo: "Podívej se!" a ukazovalo mi smyčky.

"Pověz mi, jaké jsou to smyčky a co všecky ty znamenají."

"Ty to nevíš? Zde těmito třemi smyčkami škrtím hochy, aby se zpovíдали špatně. Jimi přivádím do záhuby další desátky z pokolení lidského."

"Jak? Jakým způsobem?"

"Ach ne, tobě to nepovím, vyzradil bys všecko chlapcům."

"To se podíváme! Chci vědět, co znamenají ty smyčky. Mluv, nebo ti vychrstnu na záda svěcenou vodu!"

"Prosím tě, pošli mne do pekel, ale nevylévej na mne svěcenou vodu!"

"Mluv tedy ve jménu Ježíše Krista!"

Obluda se děsně zkroutila a pak pravila: "Prvý způsob, jímž škrtí tato smyčka, to znamená způsobiti to, aby hoši zamlčeli ve zpovědi své hříchy."

"A druhý?"

"Pohnouti je, aby se zpovíдали bez lítosti."

"A třetí?"

"Ten ti nepovím."

"Cože? Ty nemíníš odpovídati? Nuže, vyliji na tebe tuto svěcenou vodu!"

"Ne, ne, nepovím!" a začalo řvát: "Cože, to ti nestačí? Až příliš jsem ti pověděl!" A znova se vztekalo.

"Já ti rozkazuji, abys mi to pověděl, abych to mohl říci ředitelům". Opakoval jsem vyhrůžku. Tu z očí obludy vyšlehl plamen a skanulo několik kapek krve. Pak pravila: "Třetí způsob, aby neučinili pevného předsevzetí a neposlouchali rad zpovědníka."

"Příšero!" vzkřikl jsem znova a zatím, co jsem se jí chtěl tázati na jiné věci a rozkázati jí, aby mi vyjevila, jak by se tomu zlu dalo odpomoci a překaziti jeho úklady, tu všichni hrozní kocouři, kteří se dosud skrývali, začali tiše mručeti a pak kvíleli a řvali a obořili se na toho, který promluvil a propukla všeobecná vzpoura.

Vida takové vzbouření a pomysliv si, že bych z něho již nic kloudného nedostal, zvedl jsem kropáč a stríkl svěcenou vodu na kocoura, který domluvil a pravil jsem: "Můžeš jíti!" A v tom zmizel. Kropil jsem na všechny strany a tu s hrozným rámusem se daly všechny obludy na útěk. Při tom rámusu jsem se probudil.

Drazí hoši! Spousta těch, o nichž bych si to nikdy nemyslel, měli smyčku na krku a za zády kocoura. Nuže, víte již, co jsou to ty tři smyčky: první škrtí - aby hoši zamlčovali hříchy, aby ze studu nevyznali vše nebo aby pověděli, že se dopustili jistého hříchu méněkrát než se ve skutečnosti stalo. Prohřešují se tak neupřímností jako ten, který něco zamlčel. Druhou smyčkou je nedostatek lítosti a třetí nedostatek pevného předsevzetí.

Chceme-li roztrhnouti tyto provazy a vyrvatí je z rukou ďábla, vyznávejme se ze všech svých hříchů, vynasnažujme se míti opravdovou lítost a učinme silné předsevzetí, že chceme poslouchati zpovědníka.

Ona obluda ve vzteku, dříve než zmizela, řekla: "Pozoruj, jaký užitek mají hoši ze zpovědi. Jejím ovocem má býti polepšení. Chcešeli věděti, zda držím je v pasti, pak pozoruj, zda se polepšují."

Musím podotknouti, že jsem vyzvídal na ďáblu, proč stojí za zády chlapců a tu mi odpověděl: "Aby mne neviděli, abych je mohl snáze táhnouti do svého království."

Viděl jsem mnohem více těch, kteří měli za zády takové obludy, bylo jich více, než bych se byl domníval. Připisujte tomuto snu důležitost, jak se vám líbí, ale já jsem si umínil, že dám pozor a přesvědčím se o tom, co se mi zdálo a opravdu jsem vše shledal

Využijme příležitosti, která se nám skýtá v získání odpustků plnomocných a vykonajme dobrou svatou zpověď a sv. přijímání. Všechno se vynasnažujme vyváznouti z osidel ďábla. Sv. Otec udílí plnomocné odpustky všem, kteří v den oslav padesátiletého jubilea kněžství / v neděli 11. dubna / se vyzpovídají, přistoupí ke sv. přijímání a pomodlí se na úmysl církve sv. V sobotu náš pan rytíř bude přijat v soukromém slyšení a odevzdá sv. Otci album, v němž jsou podepsáni všichni naši hoši z oratoře a z ostatních ústavů. Zpytujeme se zatím, zda jsme v minulosti splnili všechny podmínky, potřebné k řádnému vykonání sv. zpovědi a já vás v neděli do modliteb při mši sv. všechny zahrnu. -

LV. /1875/.

Dílo Panny Marie pro pozdní povolání a osvětlení s -----hůry.-----

Jednou v sobotu večer jsem zpovídal v sakristii, ale byl jsem roztržitý. Myslil jsem na nedostatek kněžstva a povolání a způsob, kterak rozmnožit jejich počet. Viděl jsem před sebou množství chlapců, kteří se přišli vyzpovídati. Byli to dobří, nezkažení hoši, ale pomyslal jsem si: "Kdož ví, kolik z nich bude kněží a kolik času uplyne, než se stanou kněžími ti, kteří vytrvají a přece potřeba církve jest tak naléhavá."

Roztržitý takovými myšlenkami, neustal jsem zpovídati a tu se mi zazdalo, že jsem ve svém pokoji u stolu, u něhož jsem obvykle pracoval a měl jsem právě v ruce seznam všech těch, kteří byli v domě. Pomyslal jsem si: "Co se to děje? Přece zpovídám v sakristii a najednou jsem v pokoji u stolku? Zdá se mi to? Ne. To to je skutečně seznam chovanců a to je stolek, u něhož obvykle pracuji." V tom jsem zaslechl za sebou hlas. Kdo si pravil: "Chceš vědět, jak rychle rozmnožit počet dobrých kněží? Prohlédni si tento seznam a vyčti z něho, co třeba podotknouti."

Prohlížel jsem si jej a pak jsem řekl: "Toto je pouhý seznam chovanců tohoto roku a let minulých,

ale nic více. "Byl jsem velice zamyšlen a pročítal si jména, přemýšlel a prohlížel shora i zdola, zda snad objevím něco, ale nic. Tu jsem si pomyslel: "Sním, či bdím? Přece jsem skutečně u stolku a slyšel jsem skutečně hlas." - Náhle jsem chtěl vstát a podívat se, kdo byla Ta, která ke mně promluvila. A také jsem povstal. Hoši, kteří se zpovídali a stáli okolo, vidouce, že jsem náhle povstal zcela zmaten, domnívali se, že je mi špatně. Zachytili mne, ale já jsem je ujistil, že to nic není a pak jsem zpovídal dále.

/povšimni si, že zprvu Don Bosko neříká, jaký to byl hlas, ale konečně praví jasně: "Náhle jsem chtěl vstát a podívat se, kdo byla Ta, která ke mně promluvila." Naráží zřejmě na Madonu. - Poznámka sekretářova./

Když jsem všechny vyzpovídal a přišel do pokoje, pohlédl jsem na svůj stolek a byl na něm opravdu seznam všech, kteří jsou v domě, ale jiného nic. Pozorně jsem prohlížel seznam, ale nepochopil jsem, jak bych z něho mohl vyčísti způsob, jímž bych měl hodně kněží a brzo. Vytáhl a prohlédl jsem též jiné seznamy, které v mém pokoji byly, zda bych snad z těch něco nevyčetl, ale nevyčetl jsem z nich žádné rady. Požádal jsem o jiné další Dona Ghivarella, ale vše marně. Neustával jsem se obíratí tou myšlenkou a prohlížel jsem i staré zápisy, abych uposlechl rozkazu tajemného hlasu, povšimnul jsem si, že ze spousty hochů, kteří začínají svá studia v našich ústavách, aby se stali kněžími, sotva 15 ze sta, totiž ani 2 z 10 se jimi nestanou. Od služby oltáře bývají odvráceni zájmy rodinnými, zkouškami, změnou vůle, zvláště ve vyšších třídách. Avšak z těch, kteří vstupují starší, téměř všichni: 8 z 10 se stává kněžími a to v kratší době a s menší námahou.

Tu jsem si pomyslel: "Tito jsou jistější. U nich to jde rychleji a to jsem právě chtěl. Bude třeba, abych se jim mimořádně věnoval a otevíral ústavy určené výhradně pro ně, abych hledal způsoby, jimiž je pěstovati. Výsledek ukáže, byli-li to sen, či skutečnost.

Od té chvíle myšlenka na otvírání ústavů pro

dospělejší chovance, povolané pro stav duchovní, aby v nich mohli urychleně studovati, vtělila se brzo v pevné předsevzetí. Objasňující sen, který měl v Římě 15. března, měl asi rozehnati mraky na cestě. Vyprávěl jej v domě Sigismondi a přítomný jeho společník a sekretář Don Berto nám zachoval zápis. Don Bosko vyprávěl:

"Této noci jsem si málo odpočinul. Měl jsem sen, který mne velice rozrušil. Zdálo se mi, že jsem v jakési zahradě poblíž stromu s úžasně velikým ovocem. Strom jím byl velice obsypán a byly na něm fíky, hrušky a broskve. Náhle povstal prudký vítr a začal mne ostře zasypávat krupobitím a kameny. Rychle jsem chtěl uniknouti, ale tu se mi kdosi ukázal a pravil: "Rychle sbírej!" Vyhledal jsem koš, ale byl příliš maličký a proto mi onen vyhuboval a křičel: "Vezmi jiný, větší!" Vyměnil jsem za jiný, ale sotva jsem dvakráte nebo 3x nabral ovoce, koš byl již plný. Tu mne onen znova vyhuboval a zvolal, abych vzal ještě větší koš. Nalezl pak jiný a pravil: "Dělej rychle, jinak ti krupobití všecko potluče." Začal jsem chvatně sbírat. Ku podivu, sotva jsem sebral několik fíků neobyčejně velikých, upozoroval jsem, že jsou nahnilé. Neznámý začal volati: "Rychle sbírej!" Začal jsem vybírat dobré a ukládal do koše na tři hromádky. Na jednu fíky, na druhou broskve a do prostřed hrušky. Toto ovoce bylo překrásné a převeliké /hrušky byly větší, než dvě pěstě/ že jsem se nemohl ani nasytiti pohledu na ně, jak bylo krásné a veliké. Tu mi pravil neznámý: "Fíky jsou pro biskupy, hrušky pro tebe a broskve pro Ameriku." Po těch slovech začal tleskat a volati: "Jen s odvahou! Dobře, dobře! Výborně!" a zmizel. Probudil jsem se, ale sen mi zůstal tak vtišknut, že jsem jej nemohl vyhladiti z paměti. -

LVI. /L875/.

Zvláštní pomoc a osvětlení.

"V kraji zkoušky."

Hle, přicházím, abych splnil slib. Víte, že sny míváme ve spánku. Nadcházel čas duchovních cvičení a já jsem přemýšlel, jak je asi hoši vykonají a co bych jim měl poradit, aby je vykonali s užitkem. S takovými myšlenkami jsem ulehl večer v neděli 25. dubna, v předvečer duchovních cvičení. Sotva jsem ulehl, usnul jsem a zdálo se mi, že jsem zcela sám v rozsáhlém údolí a se všech stran byl vysoký svah. Na jednom konci údolí byla vyvýšenina a tam tryskalo jasné světlo a na druhém konci bylo šero.

Rozhlížel jsem se po údolí a tu jsem spatřil přicházeti k sobě Buzzettiho a Gastiniho, kteří na mne volali: "Don Bosko, Don Bosko! Sedněte na koně! Rychle! Rychle!"

Odporoval jsem: "Chcete se mi snad vysmívat? Víte, že jsem již dlouho nesesedl na koni!"

Oba mladíci naléhali, ale já jsem se vymlouval: "Nechci na koně. Jednou jsem jel a sletěl jsem." Buzetti a Gastini vždy důtklivěji naléhali a řekli: "Sedněte na koně, ale rychle, poněvadž nesmíme ztrácet čas."

"No, až budu na koni, kam mne chcete zavést?"

"Uvidíte, jen rychle sedněte!"

"Nu, kde máte toho koně? Nevidím zde žádného koně."

"Tamhle!" pravil Gastini a ukázal na jednu stranu údolí. Obrátil jsem se v onu stranu a opravdu jsem spatřil překrásného a ohnivého koně. Měl vysoké a silné nohy, hustou hřívu a lesklou kůži.

"Nu, poněvadž chcete, abych sedl na koně, sednu, ale mějte se na pozoru, necháte-li mne slétnouti...."

"Nestrachujte se," odpověděli, "v každém pádě jsme tu ku pomoci." - Řekl jsem ještě Buzzetti: "Zlo-

mím-li si vaz, napravíš mi její!"

Buzzetti se rozesmál. "Není čas k smíchu," zabručel Gastini. Přistoupili jsme ke koni. Vyskočil jsem mu na hřbet ztěžka s pomocí ostatních a ocitl jsem se v sedle. Tu se mi zase zdál onen kůň vysokánský. Zdálo se mi, že jsem nahoře, s níž jsem ovládal celé údolí až do jejích končin.

Tu se kůň rozběhl a hle! nový div! Zdálo se mi, že jsem ve svém pokoji a tázal jsem se: "Kde jsme?" Viděl jsem vstupovati kněze, kleriky a jiné osoby a všechny vyděšené, ztrápené.

Po dlouhém běhu se kůň zastavil. Viděl jsem, že ke mně přicházejí všichni kněží oratoře a mnozí klerici, kteří obklopili mého koně. Viděl jsem mezi nimi Don Ruu, Don Cagliera, Don Bolognu. Sotva došli, zastavili se a obdivovali takového koně, na jakém jsem seděl. Nikdo nepromluvil a viděl jsem všechny zasmušilé, s výrazem zděšení, jakého jsem dosud neviděl. Zavolal jsem k sobě Don Bolognu a otázel jsem se ho: "Don Bologna, ty jsi stále ve vrátnici, pověz mi, co se děje v domě. Proč jsou všichni tak zděšení?"

On mi odpověděl: "Již ani nevím, kde mi hlava stojí, co si počít. Jsem celý popletený. .... Přicházejí lidé, mluví, odcházejí. Ve vrátnici je pravé zmatení a pletou se přicházející a odcházející, že již ničemu ani nerozumím."

Opakoval jsem si: "Je to možné?, že by se dnes mělo přihoditi něco zvláštního?"

Tu mi kdosi podal troubu a pravil, abych ji podržel, že mi prospěje. Otázel jsem se ho: "Kde jsme?"

"Zafoukej do trouby!" Zafoukl jsem a vyšel tento výkřik: "Jsme v kraji zkoušky."

Na to jsem spatřil po stráních sestupovati spoustu chlapců a myslím, že jich mohlo býti tisíc, ba i více tisíc. Žádný nemluvil, všichni byli vyzbrojeni vidlemi a rychle spěchali do údolí. Spatřil jsem mezi nimi všechny chovance oratoře a jiných našich ústavů, ba spoustu z nich jsem neznal. Zatím se na jedné straně zatemnilo tak, že se zdálo, že nadešla noc. Objevila

se spousta divoké zvěře, jež se podobala lvům a tygrům. Tyto šelmy měly mohutné tělo, silné nohy a dlouhý krk, ale hlavu menší. Jejich čumák naháněl strach a s očima červenýma, vypoulenýma z očních důlků, vrhaly se na hochy, kteří se začali hájit, vidouce útok šelem. V ruku měli vidle se dvěma hroty a ty nastavovali proti šelmám, zvedajíce nebo snižujíce je podle útoku šelem.

Když je šelmy nemohly zdolat na první nápor, kousaly železné hroty, lámaly si zuby a pak mizely. Někteří měli vidle jen s jedním hrotem a ti byli zraněni, jiní měli rukojeť zlomenou, rozežranou a někteří domýšlivci se vrhali proti těmto zvířatům beze zbraně a stávali se obětí a byli usmrceni a takových bylo hodně. Mnozí měli novou rukojeť a vidle se dvěma hroty.

Hned od počátku boje byl můj kůň obklíčen nesčíslným množstvím hadů. Kůň po nich skákal a kopal je v pravo i v levo, takže je drtil a zaháněl a při tom stále rostl do ohromné výše.

Otázal jsem se kohosi, co znamenají ty vidle se dvěma hroty. Podali mi jedny a na jejich hrotech bylo napsáno: "Zpověď." a na druhém: "sv. přijímání."

"Co znamenají ty dva hroty?"

"Zafoukni do trouby!"

Zatroubil jsem a vydala hlas!: "Dobře vykonaná zpověď a sv. přijímání."

Zatroubil jsem znova a zazněla: "Zlomená rukojeť: špatně vykonaná sv. zpověď i sv. přijímání. Rozežraná rukojeť: vadné zpovědi."

Po tomto prvním útoku oběhl jsem na koni bitevní pole a spatřil jsem spoustu raněných i mrtvých.

Viděl jsem, že leželi na zemi mrtví, ale zardoušení, s krkem hrozně opuchlým, jiní s tváří děsně znetvořenou a jiní zase hladem zemřelí, ač poblíž měli talíř s lahůdkami. Zardoušení jsou ti, kteří ještě v dětství nešťastně se dopustili nějakého hříchu a nikdy se z něho nezpovídali. Ve tváři znetvoření, to jsou nestřídmí a hladem zemřelí, kteří sice přistupují ke sv. zpovědi, ale neplní pokynů a napomenutí zpovědníka.

Poblíž těch, kteří měli rukojeť rozežranou

bylo napsáno vždy jedno slovo. Některý měl: pýcha, jiný: lenost a jiný zase: necudnost a podobné. Třeba ještě upozorniti, že hoši na svém pochodu kráčeli po růžové cestě a těšili se z toho, ale po několika krocích vykřikli a padali na zem mrtví nebo ranění, protože byly pod růžemi trny. Někteří s odvahou šlapali růže a kráčeli po nich, povzbuzující se navzájem a obstáli vítězně.

Však tu znova se zatemnilo nebe a rázem se ukázala spousta zvířat, ba více ještě než poprvé a to sotva ve třech či čtyřech vteřinách. Můj kůň byl ihned obklopen. Zvířata úžasně rostla, že jsem začal mít veliký strach a zdálo se mi, že již již mne drásají svými drápy. Však tu zavčas podali i mne jedny vidle. Začal jsem i já bojovat a zvířata jsme zahnali. Všechna zmizela, nebo mizela, jakmile byla přemožena při prvním útoku.

Tu jsem zatroubil a údolím zahlaholilo volání: "Victoria, victoria - vítězství, vítězství!"

"Cože?" pravil jsem, "my jsme zvítězili? Přece je nás tolik zraněno a tolik mrtvých!"

Zatroubil jsem znova a ozval se hlas: "Čas přemoženým." Zamračené nebe se rozjasnilo a ukázala se překrásná duha tak nádherných barev, že to ani nelze popsat. Byla tak široká, že se dotýkala Supergy a kleula se až k Monte Cenis. Podotýkám ještě, že vítězové měli na hlavě skvoucí koruny, nejrozmanitějších barev, že bylo div se na ně podívat. Jejich tvář se leskla neobyčejnou krásou. Vzádu, stranou v údolí, asi uprostřed duhy byla jakási tribuna, na níž bylo množství veselých a překrásných lidí, že si to ani nelze představit. Vznešená paní, oděná s královským přepychem, přistoupila na kraj tribuny a volala: "Synáčkové moji, pojdte a ukryjte se pod můj plášť." V tom rozestřela široký plášť a všichni hoši se pod něj utíkali, ale jen několik letělo a ti měli na čele napsáno: "Innocentia", jiní kráčeli a jiní se sotva vlekli. I já jsem se rozběhl a v tom okamžitém pohybu, který sotva trval půl vteřiny, pomyslíl jsem si: "Buďto skončí, nebo bude...-li to

ještě chvíli trvati, všichni zemřeme."Potom, zatím co jsem běžel, probudil jsem se. - - -

Toto vyprávěl 4.května r.1876 a na svátek Nanebevstoupení 6.května dodal:

Předevčírem večer jsem Vám nemohl vše pověděti, protože zde byl cizí host. Ať to zůstane mezi vámi a nepište o tom ani rodičům, ani přátelům. Vám povím vše, i své hříchy. Ono údolí jest svět. Pološero je místem zavržení a dva svahy jsou přikázání Boží a církevní. Hádí - ďábli. Ony šelmy - zlá pokušení. Kuň podle mého zdání představuje asi koně, který kopl Heliodora, totiž důvěra v Boha. Hoši, kteří kráčeli po růžích a pak padali mrtví, to jsou ti, kteří se oddali rozkoším tohoto světa, které zabíjejí duši. Ti, kteří šlapali po růžích, to jsou ti, kteří pohrdají rozkošemi světa a vítězí. Pod plášť letěli nevinní.

Kdo by rád věděl, jakou měl zbraň a zda zvítězil, či byl zraněn, nebo mrtev, ten se to časem dozví. Ačkoliv jsem nepoznal všechny chlapce, přece jsem poznal ty, kteří jsou v oratoři. Ostatní, kteří snad teprve přijdou, ty bych poznal podle podoby, kdyby jen přišli.

4.června týž sen byl předmětem večerního slova. Posluchači vyslechli zajímavý dialog mezi Don Barberisem a Don Boskem.

Don Barberis: Don Bosko, dovolíte-li, rád bych se vás na něco otázel. Jindy jsem se neopovážil, poněvadž tu byli lidé cizí. Prosil bych o nějaké vysvětlení posledního snu.

Don Bosko: Jen pověz ! Je sice pravda, že uplynulo mnoho času od té doby, co jsem jej vyprávěl, ale na tom nezáleží.

Don Barberis: Ku konci snu jste podotkl, že někteří letěli pod plášť Madonny a jiní utíkali a jiní šli pomalu a kráčeli blátem, že pak byli celí zamazaní a většinou se ani nedostali pod plášť. Řekl jste nám, že letěli nevinní a je snadno pochopitelné, kdo spěchal, ale koho představují ti, kteří u-

vázli v blátě?

Don Bosko:

Ti, kteří uvázli a byli škaredě zamazaní a většinou se ani nedostali pod plášť Marie Panny, to jsou ti, kteří ulpívají na dobrech tohoto světa. Jejich srdce je sobecké, myslí jen na sebe, a sami se zamažou a nedovedou se povznést k věcem nebeským. Vidí, že Panna Maria je volá a rádi by šli, učiní několik kroků, ale bahno je stahuje. Tak se děje vždycky. Pán praví: "Kde je tvůj poklad, tam je i srdce tvé." Ti jsou to, kdož se nepovznegli k pokladu milosti a věnují srdce své věcem pozemským a přemýšlejí jen, jak by jich užili, jak by zbohatli, jak by se jim vydařil obchod, jak by se proslavili. A přece, pro nebe je to ničím.

Don Barberis: Ještě jednu věc, Don Bosko, kterou jste si ce nepověděl při vypravování snu, ale řekl jste to komusi z nás, a rád bych, abyste nám ji vyložil. Totiž toto: tázal se vás kdosi na svůj stav: zda běžel, či šel pomalu, či byl již pod pláštěm Mariiným, zda měl rukojeť zlomenou či rozežranou. Vy jste odpověděl, že jste ho nemohl dobře vidět, protože mezi vámi a mezi ním byla jakási mlha.

Don Bosko:

Ty jsi theolog a měl bys to vědět: Nuže! Opravdu jsou takoví hoši, není jich ovšem mnoho, které jsem dobře neviděl. Pozoroval a poznával jsem hoča, ale jiného jsem na něm neviděl. Drazí moji synáčkové, to jsou ti, kteří jsou k představeným uzavření, neotevrou svého srdce, nejsou upřímní. Vidí-li tamhle nějakého představeného, raději se obrátí někam jinam, než aby se s ním měli střetnouti. Přišel kterýsi z takových a tázal se, jak jsem ho viděl. Co chcete, abych mu odpověděl: mohl jsem ří-

ci: "Nemáš důvěry k představeným, neotevřel jsi jim své srdce." Přes to, dobře si to zapamatujte: Nic vám nemůže více prospět, než, budete-li otevřenými k představeným, budete-li mít k nim velkou důvěru a budete-li srdečně upřímnými.

Don Barberis: Rád bych se vás otázel, ještě na jednu věc, ale bojím se, že mi povíte, že jsem příliš zvědavý.

Don Bosko: Kdopak to neví, že jsi zvědavý? /Všeobecný smích/ Nicméně věz, že jest jistý druh dobré zvědavosti. Táže-li se některý chlapec na to neb na ono, aby se poučil a táže-li se toho, který to zná, pak jedná správně. Naopak, mnozí zase stojí vždy jako vyjevený sýček. Nic se neptají, to není dobré znamení.

Don Barberis: Pak nechci patřit mezi takové. Již dávno jsem vám chtěl položit tuto otázku. V tomto snu jste viděl jen minulost ohovanců, nebo i budoucnost, co bude každý dělati a čím se stane?

Don Bosko: Nu, neviděl jsem jen věci minulé, ale i budoucí, které na vás čekají. Každý měl před sebou několik cest i úzkých a trnitých, ba některé byly pokryty ostrými bodci hřebíků. Tyto cesty však byly posypány i milostmi Božími. Končí v čarokrásné zahradě, kde byly rozkoše všech druhů.

Don Barberis: To znamená, že dovedete každému povědět, jakou cestou se má ubírat, totiž jaké je jeho povolání a jak skončíme, budeme-li se ubírat určenou cestou.

Don Bosko: Není záhodno povídati, co se týče cesty, po které se každý vydal a jak skončí; není dobrým povědět hochovi na př.: "Ty se pustíš po cestě bezbožnosti," poněvadž by mu to nahnalo jen hrůzu. Já mohu jen toto povědět: "Pájde-li tento po této cestě,

pak se jistotně ocitne na cestě, vedoucí do nebe, do něhož je povolán a kdo touto cestou nepůjde, ten nejde správnou cestou. Některé cesty byly úzké, kamenité, trnité, ale neztrácejte odvahy, moji drazí synáčkové, neboť s trny jest i milost Boží a pak nás na konci cesty očekává nesmírné blaho, že brzo zapomeneme na uškrábnutí.

Prosím vás, pamatujte si, že je to jenom sen a že mu nemusí žádný věřit. Pozoruji ovšem, že všichni, kteří mne přišli požádati o vysvětlení, využívají dobře mé rady, ale nicméně jednejte dle rady sv. Pavla: "Probate spiritus et quod bonum est, tenete." Ještě na jednu věc nezapomínejte, totiž vzpomínejte ve svých modlitbách na ubohého Don Boska, aby se mi nestalo, co praví sv. Pavel: "Cum aliis predicaverim, ego reprobus efficiar."

LVII. /1876/.

O r e p t á n í .

Povím vše, jak se mi to zdálo a každý ať si z toho vezme, co potřebuje. Především třeba si uvědomiti, že sny míváme ve spánku a ve spaní se nemudruje. Je-li však něco dobrého, nějaké naučení, chopte se ho. Nechtějte mne však chytati za slovo. Řekl jsem, že sny míváme ve spánku v noci, neboť někteří spí i ve dne a někdy i když bdí a ruší profesory jako nepořádní žáci.

Zdálo se mi, že jsem u Castelnovo v rodném kraji. Předě mnou se rozkládalo širé pole, rozsáhlá pěkná rovina. Nebyl to náš pozemek, a nevím, komu patřil.

Na onom poli jsem viděl množství lidí, pracujících rýči, kopáči, motykami a jiným nářadím. Jedni orali, jiní rozsévali zrní, jiní urovnávali půdu a jiné věci. Tu a tam byl dozorce, který řídil práci a zdálo

se mi, že i já jsem mezi nimi. Stranou stál zástup vesničanů, kteří zpívali. Úžaslý nad tím divadlem, ničemu jsem nerozuměl. Povídal jsem si: "Nač jen tak pracují?" A odpověděl jsem si: "Aby zaopatřili chléb pro mé hochy." Ku podivu jsem viděl, že dobří rolníci neustali ani na okamžik v práci a neúnavně, vytrvale a starostlivě pokračovali. Jen několik se smálo a žertovalo navzájem.

Zatím, co jsem se podívoval překrásné podívané, rozhlédl jsem se a zpozoroval jsem, že mne obklopují někteří moji klerici a kněží, někteří z blízka, jiní opodál. Řekl jsem si: "Vždyť se mně to zdá. Moji klerici jsou v Turině a zde je přece Castelnovo. To ani není možné! Jsem oblečen jako v zimě od hlavy až k patě a ještě včera byla tuhá zima a zde se dnes již zasévá obilí. Ohmatával jsem si ruce a procházel se říká se si: "Vždyť to se mi jen zdá, ale přece toto je skutečně pole a tento klerik zde je opravdu klerik A...a onen zase B...Což bych i ve snu mohl vidět i ono?"

Tu jsem spatřil opodál stranou starce, který se zdál býti dobrotivým a moudrým. Pozoroval mne i ostatní. Přiblížil jsem se k němu s otázkou: "Člověče dobrý, poslyšte! Co znamená tato podívaná? Já ničemu nerozumím. Kde jsme nyní? Kdo jsou tito rolníci? Čí je toto pole?"

"Podivné otázky," odpověděl stařec, "vy jste kněz a vy to nevíte?"

"Povězte mi tedy: myslíte, že mám sen, anebo bdím? Vždyť se mi zdá, že sním a zdá se mi nemožným, co vidím."

"Čirá skutečnost, pravý život a mně se zdá, že opravdu bdíte. Což nepozorujete, že mluvíte, smějete se a žertujete?"

"Přece," namítl jsem, "někteří mívají sny a zdá se jim v nich, že mluví, slyší a pracují, jako by bděli."

"Nikoli, zanechte takových myšlenek. Jste zde s tělem i duší."

"Budiž. Bdím-li, povězte mi, čí je toto pole?"

"Učil jste se latině. Které je první jméno druhé deklinace, kterému jste se učil v Donátovi, víte je ještě?"

"Ovšem, ale co má společného s tím, na co se táží?"

"Inu, velice mnoho. Povězte, které je první jméno druhé deklinace, jemuž jste se učil!"

"Dominus."

"A jak zní genitiv?"

"Domini."

"Výborně: domini! Toto pole je tedy Domini, pole Pánovo."

"Již trochu rozumím," zvolal jsem.

Žasl jsem nad vývody dobrého starce. Mezi tím jsem spatřil mnoho lidí, kteří přinášeli pytle zrní k rozsévání a sbor vesničanů zpíval: *Exiit, qui seminat : seminare semen suum.*"

Hříchem se mi zdálo rozhazovati takové semeno a nechat je zhnít pod zemí. Bylo to překrásné zrní. Řekl jsem si: "Nebylo by lepší dát je semlítí a upéci si chléb a buchty." Potom jsem si však pomyslíl: "Kdo nerozsévá, ten ani nežne. Nerozsévá-li se semeno a neshnije-li, co se sklídí?"

V tom jsem spatřil přicházeti se všech stran spoustu slepic, které začaly vyhledávat zrní, jež bylo právě rozseto. Sbor pěvců pokračoval: "*Venerunt aves caeli, sustulerunt frumentum et reliquerunt zizaniam.*"

Rozhlížím se kol kolem a vidím, že klerici stojí u mne. Jeden se založenýma rukama přihlížel s chladnou lhostejností, jiný se bavil s druhý, jiní se objímali, někteří se rozhlíželi po nebi, jiní se usmívali a pokračovali ve své zábavě a hře, někteří pokračovali ve své práci, ale nikdo neplašil slepice, aby je odehnal. Podrážděn jsem se k nim obrátil a každého volal jménem a křičel: "Co děláte? Což nevidíte, jak slepice sezobávají zrní? Nevidíte, jak ničí veškeré osení a hubí naděje dobrých rolníků? Co budou sklízeti? Proč stojíte jako němí? Proč nekřičíte? Proč je neodežnete?"

Klerici pokrčili rameny, podívali se na mne a nic neodpovídali. Někteří se ani neohlédli, nevšimli si dosud toho pole a nestarali se oň, ani když jsem je volal.

"Hlupáci!" řekl jsem, "slepice mají plná volata. Nemohli jste alespoň zatleskat?" Při tom jsem zatleskal zcela zmaten, poněvadž má slova ničeho nezmočila. Tu začali někteří odhánět slepice, ale já jsem si řekl: "Inu, ovšem! Teď, když už sezobali veškeré zrní, odhánějí slepice."

V tom jsem zaslechl sbor vesničanů, zpívajících: "Canes muti nescientes latrare."

Obrátil jsem se k dobrému starci a nazloben a udiven jsem mu pravil: "Prosím vás, vyložte mi, co vidím, ničemu nerozumím. Co znamená semeno, které se rozhazuje po zemi?"

"Ani to nevíte? Semen est verbum Dei."

"Co znamená, že je přede mnou požírají slepice?"

Stařec se změněným hlasem pokračoval: "Chcete-li úplný výklad, dám vám jej. Pole je vinicí Páně, o které je zmínka v evangeliu, nebo též srdce lidské. Dělníky jsou evangelijní pracovníci, kteří zvláště hlásáním slova Božího zasévají slovo Boží. Toto slovo by přineslo mnohonásobný užitek v srdci na poli dobře připraveném, ale přicházejí ptáci nebeští a sezobají je."

"Co znamenají tyto ptáci?"

"Chcete, abych vám pověděl, co znamenají?"

"Znamenají reptání. Člověk vyslechl kázání, které by přineslo užitek, ale jde s ním ke svým druhům. Jeden se ušklíbne nad některým gestem nebo výrazem a rázem je pryč veškeré ovoce kázání. Jiní haní kazatele pro nějakou tělesnou vadu neb intelektuální nedostatky, jiný zase vysmívá se jeho italštině a rázem jest zničeno ovoce kázání. Totéž lze říci o dobré četbě, jež ovoce zničí reptání. Reptání jest tím horší, čím je tajnější, skrytější a bují a rozmáhá se tam, kde bychom se ho ani nenadáli. Zrní, byť i padlo na pole ne-

dobře obdělané, přece vzejde a roste a vyroste hodně vysoko a přináší užitek. Rozpoutá-li se nad nově osetým polem bouře, a potluče půdu, nepřinese semeno veliký užitek, ale přece přinese. Nebude-li osení krásným, přece poroste a přinese hojný užitek. Sezobají-li však se země zrní ptáci a slepice, pak již není pomoci a pole nevynese ani trochu a nevzejde žádné obilí. Tak i při kázání, promluvách a dobrých předsevzetích. Přijde-li při nich nebo po nich roztržitost nebo pokušení, přinese menší užitek, ale vyskytne-li se reptání, posuzování a hanění, pak nepomůže nic, ale vše je rázem zničeno. Kdo má plašiti, odháněti, naléhati, dohlížeti a křičeti, aby se zabránilo reptání a pomlouvání? To již víte!"

"Co dělali ti klerici?" tázal jsem se. "Což nemohli zabrániti velikému zlu?"

"Nic nepřekazili. Někteří se dívali na vše jako němé sochy, jiní si toho vůbec nevšimali a nestarali se o nic, ba stáli se založenými rukama a jiní neměli odvahy zameziti zlo. Někteří, ač těch bylo málo, spolčovali se s reptajícími, brali účast na posuzování a zastávali úkol hubitelů slova Božího. Zdůrazňuji toto jako kněz, kaž, pobízej, mluv a neboj se, že bys přeháněl. Ať všichni vědí, že posmívati se kazateli, uškľebovati se na povzbuzení a dobrou radu, že to jest největší zlo. Býti němý, vidí-li člověk nějaký nepořádek, jemuž může zabrániti, ba je-li to jeho povinností a neučiní-li tak, pak jest spoluvinným hříchu jiných.

Pohnut těmito slovy, chtěl jsem se ještě rozhlédnouti a podívati se ještě tu a tam, domluviti klerikům a povzbuditi k lepšímu plnění povinností. Již se rozkývali a zaháněli slepice. Pokročiv do předu, narazil jsem na brány, které měly urovnati půdu a probudil jsem se. Nechejme stranou sen a všimněme si smyslu mravního. Co myslíte, Don Barberis, o tomto snu?"

"Je důkladným naučením, které zasáhne, koho se týká."

Jistotně je naučením, které by nám mělo velice prospěti. Pamatujte si to, moji milí hoši, a vyhýbej-

te se reptání všelikého druhu, jako velikému zlu a prchejte před ním jako prcháme před nákazou a vyhýbejte se mu nejen vy, ale varujte před ním i ostatní. Mnohdy svaté rady a výborné podniky nemají úspěchu, poněvadž překáží reptání, nebo jakékoliv slovo, které škodí bližnímu. Vyzbrojme se odvahou a bojujme statečně. Není většího neštěstí, než utratiti slovo Boží. Stačí někdy maličká poznámka, nepatrný žert.

LVIII. /1876/.

T r o j í   ů m r t í .

Vyprávěl jsem vám sen, který jsem měl před několika dny, ale právě minulé noci jsem měl jiný, který bych vám též rád pověděl. Nebudu se příliš rozšiřovati.

Zdálo se mi, že jsem na nějakém místě, na které se již nepamatuji, nebylo to ani v Castelnovo a myslím ani v oratoři. Náhle někdo přiběhl a důtklivě mne volal: "Don Bosko, pojďte sem! Pojďte sem!"

"Nu, co je tam tak důležitého?" odpověděl.

"Víte již o všem?"

"Nerozumím, co tím míníš. Mluv jasněji," odpověděl jsem polekán.

"Don Bosko, což nevíte, že onen předobrá jinoch, plný svěžesti je těžce nemocen, ba umírá?"

"Myslím, že si se mnou zahráváš. Vždyť jsem s ním mluvil právě dnes ráno a procházel jsem se s ním a nyní mi chceš povídati, že umírá?"

"Don Bosko, ne, já vás neklamu, ba cítím se povinen povědět i úplnou pravdu. Onen hoch vás nesmírně potřebuje a žádá si, aby vás mohl naposled viděti a s vámi mluvit. Pojďte rychle, nebo jinak nebude čas."

"Co se stalo?" odpověděl jsem. Zavedl mne do světnice, v níž ležel hoch s tváří smrtelně bledou, dušený kašlem a chrapotem. Sotva mohl mluvit. Tápal jsem

se ho: "Což nejsi ten a ten?"

"Ano, jsem." - "Jak se máš?" - "Velice špatně."

"Jak to, že tě nyní vidím v takovém stavu? Ještě včera ráno ses klidně procházel v podloubí."

"Ach, ano," odpověděl, "včera ráno jsem se procházel pod podloubím, ale nyní, prosím vás, honem mne vyzpovídejte. Potřebuji toho a vidím, že je času na mále."

"Netrap se, jen se netrap, vždyť ses vyzpovídal před několika dny."

"Máte pravdu a zdá se mi, že nemám na srdci žádné těžké viny, ale přece bych rád obdržel svátostné rozhřešení dříve, než předstoupím před Božského Soudce."

Vyslechl jsem jeho zpověď. Zpozoroval jsem při tom, že vůči hledě se stav jeho zhoršuje a že kašel ho zadusí. - Pomyslel jsem si: "Tu třeba dělati rychle, chci-li, aby přijal ještě Tělo Páně a pomazání. Ba, viaticum již nebude moci přijmouti, neboť je třeba mnoho času k přípravě a pak by mu překážel kašel v polknutí. Rychle sem svatý olej!"

Vyběhl jsem ze světnice a rychle někoho poslal pro nádobku se svatými oleji. Hoši, kteří tam byli, dotazovali se: "Což opravdu je takové nebezpečí, opravdu již umírá, jak se vypráví?"

"Bohužel," odpověděl jsem.

"Což nevidíte, jak těžce dýchá, a jak ho kašel dusí?"

"Bylo by lepší přinést mu i viaticum a tak posilněného odeslati do náručí Panny Marie."

Zatím, co jsem sháněl potřebné věci, zaslechl jsem: "Již vydechl!"

Vstoupil jsem do světnice a spatřil jsem ho s očima vytřeštěnými a již nedýchal: byl mrtev.

"Je mrtev?" tázal jsem se dvou okolostojících.

"Je mrtev, mrtev," odpověděli.

"Jak je to možné, tak rychle? Povězte mi, což to není ten a ten?"

"Ano, je to on."

"Nemohu uvěřiti svým očím. Ještě včera procházel se se mnou pod podloubím."

"Nu, včera se procházel a dnes je mrtev," podotkli.

"Na štěstí to byl dobrý chlapec," a prohodil jsem k okolostojícím: "Vidíte, vidíte, neměl ani čas, aby přijal Tělo Páně a poslední pomazání. Děkujeme Pánu Bohu, že mu dopřál čas, aby se vyzpovídal. Doufejme, že se dostal do života blaženého, neb aspoň do očistce. Kdyby tak stihl jeho osud jiné, co by z nich bylo?"

Potom jsme všichni poklekli a modlili se De profundis za duši ubohého zesnulého.

Odešel jsem do svého pokoje, když tu přiběhl z knihařské dílny Ferraris a celý vyděšený volal: "Don Bosko, víte, co se stalo?"

"Ach, bohužel vím! Zemřel ten a ten!"

"To nemyslím, ale zemřeli ještě dva další."

"Co? Kdopak?"

"Ten a ten a ještě tento."

"Ale kdy? Já to nechápu."

"Ano, zemřeli další dva, dříve než jste došel."

"Proč jste mne tedy nezavolali?"

"Nebyl již čas."

"Můžete mi snad povědět, kdy zemřel tento?"

"Právě teď zemřel!"

"Víte, kolikátého je dnes a který měsíc?" pokračoval Ferraris.

"Ach, ovšem máme 22. ledna, druhý den noveny k sv. Františku Salezskému."

"Ne, Don Bosko, vy se mýlíte. Podívejte se dobře. Podíval jsem se na kalendář a viděl jsem 26. května."

"Toto je nehoráznost!" zvolal jsem. "Jsme v měsíci lednu a dobře vidím, jak jsem oblečen, a tak se neobléká člověk v květnu a v květnu by nebyla rozehřátá kamna."

"Nevím, jak vám odpovědět a jak vás přesvědčiti, ale dnes máme 26. května."

"Vždyť sotva včera zemřel náš hoch a bylo to

v lednu."

"Mýlíte se. To bylo v době velikonoční," tvrdil Ferrariss.

"To tvrdíš ještě větší nehoráznost!"

"Jistotně, v době velikonoční a byl přeštas-
ten, že mohl zemřítí právě o velikonocích a další dva
v měsíci Panny Marie."

"Ty si mne dobíráš. Vyjádři se lépe, jinak ti
neporozumím."

"Vůbec si vás nedobírám. Toto je pravda. Chce-
te-li se více dovědět, přejete-li si, abych se lépe
vyjádřil, pozor! Dávejte pozor!"

Roztáhl ruce a dlaněmi tleskl tak silně, že
jsem se hned probudil. Tu jsem zvolal: "To je štěstí!"
"Není to skutečnost, ale pouhý sen. To jsem měl strachu!

Tento sen jsem měl minulé noci. Připisujte mu
důležitost, jak vám libo. Sám mu zcela nevěřím. Dnes
jsem se chtěl přesvědčiti, zda ti, které jsem viděl ve
snu mrtvé, zda ještě jsou živí a zdraví a silní. Rozumí
se, že nepovím, kteří to jsou. Dám pozor na ony dva, bude-
li zapotřebí nějaké rady a šikovně je připravím....."

LIX. /1876/.

Víra naším štítem a vítězstvím.

Mám radost, že vás zase vidím. Ach! Kolik an-
dělských tváří vidím zas před sebou a všechny jsou u-
přeny na mne. /Všeobecný smích./ Myslel jsem si, že vám
tímto snem naženu strachu. Kdybych i já měl andělskou
tvář, pověděl bych: "Pohleďte na mne!" Tak by se rozply-
nul váš strach. Na neštěstí jsem z hlíny jako vy. Nic-
méně jsme tvory Božími a já mohu říci se sv. Pavlem, že
jste mojí radostí a ozdobou: *Gaudium meum et corona mea*.
Nedivte se, bude-li v povídání něco drsného. Přistupme
k slibům. Nechtěl jsem vám jej vyprávěti, abych vás ne-
polekal, ale pak jsem si pomyslíl: "Dobrý otec ničeho

nesmí skrývatí před svými syny a zvláště, zajímá-li je je to a mají-li věděti, co ví a činí jejich otec. Proto jsem se rozhodl vyprávěti vám jej dopodrobna, ale prosím vás, abyste mu přikládali důležitost jen takovou, jakou přikládáte snu, který si každý vykládá jak je mu libo a prospěšnější. Vězte tedy, že sny míváme ve spánku. /Všeobecný smích./ Vězte, že se mi nezdál tento sen nyní, ale zdál se mi před 14 dny a to právě na sklonku vašich duchovních cvičení. Dlouho jsem prosil Pána Boha, aby mi dal poznati stav duší mých synů a co třeba učiniti, aby více pokročili ve ctnosti a vykořenili ze svých srdcí hlavní neřesti. Byl jsem proto zamyšlen po celou dobu duchovních cvičení. Díky Bohu, duchovní cvičení se dobře vydařila, jak pro studenty, tak pro řemeslníky. Pán Bůh se neomezil na to ve svém milosrdenství. Popřál mi čísti v duších hochů tak, jako čteme v knize, ale ku podivu nejen přítomný stav každého, ale vše, co se komu v budoucnosti přihodí způsobem zcela mimořádným, jakým jsem dosud neviděl a neobyčejně zřetelně, jasně a tak otevřeně, věci budoucí a svědomí hochů. Toto je po prvé. Prosil jsem též vroucně Pannu Marii o milost, aby z vás nikdo neměl v srdci pánem ďábla a doufám, že mi jí udělila, neboť smím doufatí, že se mi otevřeně vyjevily taje svědomí. S takovými myšlenkami a prose Boha, aby mi dal poznati, co by prospělo spáse duší mých drahých chovanců, odebral jsem se na lůžko a hle, začalo se mi sníti, co chci nyní vyprávěti.

Úvod začíná projevem obvyklé hluboké pokory, ale končí tentokráte tvrzením, které vylučuje pochybnost o nadpřirozeném rázu tohoto snu. -

Zdálo se mi, že jsem v oratoři se svými hochy, kteří jsou mojí chloubou a ozdobou. Stmívalo se. Ještě bylo nejasně viděti. Vyšel jsem z podloubí a kráčel k bráně, ale obklopovalo mne množství chlapců, jako to obyčejně činíváte z přátelství. Někteří mne přicházeli pozdraviti, jiní zase něco pověděti. Řekl jsem každému alespoň dobré slovo. Tak jsem zvolna došel do prostřed dvora, když jsem zaslechl sténání, táhlé kvílení a vel-

ký hřmot, prorývaný pronikavými výkřiky chlapců a divným řvaním zvířat a vše zaznívalo od brány. Studenti, zaslechnuvše nezvyklý rámus, běželi se podívat, ale brzo jsem je viděl horempádem utíkat s pokřikem ke mně. Mnozí řemeslníci utekli od brány do kouta nádvoří.

Křik rostl s bolestným a pronikavým kvílením, takže jsem se s úzkostí všech dotazoval, co se stalo. Chtěl jsem se prodrati kupředu, chtěl jsem spěchat na pomoc, ale kolemstojící hoši mne zadrželi. Tu jsem pravil: "Pusťte mne, abych se podíval, co nahání tolik hrůzy."

"Ne, probůh, jen to ne!" volali všichni, "nechoďte dále, couvněte, vždyť je tam obluda, která vás sežere. Nechoďte tam, utecte, pojďte s námi!"

Přece jsem chtěl vidět, co tam je a vymanil jsem se z objetí chlapců a odvážil jsem se na dvůr řemeslníků, zatím co hoši křičeli: "Pozor, pozor!"

"Co tam je?"

"Pohleďte tam do kouta!"

Podíval jsem se v naznačenou stranu a spatřil jsem obludu, která se na první pohled podobala obrovskému lvu, jemuž není na zemi rovného. Prohlížel jsem si ho důkladně. Byl ohyzdný zježený jako medvěd, ale neobyčejně divoký a nebezpečný. Zadní část těla v porovnání s údý byla maličká, ale měl zase širokou drůd, a veliký žaludek, hlavu měl obrovskou a tlamu otevřenou a velikou a zdálo se, že chce sežrati všechny jedním rázem. Z tlamy mu vyčnívaly dva tlusté, ostré a dlouhé zuby, jako dva ostré meče.

Rychle jsem couvl mezi chlapce, kteří mne úzkostlivě prosili o radu, ale i mne jala hrůza a byl jsem neobyčejně zmaten. Leč odpověděl jsem: "Rád bych vám pověděl, co dělají, ale sám nevím. Pojďte všichni do podloubí!"

Zatím drak vlezl do druhého dvora a blížil se k nám vážným, volným krokem, jako člověk, jistý svojí kořistí. Zděšeně jsme prchali až jsme se ocitli v podloubí. Hoši se točili kolem mne. Oči všech se tázavě upíraly na mne. Mičky jsem hleděl na chlapce, nevěda, co

si počítí. Konečně jsem zvolal: "Obraťme se k obrazu P. Marie, poklekněme a prosme ji vroucně a nad obyčej požádejme, aby nám poradila, co učiniti, aby nám dala poznati, čím je tato obluda, aby nám přišla na pomoc, aby nás osvobodila. Je-li to zvíře šelma, pokusíme se je společně zabítí, je-li to ďábel, pomůže nám Panna Maria. Nebojte se! Panna Maria se postará o naši spásu!"

Mezitím se ustavičně drak přibližoval a plazil se po zemi, jako by se připravoval ke skoku.

Poklekli jsme a začali jsme se modlití. Uplynulo několik minut všeobecného zděšení a hrůzy. Obluda dolezla tak blízko, že rázem mohla na nás skočiti. Tu náhle, věru ani nevím jak a kdy, ocitli jsme se přenesení za zeď do jídelny kleriků.

Uprostřed jídelny jsme viděli Madonnu, která se podobala snad soše v podloubí, nebo v jídelně, nebo snad oné na kopuli nebo v kostele. Ať již tomu bylo jakkoli, vskutku zářila oslňujícím světlem a ozařovala celou jídelnu stonásobně, ba i více rozšířené a zvýšené, zářila jako slunce v poledne. Obklopovali ji nebesťané a andělé, takže se síň zdála rájem. Rty pohybovala, jakoby nám chtěla něco říci.

Bylo nás v jídelně nesčíslné množství. Do srdcí místo hrůzy vstoupil úžas. Oči všech byly upřeny na Pannu Marii, která nás sladkým hlasem ujišťovala: "Nebojte se a verťte, jest to jen zkouška, kterou na vás dopouští můj Božský Syn."

Povšimnul jsem si pozorně těch, kteří zářili blažeností a tvořili věnec kolem Panny Marie. Poznal jsem Don Alasonattiho, Don Ruffina, jistého Michala, školského bratra, kterého snad někteří z vás znají a mého bratra Josefa a mnoho jiných, kteří kdy byli v naší oratoři a patřili k naší kongregaci a nyní jsou v nebi. S nimi jsem viděl i mnoho těch, kteří ještě žijí.

Náhle jeden z těch, kteří byli v družině Panny Marie, zvolal hlasitě: "Surgamus!"

Stáli jsme až doposud a proto jsem nechápal, co znamená tento povel. Tázali jsme se navzájem: "Jak

jen máme povstat? Vždyť již stojíme." "Surgamus!" silněji opakoval svou výzvu. Hoši takřka zkameněli a polekaní se obraceli ke mně a očekávali můj pokyn, a nevěděli, co počít. Obrátil jsem se tam, odkud hlas vyšel a řekl jsem: "Co dělat? Co má znamenat surgamus, když již všichni stojíme?"

Hlas ještě silněji odpověděl: "Surgamus!" Ne - rozuměl jsem a nedovedl jsem si to vysvětlit.

Tu jiný z těch, kteří stáli kolem Panny Marie obrátil se ke mně, neboť jsem stál na stole mezi množstvím hlasů a s hlasem podivuhodně silným pravil: "Ty jsi kněz a nechápeš, co znamená povel surgamus? Neříkáš denně při mši sv. sursum corda? Chápeš to ve smyslu hmotného pozdvihnutí, nebo pozdvihnutí srdce k Bohu?"

Hned jsem zvolal k chlapcům: "Vzhůru, vzhůru, hoši! Oživme, posilněme naši víru, pozdvihněme srdce k Bohu, vzbudme úkon lásky a lítosti, vynasnažme se vroucně prositi Boha, důvěřovati v něho. Pokynul jsem a všichni poklekli.

Za chvíli, když jsme se tiše a s vroucí důvěrou modlili, zaznělo nové volání: "Surgite!" Rázem jsme povstali a cítili jsme, že jsme zvedáni nadpřirozenou silou ze země a vystoupili jsme všichni hodně vysoko. Nevím, na čem stály naše nohy. Vzpomínám si, že jsem se křečovitě držel okenního rámu. Všichni hoši se zavěsili na okna a na dvěře. Jeden se zavěsil tu, jiný onde, některý za železné ráfky, jiný za silné hřebíky a někteří za ozdoby stropu. Všichni se vznášeli ve vzduchu a já žasl, že jsme nespadli na zem.

Však tu již vstupovala do sálu obluda, kterou jsme spatřili na dvoře a za ní spousta nejrozmanitějších divokých zvířat. Pobíhala sem a tam po jídelně, hrozně řvala a zdálo se, že dychtí po boji a že se na nás vrhne. Dosud se nepokoušela napadnouti nás. Očíchávala nás, vztyčujíc nozdry a prohlížeje si nás s krvavýma očima. Dívali jsme se na ně shora a já jsem se držel křečovitě okenního rámu. Povídal jsem si: "Kdybych tak spadl, jistě by mne hrozně roztrhala."

Zatím, co jsme byli v podivném postavení, Madonna zapěla slova sv. Pavla: "Sumite ergo scutum fidei inexpugnabile!" Byl to líbezný jednotný zpěv a tak uchvatný, že jsme byli téměř ve vytržení. Slyšeli jsme všechny tony od nejhlubších do nejvyšších a zdálo se nám, že to zpívá na sta hlasů, jako jeden celek.

Naslouchali jsme tomu zpěvu, když jsme spatřili od Panny Marie odcházeti množství sličných mládenců, sestoupivších s nebe a okřídlených. Přicházeli k nám a kladli každému z ruky na srdce štít. Byli to velké, krásné, zářící štíty. Odráželo se v nich světlo, které vycházelo z postavy Madonny. Vše se podobalo věcem nebeským. Každý štít uprostřed byl asi ze železa, pak okruh z diamantů a obruba z ryzího zlata. Štít představoval víru. Když jsme byli všichni ozbrojeni, začala družina Panny Marie zpívatí duetto a zpívali tak líbezně, že toho nelze slovy vyjádřiti. Byla to přemíra krásy, něhy, sladkosti a libozvučnosti.

Zatím, co jsme se podívovali tomuto divadlu a já byl zcela pohroužen v překrásnou hudbu, otřásl námi mocný hlas: "Ad Pugnam!" A tu se začaly všechny šelmy zuřivě zmítati a pobíhati. Rázem všichni jsme se ocitli na zemi a každý musel bojovati se zvířaty, kryt božským štítem. Nevím, zda se rozpoutal boj v jídelně, nebo na dvoře. Nebeský sbor nepřestal zpívatí. Obludy vrhaly proti nám svým dechem, který jim šlehal z chřtánů, olověné koule, šípy a kopí, ale jejich zbraň nedoletěla, nebo se odrážela od našich štítů. Nepřítel se všemožně snažil, nás zraniti a zabíti a zuřivě se na nás vždy znova vrhal, ale nemohl nám zasaditi žádnou ránu. Všechny jejich rány dopadaly zuřivě na naše štíty, zuby se jim lámaly a ony se dávaly na útěk. Jako příboj, v němž jde vlna za vlnou, tak nás napadaly šelmy jedna za druhou, ale všechny ustupovaly s nezdarem.

Boj trval dlouho. Konečně zazněl hlas Madony: "Haec est victoria vestra, que vincit mundum, fides vestra!"

Na ta slova zděšené množství šelem dalo se o překot na útěk a zmizelo. Byli jsme osvobozeni, zachrá-

nění, vítězi v ohromném sále jídelny, planoucí v záplavě světla, linoucího se z postavy Madony.

Nyní jsem začal pozorně prohlížeti ty, kteří měli štíty. Bylo jich na tisíce. Viděl jsem mezi nimi Don Alassonattiho, Don Ruffina, bratra Josefa i onoho školského bratra, ti bojující s námi.

Oči všech chlapců nebylo možno odtrhnouti od Madony. Zapěla píseň díky, budící v nás novou radost a nevystižné nadšení. Věru nevím, lze-li slyšeti pěknější zpěv v ráji. -

Naše radost byla náhle zkalena výkřiky a srdcervoucím kvílením, přerušovaným děsným řevem. Domnívali jsme se, že snad ony šelmy, které odtud před chvílí uprchly, trhají naše chlapce. Hned jsem chtěl vyběhnouti, abych viděl, co se stalo, abych pomohl svým synům, ale nemohl jsem vyjíti, poněvadž u dveří mne zadrželi i jiní hoši a nedovolili za žádnou cenu, abych vyšel. Všemohně jsem se snažil vytrhnouti se jim: "Prosím vás, pusťte mne, abych pomohl těm, kteří tak bolestně křičí. Chci vidět své syny a hrozí-li jim neštěstí nebo smrt, pak chci zemřít s nimi. Musí tak býti, i kdybych měl život ztratiti." Vytrhl jsem se jim z rukou a vyběhl do podloubí. Ach! Žalostná podívaná! Dvůr byl pokryt raněnými, umírajícími a mrtvými.

Hoši zděšení prchali na všechny strany, chtěli uniknouti, ale zvířata je pronásledovala, vrhala se na ně, zakousla se jim do údů a trhala je na kusy. Každou chvíli padali a zmírali chlapci s bolestným křikem.

Nejhůře řádil hrozný drak, který se před tím objevil na dvoře řemeslníků. Dvěma zuby, podobnými mečům, probodával hrud, chlapcům s prava na levo a s levo na pravo, takže po dvojí ráně do srdce klesali mrtví na zem.

Nebojácně jsem začal křičeti: "Nebojte se, hoši!" Mnozí se utekli ke mně. Drak, spatřiv mne, rozběhl se proti mně. Dodav si odvahy, pokročil jsem k němu. Zatím někteří z těch, kdož byli v jídelně, kdož přemohli šelmy, stanuli na prahu a přidali se ke mně. Kníže pe-

kelný se vzepjal proti mně i proti nim, ale nemohl nás zranit, poněvadž jsme byli chráněni štíty. Ba, ani se nás nedotkl, bojácně a uctivě couvl, jakmile spatřil. Prohlédl jsem si zatím důkladně ony dlouhé zuby jako meče a bylo na nich velkými písmeny napsáno: OTIUM a na druhém: GULA.

Překvapen a s úžasem jsem se tázal: "Je to možné, že v našem domě, kde všichni jsou tak zaměstnání, že ani nevědí, kde mají hlavu, aby vyřídili všechny záležitosti, že by zde někdo hřešil lenivostí? Vždyť, co se týče chovanců, zdá se, že pracují, že se učí v pravý čas a na svém místě a že neztrácejí čas ani ve volné chvíli." - Nijak jsem si to nemohl vysvětliti.

Odpověděli mi: "A přece se ztrácejí celé půlhodiny!"

"A nestřídmost?" namítal jsem dále. Zdá se mi, že se u nás nelze prohřešiti proti střídmosti, i kdyby člověk chtěl. Vždyť ani nemáme příležitosti býti nestřídmými. Pokrm jest zcela obyčejný a podobně i nápoje. Sotva potřebné se předkládá. Jak je možno dopustiti se tedy nestřídmosti, která vede do pekla?

Odpověď zněla: "Tys kněz? Myslíš, že máš hluboké znalosti mravouky, že jsi velice zkušený, ale zde nevíš zhola nic, zde ničemu nerozumíš. Což nevíš, že lze zhřešiti nestřídmostí, i když pijeme vodu?"

Tím jsem se neuspokojil a poněvadž jídelna byla ještě osvětlena, zasmušilý jsem kráčel za bratrem Michalem, aby zaplašil moje pochybnosti. Bratr Michal mi odpověděl: "V tom jsi ještě nováčkem. Zítra ti vše vysvětlím."

O nestřídmosti bys měl vědět, že lze i zhřešiti jíme-li a pijeme-li více, než potřebujeme. Nestřídmostí hřešíme, spíme-li a staráme-li se jakkoli o tělo více, než potřebuje. O lenivosti a zahálce věz, že se tím nerozumí jen nepracovati a nevyužívatí času i ve volné chvíli, ale i čas, který poprává člověk volné obrazotvornosti nebo přemýšlení o věcech nebezpečných. Zahálkou je i čas, v němž si někdo ve studovně hraje a tak druhého vyrušuje, využívá-li chvílek volných k

světácké četbě, rozhlíží-li se zahálčivě po jiných, nechá-li se přemoci lenivostí a zvláště, nemodlí-li se v kostele a nudí-li se při věcech nábožných. Zahálka je matkou, zdrojem a příčinou spousty pokušení a veškerého zla. Ty jako ředitel těchto chlapců, musíš se vynasnažovati, abys je uchránil těchto dvou hříchů tím, že v nich oživiš víru. Dosáhneš-li u svých hochů toho, že budou střídmy i v maličkostech, pak vždy zvítězí nad ďáblem a ze střídmosti nabudou i pokory, čistoty a jiných ctností. Využijí-li času, budou-li věrni svým povinnostem, neupadnou nikdy v pokušení ďábelské a budou žítí a zemrou jako svatí křesťané."

Vyslechl jsem to a poděkoval jsem za překrásné poučení a chtěl jsem mu stisknouti ruku, abych se přesvědčil, zda je to skutečnost, či jenom pouhý sen, ale ničeho jsem nenahmatal. Pokusil jsem se ji stisknouti po druhé a po třetí, ale marně. Stiskl jsem jen vzduch. Přece se ty osoby, které jsem viděl, zdály živé, vždyť mluvily. Přistoupil jsem k Don Alassonattimu, k Don Ruffinovi a bratrovi, ale jejich ruce jsem nenahmatal. Zmaten jsem zvolal: Je skutečnost, či sen, co vidím? Což toto nejsou živé bytosti? Či jsem je neslyšel mluvit?"

Bratr Michal mi odpověděl: "Měl bys již vědět i a studoval jsi to, že mne nenahmatáš, dokud nebude má duše znova spojena s tělem. Čistých duchů se nemůžeš dotknouti. Naši podobu bereme na sebe jenom proto, aby nás viděli smrtelníci. Až povstaneme k soudu, vezmeme na sebe znova své tělo, ale nesmrtelné a oduševnělé. Chtěl jsem se přiblížit k Panně Marii, neboť se mi zdálo, že mi chce něco říci. Když jsem byl skoro u ní, zaslechl jsem zvenku nové, pronikavé výkřiky. Chtěl jsem vyběhnouti z jídelny, ale vycházejí, probudil jsem se."

Dokončiv své vypravování, připojil tyto poznámky a rady: "Ať je na tomto tak spleťtém snu cokoliv, jest zřejmo, že se zde opakují a vysvětlují slova sv. Pavla. Tímto snem jsem byl zcela zemdlen a vyčerpán takže jsem prosil Pána Boha, aby na mne podobného snu

již nepřipouštěl, ale nicméně následující noci se tento sen opakoval se zakončením, které jsem minulé noci neviděl. Začal jsem při tom tak křičeti, že to slyšel i Don Berto a ráno se mne tázal, proč jsem křičel, zda jsem nespál. Tyto sny mně unavily více, než kdybych celou noc bděl. Vidíte, že je to jen sen a já mu nechci připisovati žádnou důležitost, ale jen jako snu. Proto si nepřejí, abyste o něm psali domů neb jinam, aby někdo z cizích věděl o záležitostech oratoře, aby snad někdo neřekl, jak se již stalo, že Don B. sko své chlapce krmí jen sny. Mně ovšem na tom málo záleží, ať si říkají, co se jim líbí, ale přece ať si každý vezme z tohoto snu, co se ho týká. Zatím vám jej nebudu vysvětlovati, neboť je velice lehký a srozumitelný. Velice vám doporučuji, abyste oživilí svoji víru, kterou lze zachovati zvláště střídmostí a vyhýbáním se zahálce. Milujte víru a nenáviďte zahálku. A nyní - dobrou noc i

LX. /1876/.

Taurus rugiens .....
Qui se humiliat exaltabitur...
Čtyři hřeby řeholní společnosti.

I.

Říkají, že na sny netřeba dbáti a přiznávám, že ve většině případů i já tak smýšlím. Někdy však, byť nám novyjevovaly budoucích věcí, poučují nás, jak rozřešiti spletité záležitosti a moudře jednati v nejrozmanitějších pracích. V takovém případě lze se jich přidržeti, pokud nám prospívají.

Právě vám chci vyprávěti son, kterým jsem se zabýval téměř po celé duchovní cvičení, který mne této noci nejvíce trápil. Povím vám jej, jak se mi zdál a zkrátím jej někde jen proto, aby nebyl příliš dlouhým, neboť se mi zdá bohat na vážná naučení.

Zdálo se mi, že jsme společně kráčeli z Lanzo

do Turina. Zdálo se mi, že jedeme po nějakém vozidle, ale nevím, zda to byl vlak, či omnibus, ale nešli jsme pěšky. Urazili jsme kus cesty a nevím již, kde to bylo, vůz se zastavil. Sestoupil jsem, abych se podíval, co se stalo a tu jsem spatřil zcela neznámou osobu, kterou ani popsat nedovedu. Zdála se mi současně vysokou i nízkou, tlustou i tenkou, červenou i bledou, kráčela po zemi i ve vzduchu. Užaslý a celý zkoprnělý ani nevím jak, dodal jsem si odvahy a otázal jsem se: "Kdo jsi?"

Bez dalšího mi odpověděl: "Pojď!"

Chtěl jsem dříve vědět, kdo jest a co chce, ale on odpovídal: "Pojď rychle, zajedme s vozem na toto pole." Ku podivu mluvil současně hlasitě i tiše a různým hlasem, že jsem nevycházel z úžasu.

Bylo to rozsáhlé pole na pohled zcela rovné, nerozbrázděné, ale udupané jako humno. Nevěděl jsem, co odpovědět a vida člověka rozhodného, dal jsem pokyn, aby vozy vjely na ono široké pole a pak jsme volali na všechny, kteří byli uvnitř, aby sestoupili. Rychle všichni sestoupili a rázem zmizely vozy, aniž jsme věděli, kam se poděly.

Nyní, když jsme sestoupili, povíš mi - povíte mi - povězte mi - koktal jsem, nevěda, jak se chovati k člověkoví a proč nás právě na tom místě zastavil.

Odpověděl: "Z důležité příčiny, abych předešel velkému nebezpečí."

"Jakému?"

"Nebezpečí rozzuřeného býka, který nenechá živého člověka projíti, Taurus rugiens, qaerens, quem devoret."

"Pozor, můj milý. Ty připisuješ býkovi, co v Písmě sv. praví sv. Petr o lvu: leo rugiens."

"Na tom nezáleží. Tam to byl leo rugiens a zde je to taurus rugiens. Třeba však státí na stráži. Svolej všechny k sobě, Slavnostně a důtklivě jim oznam, aby dávali pozor, aby byli na stráži a jakmile zaslechnou řev býka, hrozný a neobyčejný řev, ať se rázem vrhnou na zem a leží tváří k zemi, dokud býk nepřejde. Běda tomu, kdo tě neposlechne, kdo si nelehne, jak jsem ti

řekl, ten je ztracen, neboť čteme v Písmě sv., že kdo se poníží, ten bude povýšen, ale kdo se povýší, ten bude ponížen: Qui se humiliat, exaltabitur et qui se exaltat, humiliabitur.

Potom dodal: "Rychle, rychle, býk již přichází, volej, křič hlasitě, aby se ponížili."

Začal jsem volati a on zase: "Hej, volej silněji, křič, křič silněji!"

Křičel jsem tak silně, že jsem asi poděsil i Don Lemoiena, který spal v sousední světnici a více ani nemohl.

Rázem jsme zaslechli řev býka: "Pozor, pozor. Rozkaž, aby se položili do řady vedle sebe, aby nechali mezi oběma řadami cestu, po níž by mohl proběhnout býk. To mi ještě poroučel onen muž. Udílel jsem rozkazy a v okamžiku všichni leželi na zemi a spatřili jsme v dáli přicházetí rozzuřeného býka. Ačkoli většina ležela, přece někteří chtěli povstat a podívat se, jaký je to býk a nelekli se. Bylo jich několik.

Tu mi onen muž řekl: "Uvidíš, co se jim stane, uvidíš, co je stihne, protože se nechtějí ponížiti."

Ještě jsem je chtěl napomenouti, běžeti k nim a zavolat na ně, ale nedovolil mi, prosil jsem, aby mě pustil k nim, ale on rozhodně odpověděl: "Poslušnost je i pro tebe. Lehni!"

Ještě jsme neleželi, když se rozlehl hrozný, ohromný, děsný řev. Býk byl již u nás. Všichni jsme se třásli a s otázkou na rtech: "Co teď? Co teď?"

"Nebojte se: k zemi!" křikl jsem.

Onen muž jen opakoval: "Qui se humiliat, exaltabitur, et qui se exaltat, humiliabitur. - Qui se humiliat - qui se humiliat. -"

Ku podivu užasem mne naplnila okolnost, že jsem výborně viděl vše, co se kolem mne dalo, ač jsem k zemi ležel tváří. Býk měl 7 rohů, téměř v kruhu a to 2 měl pod nosem, 2 místo očí a dva na obvyklém místě. Ku podivu! Rohy byly silné, pohyblivé a obracel je, kamkoliv chtěl, takže mohl napadnouti a sraziti kohokoli a nemusel se obracet a stačilo uháněti vpřed, aby sra-

zil každého, kdo se mu namanul do cesty. Nejdlejší byly rohy nosní a jimi hrozně rádl. Býk již byl u nás. Tu onen muž zvolal: "Nyní uvidíte účinek pokory. V okamžiku ku podivu všichni jsme byli pozvednuti do výše tak, že nás býk nemohl dostihnouti. Ti, kteří se neponížili, nebyli vyzvednuti. Býk doběhl a v okamžiku je roztrhal na kusy. Ani jeden nevyvázl. My nadnášení ve vzduchu, třásli jsme se strachem a tázali se: "Což, spadneme-li, jsme ztraceni. Běda nám! Co nás ještě čeká?"

V tom jsme zpozorovali rozzuřeného býka, jak se nás snaží dostihnouti a hrozně poskakoval, aby nás probodl, ale nijak nám nemohl ublížiti. Velice rozlícen dával na srozuměnou, že půjde vyhledati své druhy, jakoby chtěl říci: "Potom společnou pomocí utvoříme schoď - potom habens iram magnam - se vzdálil.

Znova jsme se ocitli na zemi a onen muž začal volati: "Obráťte se k jihu!"

II.

Ani nevím jak, ale okolí se rázem zcela změnilo. Když jsme se obrátili k jihu, spatřili jsme vystavenou nejsvětější Svátost. Po obou stranách hořelo spousta svíc a pole již nebylo, ale místo něho jsme se ocitli v prostranném chrámě, překrásně vyzdobeném. Zatím, co všichni jsme se klaněli nejsvětější Svátosti, přiběhlo množství rozzuřených býků, hrozných a s přišernými rohy. Přiběhli, ale vidouce nás všechny na adoraci nejsvětější Svátosti, nemohli nám ublížiti. Začali jsme se modliti věneček ke cti nejsv. Srdce Ježíšova. Po chvíli, nevím již jak, ohlédlí jsme se a býků již nebylo. Obrátili jsme se znova k oltáři a viděli jsme svíce zhaslé a nejsvětější Svátost již nebyla vystavena. Pak zmizel i chrám a my? ocitli jsme se znova na poli.

Chápete, že býkem je nepřítel duší - ďábel - a že velice zuří proti nám a chce nám uškoditi. Sedm rohů je sedmero hlavních hříchů. Před rohy tohoto býka, před útoky ďábla, abychom neupadli do hříchu, může nás

uchrániti především pokora, základ a podstata ctností.

III.

Užaslí hleděli jsme na sebe tázavě, žádný nepromluvil, nevěděli jsme co říci. Čekali, že promluví Don Bosko, nebo že nám něco řekne onen muž. Tu mne onen muž odvedl stranou a pravil: "Pojď, ukáži ti triumf kongregace sv. Františka Sal.. Vylez na tento balvan a uvidíš."

Uprostřed nedozírné planiny byl ohromný balvan. Vylezl jsem naň. Naskytla se mi nepřehledná podívaná! Nebyl bych to pole pokládal za tak rozsáhlé a nyní se zdálo, že zabírá celou zemi. Lidé všech barev, krojů a národů byli tu shromážděni. Viděl jsem tolik lidstva, že ho ani tolik na zemi není a všimnul jsem si hned těch nejbližších. Byli oděni jako italové. Znal jsem prvé řady a byli všichni salesiáni, kteří vedli hloučky chlapců i děvčat. Za nimi byli jiní s dalšími zástupy a tak dále noví a noví, z nichž jsem již nikoho nerozeznal, ale bylo jich nesčetné množství. Na jižní straně jsem spatřil Sicilány, Afričany a nesčetné zástupy neznámých národů. Všechny vedli salesiáni, jež jsem znal, ale jen v prvních řadách.

"Obrát se!" řekl mi onen muž. Před zraky mými se objevily jiné národy v nesčetném počtu, oděné koží s pláští vlněnými a různobarevnými.

Obrátil jsem se ke všem čtyřem stranám světovým. Mezi jinými jsem viděl na východě ženy s malinkýma nohama, že ztěží stály a nemohly choditi. Zvláštěním však bylo, že jsem všude spatřil salesiány, kteří vedli zástupy mládeže a s ní nesčetné množství národů. Všude jsem poznával salesiány v prvních řadách, ale ale dalších jsem nepoznal ani z misionářů. Mnohé věci nemohu zde šířeji vykládati, poněvadž bych neskončil.

Tu onen muž, který mne provázel a dosud mi vše vysvětloval, znova začal vyprávěti: "Pohleď a dobře si to zapamatuj. Nyní všemu neporozumíš, ale dávej si pozor. Vše, co jsi nyní viděl, je žeň, určená salesiánům."

Vidíš tu nesmírnou žeň na tomto nesmírném poli, všude mají pracovat salesiáni. Tito salesiáni jsou dělníky na vinici Páně. Mnozí již pracují a ty je znáš. Obzory se šíří a nyskytá se pohled na národy, které ještě neznáš. To znamená, že i v budoucích stoletích budou salesiáni pracovat na svém poli. Víš, za jakých podmínek lze dosáhnouti toho, co vidíš, - povím ti to. Pamatuj si třeba vytisknouti tato slova, která mají býti vaším heslem, vaším přikázáním, vaším znakem. Dobře si ti zapamatuj: práce a střídmost umožní rozkvět salesiánské kongregaci. Tato slova budeš vysvětlovati, opakovati a zdůrazňovati. Dáš vytisknouti příručku, v níž budou vyložena, aby dokázala, že práce a střídmost jsou dědictví, které zanecháváš kongregaci, které bude zároveň i jejich chloubou."

Odpověděl jsem: "Velice rád to učiním, vždyť je to vše podle našeho cíle, to odporučím každý den a zdůrazňuji při každé příležitosti."

"Jsi o tom přesvědčen? Dobře jsi mi porozuměl? Takové dědictví jim zanecháš a jasně pověz, pokud budou synové tvoji věrni, budou je následovati národy od jihu, severu, východu a západu. Zanechej nyní exercicii a rozešli je na jejich místa. Tito budou vzorem a pak přijdou jiní."

Hle, znova se ukázaly omnibusy, aby nás všechny zavezly do Turina. Dívám se a vidím, že všechny omnibusy byly sui generis - prapodivné. Naši lezli do nich, ale tyto omnibusy neměly žádného opěradla a proto jsem se obával, že hoši vypadnou a nechtěl jsem je pustiti. Tu mi řekl onen muž: "Jen ať jdou, ať jdou. Nepotřebují opory, budou-li zachovávat dobře ona slova! Sobriestote et vigilate. Budou-li je dobře zachovávat, nevypadnou, i kdyby bez opěradla vůz letěl."

IV.

Odjeli a já osaměl s oním mužem. "Pojď za mnou," vybídl mne, "pojď, ukáži ti to nejdůležitější. Můžeš se mnohému přiučiti. Vidíš onen vůz?"

"Vidím."

"Víš, co to je?"

"Nevidím dobře."

"Chceš-li viděti, přistup blíže. Vidíš tam plakat? Přistup blíže! Podívej se naň! Na tom papíře je znak, podle něho jej poznáš."

Přistoupil jsem a spatřil jsem na papíře namalované čtyři veliké hřeby. Otázal jsem se ho: "Vůbec tomu nerozumím. Vysvětlete mi to."

"Což nevidíš čtyři hřeby? Dobře si jich všimni. Tyto hřeby krutě probily a trápily Božského Spasitele."

"A znamená to?"

"Čtyři hřeby, které trápí řeholní společnosti. Uvaruješ-li se jich, nebude jimi trápena tvá kongregace. Dovedeš-li je udržeti opodál, pak vše bude velice krásně pokračovati a budete zachráněni."

"Ani trochu jsem tím nezmoudřel. Co znamenají tyto hřeby?"

"Chceš-li věděti více, odpověděl, prohlédni si lépe tento vůz, jehož znakem jsou hřeby. Viz, má čtyři oddělení a každému odpovídá jeden hřeb."

"A co znamenají tato oddělení?"

"Všimni si prvního."

Podíval jsem se a na papíře byl nápis: "Quorum deus, venter est." - "Nyní začínám chápati."

Onen muž mi odpověděl: "Je to první hřeb, který trápí a hubí kongregace. Bude řádit i u vás, nebudeš-li na stráži. Potírej jej a uvidíš, že vše bude zkvétat."

"Přistupme k druhému oddělení a čti nápis druhého hřebu." - "Quaerunt, quae sue sunt, non quae Jesu Christi." Tu jsou doma ti, kteří hledají své pohodlí, výhody a pracují ve svůj prospěch, nebo pro své příbuzné a nehledají prospěch kongregace, která je částí těla Kristova. Dávej pozor a vzdal tuto metlu a uvidíš rozkvět kongregace.

Třetí oddělení: Viz nápis třetího hřebu. Zněl: "Aspidis lingua eorum." Osudným pro kongregace jsou

reptající pomluvači, posuzovači, kteří by stále chtěli kritizovati právem i neprávem.

Oddělení čtvrté: "Cubiculum otiositatis." Zde jsou doma zahálčiví v hojném počtu a jakmile se vlou- dí zahálka, komunita je zničena, ale pracuje-li se mno- ho, pak se nemáte čeho obávat. Ještě jednoho si všim- ni na tomto voze. Chci, aby sis důkladně všiml i toho, co se obyčejně přehlíží. Vidíš zvláštní schránku, která nepatří k žádnému oddělení, ale patří částečně ke všem. Je téměř ústředním oddělením.

"Vidím jen spadlé listí, vysokou travu a níz- kou spletenou."

"Dobrá, dobrá, jen si toho dobře všimni."

"Co v tom mám vidět?"

"Dobře si všimni nápisu, který je tam skryt."

Podíval jsem se a řekl jsem: Latet anguis in Herba.

"Co to má znamenat?"

"Pamatuj si, jsou jistá individua, která se skrývají, nemluví, nasvěří se představeným, vždy přemý- lají ve svém srdci všechna tajemství. Dávej pozor: La- tet anguis in herba. Je to pravá metla, mor kongrega- cí. I kdyby byly špatnými, ale otevřenými, byla by možná náprava. Ale oni jsou skryti a nenápadně zlo se stává hroživým, jed se množí v jejich srdci a jsou-li odkry- ti, zlo nelze již napravit. Dobře se nauč věcem, které třeba udržet i opodál tvojí kongregace. Dobře si pama- tuj, co jsi slyšel a rozkaž, aby se o tom vždy důklad- ně a znova vyprávělo. Budeš-li si tak počínati, neboj se o svou kongregaci, neboť bude vždy lépe zkvétat."

Poprosil jsem onoho muže, aby mi popřál troš- ku času, abych si poznamenal a nezapomněl, co mi řekl.

"Chceš-li, piš, ale myslím, že nebudeš mít času a proto dávej pozor."

Zatím, co mi to vykládal a já se chystal psát, zaslechl jsem zmatený hluk a kol kolem rozruch. Zdá- lo se mi, že se celé pole rozhoupalo. Rozhlížím se, co je nového, a spatřil jsem hochy dříve odcestovavší, hr- nouti se ke mně zmateně ze všech stran. Náhle se roz -

lehl řev býka a objevil se býk, který je pronásledoval. Vída znova býka, poděsil jsem se tak, že jsem se probudil.

Vyprávěl jsem vám sen při této příležitosti, dříve, než jsme se rozešli, pokládaje oprávněně za hodné ovoce cvičení, budeme-li věrni našemu heslu: Práce a střídmost, budeme-li se všemožně varovati čtyř hřebů, které trápí kongregace: Nestřídmost, vyhledávání pohodlí, reptání a zahálky.

Dále ať je každý vždy otevřený, upřímný, ať má důvěru k představeným, tak prospějeme svým duším a zároveň budeme moci spasiti ty, které Božská Prozřetelnost svěří naší péči.

Don Bosko slíbil během vyprávění, že lépe vysvětlí v poslední části střídmost, až bude vyprávěti dodatek snu, ale přecházejí k druhé části, která následuje, zapomněl. Probudiv se zjevem zuřivého býka, chtěl poznati ještě jednu věc a byl uspokojen, jakmile znova usnul. Toto pak vyprávěl později v Chieri. Byl tam i Don Berto, který si vše zapsal a poslal Don Lemoyenovi, který to připsal jako doplněk toho, co měl již zapsáno. Rád bych byl poznal ještě účinky střídmosti a nestřídmosti, uleh jsem znova s touto myšlenkou. Sotva jsem usnul, objevil se znova onen muž a vybídl mne, abych se podíval na ovoce střídmosti. Zavedl mne do rozkošné zahrady, plné nádhery a květů nejrozmanitějších tvarů, všech druhů. Zpozoroval jsem tam množství nádherných, krásných růží, symbolů lásky, jindy karafiát, jinde zase jasmín, tam lilii, onde zase fialku, slunečnici a slamenku a nesčetné množství květů, z nichž každý znamenal některou ctnost.

Tu mi řekl průvodce: "Nyní dávej pozor." Zahrada zmizela a bylo slyšeti hrozný hřmot.

"No, co se děje, odkud ten hřmot?"

"Obrať se a viz!"

Obrátil jsem se a spatřil jsem čtverhranný vůz, tažený sviní a obrovskou ropuchou.

"Přistup blíže a nahlédni dovnitř."

Přistoupil jsem, abych nahlédl. Zmítalo se v

něm množství nejhnusnějších živočichů. Havrani, hadi, štíři, basilišci, slimáci, netopýři, krokodili, mloci. Nesnesl jsem takové podívané a zděšen jsem odvrátil oči zhnusen hrozným puchem ošklivé zvěře, až jsem se zatřásl a probudil. Ještě dlouho jsem cítil ten zápach a mysl moje byla tak zděšena tou podívanou, že se mi zdálo, že to mám před sebou a nedálo mi to již usnouti.

Don Lemoyne dbal jen o sen a nestaral se o druhou část kázání, které následovně zaznamenal Don Barberis.

Rád bych vám zanechal na celý rok zvláštní památku a to: abyste se všemožně snažili zachováti - královnu ctností - která zachovává ostatní. Máme-li ji, nebude sama, ale budou ji doprovázeti ostatní. Utratíme-li ji, tak nemáme nebo brzo pozbudeme ostatních.

Milujte tuto ctnost, milujte ji vroucně a pamatujte, že se třeba mnoho namáhati a mnoho se modliti: non eicitur, nisi in ieiunio et oratione. Zajisté modlitba i umrtvování očí umrtvenost v odpočinku, v jídle a zvláště v pití vína. Nehledejme našemu tělu pohodlí, nýbrž odpírejme mu je. Nechtějme vyjímek, vyjma rozumnou potřebu, vyžaduje-li toho zdraví. Jinak poprávejme tělu jen nezbytně nutné, neboť Duch sv. praví: Corpus hoc, quod corrumpitur, aggravat animam. Či ne? Co proto činil sv. Pavel? "Castigo corpus meum et in servitute redigo, ut spiritui inserviat."

Proto znova odporučím, co jsem odporučel i při jiných exerciciích, totiž:

Poslušnost, trpělivost, naději.

LXI. /1876/.

R é v o k a z .

Vítr reptání roznáší nákazu neposlušnosti.

Don Boskovi se zdálo, že vstoupil do prostran-

ného sálu v Borgo S. Salvario u Turina. Byli tam shromáždění ve velkém počtu řeholníci, řeholnice různých řádů a kongregací. Oči všech se upírali na vstupujícího Don Boska, jako by ho byli čekali. Uprostřed spatřil podivného člověka, který měl hlavu omotanou bílým obvazem a byl zahalen bílým prostěradlem jako v plášť. Don Bosko chtěl vyzvědět, kdo je ten podivín, ale odpověděli mu, že je to sám Don Bosko. Snad představoval snícího Don Boska.

Probral se množstvím řeholníků, kteří ho obklopovali, pousmál se, ale nikdo ani nedutal. S úžasem se rozhlížel, ale všichni se naň dívali překvapení a bez hnutí. Konečně přerušil mlčení a pravil:

"Pročpak se smějete? Zdá se, že se mi vysmíváte."

"My a vysmívat se tobě? To se mýlíš. Usmíváme se, poněvadž jsme uhodli pohnutku, která tě sem přivedla."

"Jak byste to mohli uhodnouti, nevím-li sám, proč jsem sem přišel. Ujišťuji vás, že váš smích mne zaráží."

"Příčinou tvého příchodu je toto: pravili řeholníci, 'dáváš duchovní cvičení svým klerikům v Lanzò.'"

"A proto ?"

"Přišel jsi hledat, co bys jim pověděl v závěrečné promluvě."

"Budiž, jak pravíte. Aspoň mi poraďte, co jim říci, co by jim prospělo a podpořilo rozkvět kongregace sv. Františka Sal. Budu vám nesmírně vděčen."

"Jedno ti poradíme: Pověz svým synům, aby se měli na pozoru před révokazem."

"Révokaz? Co s tím má společného révokaz?"

"Uchráníš-li svou kongregaci před révokazem, bude dlouho žít, pokvete a nesmírně prospěje duším."

"Nerozumím vám."

"Cože, ty nerozumíš?"

"Révokaz je metlou, která ubila tolik řeholí, a je příčinou, že mnohé již dnes neplní svého vzneše-

ného poslání."

"Tato rada je zbytečnou, nevyjádříte-li se lépe. Ničemu nerozumím."

"Nač jsi se tedy mořil tolik let s theologií?"

"Zdá se mi, že jsem aspoň vykonal svou povinnost, ale v bohovědných pojednáních není zmínky o révokazu."

"A přece. Obrať to ve smyslu duchovním a mravním."

"V etymologii slova nenalézám, ani vzdáleného významu, který by bylo možno vykládati ve smyslu mravním."

"Poněvadž nejsi schopen pochopiti tajemství, hle, právě přichází, kdo ti to vysvětlí."

Tu zpozoroval Don Bosko rozruch mezi davem, který se rozestupoval, aby udělal místo a viděl, jak přichází k němu neznámá osoba. Pohleděl na ni lépe, ale zdálo se, že ji dosud nikdy neviděl, ač její důvěrné chování svědčilo o staré známosti. Jakmile se přiblížil, pravil mu Don Bosko:

"Přicházíte právě včas, abyste mne vyprostil ze zmatku, do něhož mne přivedli tito pánové. Domnívají se, že fyloxera-révokaz hrozí zkázou řeholním domům, a chtějí, abych révokaz učinil předmětem závěrečné promluvy duchovních cvičení."

"Don Bosko, vy jste tak moudrý a toho nevíte? Jistotně, budete-li usilovně potírat tuto fyloxeru, naučíte-li proti ní bojovati své syny, společnost bude zkvétati. Víte, co je to fyloxera?"

"Vím, že je to choroba, která se uchytí na rostlině a hrozí jí záhubou tak, že kmen uschne."

"Z čeho pochází tato choroba?"

"Působí ji množství nepatrných živočichů, jež se usadí na rostlině."

"Jak lze zachrániti okolní kmeny od nákazy?"

"Právě tomu nerozumím."

"Poslyšte dohře, co vám nyní povím. Révokaz se zprvu vyskytne na jednom kmeni, ale sotva uplynul

krátký čas, zachvátí všechny okolní kmeny a to i ty vzdálenější. Vyskytnou-li se v některé vinici, sadě, zahradě, nákaza se šíří s úžasnou rychlostí a krása i očekávané ovoce je rázem zničeno. Víš, jak se šíří nákaza, poněvadž by vzdálenost byla překážkou, ani živočichové nesestupují na zem a nepochodují k ostatním kmenům. Zkušenost svědčí o jiném. Vítr zvedá tutu nákazu a roznáší ji po zdravých kmenech. Zlouba se rychle šíří. Nuže věz, že vítr reptání roznáší daleko nákazu - neposlušnosti. Již rozumíš?"

"Teď začínám chápati."

"Škody, které natropí tato choroba, roznášena větrem, jsou nesčetné. Ve kvetoucích domech vyhladí napřed vzájemnou lásku, pak horlivost o spasení duší a pak zplodí zahálku a vyžene všechny ostatní ctnosti a nakonec přivede dům v opovržení před Bohem i před lidmi. Nestačí přeložit postiženého do jiného domu, stačí, fouká-li vítr z povzdálí. Věř mi! Toto je příčinou zkázy některých řeholí."

"Máš pravdu, uznávám, co pravíš. Jak zabránit takovému neštěstí?"

"Obyčejné prostředky nestačí, ale třeba se uchopit nejradikálnějších. Proti révokazu chtěli vystavět zeď tím, že posypávaly postižené kmeny sírou, používali i vápenné vody, zkoušeli též jiné prostředky, ale nic to nepomohlo, neboť od jediného postiženého kmene rázem byla zničena celá vinice. A z jedné vinice nákaza se šíří do okolních a z nich do jiných a tak se šíří po celém kraji a pak celé říši. Chceš poznati jediný prostředek, jímž lze rázně vyhladit zlo v samém počátku? Jakmile se objeví příznaky nákazy na některém kmeni, nutno jej opatrně vytíti, vysekati jeho ohradu a vše hoditi do ohně. Kdyby byla zachváćena celá vinice, třeba vytíti všechny kmeny a vše v popel obrátí, choeme-li zachrániti blízké vinice. Jen oheň zhubí tuto nákazu. Proto, ukáže-li se nákaza v některém domě, ukáže-li se odpor proti vůli představených, pyšné zanedbávání stanov, opovrhování závazky společného života, pak neotálej, ale vytni bez odkladu tento dům od

základu, vyhoď jeho údy a nedej se ovládnouti nebezpečně shovívavou trpělivostí. Jako s domem, tak i s jednotlivci. Někdy se ti snad bude zdát, že osamocený se uzdraví a vrátí se znova na dobrou cestu. Snad ti bude líto zasáhnouti jej, poněvadž jej miluješ nebo i pro jeho zvláštní schopnosti nebo učenost, která na pohled dodává kongregaci lesku. Nedej se zvyklati takovými úvahami. Takoví lidé ztěžují změnu své návyky. Nemyslím, že by jejich obrácení bylo nemožným, ale tvrdím, že se to stává tak zřídka, že tato možnost neospravedlňuje představeného, aby se přiklonil k laskavějšímu rozsudku. Řekneš snad, že někteří ve světě špatně skončí. To jest jejich starost. Za své chování budou sami odpovídati, ale tvoje kongregace nesmí trpěti jejich vinou."

"Což, kdyby je bylo možno ve společnosti laskavostí napravit?"

"Tato domněnka neobstojí. Lépe je vypudit z pyšných jednoho, než ponechat jej s pochybnostmi, aby mohl dále zasévat koukol na vinici Páně. Dobře si to zapamatuj a uplatňuj, bude-li třeba. Hluv o tom ředitelům na konferencích a to budiž i předmětem závěrečné promluvy těchto duchovních cvičení."

"Ano, tak učiním, děkuji za radu. Nyní však mi pověz, kdo jsi!"

"Což mne již neznáš? Ty se nepamatuješ, kolikrát jsme se viděli?"

Zatím, co to neznámý vyprávěl, okolostojící se usmívali. V tom zazněl zvonek na vstávání a Don Bosko se probudil. Dodal, že tento sen trval tři noci, proč neobstojí pochybnost, že si jej vymyslel jako podoběnství, aby fantasticky přioděl své myšlenky. "Podivínská hlava se mu výborně hodila za úbor, v němž obyčejně pokořoval sebe a vymlouval svým posluchačům domněnku, že se jedná o mimořádné dary."

LXII. /1876/.

Sen o Dominiku Saviovi.

Jednoho večera, když jsem byl v Lanzo a nadešel čas k odpočinku, měl jsem následující sen: Vyprávěl jsem podobný v duchovních cvičeních, poněvadž jste tu však nebyli všichni a sen mnohem se liší, umínil jsem si, že vám jej povím. Víte, že svým synům zcela otvírám své srdce, že pro ně nemám tajností. Přikládejte jim význam, jaký chcete, ale jak praví sv. Pavel, i vy, quod bonum est, tenete. Najdete-li v něm, co by vaší duši prospělo, využijte toho. Kdo mu nechce věřit, nemusí, na tom nic nezáleží, ale nikdo ať nesesměšňuje to, co vám povím. Dále vás prosím, abyste o tom nevyprávěli lidem cizím a nepsali o tom domů. Snům lze přikládati důležitost, jak zasluhují, ale ti, kdož neznají naše důvěrné vztahy, mohli by pronášeti mylný úsudek a věci označovat nesprávnými názvy. Každý neví, že jste nyní syny a že vám povím vše, co vím, ba někdy i to, co novím. /Všeobecný smích./ Co poví otec milovaným dětem pro jejich dobro, to má zůstat skryto mezi ním a syny. Ještě z jiných důvodů. Obvykle vyprávě-li se sen cizím, zkre-slí se, nebo se poví právě část nepochopená a tím se způsobí zlo tak, že svět opovrhne tím, čím by se nemělo opovrhovati.

Vězte, že sny míváme ve spánku. - Bylo to večer 6. prosince. Byl jsem ve svém pokoji a nevím, zda jsem četl nebo přecházel, či jsem již ležel, když se mi začalo snít.

Rázem jsem se viděl na útesu nad vlnami ne-smírné planiny, jejichž konce zrak nemohl dohlédnouti. Ztrácela se v nedozírnu. Byla celá modrá jako klidné moře, ač to nebyla voda. Zdálo se mi, že je to vyhlazený třpytivý křišťál. Poďe mnou, za mnou i po stranách krajina rázu přímořského.

Nezměrnou rovinu dělily široké a velebné cesty na rozsáhlé sady, nevystižné krásy, v nichž byly

háje, lučiny a záhony květin nejrozmánitějších barev a tvarů. Ani představu nemůže nám poskytnouti některá květina pozemská, ač se poněkud podobají. Tráviny, květy a stromy, ovoce, bylo neobyčejně krásné. Listí bylo zlaté. kmeny a větve z diamantu, i ostatní bylo přiněřeně nádherné. Nebylo možno sečísti všechny druhy a každý druh, každý kousek zářil zvláštním světlem. Uprostřed těch sadů po celé šířce roviny jsem viděl nesčetné množství budov stejného rázu krásy, líbeznosti, nádhery a neobyčejných rozměrů, že se mi zdálo, že k vybudování jediného paláce by nestačily všechny poklady země. Pomyšlil jsem si: "Jakou radost by měli noji hoši, kdyby měli aspoň jeden takový dům a jak by se cítili šťastnými a jak veselými! Tak jsem uvažoval, vida je jenom z venčí. Oč větší nádhera byla uvnitř."

Zatím, co jsem se podívoval tolika divům, které zdobily sady, náhle se nesla vzduchem líbezná hudba tak sladká a milá, že si to vůbec nelze představit. Hudba Don Cagliera i Doglianioho v porovnání s ní nemá nic hudebního. Byla to hudba statisíce nástrojů a všechny vydávaly jiný zvuk a všechny možné tony se nesly vzduchem jako sluchu lahodící vlny. K nim se připojily sbory zpěváků.

Tu jsem spatřil množství lidu, které se v oněch sadech vešle a spokojeně radovalo. Někteří zpívali, jiní hráli. Každý hlas, každý ton působil dojmem jednotného výkonu tisíce nástrojů nejrozmánitějších. Současně slyšel člověk všechny stupně hudební stupnice od tonů nejnižších až k nejvyšším, jak si jen lze pomyslit a to v dokonalém souzvuku. K vystižení této hudby nestačí lidská přirovnání.

Z tváře blažených obyvatel oněch sadů zíralo neobyčejné štěstí, jakého zakoušeli ze zpěvu, ale zároveň i nesmírnou radost, kterou poskytovalo poslouchání jiných. Čím více některý zpíval, tím více rozněcovala v něm touha po zpěvu a čím více naslouchal, tím více zase toužil naslouchati. Toto jest jejich píseň: Salus, honor, gloria Deo Patri omnipotenti - auctor saeculi, qui erat, qui est, qui venturus est iudicare vivos et

mortuos in saecula saeculorum.

Zatím, co jsem jako ve vytržení naslouchal té nebeské hudbě, spatřil jsem najednou nesčetné množství mládeže a z ní mnohé jsem znal, neboť byli v oratoři a nebo v jiných našich ústavech, ale většinu jsem vůbec neznal. Nesčetný zástup přicházel ke mně. V jeho čele kráčel Dominik Savio a hned za ním Don Alasonatti, Don Chiala, Don Giulitto a spousta jiných kleriků a kněží a každý vedl četu chlapců.

Tápal jsem se: "Spím, nebo bdím?" Tleskal jsem rukama, ohmatával jsem si prsa, abych se přesvědčil, zda je to sen, či skutečnost. Zástup, asi na 10 kroků přede mnou se zastavil. Světlo jasněji zazářilo, hudba přestala a zavládlo hluboké ticho. Všichni hoši byli plni nesmírné radosti, která jim vyzařovala z očí a na tvářích se jevil pokoj z dokonalé blaženosti. Hleděli na mě s milým úsměvem na rtech a zdálo se, že chtějí mluvit, ale nemluvíli.

Jen Savio se přiblížil o několik kroků a byl tak blízko, že bych se ho byl jistotně dotkl, kdybych vztáhl ruku. Mlčel a s úsměvem pohlížel na mne. Byl velice krásný. Jeho šat byl zcela zvláštní. Běloučká tunika, protkaná diamanty splývala až k patám. Široký pás červený, hustě vyzdobený drahokami, opásal mu boky. Jeho drahokamy se tak nádherně proplétaly a blyštily překrásnými barvami, že jsem byl při pohledu na ně údivem téměř bez sebe. S krku mu splýval věnec nevídaných, ani přirozených květů a zdálo se, že pupeny jsou z diamantů na zlatých stopkách a podobně i ostatní. Tyto květy zářily nadzemským světlem, jasnějším slunečního světla v plné kráse za jarního rána. Paprsky tohoto světla osvětlovaly jeho půvabnou, červenavou tvář nepopsatelným způsobem. Svit zářil tak, že nebylo možno rozeznat jeho různé barvy. Hlavu mu věncila koruna růží. Kadeře mu vlnivě splývaly přes ramena a dodávaly mu tak krásného, půvabného a přitažlivého vzhledu, že se zdál jako anděl.

I ostatní zářili oslnivě a byli různě oblečeni. Někteří více, jiní méně nádherně. Jeden v tom, jiný v

onom šatě. U jednoho převládala ta barva, u jiného jiná, ale všechny šaty měly svůj význam, který by nikdo nepochopil. Všichni byli opásáni červenou stuhou.

Pozoroval jsem vše dále a pomyslel si: "Co to znamená? - Jak jsem se zde ocitl?" Nevěděl jsem, kde to jsem. Zcela udiven a třesa se strachem neopovážoval jsem se pokročit ku předu. Všichni stáli mlčky až konečně Savio promluvil: "Proč zde stojíš celý zničený a mlčíš? Což nejsi oním mužem, který se kdysi ničeho nebál, který nebojácně stál proti pomluvám, pronásledování, nepřátelům a v nebezpečích a souženích všeho druhu kde je tvá odvaha? Proč mlčíš?"

Ztěží jsem promluvil blábole: "Nejsem sto co povědět. Jsi ty tedy Dominik Savio?"

"Ano, jsem, což mne již nepoznáváš?"

"Jak to, že jsi zde?" Odpovídal jsem celý zmaten a Savio laskavě odpovídal:

"Přišel jsem si s tebou pohovořit. Kolikrát jsme si spolu porozprávěli na zemi. Nepamatuješ, jak jsi mne tehdy miloval? Kolikrát jsi mne obsypal důkazy přátelství a zvláštní lásky. Nezodpovídal jsem snad tvé vroucí lásce? V tebe jsem skládal všecku důvěru. Proč se tedy bojíš? Proč se třeseš? Vzmuž se a taž se mne!"

Vzchopil jsem se: "Třesu se, protože nevím, kde jsem."

"Jsi na místě blaženosti," odpověděl Savio, zde se zakouší všechny radosti a rozkoše."

"Jest snad toto odměna spravedlivých?"

"Nikoli," jsme na místě, kde nepožíváme dober věčných, ale jen dobra časná, ale jen v neobyčejné míře."

"Tedy tyto věci jsou přirozené?"

"Ano, ale zkrášleny mocí Boží."

"A mně se zdálo, že toto je ráj!"

"Ne, nikoli!" odpověděl Savio, "žádné lidské oko nespatří krásy věčné."

"A tato hudba, je to snad hra, kterou slyšíte v ráji?"

"Ne, nikdy."

"Jsou to tedy přirozené zvuky?"

"Ano, ale zdokonalené všemohoucností Boží."

"A toto světlo, převyšující jasností i slunce, je to snad světlo nadpřirozené, světlo rajske?"

"Je to světlo přirozené, ale zesílené a zdokonalené Boží všemohoucností."

"A nemohl bych viděti aspoň trochu světlo nadpřirozené?"

"To nemůže nikdo, dokud nedospěl k nazírání Boha sicut est. Nejneopatrnější paprsek tohoto světla by okamžitě usmrtil člověka, poněvadž by jej nesnesly lidské smysly."

"Mohl bych viděti aspoň jasnější světlo, než je toto?"

"Ano, můžeš - dám ti důkaz toho, co pravím. Otevři oči a viz!"

"Však mám otevřené," namítl jsem.

"Dávej pozor a dívej se do dálky ke křišťálovému moři!"

Podíval jsem se a tu v dálce vytryskl na okamžik pruh tak pronikavého světla, že jsem toho nemohl snést. Přivřel jsem oči a vzkřikl tak, že jsem probudil Don Lemoyena, který spal v sousedním pokoji. Zděšený se mne ráno ptal, co se mi v noci stalo, že jsem byl tak rozrušen. Onen záblesk světla byl tisíckrát silnější než paprsek sluneční a jeho jas byl by schopen osvítiti celý svět.

Po chvíli jsem otevřel oči a otázel jsem se Savia: "Co je to? Není to snad Božský paprsek?"

Savio odpověděl: "To není světlo nadpřirozené, ač v porovnání se světlem pozemským je převyšuje jasem. Je to jen přirozené světlo, zesílené mocí Boží. I kdyby nezměrné pásmo světla podobného onomu, které jsi viděl zdáli, obklopilo celý svět, nemohl bys z toho míti ani pojmu o jase nebeském."

"Z čeho se tedy radujete v ráji?"

"Ach, ovšem, vždyť toho nelze vypověděti. O radostech nebeských nezví člověk, dokud nezemře a nespojí se se svým Stvořitelem. Radujeme se z Boha. To je vše."

Probral jsem se zatím ze svého úžasu a obdivoval jsem krásu Saviovu a na to jsem se hned otázel: "Proč máš tak běloučský a půvabný šat?"

Savio mlčel, jakoby nemínil odpovídati a sbor velebně zapěl svou píseň, doprovázenou zvuky všech nástrojů a pěl:

"Ipsi habuerunt numbos praecinctos et debaverunt stolas suas in sanguine Agni."

Když utichl zpěv, otázel jsem se ho: "A nač mají ten červený pás?"

Ani tentokráte neodpověděl Savio a Don Alas-sonati začal zpívat: "Vigines enim sunt et sequuntur Agnum, quocumque ierit."

Tu jsem pochopil, že červený pás je náznakem velkých obětí, těžkých sebezáporů, ba takřka mučednictví, podstoupeného pro zachování svaté čistoty. Vždyť pro zachování čistoty před Bohem byli ochotni obětovati život, kdyby to vyžadovaly okolnosti. Bylo to znakem kajícího, která duši očišťuje od vin. Bělost a lesk šatu byly znakem křestní nevinności, kterou si uchovali. Unesen těmito zpěvy, prohlížel jsem šiky nebeských mladíků, kteří v řadách stáli za Saviem. Otázel jsem se ho: "Kdo jsou ti, kdož stojí kolem tebe a proč tak záříte?" Tázel jsem se ostatních, ale Savio neodpovídal. Mladíci jali se zpívat: "Hi sunt sicut Angeli Dei in coelo."

Tu jsem upozoroval, že má Savio zvláštní postavení mezi spoustou mladíků, kteří stáli za ním, asi na 10 kroků jakoby v uctivé vzdálenosti. Otázel jsem se ho: "Pověz mi Savio, proč předcházíš a vedeš ostatní ty, který jsi byl mladší z mnoha těch, kteří zemřeli v naší oratoři? Proč mluvíš ty a ostatní mlčí?"

"Jsem ze všech nejstarší."

"Ale ne," namítl jsem, "jiní jsou mnohem starší."

"Jsem nejstarší z oratoře, neboť první jsem opustil svět a odebral se na druhý svět. A konečně legatione Dei fungor."

Ta odpověď mi objasnila příčinu zjevení. Stál

zde jako zástupce Boží. Nuže, vyprávějme o věcech užitečnějších."

"Jen rychle se taž, co chceš zvědět. Čas plyne a snad brzo vyprší čas k rozhovoru a pak bys mne už nespatrił."

"Myslím, že mi máš sdělit něco důležitého."

"Co bych ti mohl říci jako bídny tvor," odpověděl Savio v hluboké pokorě. "Dostal jsem však posláni od Nejvyššího, abych mluvil k tobě a proto jsem sem přišel."

"Nuže," zvolal jsem, "vyprávěj něco o minulosti, přítomnosti a budoucnosti naší oratoře! Pověz mi něco o mých drahých synech, mluv o naší kongregaci!"

"O tom bych ti měl mnoho povědět."

"Pověz tedy, co víš, mluv o minulosti!"

"Celá minulost je na tvých bedrech!"

"Učinil jsem snad něco ze své vůle?"

Savio: "V minulosti, smím to říci, v minulosti tvá kongregace vykonala mnoho dobra. Což nevidíš tam nesčetné množství mládeže?"

"Ó, vidím. Kolik jich je a jak jsou šťastni!"

Savio: "Podívej se lépe a čti nápis nad vchodem do zahrady."

"Vidím. Je tam nápis: Salesiánská zahrada."

"Dobře," pokračoval Savio, "ti všichni byli salesiány, neb alespoň tebou vychováni, nebo měli nějaký vztah k tobě a došli spásy skrze tebe, nebo tvé kněze, nebo kleriky a jiné, které jsi uvedl na cestu jejich povolání. Sčítej je, můžeš-li. Avšak, bylo by o statisíce více, kdybys býval měl důvěru a více víry v Pána Boha."

Povzdechl jsem, nevěda, co odpovědět na onu výčitku a hned jsem si umínil: "Vynasnažím se, abych měl v budoucnosti více víry a důvěry." Potom jsem se otázel: "A co v přítomnosti?"

Tu mi ukázal Savio skvostnou kytici květin, které měl v ruce. Byly tam růže, fialky, slunečnice, hořce, lilie, slaměnky a uprostřed květů několik obilných klasů. Podal mi kytici a pravil: "Podívej se!"

"Vidím, ale ničemu nerozumím."

"Tuto kytici dej svým synům, aby ji mohli obětovat Bohu, až přijde čas. Postarej se, aby ji měli všichni, aby nikdo nebyl bez ní, aby jim ji nikdo ne-sebral. S ní, buď jist, budou zcela blaženi."

"Co však značí tato kytice květů?"

"Vezmi theologii a ona ti to poví."

"Theologii jsem studoval, ale z ní bych si pro to nedovedl vybrati, co mi podáváš."

Savio: "Ty jsi povinen vědět takové věci."

"Ach, vytrhni mne z nevědomosti a vysvětli mi je."

Savio!: "Vidíš tyto květy? Představují ctnosti, které se zvláště Bohu líbí."

"Které to jsou?"

"Růže je symbolem lásky, fialka pokory, slunečnice poslušnosti, hořec kajícího umrtvování, klasy častého sv. přijímání, lilie překrásnou ctnost, o níž je psáno, "erunt sicut Angeli Dei in coelo" - čistoty a slamenka /netřesk/ znamená, že tyto ctnosti mají trvati navždy : vytrvalost."

"Díky, drahý můj Savio, pověz mi však ty, který jsi uplatňoval všechny tyto ctnosti, pověz, co tě v hodině smrti nejvíce oblažovalo?"

"Co myslíš, která to asi byla?" otázal se.

"Snad to, že zachoval překrásnou čistotu?"

"Ne, nikoli to jediné."

"Snad to, že měl klidné svědomí."

"Je to již dobrá věc, ale ještě ne nejlepší."

"Těšila tě snad touha po ráji?"

"Ani to ne."

"Co tedy? Snad poklady dobrých skutků?"

"Ne, nikoli."

"Nu, co tedy tě oblažovalo v hodině smrti?" tá-
zal jsem se ho prosebně, zmaten, že jsem nemohl uhá-
dnouti jeho myšlenku.

Savio: "Nuže, toto mne posilovalo v poslední mé
hodině. Byla to pomoc Matky Boží, mocné a vřele milo-
vané. Pověz to svým synům, aby ji neustávali vzývat za

svého života. Taž se mne ještě rychle, co chceš vědět, abych ti ještě odpověděl."

"Co mi povíš o budoucím roce?"

"Příští rok 1877 stihne tě velký žal. Šest a dva z těch, kteří jsou ti drazí, budou povoláni na věčnost. Nermuť se. Budou jen přesazeni z pole tohoto světa do rajských sadů a korunováni korunou života. Neboj se, Bůh ti pomůže a pošle jiné, též dobré syny."

"Budiž. A nyní něco o kongregaci."

"Co se týče kongregace, věz, že Bůh připravuje veliké věci, vzejde jí v budoucím roce jitřenka slávy tak skvělá, že osvíti jako blesk svět v jeho čtyřech stranách od východu k západu, od jihu k severu. Očekává ji velká sláva. Starej se však, aby vůz, na kterém stojí Pán, nevyšinul se s kolejí a tvoji synové nesešli s cesty. Dovedou-li to a pochopí-li své vznešené poslání tvoji kněží, budoucnost bude skvělá a přinese požehnání mnohým duším. Avšak pod jednou podmínkou: že tvoji synové budou uctívat Pannu Marii a dovedou uchovat čistotu, která se nesmírně líbí Bohu."

"Nyní mohl bys mi říci něco všeobecně o Církvi sv."

"Osudy církve jsou v rukou Božích. Nemohu ti vyjevit, co určil ve svých věčných plánech. Taková tajemství vyhradil sobě a nezví o nich žádný člověk."

"A co Pius IX.?"

"Smím ti zde říci jen to, že pastýř církve nebude již dlouho bojovat na této zemi. Zvítězí ještě v několika bitvách, ale brzo bude sesazen a Bůh mu dá zaslouženou odměnu. Ostatní znáš. Církev nezahyne. Chceš se mne ještě něco otázat?"

"A co se týče mne?" otázal jsem se.

"Ach, kdybys věděl, kolik soužení ještě máš snášeti!" než rychle jedne, neboť zbývá málo času, abych ještě s tebou mluvil."

Tu jsem hbitě vztáhl ruce, abych uchopil toho svatého jinocha, ale jeho ruce se zdály vzdušnými a nenahmatal jsem ničeho.

"Hlupáčku, co děláš?" s úsměvem se tázal Salvio.

"Bojím se, že tě ztratím," zvolal jsem, "což zde nejsi s tělem?"

"S tělem nikoli, ale obdržím ho jednoho dne."

"A co je tato tvá postava a podoba? Vždyť vidím skutečně v tobě podobu Savia Dominika."

"Věz," pravil, "že duše odloučená od těla, ukáže-li se se svolením Božím některému člověku, uchovává svou nynější postavu a podobu se všemi tělesnými vlastnostmi jako za pozemského života a tak, ač velice zkrášené uchovává je až do dne, kdy se spojí s tělem v den všeobecného soudu. Potom s ním bude na vždy v ráji. Proto se ti zdá, že mám ruce, nohy a hlavu, ale nemohl bys mne zadržeti, poněvadž jsem pouhý duch. Jen po této zevnější podobě mne poznáváš."

"Již rozumím. Poslyš, ještě o jedno tě prosím. Jsou všichni moji hoši na pravé cestě k jejich spáse? Pověz mi něco, abych je mohl dobře vésti!"

"Chlapce, které ti Božská Prozřetelnost svěřila, lze rozdělit ve tři skupiny. Přehlédni si je podle těchto znaků."

Podíval jsem se na první znak. Bylo na něm: Invulnerati. Byla to jména těch, které ďábel ještě nezranil, kteří neposkvrnili svou nevinnost. Bylo mnoho nezraněných a viděl jsem všechny. Mnohé jsem již znal, ale mnohé jsem viděl po prvé. Snad jsou to ti, kteří přijdou do oratoře v budoucích letech. Kráčeli vzpřímení po úzké cestě ač byli terčem šípů, mečů a kopí, které na ně dopadaly ze všech stran. Tyto zbraně tvořily téměř dvě zdi podél cesty a narážely na ně, aniž je zranily.

Tu mi podal Savio druhý znak. Bylo na něm napsáno: Vulnerati, totiž ti, kteří pozbyli milosti Boží, ale povstali. Rány jejich se zacelily, poněvadž litovali a z hříchů se vyznali. Těchto bylo více než prvních a utržili rány na cestě života od nepřátel, kteří tvořili zeď podél jejich cesty. Mnozí kráčeli shrbení a malomyslní.

Savio měl v ruce ještě třetí znak. Na něm byl nápis: Lassati in via iniquitatis. Byla tam zapsána ta

jména hochů, kteří byli v nemilosti Boží. Netrpělivě jsem toužil vyzvědět tajemství, a vztáhl jsem na něj ruku. Savio vzrušeně zvolal: "Nechej, počkej cvvíli a poslyš. Otevřeš-li tento list rozšíří se takový puch, že ho nikdo nesnese. Andělé musí zděšení a znechucení prchnouti, ba i Duch svatý cítí hnus nad hrozným zápachem hříchu."

Tu jsem namítl: "Jak to, vždyť Bůh, ani andělé netrpí. Jak mohou pocítiti zápach hmoty?"

"A přece čím jsou tvorové čistší a lepší, tím více se přibližují duchům nebeským a naopak, čím je člověk horší, nečistější, tím více se vzdaluje od Boha i od andělů, kteří před ním prchají a pocítují hnus a odpor." Na to mi podal list a pravil: "Vezmi a otevři a hled toho využítí pro své jinochy, ale nezapomeň nikdy na kytku, kterou jsem ti dal, a vynasnaž se, aby ji všichni měli a si ji uchovali." - Potom rychle ustoupil mezi své druhy, jako by chtěl uprchnouti.

Otevřel jsem list. Neviděl jsem žádné jméno, ale v okamžiku jsem spatřil všechny, kteří tam byli zapísáni, jako bych je viděl osobně ve skutečnosti. Hleděl jsem na ně s hořkostí. Většinu jsem znal, patřili do oratoře neb do jiných ústavů. Viděl jsem mezi nimi i ty, kteří se zdají dobrými, ba i výbornými a nejsou jimi. Při rozevírání listu se rozšířil nesnesitelný zápach a zachvátilo mne tak prudké bolení hlavy, že jsem myslil, že skonám. Vtom se setmělo a vidění zmizelo, již jsem nespatriil ničeho z podivuhodné podívané.

Současně se zablesklo a rozlehl se rachot, tak silný, že jsem se zděšením probudil.

Onen zápach pronikl stěnami a vsákl do šatů tak, že jsem ještě dlouho po tom cítil onen hnus a nevolnost. Tak hnusným je před Bohem již pouhé jméno hříšníka. Ještě nyní, vzpomenu-li si na onen zápach, jí-má mne nevolnost. Tam v Lanzo, kde jsem právě tehdy byl, začal jsem hned vyšetřovati to a ono a zpozoroval jsem, že mne onen sen neklamal. Byla to Boží milost, jež mi popřála poznati duševní stav jednotlivců, ale o tom nebudu veřejně vyprávěti. Bylo by třeba ještě leccos vy-

světliti, ale to až jindy.

Právě to, že viděl některé chovance jako zlé, ač byli považováni za dobré, vzbudilo v Don Boskovi domněnku, že se nejedná o nějaký prelud. Proto sobě dal některé zavolatí ad audiendum verbum, neboť se chtěl přesvědčiti o povaze snu. Proto oddálil vypravování o 14 dní. Když se přesvědčil, že pochází shůry, promluvil veřejně. Ostatní potvrdil čas a splnil předpovědi, které jsme právě slyšeli.

LXIII, /1877./

Ve snu znova v Římě.

Předzvěst smrti svatého Otce Pia IX.

Zdálo se mi, že jsem se znova ocitl v Římě a hned jsem se odebral do Vatikánu, nepomysliv ani na oběd, ani na žádost o slyšení. Zatím, co jsem čekal v jakési místnosti, přišel Pius IX. a přátelsky se posadil do veliké klubovky či na pohovku blízko mne. Udiven - chtěl jsem povstati a patřičně se mu pokloniti, ale on nedovolil, ba důtklivě mne nutil, abych jen zůstal seděti vedle něho. Rozvinul se pak asi následující rozhovor.

Sv. Otec: Není tomu dávno, co jsme se viděli.

D. Bosko: Opravdu, je tomu několik dní.

Sv. Otec: Od nynějška se budeme častěji vídati, protože třeba projednati spoustu věcí. Povězte mi tedy, co jste již vykonal po svém odjezdu z Říma?

D. Bosko: Bylo málo času. Uspořádal jsem spoustu věcí, nedokončených před mým odjezdem, a pak jsme uvažovali, co by se dalo udělati pro Concettiny. Vtom jsme dostali žádost kardinála vikáře, abychom převzali správu hospitálu Těšitelky. Je to první žádost, s níž se na nás zmíněný kardinál obrací a proto jsme jí vy-

hověli, ale zároveň nám působí obtíže nedostatek personálu.

Sv.Otec: Kolik kněží jste již poslali ke Concettinům? Mezitím se začal se mnou procházet, drže mne stále za ruku.

D.Bosko: Poslali jsme jen jednoho a právě přemýšlíme, abychom poslali další, ale jsme na rozpacích, neboť nikoho nenalézáme.

Sv.Otec: Především se postarejte o personál u Ducha sv. - - Pak si mne sv.Otec zpřímá prohlížel, vysoký a zářící.

D.Bosko: Ach, sv.Otče, kéž by moji hoši viděli vaši tvář. Myslím, že by radostí zůstali bez sebe. Velice vás milují.

Sv.Otec: To není nemožné. Kdož ví, zda se nesplní jejich tužby. -

Mezitím, jako by mu bylo nevolno, opíral se tu a tam, usedl na pohovku a lehl si. Myslel jsem, že jest snad unaven a že si chce trochu odpočinouti, a proto jsem sháněl podušku pod hlavu. Nechtěl, nýbrž natáhl i nohy a pravil: "Je potřeba bílého prostěradla, aby mne pokrylo od hlavy až patě."

Stál jsem zmaten a všecek užaslý. Nevěděl jsem co říci a dělati. Nechápal jsem, co se děje. Zatím sv.Otec povstal a pravil: "Pojďte!"

Došli jsme do sálu, kde byla spousta hodnostářů a sv.Otec beze všeho kráčel k zavřeným dveřím. Hbitě jsem je otevřel, aby sv.Otec, který byl již blízko mohl projít. Když to viděl kterýsi prelát, zakroutil hlavou a brblal: "To nepatří Don Boskovi, to je úkol, vyhražený zvláštním komořím."

Omluvil jsem se a podotkl jsem, že si neosobuji toho práva, ale že jsem otevřel dveře poněvadž tam nikoho nebylo, aby sv.Otec nenarazil. Sv.Otec se obrátil a s úsměvem pravil: Jen ho nechejte, chce to tak. "Sotva prošel dveřmi, nebylo ho již vidět."

Osamocen nevěděl jsem, kde jsem. Rozhlížel jsem se, abych se orientoval, a tu jsem na jedné straně spatřil Buzzettiho. Jeho přítomnost mne velmi potěšila.

Chtěl jsem mu cosi říci, ale on mne oslovil, přistoupiv blíže. "Podívejte se, jak máte rozbité boty."

D. Bosko: To vím, ale co chceš? Již se našlapali a ještě jsou to ty, v nichž jsem šel do Lanzo, dvakrát jsem byl v nich v Římě a byly se mnou ve Francii a nyní jsou opět zde. Samozřejmě, jsou již děravé.

Buzzetti: Pak ovšem v nich nesmíte choditi. Což nevidíte, že podpatky jsou již rozbité a chodíte téměř po zemi?

D. Bosko: Máš pravdu, ale pověz mi, víš kde jsme a co zde děláme? A proč zde jsem?

Buzzetti: Ovšem že vím.

D. Bosko: Tedy mi pověz: sním nebo je skutečnost, co vidím. Rychle mi to pověz.

Buzzetti: Neznepokojujte se, nesníte, je pravda vše, co vidíte. Jsme v Římě a to ve Vatikáně. Papež zemřel. Je to tak pravdivé, že budete mítí potíže, až se budete chtít dostat odtud a ne najdete východu.

Přistoupil jsem a spatřil jsem pobořené a rozbité domy na všech stranách, ba i schody byly rozbity a všude plno trosek.

D. Bosko: Nyní opravdu vidím, že se mi to jen zdá. Byl jsem před chvílí ve Vatikáně s papežem, a tam nebylo nic podobného.

Buzzetti: Tuto spoušť působí nenadálý otřes - smrt papeže. Celá církev hrozně jej pocítí.

Nevěděl jsem, co říci ani co si počítí. Za každou cenu chtěl jsem odtud pryč. Pokoušel jsem se marně. Báł jsem se, že zahynu v troskách. Pokoušel jsem se sejítí, ale mnozí mne zdržovali, za ramena, za šaty, ba kdosi mne držel silně za vlasy a nechtěl mne pustiti. Začal jsem křičeti. Ach, to bolí! a v tom jsem se opět probudil.

LXIV. /1877/.

Salesiánský: laskavost sv. Františka.

Místo dlouhého kázání vám zde povím historiku. Nazvěte ji, jak se vám líbí: bajka, sen, historka - připisujte jí důležitost jakou chcete a suďte o ní, jak vám libo, ale přes to - historka nás leccemus naučí.

Zdálo se mi, že jsem kráčel alejí u Porta Susa a před kasárnami, když jsem spatřil jakousi ženu, již jsem považoval za prodavačku pečených kaštanů, protože nad ohněm otáčela válcem. Podivuje se zvláštnímu způsobu pečení kaštanů přistoupil jsem a viděl jsem, že se cylindr opravdu otáčí. Otázal jsem se ženy, co v takovém náčiní peče. Odpověděla: "Peku lahůdky pro salesiány."

"Cože, lahůdky pro salesiány?"

"Ano," odpověděla a hned otevřela cylindr a ukázala je. Rozeznal jsem cukroví různých barev. Byly odděleny plátnem. Jedny byly bílé, jiné červené a černé. Viděl jsem na nich sražený cukr, který se podobal kapkám deště neb čerstvě spadlé rose, a tato rosa byla potřísněna červenými skvrnami.

Otázal jsem se ženy: "Dají se jísti?"

"Ano, a hned mi podala."

Já jsem se tázal dále: "A proč některé kousky jsou červené, jiné černé a bílé?"

Žena odpověděla: "Bílé nestojí mnoho námahy, ale lze je snadno potřísniti, červené stojí krev a černé život. Kdo je okusí, ten nepozná námah, nepozná smrt."

"A co znamená sražený cukr?"

"Je znakem sladkosti světce, jehož jste si vzali za vzor. Tato rosa znamená, že se třeba mnoho, mnoho potiti, abyste tuto sladkost zachovali a že mnohdy i krev třeba prolévat, abychom jí nepozbyli."

Užaslý chtěl jsem se dále dotazovati, ale ona mi již neodpověděla a já jsem se ubíral dále zamyšlen

nad tím, co jsem slyšel. Sotva jsem udělal několik kroků, střetl jsem se s Don Picco a jinými našimi kněžími. Všichni byli zděšeni, zaraženi a hrůzou jim vstávali - vlasy. Tázal jsem se: "Co se stalo?"

Don Picco: "Kdybyste věděl!"

Naléhal jsem, co je nového, a tu on znova: "Kdybyste věděl! - Viděl jste tu ženu, která pekla cukroví?"

"Ano. Nuž, co je?"

Zděšeně pokračoval: "Pravila mi, abych vám vyřídil, abyste se postaral, aby vaši synové pracovali, aby pracovali." Pravila: "Najdou mnoho trní, ale i mnoho růží. Pověz jim, že život je krátký a žen hojná. Život je samozřejmě před Bohem krátký, poněvadž je před ním - chvilkou - ničím."

"Nu, copak se nepracuje?"

On zase: "Ano, pracuje, ale až se pracuje." Potom jsem neviděl již nikoho a udiven spěchal jsem do oratoře a tam jsem se probudil.

Tuto historku jsem vám chtěl vyprávět. Nazvěte ji jakkoliv, na tom pramálo záleží, ale rád bych, abyste si dobře zapamatovali, co pravila ona žena Don Piccovi, abychom se cvičili v laskavosti našeho svatého Františka, abychom vždy a mnoho pracovali.

LXV. /1875/.

Černý kocour - chlapec a psi - ďábli.

V noci na Veliký pátek jsem bděl po boku Don Boska až do dvou hodin po půlnoci. Odebral jsem se na odpočinek, když mne přišel vystřídati Enria Pietro. Zaslých jsem dušený výkřik Don Boska, což bylo důkazem, že se mu zdály nepřítisť milé věci. Ráno jsem se ho dotazoval /Don Lemoyne/ a odpověděl takto:

"Zdálo se mi, že jsem v rodině, jejíž členové se rozhodli usmrtit kocoura. Soud a rozsudek byl odeslán Msgre Manacorda. Msgre se zpěchoval a odpověděl:

"Co je mi po takové vaší záležitosti? S tím nemám nic společného." V domě zavládl hrozný zmatek.

Opíral jsem se o hůlčičku, když náhle se objevil černý kocour se zježeným hřbetem a šíleně běžel do mé pracovny. Za ním se hnala dvě velká psiska a kocour chudinka byl celý zděšený a zdálo se, že ho hned dostihnou. Vida ho utíkatí vedle sebe, zavolaal jsem na něho. Chvilí váhal, ale když jsem ho znova volal, pozvedl cíp mého šatu a přikrčil se k mým nohám.

Psiska se zastavila proti mně a vycenila zuby.

"Pryč odtud!" křikl jsem na ně, "nechejte ubohého kocoura na pokoji."

Ku podivu psiska rozevřela tlamy, rozvázala jazyk a promluvila lidským hlasem: "Ne, musíme poslouchati svého pána, jenž nám rozkázal tohoto kocoura zabítí."

"Jakým právem?"

"Dal se dobrovolně do jeho služeb a pán může libovolně rozhodovati nad životem svého otroka. Máme rozkaz ho zabítí a také ho zabijeme."

"Pán má právo na skutky otroka, a nikoli na jeho život. Nedovolím, abyste zabili tohoto kocoura."

"Ty že nedovolíš?"

Tu se oba psi vrhli zuřivě po kocourovi. Vyzdvihl jsem hůl a zuřivě rozdával útočníkům rány. Křičel jsem: "Hej, hola hej, stůjte, zpátky!"

Oni se hned vrhali ku předu a hned couvli a tak se boj protáhl na tak dlouho, že jsem byl již zcela zemdlen. Psi mne konečně nechali chvíli v pokoji. Tu jsem se chtěl podívatí na ubohého kocoura, který byl stále u mých nohou, ale s úžasem jsem spatřil, že se přeměnil na beránka. Zatím, co jsem přemýšlel o tom divu, obrátil jsem se ku dvěma psům. I oni změnili podobu a podobali se nyní divokým medvědům a pak hned tygrům a lvům, konečně hrozným opicím a pak se proměnili ve dva hrozné ďábly. Řvali: "Lucifer je naším pánem a ty chráníš toho, který se mu dal. My ho musíme přivléci a zbavití ho života."

Obrátil jsem se k beránkovi, ale toho již nebylo a na jeho místě stál ubohý hoch, který celý zděšený prosběně opakoval: "Don Bosko, zachraňte mne! Don Bosko, zachraňte mne!"

"Neboj se!" pravil jsem mu, "máš opravdu dobrou vůli býti dobrým?"

"Ach, ano, ano, Don Bosko. Co mám dělat, abych se spasil?"

"Neboj se! Klekni a vezmi do rukou medailku Panny Marie a modli se důvěrně se mnou!"

Chlapec poklekl. Dáblí by se byli rádi přiblížili, ale já jsem dával na ně pozor se zdviženou holí. V tom mne zbudil Enria, vida mne tak vzrušeného a zbavil mne konce události.

Hoch byl z těch, které jsem již poznal.

LXVI. /1878./

O p r á z d n i n á c h .

Prázdniny jsou bouří pro mladé duše --.

Rád přehlížím své vojsko, vyzbrojené contra diabolum. Je to latinský výraz, ale rozumí mu i Cottino /uklizeč v jídelně/, který se vyhlašoval za básníka. Rád bych vám pověděl spoustu věcí, neboť k vám mluvím poprvé po prázdninách, ale zatím vám povím svůj sen. Víte, že sny míváme ve spánku a že jim netřeba věřit, ale není-li nic špatného nevěřit jim, nebývá někdy ani špatným věřit jim a můžeme si z nich vzít poučení, jako na příklad i u tohoto.

Byl jsem v Lanzo na prvním turnu exercicií, tu jsem měl sen. Ocítl jsem se v neznámém kraji, ale bylo to blízko vesnice, v které se rozkládal prostranný sad a vedle rozsáhlá louka. Doprovázeli mne někteří přátelé, kteří mne pobízeli, abych vstoupil do zahrady. Vešel jsem a spatřil jsem množství beránek, kteří poskakovali, pobíhali a dovádělivě skotačili. Vtom se otevřela brá-

na, která vedla na louhu a beránci vyběhli ven na pastvu.

Někteří nedbali o pastvu, ale zůstali v zahradě a pobíhali sem tam, škubajíce po troškách trávu a tak se napásali, až zde nebylo tolik trávy, co venku, kam vyběhlo veliké množství. Řekl jsem si: "Musím se podívat, co dělají beránci venku." Vyšli jsme na louku a viděli jsme, že se klidně pasou. Náhle se zatemnilo - začalo se blýskati a hřměti a hnala se veliká bouře. Co bude s těmito beránky, překvapí-li je bouře? Zažehneme je do bezpečí. - Začal jsem je svolávat. Pak já s jedné strany a odjinud jiní přátelé a snažili jsme se vehnati je do zahrady. Jim ani nenapadlo vejíti a tak nám stále unikali - ach, ovšem! měli lepší nožky, zatím začalo poprchat. Pak se spustil déšť a nám se nepodařilo sehnati stádo. Jedna nebo dvě ovce sice vešly do zahrady, ale ostatní velké množství zůstalo na louce. Dobrá, řekl jsem si: "Nechcete-li vejíti, hůře pro vás! Pojdme tedy aspoň my!" Vešli jsme do zahrady.

Zpozorovali jsme tam studni, na které bylo napsáno velkými písmeny: Fons Signatus - zapečetěný pramen. Studna byla přikryta, ale náhle se otevřela a voda tryskala do výše, rozstříkovala se a tvořila duhu, ale obloukovitou, jako v našem podloubí.

Mezitím se blýskalo a hrozivě hřmělo, ba začaly padat i kroupy. My, kdož jsme byli v zahradě, tlačili jsme se i beránky pod podivuhodné klenutí, jímž nepronikal déšť, ani krupobití.

"Co to znamená?" tázal jsem se přátel. "Co bude s těmi ubožáky venku?"

"Však uvidíš!" odpovídali. "Podívej se na čelo těchto beránek! Co tam vidíš?"

Podíval jsem se a spatřil jsem na čele každého jméno jednoho chovance z oratoře.

"Co to znamená?" tázal jsem se.

"Uvidíš, uvidíš."

"Nemohl jsem se ovládnouti, abych se nepodíval, co dělají ubozí beránci, kteří zůstali venku. Seberu ty, které zabil blesk a pošlu je do oratoře," pomys-

slil jsem si. Vyšel jsem a mohl jsem na dešti a spa -
třil jsem pobitá, ubohá zvířata, každé z nich zdvíhalo
nožky a chtělo do zahrady, ale nemohlo učinit ani kro-
ku. Otevřel jsem jim dveře, volal jsem na ně, ale marně.
Děšť a krupobití je tak zubožily, že budily soustrast.
Kroupy je bily do hlavy, do očí a jiné zase do čelistí
a do nohou.

Po delší době bouře přestala. "Pohleď!" řekl
mi muž, který stál vedle mne. Podívej se na čelo berán-
ků."

Podíval jsem se a spatřil jsem na každém jmé-
no některého chovance z oratoře. "Vždyť znám toho cho-
vance a není to žádný beránek!" zvolal jsem.

"Však uvidíš," odpověděl mi. Potom mi podal
zlatou nádobu se stříbrným víkem a pravil mi: " Strč
prst do této masti a pomaz jí rány těchto zvířat a i-
hned se uzdraví!"

Začal jsem je volati: "Bé - bé!" Ale ani se
nepohli. Volám znova, nic. Chci se k některé přiblížit
a ona prchá. "Nechceš! tím hůře pro tebe!" Jdu tedy k
jiné, ale i ta prchá. Každá prchala, jakmile jsem se při-
blížil, abych ji pomazal.

Běhal jsem za nimi, ale byla to marná hra. Ko-
nečně jsem jednoho chytil, oči měl ven z očních a veli-
ce je měl zraněné, takže budil soustrast. Dotkl jsem se
jich rukou a hned vyzdravěl a s poskoky uháněl do za-
hrady. Potom již ostatní tak neodporovali a nechali se
dotýkati a uzdravení vcházeli do zahrady. Zůstalo jich
však ještě mnoho a zvláště těch nejzuboženějších ven-
ku a k těm jsem se nemohl nijak přiblížit.

Nechtělí-li se uzdraviti, hůře pro ně! Jak je
dostati do zahrady?

"Jen je nechej, pravil přítel, však ony při-
jdou."

"Uvidíme." řekl jsem si a odložil zlatou ná-
dobu, kde byla dříve a vrátil jsem se do zahrady. Vše
bylo změněno. Nad vchodem byl nápis: "Oratoř." Sotva
jsem vešel do zahrady, přicházeli i ti beránci, kteří
nechtěli jíti a vcházeli potají a ukrývali se. Ani zde

jsem se k nim nemohl přiblížit. Někteří nepřijímali rádi mašt a tak se jim měnila v jed, který je neuzdravoval, ale znova jitril jejich rány.

"Podívej se! Vidíš onen prapor?" pravil mi přítel. Obrátil jsem se a spatřil jsem vlající prapor, na němž byl veliký nápis: "Prázdniny."

"Ovšem, vidím jej," odpověděl jsem.

"Hle, to vše je ovocem prázdnin," vysvětloval jeden z mých průvodců, vida, že mne velice rmoutí tato podívaná. "Tvoji chovanci odcházejí na prázdniny s dobrým předsevzetím, že se budou sytiti slovem Božím, že zůstanou dobrými, ale přikvačí bouře, pokušení a dešť - útoky ďábelské a pak krupobití a ubožáci upadají do hříchu. Někteří se uzdraví ještě sv. zpovědí, jiní však nepoužívají dobře této svátosti, nebo ji vůbec nepoužívají. Pamatuj na to a neustávej to opakovati svým chovancům, že prázdniny jsou bouří pro jejich duše."

Pozoroval jsem beránky a viděl jsem, že jsou i smrtelně zranění a snažil jsem se je vyléčiti, Scappini svým hřmotem při vstávání mne probudil.

Je to jen sen, ale má takový význam, že neučíní zle, kdo mu uvěří. Pravím vám, že jsem si zapamatoval některá jména beránek ze sna a porovnával jsem je s hochy a shledal jsem, že si počíbají právě tak, jako ve snu. Ať je tomu jakkoli, musíme odpovídati dobrotě Boží, neboť Bůh je k nám nesmírně milosrdný a jedinou dobrou zpovědí vyléčí rány našich duší. Proto musíme bojovati všichni svorně proti ďáblu a s Boží pomocí v tomto boji zvítězíme a obdržíme v nebi odměnu vítěze.

LXVII. /1878/.

O p o v o l á n í .

Dva ze tří.

O povolání vyprávěl Don Bosko 13. prosince Don Barberisovi a těm, kteří s ním byli, následující sen:

Zdálo se mi, že jsem v Becchi před svým rodným domkem a tu náhle mi kdosi podal překrásný košík. Prohlížím si ho a vidím, že jsou v něm maličké a ještě neopeřené holubice. Podívám se znova a vidím, že již jim narostla křídélka a takřka změnily podobu. Třem narostla tak černá křídélka, že se podobaly havranům. Udiven jsem si pomyslel: "Toto jsou nějaké čáry." Rozhlížel jsem se, není-li tu nějaký čaroděj. Vtom vidím, že holubice uletěly a ve vzduchu se zvolna vzdalovaly. Však tu jakýsi muž, který stál nedaleko, uchopil ručnici, namířil a vystřelil. Dvě holubice spadly a třetí zmizela. Běžel jsem k místu, kam jsem je viděl padnouti a držel jsem je v ruce a litoval jsem, že jsou již zastřelené. Pociťoval jsem veliký zármutek a hladil jsem je, říkáje: "Chudáčka!" Zatím, co jsem je pozoroval, náhle, ani nevím jak, změnily se ve dva kleriky. Celý zmatený, hrozil jsem se čar nějakého čaroděje a rozhlížel jsem se na všechny strany. Vtom mne někdo uchopil za rameno. Nevím již, byl-li to pan farář z Buttigliery, či z Castelnova. Privil mi: "Rozumíš? Ze tří dva. Pověz to Don Barberisovi." V košíku bylo více holubic, ale já si ostatních nevšímám. - Tak končí sen. Již vícekrát jsem ti ho chtěl povědět, ale zapomněl jsem a vzpomněl si vždy, až jsi byl pryč. Nyní výklad.

Košík se spoustou neopeřených holubic je oratoř. Z těch, kteří se stanou v košíku - v oratoři - kleriky, z těch vytrvají ze tří dva. Nenalhávejme si - doufáme v každého, ale jeden pozbuďte povolání pro ne- - moc a jiný smrtí a jiný opět pro příbuzné. Tak jich ubývá a dosti je, vydaří-li se ze tří dva pro kongregaci. /Kněží./

LXVIII. /1868./

Jak konáme novenu k P. Marii.

Představte si, že Don Bosko vešel do oratoře - branou a že spatřil v podloubí velebnou Paní, která dr-

ží v ruce sešit a podává jej Don Boskovi, aniž by jí on něco řekl.

"Vezmi a čti!"

Vzal jsem sešit a na obálce jsem četl: "Novena k svátku narození Panny Marie."

Otebřel jsem a na první stránce jsem viděl - napsán skrovný počet jmen chovanců zlatými písmeny. Obrátil jsem list a spatřil jsem již větší počet obyčejným inkoustem psaný. Obrátil jsem dále, ale další jeho stránky až do konce byly bílé. Rád bych se některého z vás otázel, co to má znamenati.

D.B. se otázel jednoho chlapce a pomáhal mu odpovědět asi těmito slovy: "V oné knize jsou zapsáni hoši, kteří konají novenu. Těch několik zapsaných na první stránce zlatými písmeny ji koná dobře a horlivě, další ji konají s menší horlivostí. Proč nejsou zapsáni všichni ostatní? Nevím proč. Myslím, že dlouhé vycházky činí chlapce velice roztržitými, takže se již nedovedou usebrat. Kdyby tak přišel Dominik Savio, Besucco, Magone, nebo Saccardi, co by na to řekli? Zvolali by: Ach! Jak se změnila oratoř!"

Abychom způsobili Panně Marii radost, učiníme, co můžeme, častým sv. přijímáním a plněním kvítků, které vám dám já nebo Don Francesia.

LXIX.

V á l k y .

V následujícím snu přihlížel Don Bosko urputným bitkám, které měli prodělati, kdož byli povoláni do kongregace a dostalo se mu užitečných rad pro všechny jeho syny a spasitelné pokyny pro budoucnost, byl to veliký, dlouhotrvající boj hochů proti bojovníkům - všeho vzhledu a podoby s podivnou zbraní. Konečně zůstalo jen několik.

K jinému, hrozně litému boji došlo mezi obro-

vitými obludami proti lidem vysoké postavy, dobře vyzbrojeným a vycvičeným. Měli velice vysokou a širokou korouhev a v jejím středu byla zlatem vyšita slova : Maria, auxilium Christianorum. Boj byl dlouho trvající a krvavý. Kdož kráčeli za korouhví, ti byli téměř nezranitelní a opanovali rozsáhlou rovinu. K těm se pak připojil zbytek hochů z dřívějších bitek a utvořili vojenský šik, v němž každý třímal v pravici jako zbraň kříž a v levici malý praporec Marie Pomocnice, vyšitý jako zmíněný.

Noví vojáci prováděli dlouhý výcvik na rozsáhlé rovině a pak se rozešli jedni na východ, někteří k severu, jiní k jihu.

Sotva zmizeli, rozpoutaly se nové bitvy, tytéž manévry a rozchod na tytéž strany.

Z prvních rot jsem některé poznal, ale další mi byli neznámí, ale prozrazovali, že mne znají a dotazovali se mne na mnohé věci.

Brzy nato se strhl déšť zářivých plamének, které se podobaly různobarevnému ohni. Hřmělo a pak se rozjasnilo nebe a já se ocitl v rozkošné zahradě. Tu člověk, který se podobal sv. Františku Sal., podal mi mlčky knížečku. Tázał jsem se, co to je. "Přečti si !" odpověděl.

Otevřel jsem knihu, ale těžko jsem mohl čísti. Mohl jsem vyčísti přesně tato slova: novicům: poslušnost ve všem. Poslušností si zaslouží požehnání Boží a přízeň lidí. Svědomitostí přemohou a zničí úklady nepřátel duše.

Profesům: žárlivě střežití ctnost sv. čistoty. Milovati dobré jméno spolubratří a šířiti čest kongregace.

Ředitelům: všemožně se vynasnažovati o zachovávání pravidel, jimiž se každý zasvětil Bohu.

Představeným: naprosté sebezničení, abychom získali sebe i své podřízené Bohu.

V knize bylo napsáno ještě mnoho jiných věcí, ale nemohl jsem je dále čísti, protože papír se zazdál modrým jako inkoust.

"Kdo jste?" otázal jsem se ho znova, an jasným zrakem na mne pohlížel.

"Jméno mé je známo všem a jen jsem poslán , abych ti sdělil něco o budoucnosti."

"Co?"

"Cos četl a nač se tážeš?"

"Co činiti, abych rozmnožil povolání?"

"Salesiáni budou míti mnoho povolání svým vzorným chováním, budou-li laskavě jednati s chovanci, budou-li naléhati na časté sv. přijímání."

"Čeho si třeba všímati při připouštění do noviciátu?"

"Vyloučiti lenivé a nestřídmé."

"V připouštění ke slibům?"

"Přihlížeti k mravní jistotě v ohledu sv. čistoty."

"Jak nejlépe lze uchovati dobrého ducha našich domech?"

"Psáti, navštěvovati, přijímati a zacházeti laskavě a to často - toť úkol představených."

"Jak si počínati v našich misiích?"

"Posílejte jen osoby mravně jisté a povolejte nazpět ty, kdož budily by vážné podezření, studujte a pěstujte domácí povolání."

"Kráčí dobře naše kongregace?"

"Qui iustus est, iustificetur adhuc. Non progredi est regredi. Qui perseveraverit, salvus erit."

"Rozšíří se hodně?"

"Dokud budou představení zastávati své povinnosti, poroste a její rozmach nikdo nezadrží."

"Potrvá dlouho?"

"Vaše kongregace potrvá pokud členové budou milovati práci a střídmost. Jakmile zmizí jeden těchto sloupů, vaše budova se sřítí a pohřbí představené, podřízené a jejich žáky."

Vtom se objevily čtyři osoby, přinášející máry, kráčely ke mně. "Pro koho to je?" otázal jsem se.

"Pro tebe!"

"Tak rychle?"

"Netaž se, pamatuj, že jsi smrtelník."

"Co znamenají tyto máry?"

"Že musíš prováděti v životě co chceš, aby to synové tvoji uplatňovali po tvé smrti. To je dědictví a zákon, který máš zanechatí svým synům. Musíš vše připraviti a ucelené a dobře provedené zanechatí."

"Zbývají květy, nebo trní?"

"Zbývá mnoho růží, mnoho radostí, ale hrozí ostré trny, které všem způsobí hluboké hoře a bol. Třeba se mnoho modlití."

"Máme jíti do Říma?"

"Ano, ale zvolna, velice opatrně a s neobyčejnou obezřetností."

"Což mi již hrozí blízký konec života?"

"O to se nestarej. Máš pravidla, knihy a čiň, co učíš jiné. Buď na stráži."

Chtěl jsem se ještě na leccos tázati, ale tu se rozlehlo burácení hromu s blesky, zatím, co se několik lidí, či spíše hrozných oblud vrhlo, aby mne rozsápalo. V okamžiku hustá temnota mi vše zahalila. Domníval jsem se, že jsem mrtev a bylo právě tři čtvrtě na pět ráno.

Je-li v tom, co by nám mohlo prospěti, přijměme to.

Ve všem ať je čest a sláva Boží na věky věkův!!! -

LXX.

Déšť trní, pupenů, květů a růží.

V létě r. 1880 měl Don Bosko sen, v němž pod závojem symbolických zjevení mu byly vyjeveny budoucí osudy. Měl jej v noci na 9. července. Viděl tajemný déšť, o jehož významu nám podávají vysvětlení právě tyto poznámky Don Lemoyena: "Boje Msgra Dra Gastaldi dostoupily nejostřejšího vrcholu. Otázku s Don Bonettim - vřelá. V Římě se klonili k Msgre proti nám. Zdálo se, že se

veškerá lidská naděje rozplynula. Za daných okolností by bývalo odsouzení bolestným.

Nuže, zde tehdejší sen Don Boska. Zdálo se mu, že jest se svou kapitulou v pokoji vedle svého a že má konferenci. Zatím, co se jednalo o našich záležitostech, zpozoroval, že nebe se zatahuje mračny a pak se rozpoutala bouře za hřímání a blesků, které naháněly zděšení. Ohromující rána otřásla domem. Don Bonetti vyšel na přiléhající pavlač a po chvíli začal volati: "Děšť trní!" Vskutku, padaly trny tak hustě, jako dešťové kapky za prudkého lijáku.

Pak bylo slyšeti další ránu, ohromující jako první a hned se trochu vyjasnilo. Tu Don Bonetti volal s pavlače: "Ach, děšť poupat!" Opravdu! Pršelo tolik pupenů, že brzo jich bylo na zemi pěkná hromádka.

Na třetí ránu prudkého blesku se ukázaly pruhy jasného nebe a trochu slunečního svitu. Don Bonetti volal s balkonu! "Děšť květín!" Ovzduší bylo plno květů všech barev, tvarů a jakosti, že rázem pokryly zemi a střechy domů, postříkaných s podivuhodnou rozmanitostí.

Čtvrtá ohromující rána rozechvěla vzduch. Nebe bylo zcela jasné a tonulo v záplavě sluneční. Don Bonetti volal: "Pojďte, pojďte se podívat!" - "Prší růže!" Opravdu, padaly něžné růže. "Konečně!" zvolal Don Bonetti.

Druhého dne svolal Don Bosko schválně hlavní kapitolu, aby jim pověděl, co spatřil ve snu. Letmým pohledem na vývoj událostí vidíme v údobích proměněného zjevení postupná údobí zápolení. Posud bylo trní, ale pak, byť zvolna, začalo se vše obracet v lepší. Dva rozsudky z Říma byly příznivé Don Boskovi. Lev XIII. se ujal sám záležitosti a položil podmínky urovnání mezi Msgr. Gastaldi a Don Boskem, který svou pokorou povzbuzoval římské preláty. Přes to boj neustal. Když se Msgr. dozvěděl r. 1883, že Don Bosko se chystá do Francie, napsal arcibiskupům v Lyoně i v Marseille, aby mu nedovolili kázat. Jeho listy došly, když již byl náhle zemřel. V Lyoně mu ovšem nedovolena veřejná konference,

ale arcibiskup v Paříži nechal jej kázati v čelném chrámě velkoměsta, že by nedbal odporučením, i kdyby býval arcibiskup turinský živ. Záhy příchod kardinála Alimondí do Turina byl pravým požehnáním pro Don Boska. Na svátek Zvěstování r. 1884 byl kardinál Ferrieri postižen prudkým nervovým záchvatem a projevil ochotu udělití výsadu, požadovanou Don Boskem marně po tolik let. Konečně právě 9. července následujícího roku za zvláštních okolností došel do oratoře toužebně očekávaný dekret. Od té chvíle nastalo pro blahoslaveného otce údobí klidu, které trvalo až do nedalekého konce jeho života.

LXXI.

Tajemná hostina.

Především třeba vědět, že se nám snívá ve snách.

Zdálo se mi tedy, že jsem v San Benigno / ku podivu, protože téměř vždy se mi zdává o místech a okolnostech odlišných od skutečné přítomnosti / a právě, že jsem ve velkém sále, jako asi naše jídelna, ba mnohem větším.

Tento ohromný sál byl zcela osvětlen a já přemýšlel: „Co to zas vyvedl Don Barberis? Kdepak nabral tolik peněz?“

Byla tam spousta chlapců na obědě a seděli okolo stolu. Nejedli. Když jsem vstoupil ve společnost svého druha, brali si chleba, jakoby začínali hostinu.

Sál byl nádherně osvětlen, ale jasem, který pocházel z neznámého zdroje. Příbory, náčiní, ubrousky, to vše bylo tak běloučké, že naše nejčistší vedle nich by se zdály zamazanými. Náčiní, příbory, láhve, talíře, vše to se tak lesklo, že jsem si pomyslel, že se mi to jen zdá a povzdechl jsem si: „Vždyť se mi to jen zdá. Takového přepychu v San Benigno nikdy nebude. Přece jsem

zde a nesním."

Mezitím jsem pozoroval hochy, kteří tam seděli, ale nejedli. Otázal jsem se: "Co tam dělají a nejedí?" Zatím, co jsem se tázal, začali všichni jísti.

Prohlížel jsem si je a zpozoroval jsem mnohé hochy z našich domů a mnohé, kteří jsou zde na duchovních cvičeních. Nedovedl jsem to pochopiti a tázal jsem se svého druha, aby mi řekl, co to vše znamená. Odpověděl: "Dávej chvíli pozor a porozumíš všemu."

Zatím, co to mluvil, změnilo se dřívější světlo v mnohem jasnější a když jsem se chtěl přiblížiti, abych lépe viděl, vynořil se zástup půvabných jinochů, andělských, kteří drželi v ruce lilie a začali se procházeti po stolech, aniž se jich dotýkali nohama. Spolustolující povstali a s úsměvem vše pozorovali. Tito andělkové rozdávali tu a tam lilie a ti, kdož je dostali, zvedali se od země, jako by byli duchy. Všimaje si těch, kteří dostali lilie, poznával jsem je, ale byli tak skvělí a překrásní, že bych si nebyl představoval, že naleznu v nebi něco krásnějšího. Tázal jsem se, co asi znamenají hoši, kteří nesli lilie a odpověděl: "Což jsi nekázal tolikráte o překrásné ctnosti sv. čistoty?"

"Ach, ovšem, kázal jsem a vštěpoval do srdcí svých hochů."

"Nuže," dodal můj druh, "které vidíš s lilii v ruce, ti ji dovedli uchovati."

Nevěděl jsem, co říci. Zůstal jsem užaslý, až se znova vynořil jiný zástup hochů, kteří kráčeli po stolech, aniž se ho dotýkali a v ruce měli spoustu růží a rozdávali je. Kdo je přijal, nabýval vtom okamžiku v tváři trvalého lesku.

Tázel jsem se svého druha, co znamená tento zástup hochů, kteří měli v rukou růže. Odpověděl: "To jsou ti, kteří jsou rozohněni láskou k Bohu." Tu jsem zpozoroval, že všichni měli na čele zlatými písmeny napsána svá jména a přistoupil jsem, abych je lépe viděl, ba chtěl jsem si poznamenati jejich jména, ale všichni rázem zmizeli.

S nimi zmizelo i světlo a já jsem zůstal ve tmách, v šeru, že jsem ještě trochu viděl. Viděl jsem tváře růžové, jako rozežhavané v ohni, a to těch, kteří neobdrželi ani růže, ani lilie. Spatřil jsem některé u slizkého lana, splývajícího s výše, ani se namáhali zavěsit se a vyšplhat se nahoru, ale lano klouzalo, trochu klesalo tak, že ti ubožáci zůstávali vždy na zemi s rukama i tělem potřísněným kalem.

Udiven a zaražen podívanou na hru v takovém sále, doléhal jsem, co asi znamená to, co vidím. Odpověděl: "Lano, jak jsi kázával, to jest zpověď. Kdo se ho chopí dobře, ten se jistotně dostane do nebe. Právě ti to hoši přistupují často ke sv. zpovědi, chápou se toho lana, aby se dostali výše, ale chopí se ho, totiž ke zpovědi jdou bez všech nezbytných podmínek, s malou lítostí a nedostatečným předsevzetím a proto se nemohou vyšplhat. Toto lano se vždy zkroutí a nemohou výše, ale sklouzají dolů a zůstávají na téže výši.

Chtěl jsem si zapsati jejich jména, ale sotva jsem stačil zapsati dva nebo tři, když mi zmizeli s očí. S nimi zmizela i trocha světla a já jsem zůstal v naprosté tmě.

V této tmě jsem spatřil mnohem žalostnější a hroznou podívanou. Mnozí hoši, černého vzezření, měli okolo krku obtočené hrozné hadisko, které ocasem se tisklo k srdci a týčilo svou hlavu před ústa ubožáka, jako by mu chtělo pokousati jazyk, kdyby chtěl promluvit. Obličej těch chlapců, byl tak hrozný, že mi naháněl strachu. Obličej zkřivený, vypoulené oči a jejich skrčené postavení, to vše budilo hrůzu. Třesa se na celém těle, tázal jsem se znova, co to má znamenati a odpověděl: "Což nevidíš? Starý had tiskne krk dvojím závitkem, aby nešťastníci nemohli promluvit ve zpovědi a jedovatou tlamou číhá, aby je ukousl, otevrou-li ústa. - Ubožáci! Kdyby promluvíli, vykonali by dobrou zpověď a ďábel by již ničeho proti nim nepořídil. Však z lidských ohledů nemluví, své hříchy přechovávají ve svědomí a vždy znova se zpovídají a neodvážejí se vyhoditi je, který mají v srdci.

Tu jsem pravil svému druhovi: "Pověz mi jejich jména, abych si na vzpomněl!"

"Nuže, piš a zapiš si je!" odpověděl.

"Ach, není času."

"Nu, jen piš!"

Začal jsem psát, ale zapsal jsem si jen několik, protože všichni mi zmizeli. Tupravil můj druh: "Běž a pověz svým hochům, aby dávali pozor a pověz jim, co jsi viděl."

Odpověděl jsem: "Dej mi znamení, abych byl ubezpečen, je-li to jen pouhý sen anebo upozornění, které mi dává Bůh pro hochy."

"Dobrá," pravil, "dávej pozor!"

Tu se znova ukázalo světlo, které rostlo vždy více a znova se vynořili jinoši s liliiemi a růžemi. To světlo ustavičně rostlo, že jsem mohl zahlédnouti na tvářích všech spokojenost a radost andělská se zračila na nich. S nevýstižným úžasem jsem je pozoroval a zatím světlo bez ustání rostlo tak, že pak vybuchlo v ohlušující ránu. Na ten hřmot jsem se probudil a shledal se na loži tak znaven, že dosud pociťuji následky oné únavy.

Přičítejte snu jakoukoliv věrohodnost, ale já vám prozatím pravím, že v tom vidím mnohou pravdu. Včera večer a dnes jsem se pokoušel vše zkusiti a vyšetřiti a shledal jsem, že můj sen nebyl pouhým snem a že jen mimořádné milosrdenství Boží chce a může spasiti některé nešťastníky.

O B S A H .

Sen			Strana
I.	1824	Poslání Don Boska	1
II.	1830	Důvěra v Otce nebeského	3
III.	1831	Povolání Don Boska	4
IV.	1831	Úlohy	5
V.	1832	Nemoc bratra Antonína	6
VI.	1834	Povolání Don Boska k Františkánům	6
VII.	1834	Prvý sen se opakuje	8
VIII.	1835	Poslání D.B.v krejčovské dílně,D. Bosko jako klerik	9
IX.	1837	Poslání Don Boska, divá zvěř se mě- ní v beránky	10
X.	1844	Poslání D.B. pastýřka a beránci .	12
XI.	1845	Budoucnost oratoře	13
XII.	1846	Budoucnost oratoře	16
XIII.	1846	Zlý konec dvou chovanců,kterí o- pustili oratoř	17
XIV.	1847	Trnitá růžová alej	17
XV.	1854	Dvaadvacet měsíců	20
XVI.	1854	Velký pohřeb.Velké pohřby na krá- lovském dvoře.....	24
XVII.	1856	Vývoj díla Don Boska,kolo štěstí.	26
XVIII.	1857	Různý chléb chovanců	26
XIX.	1860	Matka Markéta ve snu	27
XX.	1860	Sen o 14 stolech	28
XXI.	1861	Dva smrky	30
XXII.	1861	Drahocenný šátek a ctnost sv.čist.	31
XXIII.	1859	La marmottina - svišť	34
XXIV.	1861	Sen o kole.Výklad snu.....	35
XXV.	1860	Sen o svědomích,výklad Don Boska.	61
XXVI.	1861	Vycházka do ráje	67
XXVII.	1862	Předpověď smrti:strašidlo	81
XXVIII.	1862	Dva sloupy v moř - osudy Církve.	82
XXIX.	1862	Ryšavý kůň	85
XXX.	1862	Had a růženec	87

Sen			Strana
XXXI.		Sen o výchově dorostu	92
XXXII.	1863	Panna Maria a slon v oratoři..	93
XXXIII.	1863	Chovanci vytahují lístek z kapsáře Panny Marie.....	98
XXXIV.	1863	Had ve studni.....	99
XXXV.	1864	Havrani zraňují hochy	101
XXXVI.		Sen o desíti vršcích	103
XXXVII.	1865	Vinice:koroptev a křepelka ...	108
XXXVIII.	1865	Kocour chce vyrvat květy	112
XXXIX.	1865	Obludy zraňují hochy.Časté návštěvy Nejsv.Svátosti.....	113
XL.	1865	Orel předzvěst smrti.....	115
XLI.	1865	Hoši přinášejí Panně Marii dary	116
XLII.	1866	Sen o zátopě	120
XLIII.		Návštěva ložnice,předpověď ...	131
XLIV.		Đábel překáží zpovídání a sv. přijímání	132
XLV.	1867	Pastýř, ovce a beránci	133
XLVI.	1867	Sen o tajemném paláci a o návštěvě biskupa	140
XLVII.	1867	Předpovědi na rok 1868 - heslo	147
XLVIII.	1868	Hoši přeskakují bystřinu	155
XLIX.	1877	Panna Maria uvádí do Francie .	157
L.	1868	Sen o vinici v oratoři	162
LI.	1868	Na dvoře oratoře vypučel jiný vinný prut	169
LII.	1868	Cesta zavržení - do pekla	175
LIII.	1868	Hrobaři a máry	193
LIV.	1869	Smyčky ďáblový na zpovídající se hochy	194
LV.	1875	Dílo Panny Marie pro pozdní povolání a osvícení s hůry	198
LVI.	1875	Zvláštní pomoc a osvícení	201
LVII.	1876	O reptání	208
LVIII.	1876	Trojí ůmrtí	213
LIX.	1875	Víra naším štítem a vítězstvím	216
LX.	1876	Taurus rugiens.Qui se humiliat exaltabitur.4 hřeby řeholní společnosti.....	225

Sen			STrana
LXI.	1876	Révokaz	234
LXII.	1876	Sen o Dominiku Saviovi	239
LXIII.	1877	Ve snu znova v Římě	250
LXIV.	1877	Salesiánská laskavost:sv.Frant.	253
LXV.	1875	Černý kocour - chlapec, a psi- dáblí	254
LXVI.	1878	O prázdninách	256
LXVII.	1878	O povolání	259
LXVIII.		Jak konáme novenu k P.Marii ..	260
LXIX.		Války	261
LXX.		Dešť trní,pupenů,květů a růží.	264
LXXI.		Tajemná hostina	266
		Obsah	270

.oOOo.